

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการ
อ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

พ.ศ. 2564

THE DEVELOPMENT OF A PROACTIVE READING LEARNING MANAGEMENT
MODEL IN PROMOTING LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS'
READING LITERACY AND LEARNING ACHIEVEMENT

PUNYAWIT JAMKRAJAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION

GRADUATE SCHOOL

VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

2021

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้
ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ชื่อนักศึกษา ปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง
รหัสประจำตัว 60B74680102
ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน ..... ประธาน (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร)

..... กรรมการ ..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติกร อ่อนโยน) (อาจารย์ ดร.พิทักษ์ นิลนพคุณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติกร อ่อนโยน)

..... กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจศรา ประเสริฐสิน)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ทัตย์ คลังพหล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรัชญาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.เรขา อรัญวงศ์ ผศ.ดร.นิติกร อ่อนโยน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรกวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ระยะที่สองพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระยะที่สามศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างระยะแรกเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จาก 8 โรงเรียน จำนวน 420 คน กลุ่มตัวอย่างระยะที่สามเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้และคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถามวัดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.71 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 คู่มือและแผนจัดการเรียนรู้ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 - 0.7 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 - 0.75 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.3 - 0.8 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและประเมิน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน ทั้งนี้โมเดลที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกตัว 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก (1) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากการวัดซ้ำ 5 ครั้ง มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (2) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องให้ความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและประเมิน ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ และด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ตื่นรู้สู่การอ่าน 2) สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย 3) อ่านค้นคืนถึงสาระ 4) ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 5) สะท้อนคิดขั้นสูง 6) สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้

คำสำคัญ : การเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

Punyawit Jamkrajang. (2021). The Development of Proactive Reading Learning Management Model in Promoting Lower Secondary School Students' Reading Literacy and Learning Achievement. Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction). Advisors: Asst. Prof. Dr.Rekha Arunwong, Asst. Prof. Dr.Nitikom Onyon

ABSTRACT

This research and development aims to 1) analyze the confirmatory factors of reading literacy, 2) develop a proactive reading learning management model to promote lower secondary school students' reading literacy and learning achievement, and 3) study the effect of a proactive reading learning management model on promoting lower secondary school students' reading literacy and learning achievement. The research method was divided into 3 stages; 1) studying the confirmatory factor analysis of reading literacy, 2) developing a proactive reading learning management model to promote reading literacy, and 3) studying the effect of using the proactive reading learning management model on promoting lower secondary school students' reading literacy and learning achievement by using a time series experimental research method. There were two sample groups; 1) in the first stage, 420 lower secondary school students studying in 8 schools, Secondary Educational Service Area Office 7 and 2) in the third stage, 38 students studying in Grad 3/6 in the first semester of academic year 2020, Wang Nam Yen Witthayakhom School. The research instruments were 1) the questionnaire testing the components of reading literacy with the reliability of 0.94 and discrimination (r) ranging from 0.28-0.71, 2) the manual and lesson plans of a proactive reading learning management model, 3) the test of reading literacy with content validity (IOC) of each item ranging from 0.6-1.0, difficulty (P) ranging from 0.2-0.7, discrimination (r) ranging from 0.25-0.75, and the overall reliability of 0.91, and 4) the test of Thai language subject achievement with content validity (IOC) of each item ranging from 0.6-1.0, difficulty (P) ranging from 0.3-0.8, discrimination (r) ranging from 0.25-0.75, and the overall reliability of 0.93. The statistics used for data analysis were confirmatory factor analysis, mean, standard deviation and statistics in testing the hypothesis, which was one-way repeated-measures ANOVA.

The research results were found as follows. 1) The lower secondary school students' reading literacy consisted of five components: retrieval and accessibility of reading essence, integration and interpretation, reflection and evaluation, application of reading achievement, eagerness and engagement with reading. The developed model was found to be consistent with the empirical data, with the harmonization index that passed all the specified criteria. 2) The proactive reading learning management model consisted of 6 elements, which were at very high level of appropriateness. 3) The effects of using the proactive reading learning management model were that 1) based on the 5 repeated measurements, the students had continually improved their reading literacy and the results of the reading literacy test were significantly different ($p>0.05$) and 2) the students' learning achievement after learning with the developed model was significantly higher than before learning with the model ($p>0.05$).

The body of knowledge received reveals that the development of lower secondary school students' reading literacy requires different emphasis on components of reading literacy; integration and interpretation, reflection and evaluation, retrieval and accessibility of reading essence, application of reading achievement, and eagerness and engagement with reading, respectively, ranging from the highest to the least order of importance. The proactive reading learning management model consists of 6 elements: awakening to read, relationship building to create goals, retrieving reading essence, being smart and collaborating, reflecting advanced ideas, and creating knowledge leading to an application.

Keywords: Proactive Learning, Development of Proactive Reading Learning Management Model, Reading Literacy

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติกร อ่อนโยน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจศรา ประเสริฐสิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง และดร.พิทักษ์ นิลนพคุณซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง เสริมสร้างองค์ความรู้ และตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาและเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนนำไปสู่ความสำเร็จบนเส้นทางปรัชญาดุษฎีบัณฑิตที่มุ่งหวังไว้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ จนก่อเกิดเป็นทักษะกระบวนการ ผ่านการลงมือปฏิบัติในรายวิชาและพัฒนาต่อยอดในการประกอบอาชีพในการดำเนินชีวิต จนสำเร็จตามหลักสูตร สาขาหลักสูตรและการสอน และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นที่ให้กำลังใจ ร่วมแบ่งปันประสบการณ์งานวิจัยซึ่งกันและกันด้วยดีเสมอมา

ขอระลึกและขอบคุณพ่อประจวบ แจ่มกระจ่าง และคุณแม่เบญจา แจ่มกระจ่าง และครอบครัว ผู้สนับสนุนและให้กำลังใจ ตลอดทุกความสำเร็จของผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยเรียนรู้ว่าการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มิได้สิ้นสุดแค่การทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงเท่านั้น หากแต่สิ่งที่ได้นั้น คือ กระบวนการคิด การลงมือทำ การฝึกฝน ความมุ่งมั่นอดทน การบริหารเวลา จนนำไปสู่ความสำเร็จ และพร้อมที่จะนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง ถ้ายทอด ก่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และสังคมต่อไป

GRAD VRU

ปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	8
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	15
2.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	25
2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้.....	36
2.4 เอกสารแนวคิดทฤษฎีการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน.....	47
2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	91
2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	118
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	133
3.1 การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	136

3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความ ฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	141
3.3 การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อ ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น	158
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	163
4.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการดำเนินการดังนี้	163
4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาด รู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น .	192
4.3 ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริม ความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	197
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	205
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	205
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	205
5.3 สรุปผลการวิจัย	207
5.4 อภิปรายผล	211
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	219
บรรณานุกรม.....	220
ภาคผนวก.....	230
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	231
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	234
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	294
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	301

ภาคผนวก จ หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญและหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา

..... 329

ประวัติผู้วิจัย..... 343

GRAD VRU

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	22
ตารางที่ 2 ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล	55
ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของขั้นตอนการสอนอ่านกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	63
ตารางที่ 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	114
ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัด สระแก้ว จำนวน 8 โรงเรียน.....	137
ตารางที่ 6 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าสถิติของโมเดล	140
ตารางที่ 7 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	144
ตารางที่ 8 แสดงสาระสำคัญของแนวคิด / ทฤษฎีที่นำมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิง รุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น.....	147
ตารางที่ 9 โครงสร้างหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น.....	153
ตารางที่ 10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก	154
ตารางที่ 11 แบบแผนที่ใช้ในการวิจัยความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	159
ตารางที่ 12 แบบแผนที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย.....	161
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ (n = 420).....	168
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ (n = 420).169	169

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน (n = 420).....	170
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้ (n = 420).....	171
ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน (n = 420)	172
ตารางที่ 18 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ.....	175
ตารางที่ 19 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ	177
ตารางที่ 20 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน	179
ตารางที่ 21 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้	181
ตารางที่ 22 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน	183
ตารางที่ 23 ผลวิเคราะห์การตรวจสอบค่าสถิติตัวแปรองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	184
ตารางที่ 24 แสดงค่าสถิติประเมินความกลมกลืนองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	188
ตารางที่ 25 แสดงค่าสถิติผลทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	190
ตารางที่ 26 ตารางแสดงสาระสำคัญขององค์ประกอบของรูปแบบ.....	192
ตารางที่ 27 ตารางแสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ	197

ตารางที่ 28 แสดงผลค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรายด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 198

ตารางที่ 29 แสดงผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวมความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 199

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบความแปรปรวนแบบหลายตัวแปรในการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 200

ตารางที่ 31 แสดงผลการทดสอบข้อตกลงในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ในการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 201

ตารางที่ 32 แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลร่วมการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 201

ตารางที่ 33 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่คะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 202

ตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐานระหว่างก่อน และหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น..... 204

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	6
ภาพที่ 2 กรอบการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	7
ภาพที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	8
ภาพที่ 4 กรวยแห่งการเรียนรู้ (The Cone of Learning) (Dale, 1969).....	42
ภาพที่ 5 รูปแบบการจัดกระบวนการ.....	56
ภาพที่ 6 กรอบการประเมินองค์ประกอบความรู้และทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	96
ภาพที่ 7 โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	116
ภาพที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	132
ภาพที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทฤษฎีกับหลักการ การจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	149
ภาพที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ของหลักการของรูปแบบกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	150
ภาพที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน.....	151
ภาพที่ 12 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ.....	174
ภาพที่ 13 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ.....	176

ภาพที่ 14 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน	178
ภาพที่ 15 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้	180
ภาพที่ 16 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน	182
ภาพที่ 17 องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ..	187
ภาพที่ 18 สรุปผลแบบจำลององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ในด้านการอ่านนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	191
ภาพที่ 19 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	195
ภาพที่ 20 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	209

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายหลักของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในฐานะของพลเมืองโลกคือการพัฒนาความรู้ ความคิด สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริงในลักษณะการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม การเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ที่เน้นองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ล้ำหน้า สามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อสร้างนวัตกรรมที่ช่วยยกระดับคุณภาพเศรษฐกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579) คือ “ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560 – 2579) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังสอดคล้องกับสมรรถนะทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิด 3R และ 8C สมรรถนะทักษะของผู้เรียนที่เรียกว่า 3R คือ ผู้เรียนต้องมีทักษะการเรียนรู้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการอ่าน (Reading) 2) ด้านการเขียน (Writing) 3) ด้านการคำนวณ (Arithmetic) ส่วนทักษะการเรียนรู้ 8C ได้แก่ 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณและมีทักษะการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding) 4) ทักษะการร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสารรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ (Communication Information and Media Literacy) 6) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการเรียนรู้ ICT (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) 8) มีคุณธรรมจริยธรรม เมตตา กรุณา (Compassion) (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2561)

สมรรถนะจึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพราะสมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคล เป็นผลรวมของการนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในงาน หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกทางพฤติกรรมการปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ได้กำหนดสมรรถนะหลักของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 10 สมรรถนะดังนี้ 1) ด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 2) ด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 3) ด้านสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

4) ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 5) ด้านทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน 6) ด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 7) ด้านทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม 8) ด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล 9) ด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีมและภาวะผู้นำ 10) ด้านการเป็นพลเมืองตื่นรู้และสำนึกสากล หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้กำหนดการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) หรือ “การรู้เรื่องการอ่าน” เป็นสมรรถนะพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment : PISA) เป็นการประเมินความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งการประเมินความฉลาดรู้เป็น 3 ด้าน คือ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2560) อธิบายความฉลาดรู้ด้านการอ่านคือ ความรู้และทักษะที่จะเข้าถึงเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่อ่านได้ และประเมินคิดวิเคราะห์ย้อนกลับถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสารเรื่องใดให้ผู้อ่าน โดยมีการประเมิน 3 ด้าน 1) ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Retrieving information) เป็นการวัดความสามารถในการดึงสาระของสิ่งที่ได้อ่าน 2) ด้านการบูรณาการและการตีความ (Interpretation and interpret) เป็นการวัดความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน ความสามารถในการตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่านและความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือโลกที่อยู่ 3) ด้านการสะท้อนและประเมิน (Reflection and Evaluation) เป็นการวัดความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน ความสามารถในการตีความ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่อ่านและความสามารถให้ความเห็นหรือโต้แย้งจากมุมมองของตน

จากโครงการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment : PISA) ความฉลาดรู้ด้านการอ่านในปี ค.ศ.2015 พบว่า คุณภาพการศึกษาของเยาวชนไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน หรือมีคะแนนสอบต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยโดยเฉพาะผลของการศึกษาเกี่ยวกับการอ่านของผู้เรียนไทยมีประเด็นที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนไทยมีจุดอ่อนในเรื่องดังกล่าว ผลการศึกษาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของไทย ค.ศ.2015 พบว่าผู้เรียนไทยอยู่ในลำดับที่ 48 จาก 65 ประเทศ และมีผู้เรียนที่มีความฉลาดรู้ด้านการอ่านไม่ถึงระดับพื้นฐานร้อยละ 33 ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียนไทยตอบคำถามด้านการรู้เรื่องการอ่านผิธร้อยละ 52.4 และตอบ

ถูกร้อยละ 43.5 จากการวิเคราะห์จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกพบว่าผู้เรียนไทยตอบถูกจากข้อสอบแบบเลือกตอบมากที่สุด (ร้อยละ 54.3) และตอบถูกจากข้อสอบแบบเลือกตอบน้อยที่สุด (ร้อยละ 26.5) ตอบถูกจากข้อสอบสมรรถนะด้านเข้าใจและค้นคว้าสาระมากที่สุด (ร้อยละ 49.5) และตอบถูกจากข้อสอบวัดสมรรถนะด้านสะท้อนและประเมินน้อยที่สุด (ร้อยละ 39.7) ตอบถูกจากข้อสอบการอ่านเนื้อเรื่องที่มีลักษณะต่อเนื่องได้มากที่สุด (ร้อยละ 44.4) และทำข้อสอบที่มีเนื้อเรื่องแบบผสมได้น้อยที่สุด (ร้อยละ 36.6) ตอบถูกจากข้อสอบที่มีบริบทเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 44.3) และตอบถูกข้อสอบที่มีบริบทด้านสาธารณะน้อยที่สุด (ร้อยละ 36.6) และร้อยละจากการวิเคราะห์การประเมิน PISA 2015 พบว่าผู้เรียนที่สอบได้คะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีจุดอ่อนด้านการอ่านทั้งสองกลุ่ม และที่สำคัญการอ่านมีค่าสหสัมพันธ์กับคณิตศาสตร์สูงมาก (0.79 ใน PISA 2009 และ 0.80 ใน PISA 2015) และค่าสหสัมพันธ์ใกล้เคียงกับวิทยาศาสตร์ เมื่อคุณภาพต่ำจึงทำให้วิชาอื่นมีคะแนนต่ำไปด้วย การจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องปรับปรุงยกระดับคุณภาพสมรรถนะการอ่านของผู้เรียน (สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ,2556) สำหรับในปี ค.ศ.2018 ผลการศึกษาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของไทย ได้คะแนน 393 คะแนน โดยคะแนนเฉลี่ยของ OECD อยู่ที่ 487 คะแนน ซึ่งเปรียบเทียบกับ PISA 2016 ความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีคะแนนลดลง 16 คะแนน (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], (2018)

สัมพันธ์กับผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) พบว่าการจัดการศึกษาของคนไทยด้านการอ่านอยู่ในระดับต่ำ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการทดสอบวัดผลทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2560) กลุ่มสาระภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ สาระที่ 1 การอ่าน ส่วนใหญ่ไม่ผ่านร้อยละ 50 โดยมีผลการทดสอบดังนี้ ปีการศึกษา 2558 ได้คะแนนเฉลี่ย 45.4 ปีการศึกษา 2559 ได้คะแนนเฉลี่ย 45.78 ปีการศึกษา 2560 ได้คะแนนเฉลี่ย 52.55 สอดคล้องกับผลวิจัยของ ธีรมาส ตันเสถียร (2544) ได้ศึกษาปัญหาของผู้เรียนด้านการอ่านพบว่าผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วไม่เข้าใจเนื้อ เรื่องสรุปสาระสำคัญของเรื่องไม่ได้ ไม่สามารถแยกข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และไม่สามารถแยกใจความสำคัญหลักกับใจความสำคัญรองได้ รวมทั้งไม่รู้วิธีการอ่านที่ถูกต้อง นอกจากนี้ปัญหาด้านผู้สอนในการจัดการเรียนรู้อ่านและการเขียนจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อ่านพบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสอนและการฝึกทักษะการอ่านและการเรียนโดยใช้หลักสูตร สื่อกิจกรรมที่พัฒนาอย่างสำเร็จรูป ได้แก่ชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่าน การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน การใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ในการพัฒนาการอ่าน เป็นต้น โดยอาศัยหลักทฤษฎีพื้นฐานเพียงอย่างเดียว ขาดความยืดหยุ่นในการนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเป็นแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และทฤษฎีการเรียนรู้ ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivists) ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Co-operative Learning) ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน และการตรวจสอบคุณภาพตามกระบวนการวิจัย ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงรุกซึ่งเป็นการอ่านขั้นสูง และมีความหมายต่อผู้เรียน ใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ประเทศต้องการ โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Many Choice) และเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้อย่างมีความหมายต่อตัวผู้เรียน ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ผู้เรียนควรต้องมีการเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน (Social value) เน้นการปฏิบัติเน้นกระบวนการคิดขั้นสูงใช้ข้อมูลสะท้อนกลับจากการเรียนรู้ในการพัฒนาองค์ความรู้ ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำงานของสมองในบริบทและสภาพปัญหาที่ท้าทายให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติอย่างลุ่มลึก หลากหลายและยืดหยุ่น (Piaget, 1969; Bonwell & Eison, 1991) เพื่อให้พัฒนาผู้เรียนเกิดความฉลาดรู้ด้านการอ่านผู้สอนจึงต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของตนเอง โดยผู้สอนและผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันโดยไม่จำกัดขอบเขต สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลาตามความสนใจ ความพร้อม และความสามารถของผู้เรียน (Richardson, 2016) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ควรเน้นการนำความรู้และสามารถถ่ายโยงความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ ได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) จะช่วยให้ผู้เรียนนำตนเองและฝึกฝนทักษะของตน การเรียนรู้จึงมีความหมายเชื่อมโยงกับบริบทภายนอกที่เป็นปัจจุบันและอนาคตช่วยเพิ่มพูนทักษะซึ่งเป็นฐานของทักษะอื่น ๆ ขยายประสบการณ์และพัฒนาความเข้าใจสิ่งที่ทำให้ลุ่มลึกขึ้น

จากสภาพปัญหาและความสำคัญข้างต้นและการแสวงหาความรู้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่ผ่านมาจะเห็นว่าการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีทักษะ คุณลักษณะ และเกิดสมรรถนะสำคัญที่ประเทศต้องการเพื่อคุณภาพคนไทยในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2.3 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

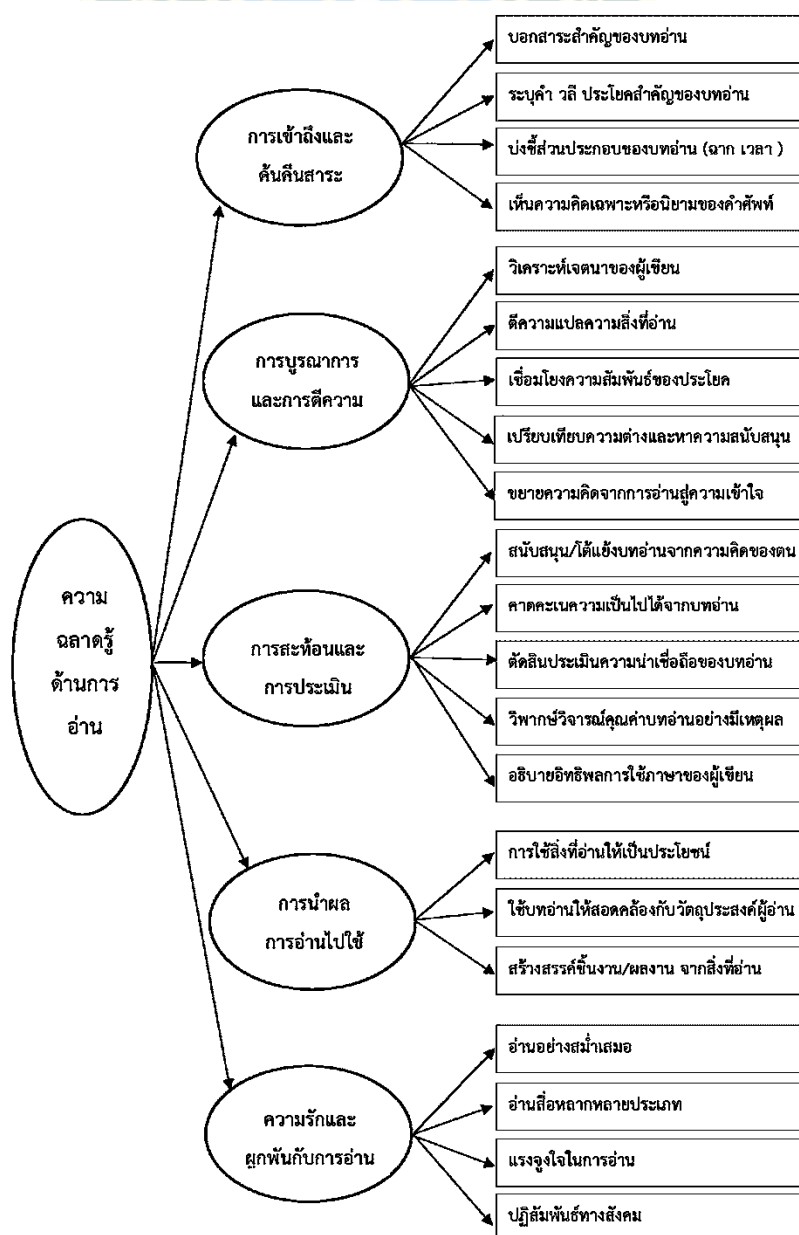
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้เกิดจากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนของ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดกรอบแนวคิดเพื่อให้การวิจัยดำเนินการอย่างมีแบบแผนสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของในแต่ละระยะของการวิจัยอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 3 ระยะ ดังนี้

GRAD VRU

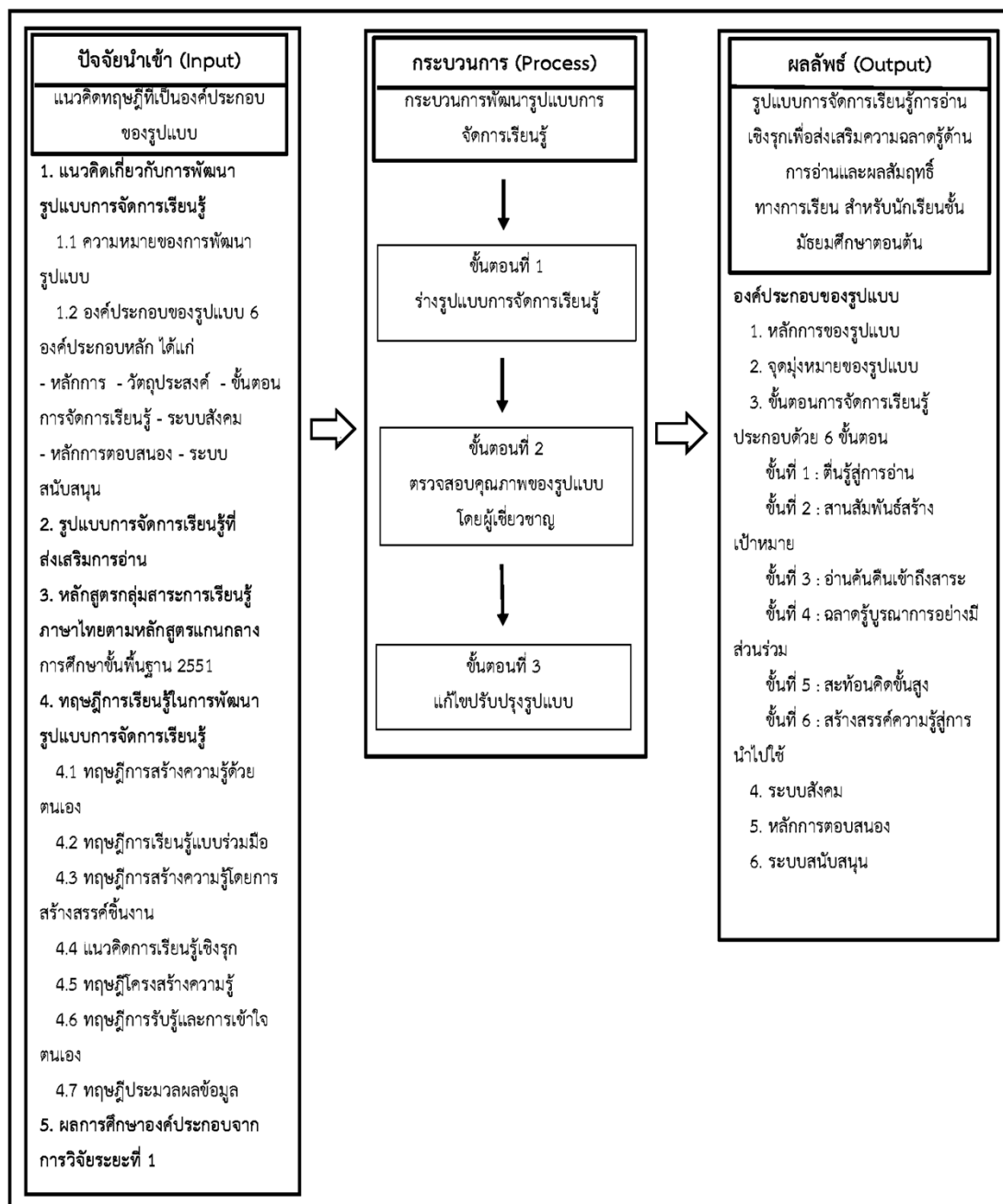
กรอบการวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านได้แก่ OECD (2018); National Assessment of Educational Progress [NAEP] (2013); Progress in International Reading Literacy Study [PIRLS] (2015); สันติวัฒน์ จันทร์โต (2559) และสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

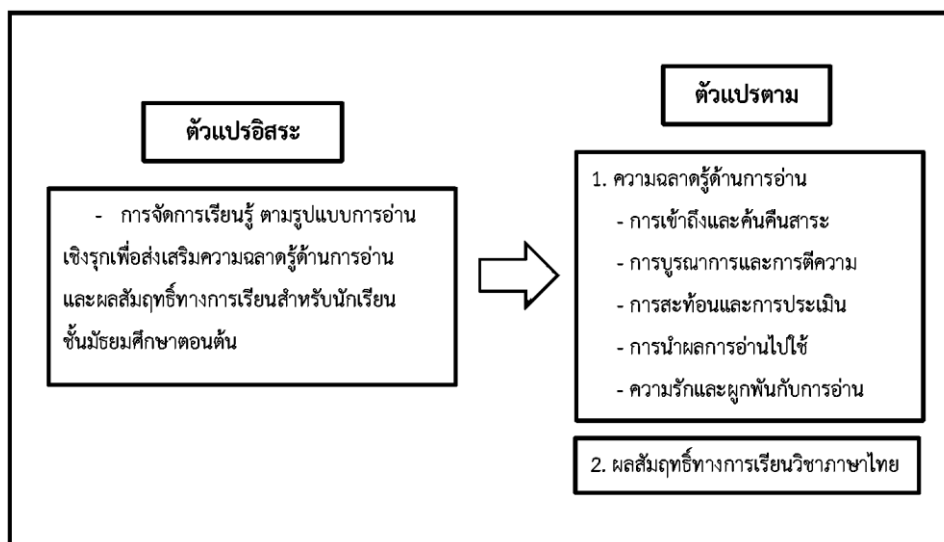
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

กรอบการวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริม
ความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพที่ 2 กรอบการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้าน
การอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรอบการวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามระยะในการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1.5.1.1 การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่านเพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาองค์ประกอบและสังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ตรวจสอบคุณภาพของโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่

- ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 44 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมดรวม 20,754 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดสระแก้วใน 8 อำเภอ จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 14 แห่ง จำนวนนักเรียน 2,450 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling) ได้อำเภอละ 1 แห่ง โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในโมเดลอิสระ คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 20 เท่า ต่อพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า ในงานวิจัยมีตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด 5 องค์ประกอบ 21 ตัวแปรสังเกตได้ ดังนั้นจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจริง 420 คน (Hair et al.,1998)

1.5.1.2 การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3) การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริม

ความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

- ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล

1.5.1.3 การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อน และหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดนครนายก จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 44 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมดรวม 20,754 คน

- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling) ดังนี้

ชั้นที่ 1 สุ่มอย่างง่ายจากการจับสลากจังหวัด ได้จังหวัดสระแก้ว

ชั้นที่ 2 สุ่มอย่างง่ายจากการจับสลากโรงเรียน ได้โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ชั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากห้องเรียน ได้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6

จำนวน 38 คน เป็นกลุ่มทดลอง

1.5.2 เนื้อหา

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เนื้อหารายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท23101 วิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท1.1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับแก้ไขปี 2560) ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 12 สัปดาห์ รวม 24 ชั่วโมง

1.5.3 ระยะเวลาในการวิจัย

1.5.3.1 ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วงก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ในสถานการณ์โควิด 2019 (เดือนเมษายน – มิถุนายน 2563)

1.5.3.2 ระยะเวลาที่ใช้การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างช่วงก่อนเปิดภาคในสถานการณ์โควิดและช่วงเปิดภาคเรียนสถานการณ์ปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 (เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2563)

1.5.3.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 (เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2563)

1.5.4 ตัวแปร

1.5.4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable)

- การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.5.4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable)

- ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แบบแผนของการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน Joyce, Weil and Calhoun (2004)

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หมายถึง แบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน ซึ่งขั้นตอน

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : ตื่นรู้สู่การอ่าน (Awake to Read) หมายถึง การเตรียมความพร้อมผู้เรียน ได้รับความสนใจต่อกระบวนการเรียนรู้และสารที่จะอ่าน โดยใช้กิจกรรมจูงใจท้าทายความสามารถของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน 2) กิจกรรมสร้างความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย (Build Relationships) หมายถึง การใช้กระบวนการกลุ่มสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมจับกลุ่ม 2) กิจกรรมสำรวจบทอ่าน

ขั้นตอนที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ (Retrieving Information) หมายถึง ขั้นตอนการอ่านค้นคืนเข้าถึงสาระ โดยผู้อ่านต้องเห็นตำแหน่งของสาระสำคัญในถ้อยความ และดึงเอาสาระที่ต้องการออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด 2) กิจกรรมใช้เทคนิคส่งเสริมการอ่าน 3) กิจกรรมค้นคืนถึงสาระ

ขั้นตอนที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (Intelligent and Integrated) หมายถึง กระบวนการบูรณาการความคิดจากการอ่าน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมบูรณาการและตีความ 2) กิจกรรมบูรณาการคำตอบ

ขั้นตอนที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง (Reflection Advanced Thinking) หมายถึง กระบวนการหาคำตอบตามที่เป้าหมายกำหนด ประกอบด้วย 1) กิจกรรมสะท้อนและประเมิน 2) กิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง

ขั้นตอนที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ (Creative Knowledge To use) หมายถึง การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการสู่กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน 2) กิจกรรมประเมินผล

3. ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความ แปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และประเมิน คติวิเคราะห์ ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสารสาระใดให้ผู้อ่าน ที่บุคคลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและปรับใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยวัดจากแบบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แบบประเมินผลงาน และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

3.1 การเข้าถึงและค้นคืนสาระ หมายถึง ความสามารถระบุสาระสำคัญ คำสำคัญ วลี หรือประโยคสำคัญของบทอ่าน ซึ่งส่วนประกอบที่ปรากฏในบทอ่าน ค้นหาความคิดหรือค่านิยมศัพท์ เข้าใจข้อมูลจากบทอ่านอย่างชัดเจน

3.2 การบูรณาการและตีความ หมายถึง ความสามารถวิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสาร ตีความแปลความในสิ่งที่อ่าน เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยค เปรียบเทียบความแตกต่างและหา ข้อความสนับสนุนอย่างชัดเจน ขยายความคิดจากการอ่านสู่ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

3.3 การสะท้อนและประเมิน หมายถึง ความสามารถแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือ โต้แย้งบทอ่านจากมุมมองของตน คาดคะเนความเป็นไปได้ของบทอ่าน ประเมินค่า ตัดสินความ น่าเชื่อถือของบทอ่าน วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าที่ได้จากบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล อธิบายอิทธิพลที่เกิด จากการใช้ภาษาของผู้เขียนในบทอ่านได้

3.4 การนำผลการอ่านไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ต่อ การทำงานให้ประสบผลสำเร็จ การเลือกใช้บทอ่านหลากหลายประเภทให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ การอ่าน และการสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงานที่ได้จากความรู้ของบทอ่าน

3.5 ความรักและผูกพันกับการอ่าน หมายถึง คุณลักษณะของผู้อ่านที่แสดงออกเป็น พฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน พฤติกรรมประกอบด้วย การอ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านสื่ออย่าง หลากหลายประเภท มีแรงจูงใจในการอ่าน มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยพิจารณาจาก คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมิน และการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ได้ข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ ชัดเจนด้วยกระบวนการวิจัย

1.7.2 กระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถเป็นแนวทางใน การศึกษากระบวนการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ครู สามารถนำไปปรับใช้ในการทำวิทยฐานะและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดตัวแปรตามอย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด

1.7.3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบสามารถเป็นแนวทางในการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้การอ่านเชิงรุก ไปปรับใช้ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความฉลาดรู้ ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเพื่อประกอบการศึกษา โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 2.1.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
  - 2.1.2 ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 2.1.3 ประเภทของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 2.1.4 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 2.1.5 แนวทางการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้
- 2.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้
  - 2.3.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
  - 2.3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
  - 2.3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ
  - 2.3.4 แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.4 เอกสารแนวคิดทฤษฎีการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน
  - 2.4.1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน
  - 2.4.2 ทฤษฎี / รูปแบบการสอนเกี่ยวกับการอ่าน
  - 2.4.3 กระบวนการส่งเสริมการอ่าน
  - 2.4.4 แนวทางการส่งเสริมการอ่าน
  - 2.4.5 ประโยชน์ของการส่งเสริมการอ่าน
- 2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
  - 2.5.1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
  - 2.5.2 ความหมายของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
  - 2.5.3 เกณฑ์จำแนกระดับความรู้และทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
  - 2.5.4 ประเภทของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
  - 2.5.5 องค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
  - 2.5.6 การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.1.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาในหมวดที่ 4 มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 โดยสาระสำคัญครอบคลุมหลักการ สาระการเรียนรู้และกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้าง ให้แนวทางการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ กล่าวโดยเฉพาะในมาตราที่ 24 กำหนดเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งผู้สอนและนักเรียนสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาและสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกหน่วยงาน เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ

2.1.2 ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หรือรูปแบบการสอน หรือรูปแบบการเรียนการสอนต่างมีความหมายในลักษณะที่คล้ายกันแต่จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดย่อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่ผู้ให้ความหมายยึดถือ โดยมีนักการศึกษาให้ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ทิตานา แชมมณี (2560) ได้ให้ความหมายรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Instructional Model) คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ โดยทั่วไปแบบแผนการดำเนินการสอนดังกล่าวมักประกอบด้วยทฤษฎี หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนดซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกันได้

วิลาลย์ ด่านสิริสุข (2557) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้คือ การจัดการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่คาดหวัง โดยสร้างขึ้นภายใต้หลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความเชื่อต่าง ๆ มีกระบวนการขั้นตอนการเรียนการสอน วิธีการสอนที่ใช้เป็นแบบแผน จูงใจนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ และต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผน ในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

เอเกิน และกัวซัค (Eggen and Kauchak, 1996) ให้นิยามว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นการจัดทำรายละเอียดเบื้องต้นสำหรับใช้เป็นกลยุทธ์ในการสอนของครูซึ่งจะถูกออกแบบขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายในการสอนอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะโดยที่ครูจะพิจารณาว่าจะสอนอะไรและมียุทธวิธีใดที่จะไปสู่เป้าหมายของการสอนได้ กระบวนการที่ถูกออกแบบเป็นแบบเฉพาะเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลเฉพาะในเป้าหมายที่กำหนดไว้และจะถูกกำหนดให้เป็นกิจกรรมส่วนใหญ่ของครูในการสอน ทั้งนี้การจัดทำรายละเอียดดังกล่าวสามารถเปรียบได้กับพิมพ์เขียวสำหรับการสอนโดยมีแนวคิดจากศาสตร์สาขาต่าง ๆ เป็นแนวทาง

กันเทอร์, เอสเตส และชวาบ (Gunter, Esters and Schwab, 1995) อธิบายว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนพิมพ์หรือต้นแบบที่ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนหลัก ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดผลตามที่ต้องการ การจัดการเรียนการสอนต้องเรียงตามลำดับขั้นตอนที่เสนอไว้ และรูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบจะตอบสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างที่แตกต่างกัน

จอยส์ และวิล (Joyce and Weil, 2000) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ แผนหรือแบบแผนที่สามารถใช้เพื่อการสอนในห้องเรียนหรือการสอนเป็นกลุ่มย่อย รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบ จะให้แนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันจากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นหมายถึงแบบแผนที่ถูกออกแบบมาอย่างเป็นกระบวนการยึดหลักแนวคิดทฤษฎีที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ทักษะ และลักษณะอันพึงประสงค์ ได้รับการพิสูจน์ว่ามี

ประสิทธิภาพเพียงพอที่สามารถนำมาใช้ในการเป็นพิมพ์เขียวของการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุความมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น

2.1.3 ประเภทของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ทีศนา แคมมณี (2560) ได้จัดประเภทรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามลักษณะวัตถุประสงค์เฉพาะหรือเจตนาธรรมของรูปแบบ ซึ่งสามารถจัดได้เป็น 5 หมวดดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นอยู่ในรูปแบบของข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอดหรือโมทัศน์

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์

3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำหรือการแสดงออกในด้านต่าง ๆ

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนากระบวนการ (Process skills) เป็นรูปแบบที่เน้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการต่าง ๆ เช่น ทักษะกระบวนการทางสติปัญญาหรือทักษะกระบวนการทางสังคม

5. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการ (Integration) เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้อันต่าง ๆ ของนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ

จอยซ์ และเวลส์ (Joyc and Weil, 2000) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 4 แบบ ได้แก่

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางสังคม (The social family) เป็นรูปแบบการสอนที่ต้องอาศัยกระบวนการกลุ่ม หรือต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจึงจะทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ เช่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือร่วมกับผู้อื่นในการค้นคว้าหาความรู้ รูปแบบการสอนแบบนี้ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Coperative) การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่นเกม เป็นต้น

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยข่าวสารข้อมูล (The information processing family) เป็นรูปแบบการสอนที่ต้องอาศัยข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากการบรรยายของผู้สอน จากเอกสาร ตำรา เพื่อให้นักเรียนรับรู้แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลผลให้เกิดองค์

ความรู้ ความรู้ หรือฝึกการคิดของตนเอง รูปแบบการสอนแบบนี้ได้แก่ การฝึกคิดแบบนิรนัย (Thinking inductively) การคิดแบบสืบสวนสอบสวนจากข้อมูล (Inquiry thinking)

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มพฤติกรรมนิยม (The behavioral system family) รูปแบบการสอนแบบนี้เป็นการวางเงื่อนไข เพื่อให้ให้นักเรียนได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นเงื่อนไขในการเรียนรู้ นั้น ๆ รูปแบบการสอนแบบนี้ ได้แก่ การสอนด้วยบทเรียนโปรแกรม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

วิล; จอยซ์; และคลูวิน (Weil, Joyce, and Kluwin. 1978) ได้จัดกลุ่มของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 4 กลุ่ม โดยอยู่บนพื้นฐานที่มุ่งเน้นเป้าหมายทางการศึกษาและวิธีการ ดังนี้

1. รูปแบบเชิงการปะทะสังสรรค์ทางสังคม (Social Interaction Models) เป็นรูปแบบที่มีการออกแบบแนวทางการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมอื่น ๆ โดยเฉพาะการเจรจาทางสังคมของบุคคลกับบุคคลอื่น ๆ โดยต้องเชื่อมโยงกับระบบประชาธิปไตย และผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานภายใต้แวดล้อมบริบทของสังคมนั้น ๆ

2. รูปแบบเชิงการจัดกระทำกับข้อมูล (Information processing Models) เป็นรูปแบบที่มีการออกแบบแนวทางการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นไปที่ความสามารถของนักเรียนในการจัดกระทำกับข้อมูลโดยใช้ข้อมูลบริบทสภาพแวดล้อมที่บุคคลจะเชื่อมาเป็นสิ่งกระตุ้นจัดระบบข้อมูลไวต่อปัญหาที่พบสร้างแนวความคิดรวบยอดและแนวทางการแก้ไขปัญหารูปแบบนี้จะมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ไขปัญหและความสามารถในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

3. รูปแบบเชิงบุคคล (Personal Models) เป็นรูปแบบที่มีการออกแบบแนวทางการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นไปที่บุคคลโดยเฉพาะอารมณ์และความรู้สึกกับการพัฒนาความสัมพันธ์ของบุคคลกับบริบทแวดล้อมและความสามารถในการจัดการกับข้อมูลเพื่อพัฒนาตนเองบุคคลนั้น

4. รูปแบบเชิงการปรับพฤติกรรม (Behavior modification models) โมเดลเป็นรูปแบบที่มีการออกแบบแนวทางการจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบที่มีประสิทธิผลอย่างต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากการทำงานและการปรับพฤติกรรมโดยการให้การเสริมแรงผ่านการลงมือปฏิบัติงานนั้น ๆ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพุทธิพิสัยทักษะพิสัยและจิตพิสัย โดยอาศัยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามแนวการประเมินผลนานาชาติ (PISA) และนำไปปรับใช้ในชีวิตการทำงานให้เกิดผลสำเร็จในชีวิตประจำวัน

2.1.4 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นตัวบุคคล ความรู้และกระบวนการ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ทิตินา แคมมณี (2560) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมี 4 ข้อ ได้แก่

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบการสอนนั้น
2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จอยส์ และวิล (Joyce and Weil, 2000) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ 5 ข้อ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือการกล่าวถึงความเชื่อและแนวคิดของทฤษฎีที่รองรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จะเป็นตัวชี้้นำกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการในรูปแบบการเรียนการสอน
  2. จุดประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้น จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
  3. เนื้อหา เป็นส่วนที่ระบุถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
  4. กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการ เป็นส่วนที่ระบุถึงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนหนึ่ง ๆ เมื่อนำรูปแบบไปใช้
  5. การวัดและประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งของประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
- เคมพ์ (Kemp, 1985) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบการสอนไว้ 10 ประการ ดังนี้
1. พิจารณาความจำเป็นในการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมาย อุปสรรคและลำดับความสำคัญ
  2. กำหนดหัวข้อเรื่องและความความมุ่งหมายทั่วไป
  3. อธิบายลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน

4. วิเคราะห์จัดเรียงลำดับเนื้อหาวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
5. ระบุจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
6. เลือกวิธีสอนและกิจกรรมการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย
7. เลือกทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนการสอน
8. จัดหาบริการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือการผลิตสื่ออุปกรณ์การสอน
9. เตรียมการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
10. พัฒนารูปแบบการวัดผลก่อนเรียน

จูน (June, 1982) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญที่เห็นได้เชิงประจักษ์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบไปด้วย

1. มีจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือเน้นครอบคลุมในเรื่องนั้น ๆ
2. อยู่ภายใต้สมมติฐานที่เด่นชัดและแอบแฝงเกี่ยวกับลักษณะของนักเรียนและเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน
3. เป็นแนวทางที่ใช้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน
4. มีแบบแผนเฉพาะและมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องกระทำ
5. มีโครงสร้างของการวิจัยรูปแบบเพื่อพัฒนารูปแบบ หรือประเมินผลประสิทธิผลของรูปแบบ โดยทุกรูปแบบการจัดการเรียนรู้จะต้องมีภูมิหลังของการพัฒนารูปแบบหรือการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบนี้เนื่องมาจากประสิทธิผลที่ได้

เอเรนส์ (Arends, 1997) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย

4 ข้อหลัก คือ

1. หลักการตามทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. วิธีสอนที่จะทำให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์
4. สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

แอนเดอสัน (Anderson, 1997) กล่าวว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. หลักฐานที่แสดงการยอมรับประสิทธิภาพของรูปแบบนั้น

Joyce and Calhoun (2004) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เสนอเป็น

4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Orientation to the Model) เป็นการอธิบายความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยเป้าหมายของรูปแบบ ทฤษฎี ข้อสมมุติ หลักการและแนวคิดสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 รูปแบบการสอน (The Model of Teaching) หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นการอธิบายถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยละเอียด ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการสอนตามรูปแบบ (Syntax) เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. หลักการของการปฏิสัมพันธ์ (Social System) เป็นการอธิบายถึงบทบาทของครู นักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละรูปแบบ เช่น บทบาทของครูอาจเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้แนะแนว เป็นแหล่งข้อมูล เป็นต้น

3. หลักการของการตอบสนอง (Principles of Reaction) เป็นการบอกถึงวิธีการแสดงออกของครูต่อนักเรียน การตอบสนองการกระทำของนักเรียน เช่น การให้รางวัลแก่ผู้เรียน การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น การไม่ประเมินว่าถูกหรือผิด เป็นต้น

4. ระบบการสนับสนุนการเรียนการสอน (Support System) เป็นการอธิบายถึงเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การใช้รูปแบบนั้นได้ผล เช่น รูปแบบการสอนแบบทดลองในห้องปฏิบัติการ ต้องใช้ผู้นำการทดลองที่ผ่านมาฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว รูปแบบการสอนแบบฝึกทักษะนักเรียนจะต้องได้ฝึกการทำงานในสถานที่และใช้อุปกรณ์ที่ใกล้เคียงสภาพการทำงานจริง

ตอนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ (Application) เป็นการให้คำแนะนำ และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำรูปแบบการสอนไปใช้ให้ได้ผล เช่น ควรใช้กับเนื้อหาประเภทใด ควรใช้กับผู้เรียนระดับใด เป็นต้น

ตอนที่ 4 ผลที่ได้จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งผลทางตรงและทางอ้อม (Instructional and Nut Rant Effect) เป็นการระบุถึงผลของการใช้รูปแบบการสอนที่คาดว่าจะเกิดแก่ผู้เรียนทั้งผลทางตรง ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักสูตรของรูปแบบการสอนนั้น และผลทางอ้อมซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการใช้รูปแบบการสอนนั้น ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับครูในการพิจารณาและเลือกรูปแบบการสอนไปใช้

จากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ของนักวิชาการด้านการศึกษาหลายท่าน สามารถสรุปเป็นตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

แนวคิด องค์ประกอบของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้	แนวคิดที่เกี่ยวข้อง						
	Joyce and Weil (1972)	June (1982)	Kemp (1985)	Arens (1997)	Anderson (1997)	Joyce and Calhoun (2004)	จิตนา แซมเมณี (2 (2560)
หลักการ / แนวคิด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
วัตถุประสงค์	✓	✓	✓		✓	✓	✓
เนื้อหา	✓		✓				
ขั้นตอน / กระบวนการสอน	✓	✓	✓	✓		✓	✓
การวัดประเมินผล	✓	✓			✓		
ระบบสังคม						✓	✓
หลักการตอบสนอง						✓	
ระบบสนับสนุน			✓	✓		✓	

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ของนักการศึกษา การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะการนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายจะช่วยให้ครูผู้สอนเกิดความเข้าใจและสามารถนำรูปแบบการสอนไปใช้ได้หรือสามารถศึกษาและฝึกฝนตนเองให้ใช้รูปแบบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ผู้วิจัยพัฒนา มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
4. ระบบสังคม
5. หลักการตอบสนอง
6. ระบบสนับสนุน

2.1.5 แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ และพัฒนาการของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นส่งเสริมทักษะกระบวนการและการประยุกต์ความรู้เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนจึงควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่อยู่เสมอเพื่อผลสำเร็จที่จะเกิดกับผู้เรียน มีนักวิชาการได้เสนอเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

คณาพร คมสัน (2540) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีสิ่งที่จะต้องพิจารณา 5 ประการ คือ

1. เป้าหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุ
2. โอกาสสูงสุดที่สามารถบรรลุเป้าหมายได้หลายประการ
3. ความสามารถสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน
4. พิจารณาหลักการพื้นฐานทางทฤษฎี และหลักการเรียนรู้ประกอบ
5. สะดวกใช้ และยืดหยุ่นในการปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

วารินทร์ รัศมีพรหม (2541) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. ปรับปรุงการเรียนการสอนโดยวิธีการแก้ปัญหาและมีข้อมูลย้อนกลับอย่างเป็นระบบ
2. ปรับปรุงการจัดการด้านการออกแบบและพัฒนาคนโดยใช้การตรวจตราคนอย่างเป็นระบบ
3. ปรับปรุงกระบวนการประเมินโดยประเมินการออกแบบ ส่วนประกอบและลำดับขั้นตอนต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลย้อนกลับและทำการปรับปรุงให้เป็นไปตามการออกแบบอย่างเป็นระบบ
4. สร้างหรือทดสอบทฤษฎีการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาระบบการสอน

จอยส์ และวีล (Joyce and Weil, 1996) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยสรุปได้ 4 ข้อดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนควรมีหลักการ ทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้เป็นพื้นฐานแนวคิดในการพัฒนา
2. เมื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแล้ว ก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายจะต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

3. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักจะทำให้เกิดผลสูงสุดแต่สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ถ้าพิจารณาจะเห็นว่าเหมาะสมแต่อาจทำให้ผลสำเร็จลดน้อยลง

4. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบ จะต้องมีจุดมุ่งหมายหลักเป็นตัวตั้งในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ควรเลือกให้ตรงกับจุดประสงค์ของรูปแบบนั้น ๆ จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้สามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ถ้าเหมาะสม

ดิค และคาเรย์ (Dick and Carey. 1996) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่าแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Studying Basic Data and Related Literature Phase) โดยการวิเคราะห์ปัญหา หรือประเมินความต้องการเพื่อให้ได้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา มีปัญหาหรือไม่มีปัญหาอะไรเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่แท้จริงหรือไม่ อะไรคือสาเหตุของปัญหา อะไรคือวิธีแก้ปัญหานั้นเป็นไปได้ ประเมินความต้องการเป็นการกำหนดให้เข้าใจว่าการสอนที่จะทำการออกแบบและพัฒนานั้นเป็นสิ่งที่ต้องการแน่แท้หรือไม่ รวมถึงการวิเคราะห์นักเรียน คุณลักษณะของผู้เรียนทั้งด้านเพศอายุ พื้นฐานสังคมเศรษฐกิจ ความถนัด แรงจูงใจ ความรู้พื้นฐานเดิมที่มีมาก่อนรวมทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคล และรูปแบบการเรียน

2. ขั้นการพัฒนา (Development/Production Phase) ในขั้นตอนนี้จำแนกเป็นการพัฒนาเนื้อหาความรู้ กระบวนการเรียนการสอน แบบทดสอบ สื่อและวัสดุการสอน เช่น การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนควรทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรบ้าง โดยทั่วไปการสอนที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วยกิจกรรมขั้นสูงใจ ให้วัตถุประสงค์แก่ผู้เรียน คำนี้ถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียน ให้สาระสนเทศและตัวอย่าง รวมถึงการสร้างข้อทดสอบต้องศึกษาวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในหน่วยวิชานั้น เพื่อสร้างข้อทดสอบให้สอดคล้องและควรเป็นข้อสอบที่วัดได้ครบตามต้องการ อีกทั้งพัฒนาสื่อและวัสดุการสอนผู้ออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องดูแลทุกขั้นตอนการผลิตเพื่อให้แน่ใจว่าการผลิตได้ดำเนินไปตามคำแนะนำที่ให้ตามแนวทางของการออกแบบมีความคงเส้นคงวาต่อเนื่องและมีคุณภาพ

3. ขั้นการนำไปทดลองใช้ (Implementation Phase) การนำไปทดลองใช้ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ประการ คือ 1) การสอนและการบริหารการสอน ข้อควรตระหนักในขั้นการจัดการเรียนการสอน คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน คือ ครูเป็นผู้ทำหน้าที่เหมือนผู้จัดการเรียนหรือจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ มี

แรงจูงใจที่อยากจะเรียนรู้ การเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลครูผู้สอนต้องเป็นที่ปรึกษาให้แก่แก่นักเรียน และ 2) ต้องพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

4. ขั้นการประเมินผล (Evaluation Phase) เป็นการวัดว่าวงจรการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนนั้นสมบูรณ์แล้ว ข้อมูลย้อนกลับจึงเป็นส่วนสำคัญที่ได้จากการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงในส่วนของแต่ละขั้นตอนให้ดีขึ้นและตรงตามวัตถุประสงค์ ถ้าการประเมินผลพบว่าจุดใดควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงก็ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

จากแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นจะต้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนวิเคราะห์สภาพปัญหาผู้เรียนหรือองค์ประกอบสำคัญในเรื่องที่พัฒนา และต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบการทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขตลอดจนการประเมินผลเพื่อให้รูปแบบมีประสิทธิภาพสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยกระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีกระบวนการดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ทักษะเจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจโดยให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารการคิดการแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทยการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความรู้ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. รักชาติ ศาสนา กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตรผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรครบ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย กระบวนการศึกษาธิการ (2551)

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุดเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการกระบวนการสร้างความรู้กระบวนการคิดกระบวนการทางสังคมกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหากระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริงกระบวนการจัดการกระบวนการวิจัยกระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเองกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยกระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนแล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนสื่อ/แหล่งเรียนรู้การวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งด้านความรู้และ

ทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอดหลักการและความสัมพันธ์รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของนักเรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมายวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อความรู้ตั้งคำถามคิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริงสามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ทำงานทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่นการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนการจัดการหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สื่อการเรียนรู้ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษา และในชุมชนเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่นชุมชนสังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและเสริมความรู้ให้ผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมีความเหมาะสมมีความหลากหลายสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับติดตามประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรมมีการใช้ภาษาที่ถูกต้องรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ความสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จาก แหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ทักษะในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้อง เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บท ร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียนภาษาไทย

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

2. เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

3. พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ

มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4. เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยค รวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

5. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ช่วงชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสัทวา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบกับคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน 5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท 6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ - สารคดี - บันเทิงคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย

ช่วงชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน
ม.2	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนนิทาน กลอนเพลงยาว และกาพย์ห่อโคลง
	2. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 3. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน 4. อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 5. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน 6. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ - บันทึกเหตุการณ์ - บทสนทนา - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	7. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านตามความสนใจ เช่น - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

ช่วงชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และ บทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสม กับเรื่องที่อ่าน	<p>การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทความทั่วไปและบทความ ปกิณกะ - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเสภา กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ และโคลงสี่สุภาพ
	<p>2. ระบุความแตกต่างของคำที่มี ความหมายโดยตรงและความหมาย โดยนัย</p> <p>3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียด ของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบ แนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน</p> <p>5. วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น</p> <p>6. ประเมินความถูกต้องของข้อมูล ที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน</p> <p>7. วิจาร์ณความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ ของเรื่อง</p> <p>8. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ - บทความ - บันทึกคดี - สารคดี - สารคดีเชิงประวัติ - ตำนาน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	9. ตีความและประเมินคุณค่า และ แนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่าง หลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา ใน ชีวิต	<p>การอ่านตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและตามวัยของ นักเรียน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนร่วมกัน กำหนด
	10. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

2.3.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทึศนศ ฅมมณั (2560) แนวคึต Constructivism เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ของมนุษย์ มีความหมายทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้นจาก Jean Piaget ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย Vygotsky ได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Emile Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนว Constructivism จัดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (cognitive psychology) มีรากฐานมาจากผลงานของ Ausubel และ Piaget

ประเด็นสำคัญประการแรกของทฤษฎีการเรียนรู้ตาม Constructivism คือ ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (cognitive apparatus) ของตน

ประเด็นสำคัญประการที่สองของทฤษฎี คือ การเรียนรู้ตามแนว Constructivism คือ โครงสร้างทางปัญญา เป็นผลของความพยายามทางความคิด ผู้เรียนสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้โดยจัดสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น

ลักษณะการพัฒนารูปแบบการสอน

1. การสอนตามแนว Constructivism เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสำคัญของความรู้เดิม

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่ทำได้ เพื่อตรวจความรู้ที่ได้มา และเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป

3. การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาคำรู้ด้วยตนเอง จนค้นพบความรู้และรู้จักสิ่งที่ค้นพบ เรียนรู้วิเคราะห์ต่อจนรู้จริงว่า ลึกลับ ๑ แล้วสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร และศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งลงไป จนถึงรู้แจ้ง

บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ผู้สอน

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกต สำรวจเพื่อให้เห็นปัญหา

2. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น แนะนำ ถามให้คิด หรือสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

3. ช่วยให้ผู้เรียนคิดค้นต่อ ๆ ไป ให้ทำงานเป็นกลุ่ม

4. ประเมินความคิดรวบยอดของผู้เรียน ตรวจสอบความคิดและทักษะการคิดต่าง ๆ การปฏิบัติการแก้ปัญหาและพัฒนาให้เคารพความคิดและเหตุผลของผู้อื่น
บทบาทของผู้เรียน

ในการเรียนตามทฤษฎี Constructionism ผู้เรียนจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและสร้างความรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วยตัวของเขาเอง(ทำไปและเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน) บทบาทที่คาดหวังจากผู้เรียน คือ

1. มีความยินดีร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ
2. เรียนรู้ได้เอง รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ด้วยตนเอง
3. ตัดสินปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
4. มีความรู้สึกและความคิดเป็นของตนเอง
5. วิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นได้
6. ให้ความช่วยเหลือกันและกัน รู้จักรับผิดชอบงานที่ตนเองทำอยู่และที่ได้รับ

มอบหมาย

7. นำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้นั้น

การประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนสร้างสรรค์การเรียนรู้และผลงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำและการเรียนรู้ต่อไป
4. จัดสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ เช่น วิทยุ ความถนัดความสามารถ และประสบการณ์
5. สร้างบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร
6. ครูต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
7. การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประเมินทั้งผลงานและกระบวนการ
8. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครูและ เพื่อน การสังเกต การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

2.3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism)

ทิสนา แคมมณี (2560) การเรียนรู้ที่ดีเกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองด้วยตนเองของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีโอกาสได้สร้างความคิดและนำความคิดของตนเองไปสร้างชิ้นงานโดยอาศัยสื่อและ

เทคโนโลยีที่เหมาะสม จะได้เห็นความคิดนั้นเป็นรูปธรรม การสร้างความรู้ในตนเองของผู้เรียน เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้น จะเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน มีความคงทน ไม่ลืมง่าย และสามารถถ่ายทอดให้คนอื่นเข้าใจความคิดของตนเองได้ดี ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้น จะเป็นฐานให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด

การประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้และผลงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำ และการเรียนรู้ต่อไป

4. จัดสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ เช่น วัย ความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์

5. สร้างบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร

6. ครูต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

7. การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประเมินทั้งผลงานและกระบวนการ

8. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครู และเพื่อน การสังเกต การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

2.3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Co-operative Learning)

ทิสนา แชมมณี (2560) ได้รวบรวมทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้ Johnson and Johnson (1994) กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะคือ

1. ลักษณะแข่งขันกัน ในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่องหรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ

2. ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น

3. ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย

การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3 – 6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในลักษณะแข่งขันกัน ต่างคนต่างเรียนและร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้จะเน้นให้ผู้เรียนช่วยกันในการเรียนรู้ โดยมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยกันในการ

เรียนรู้ มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการสัมพันธ์กัน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกัน ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้ควรมีการประเมินทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวิธีการที่หลากหลายและควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน และครูควรจัดให้ผู้เรียนมีเวลาในการวิเคราะห์การทำงานกลุ่มและพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีโอกาสที่จะปรับปรุงส่วนบกพร่องของกลุ่มเสีย

Johnson and Johnson (1994) ได้สรุปว่า Cooperative Learning มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependent) หมายถึงการพึ่งพากันในทางบวก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การพึ่งพากันเชิงผลลัพธ์ คือการพึ่งพากันในด้านการได้รับผลประโยชน์จากความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ซึ่งความสำเร็จของกลุ่มอาจจะเป็นผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่ม ในการสร้างการพึ่งพากันในเชิงผลลัพธ์ได้ดั่งนั้น ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน จึงจะเกิดแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน สามารถร่วมมือกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ และการพึ่งพาในเชิงวิธีการ คือ การพึ่งพากันในด้านกระบวนการทำงานเพื่อให้งานกลุ่มสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมาย ซึ่งต้องสร้างสภาพการณ์ให้ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มได้รับรู้ว่าตนเองมีความสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม ในการสร้างสภาพการณ์พึ่งพากันในเชิงวิธีการ มีองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การทำให้เกิดการพึ่งพาทรัพยากรหรือข้อมูล (Resource Interdependence) คือแต่ละบุคคลจะมีข้อมูลความรู้เพียงบางส่วนที่เป็นประโยชน์ต่องานของกลุ่ม ทุกคนต้องนำข้อมูลมารวมกันจึงจะทำให้งานสำเร็จได้ ในลักษณะที่เป็นการให้งานหรืออุปกรณ์ที่ทุกคนต้องทำหรือใช้ร่วมกัน

1.2 ทำให้เกิดการพึ่งพาเชิงบทบาทของสมาชิก (Role Interdependence) คือ การกำหนด บทบาทของการทำงานให้แต่ละบุคคลในกลุ่ม และการทำให้เกิดการพึ่งพาเชิงภาระงาน (Task Interdependence) คือ แบ่งงานให้แต่ละบุคคลในกลุ่มมีทักษะที่เกี่ยวข้องกัน ถ้าสมาชิกคนใดคนหนึ่งทำงานของตนไม่เสร็จ จะทำให้สมาชิกคนอื่นไม่สามารถทำงานในส่วนที่ต่อเนื่องได้

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม (Face to Face Promotive Interdependence) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยเหลือกัน มีการติดต่อสัมพันธ์กัน การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกในกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้ การรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่ม จะก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกันทางสังคม จากการช่วยเหลือสนับสนุนกัน การเรียนรู้เหตุผลของกันและกัน ทำให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ การทำงานของตนเอง จากการตอบสนองทางวาจา และท่าทางของเพื่อนสมาชิกช่วยให้รู้จักเพื่อนสมาชิกได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) หมายถึง ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน โดยต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนสมาชิก ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถและความรู้ที่แต่ละคนจะได้รับ มีการตรวจสอบเพื่อความแน่ใจว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือไม่ โดยประเมินผลงานของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งรวมกันเป็นผลงานของกลุ่มให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งกลุ่มและรายบุคคลให้สมาชิกทุกคนรายงานหรือมีโอกาสแสดงความคิดเห็นโดยทั่วถึง ตรวจสอบสรุปผลการเรียนเป็นรายบุคคลหลังจบบทเรียน เพื่อเป็นการประกันว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มรับผิดชอบอย่างร่วมกับกลุ่ม ทั้งนี้สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skills) หมายถึง การมีทักษะทางสังคม (Social Skill) เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข คือ มีความเป็นผู้นำ รู้จักตัดสินใจ สามารถสร้างความไว้วางใจ รู้จักติดต่อสื่อสาร และสามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งในการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานร่วมกันที่จะช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จ

5. กระบวนการทำงานของกลุ่ม (Group Processing) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่ม โดยผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด มีความร่วมมือทั้งด้านความคิด การทำงาน และความรับผิดชอบร่วมกันจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ การที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายนั้น กลุ่มจะต้องมีหัวหน้าที่ดี สมาชิกดี และกระบวนการทำงานดี นั่นคือ มีการเข้าใจในเป้าหมายการทำงานร่วมกัน

2.3.4 แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.4.1. ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้เชิงรุก

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือ การลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีโอกาส ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เพราะนักเรียนจะเกิดความเข้าใจบทเรียนเมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมและมีโอกาสคิดและปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน (Bonwell and Eison, 1991; Limbach and Waugh, 2012)

Meyers and Jones (1993) กล่าวว่า Active learning เป็นการจัดการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐานสองประการคือ

1. การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์

2. แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

Fedler and Brent (1996) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบ Active learning ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

Lorenzen (2001) กล่าวว่า Active learning เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยครูผู้สอนมีหน้าที่จัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการค้นพบความรู้ในขณะทำงาน

ศักดา ไชกิจภิญโญ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า Active learning คือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องหาความหมายและทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือร่วมกันทำงานกันเป็นกลุ่ม เช่น ร่วมกันสืบค้นข้อมูลและร่วมอภิปราย และนำเสนอ

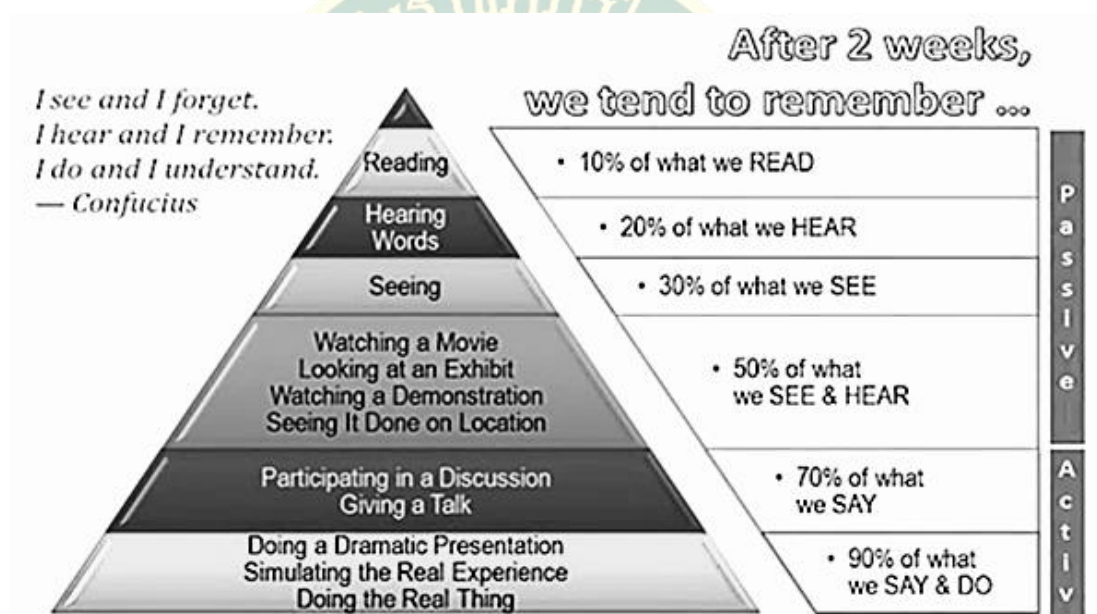
ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2553) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ไว้ว่าเป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สามารถแสวงหาความรู้บูรณาการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองจนนำไปสู่ความคิดรวบยอดอีกทั้งยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนมีระเบียบและวินัยในการทำงานร่วมกัน ฝึกให้มีความรับผิดชอบ โดยที่ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

มนตรี ศิริจันทร์ชื่น (2554) Active Learning คือ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการจำหรืออ่าน เพียงอย่างเดียว เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ การวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่การวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งเป็นการสะท้อนความคิดของตนเองให้ปรากฏออกมาได้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators)

สถาพร พฤษภูมิกุล (2558) Active Learning คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มากและนานกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน เป็นฝ่ายรับความรู้ (Passive Learning) เพราะกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการ

ทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บความจำ ในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory) ทำให้ผลการเรียนรู้ ยังคงอยู่ได้ในปริมาณที่มากกว่า ระยะยาวกว่า ซึ่งอธิบายได้ ดังรูป

ภาพที่ 4 กรวยแห่งการเรียนรู้ (The Cone of Learning) (Dale, 1969)

จากรูปจะเห็นได้ว่า กรวยแห่งการเรียนรู้นี้ได้แบ่งเป็น 2 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning)

- การเรียนรู้โดยการอ่าน ท่องจำ ผู้เรียนจะจำได้ในสิ่งที่เรียนเพียง 20 %
- การเรียนรู้โดยการฟังบรรยายเพียงอย่างเดียวโดยที่ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมอื่นในขณะที่ครูสอน เมื่อเวลาผ่านไปผู้เรียนจะจำได้เพียง 20 % หากในการเรียนการสอนผู้เรียนมีโอกาสได้เห็นภาพประกอบด้วยก็จะทำให้ผลการเรียนรู้คงอยู่ได้เพิ่มขึ้นเป็น 30%

- การเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพิ่มขึ้น เช่น การให้ดูภาพยนตร์การสาธิตจัดนิทรรศการให้ผู้เรียนได้ดู รวมทั้งการนำผู้เรียนไปทัศนศึกษาหรือดูงาน ก็ทำให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเป็น 50 %

2. กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

- ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้

ความเข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ รวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ได้ร่วมมือปราชัย ให้ฝึกทักษะการสื่อสาร ทำให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเป็น 70 %

- การนำเสนอผลงานทางการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง ทั้งมีการฝึกปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผลการเรียนรู้เกิดขึ้นถึง 90 % ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

- ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน

- เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้

- เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

- เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พุด ฟัง คิด

- เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง

- เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการ สู่การสร้างความคิดรวบยอด

- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

- ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

- ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

2.3.4.2 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงรุก

Bonwell & Eison (1991) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมี 5 ลักษณะประกอบด้วย 1) นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่ารับฟังการบรรยาย 2) ครูหรือผู้สอนเน้นการฝึกฝนทักษะให้กับผู้เรียนมากกว่าการถ่ายทอดความรู้ 3) ผู้เรียนพัฒนาทักษะให้เกิดกระบวนการคิดขั้นสูง 4) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง 5) ผู้เรียนได้สำรวจทัศนคติและเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน

ณชนันท์ แก้วชัยเจริญกิจ (2550) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

1) สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน

2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

3) จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย

5) วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม

6) ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) กล่าวว่าลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีลักษณะดังนี้

1) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

2) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

3) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

5) ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

6) เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง

8) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารสนเทศ หลักการความคิดรวบยอด

9) ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

10) ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

เนาวนิตย์ สงคราม (2557) ได้เสนอทักษะของการเรียนรู้ไว้ 6 ประการ ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน 3) ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการฟัง ฟัง อ่าน คิด และ

เขียนในการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง 4) ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร และทักษะการคิดขั้นสูง 5) ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ 6) ผู้เรียนพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ยงยุทธ อังคสัญลักษณ์ (2559) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงรุก คือ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน ตลอดจนเกิดทัศนคติเชิงบวกและแรงจูงใจในการเรียน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2557) ได้เสนอลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ การอ่านสืบค้น การอภิปราย การสรุป การสร้างความรู้ การเขียน และการนำเสนอมากกว่าเป็นผู้รับฟังความรู้กับผู้สอน 2) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ซึ่งลดกระบวนการถ่ายทอดสารสนเทศให้แก่ผู้เรียน 3) ผู้เรียนได้รับการบ่มเพาะพัฒนาคุณธรรม เจตคติ และคุณค่าที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะสำคัญ ประการดังนี้

- 1) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
- 2) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ เช่น การสืบค้นข้อมูล การแสวงหาคำตอบ การอ่าน การเขียน จนเกิดเป็นความรู้ที่ชัดเจนเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่อย่างไม่สิ้นสุด
- 3) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับครู เพื่อน และแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้
- 4) ผู้เรียนมีคุณธรรม เจตคติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน

2.3.4.3 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

Bonwell & Eison (1991) ได้เสนอการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ความเชื่อพื้นฐาน ดังนี้ คือ

- 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์
- 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยใช้เทคนิคหรือกิจกรรมต่าง ๆ
- 4) เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป

5) ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning)

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพียวาร์ ยินดีสุข (2557) ได้เสนอการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ครอบคลุมวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี ดังนี้

- การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning)
- การเรียนรู้การบริการ (Service Learning)
- การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)
- การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning)

Mckinney (2011) ได้เสนอการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สรุปได้ดังนี้

1. การคิดเดี่ยว คิดคู่ คิดกลุ่ม (think-pair-share) เป็นการแบ่งกลุ่มนักเรียนให้คิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนด ใช้เวลาคิดคนละ 2 – 5 นาที (think) จากนั้นแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน ใช้เวลา 3 – 5 นาที (pair) และนำเสนอความคิดต่อนักเรียนทั้งหมด (share)

2. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning groups) ให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนนักเรียน กลุ่มละ 3- 6 คน

3. ผู้เรียนทบทวนบทเรียน (student-led review sessions) ให้นักเรียนทบทวนความรู้และข้อสงสัยในการลงมือทำกิจกรรม โดยครูให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหา

4. เกม (games) ครูสามารถนำเกมที่ส่งเสริมการเรียนรู้มาบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้ทุกขั้นตอน

5. การวิเคราะห์วิดีโอทัศน์ (analysis or reaction to videos) ให้ผู้เรียนดูวิดีโอทัศน์ 5- 20 นาที ครูกำหนดประเด็นให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด ผ่านการอภิปราย การเขียน หรือการสรุปแผนผังความรู้

6. การโต้วาที (student debates) ให้ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้โต้แย้งเสนอความคิดโดยใช้เหตุผลเพื่อยืนยันความคิดของกลุ่ม

7. การให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (student generated exam questions) ให้นักเรียนฝึกทักษะการคิดผ่านกระบวนการสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่เรียนรู้

8. การทำวิจัยขนาดเล็กหรือโครงการ (mini-research proposals or projects) ให้นักเรียนศึกษาปัญหาหรือประเด็นที่ต้องการรู้ กำหนดแนวทางการแสวงหาความรู้ สรุปความรู้และนำเสนอความรู้ที่ได้จากการศึกษาอย่างเป็นระบบ

9. การวิเคราะห์กรณีศึกษา (analyze case studies) ให้นักเรียนศึกษาประเด็นที่สนใจ แล้ววิเคราะห์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือคำตอบ และนำเสนอในชั้นเรียน

10. การเขียนบันทึกการเรียนรู้ (keeping journals or logs) ให้นักเรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการจดสรุป หรือ แผนผังความคิดที่สร้างสรรค์

11. การเขียนจดหมายข่าว (write and produce a newsletter) ให้นักเรียนร่วมจัดทำจดหมายข่าว ประกอบด้วยสารสนเทศ ข่าวสาร ภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปเผยแพร่

12. การเขียนแผนผังมโนทัศน์ (Concept mapping) ให้นักเรียนเขียนแผนผังมโนทัศน์ เพื่อนำความคิดรวบยอดและเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ อาจทำเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม นำเสนอผลงานและให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น

2.4 เอกสารแนวคิดทฤษฎีการอ่านและการส่งเสริมการอ่าน

2.4.1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน

2.4.1.1 ความหมายของการอ่าน

Day และ Bamford (1998) กล่าวว่า การอ่านคือการค้นคว้าหาความหมายหรือความเข้าใจจากตัวอักษรและสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในข้อมูล ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์เดิม การอ่านไม่ใช่การมองผ่านประโยคและย่อหน้าเท่านั้น แต่เป็นการรวบรวม การตีความหมาย และการประเมินความเห็นเหล่านั้นอีกด้วย

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545) กล่าวว่า การอ่านคือ ความสามารถในการรับสารผ่านสื่อต่าง ๆ เข้าใจสาร ตีความได้ถูกต้องและสามารถสื่อสารได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิดและความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียน ผู้อ่านสามารถจำความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผ่านทางสายตา เพื่อสร้างความเข้าใจ ค้นหาสาระ ความสำคัญของจุดมุ่งหมายของเรื่องโดยกระบวนการคิดเชื่อมโยงจากประสบการณ์ความรู้เดิม แล้วนำสิ่งที่อ่านมาประยุกต์ใช้ตามความสามารถและประสบการณ์ของตนเอง

2.4.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1) เสริมสร้างองค์ความรู้ การอ่านมีส่วนช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้เดิมที่มีอยู่ให้เกิดมุมมองที่แตกต่างไปจากความรู้หรือความคิดเดิม และยังเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ใหม่ให้ผู้อ่าน ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น รู้เท่าทันเหตุการณ์ สามารถนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาตนให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพอย่างสุจริต

2) พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์ การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความสุข หรือความบันเทิงใจ ส่งผลดีต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย รวมถึงช่วยให้ผู้อ่านมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดี และเกิดพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามมา

3) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพราะเมื่อได้อ่านเรื่องราวต่าง ๆ จะทำให้ผู้อ่านได้แนวคิด และยังส่งเสริมจินตนาการในการสร้างสรรค์งานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

สำนักวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ 8 ประการ

1) การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาองค์ความรู้โดยเฉพาะผู้ศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านความรู้จากแหล่งต่าง ๆ

2) การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคนและพัฒนางานได้

3) การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไป

4) การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิด และฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านสามารถนำไปบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวันได้

5) การอ่านเป็นกิจกรรมสร้างความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีที่แสวงหาความสุขแก่ตนได้ง่ายและเกิดประโยชน์สูงสุด

6) การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างบุคลิกภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข

7) การอ่านเป็นเครื่องมือพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม

8) การอ่านเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาระบบสื่อสาร และเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ ต่างๆ

จากความสำคัญดังกล่าวของการอ่านข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การอ่านถือเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการกระตุ้นให้คนแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด การเขียน ซึ่งผู้อ่านต้องรู้หลักการอ่าน ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอเพื่อ

พื้นฐานการอ่านที่ดี จนเกิดความชำนาญ มีความรู้เท่าทันสิ่งที่อ่าน และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4.1.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

Grellet (1994) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 2 ประการคือ

1) การอ่านเพื่อความรอบรู้ ได้แก่ การอ่านตำราวิชาการ สารคดี บทความหรือแม้แต่ว่าบันเทิงคดีก็อาจมีความรู้สอดแทรกอยู่ การอ่านแบบนี้ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างละเอียด พินิจพิจารณาเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการและจุดประสงค์ในการอ่านของตน

2) การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ได้แก่ การอ่านทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน เช่น การหนังสือพิมพ์ นิตยสาร นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น เป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ อย่างไรก็ตาม การอ่านแบบนี้แม้ว่าจะเป็นการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน แต่ผู้อ่านก็มักจะได้รับความรู้ควบคู่เสมอ

จิตรลดา ไมตรีจิตต์ (2549) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความคิด ความบันเทิง และเพื่อให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านขึ้นอยู่กับแต่ละคน รวมถึงความรู้ที่ได้จากการอ่านนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า

1) เพื่อหาคำตอบหรือหาความรู้ ผู้อ่านรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ด้วยการอ่านเพื่อนำประโยชน์ที่ได้อ่านมาพัฒนาศักยภาพทั้งการรับรู้ กระบวนการคิด การกระทำและทำให้ผู้อ่านมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดี

2) เพื่อความบันเทิงหรือตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ การอ่านนอกจากจะได้สาระแล้ว ยังก่อให้เกิดความสุขจากการอ่านและจรรโลงใจแก่ผู้อ่านด้วย

3) เพื่อประโยชน์ในการฝึกทักษะออกเสียงให้ถูกต้อง เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องเปล่งเสียงออกมาตามตัวอักษรที่ปรากฏเป็นถ้อยคำต่าง ๆ โดยต้องสื่อความหมายให้ชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องราวที่จะนำเสนอ

4) เพื่อประโยชน์ในกายกระดับจิตใจของมนุษย์ เป็นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิด จิตใจ และการกระทำต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางที่ดี เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น การอ่านเรื่องเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินชีวิตของผู้มีชื่อเสียง เป็นต้น

จากจุดมุ่งหมายของการอ่านดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านโดยทั่วไปได้เป็น 2 ประการ คือ การอ่านเพื่อความรู้ความคิด และการอ่านเพื่อความบันเทิง ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างอาชีพ และดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งการอ่านของแต่ละบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ นั้นมีจุดมุ่งหมายใดจุดมุ่งหมายหนึ่ง หรือผสมผสานจุดมุ่งหมายขึ้นอยู่กับความต้องการหรือความสนใจของผู้อ่านที่จะเป็นผู้กำหนดประโยชน์ที่จะได้รับจากการอ่าน

2.4.2 ทฤษฎี / รูปแบบการสอนเกี่ยวกับการอ่าน

2.4.2.1 ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิมจะอธิบายถึงการจัดระเบียบของความรู้และเน้นถึงการอธิบายความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านอย่างมีความหมายดังที่ Mandler (1983) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. โครงสร้างความรู้เดิมที่บุคคลมีอยู่จะมีความสมบูรณ์ลึกซึ้ง และละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้น ถ้าบุคคลนั้นมีโอกาสปะทะสัมพันธ์กับสิ่งเร้าภายนอกมากยิ่งขึ้น ทำให้รู้จักมโนทัศน์ (Concept) ในระดับสูงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นนักเรียนหรือผู้อ่านจะเรียนรู้หรืออ่านอย่างมีความหมายหรือเข้าใจยิ่งขึ้น

2. การที่บุคคลใช้ความรู้เดิมในการอ่าน จะทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น เพราะผู้อ่านจะเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ไม่ได้เกิดจากการรู้เฉพาะความหมายของคำหรือประโยคที่ประกอบกันเป็นข้อความหรือเนื้อเรื่องเท่านั้น ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับข่าวสารใหม่ด้วยการอนุมาน (Inference) ของผู้อ่านเอง โดยการใช้โครงสร้างความรู้เดิมเป็นพื้นฐานในการให้ความหมายที่สอดคล้อง และตรงกับข้อความหรือเนื้อเรื่องนั้น ๆ

3. ผู้อ่านจะใช้โครงสร้างความรู้เดิมเป็นตัวชี้้นำในการตัดสินใจควรจะต้องจดจำอะไรบางอย่างในข้อความนั้น ผู้อ่านจะเลือกให้ความสนใจต่อข้อมูลที่ทำให้โครงสร้างความรู้เดิมมีความหมายขึ้นมา ในทางตรงกันข้ามข้อมูลที่รับเข้ามาแล้วไม่สามารถทำให้โครงสร้างความรู้เดิมมีความสมบูรณ์ขึ้นจะเป็นข้อมูลที่ไม่มีค่า และไม่มีมีความเกี่ยวข้อง ผู้อ่านก็จะไม่สนใจข้อมูลนั้น

4. โครงสร้างความรู้เดิมที่ไม่สมบูรณ์ และผู้อ่านยังไม่พบข้อมูลใหม่ที่จะต่อเติมให้สมบูรณ์ได้ในเนื้อเรื่อง ในกรณีเช่นนี้ ผู้อ่านจะต้องต่อเติมข่าวสารที่หายไปให้ตรงกับสถานการณ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านโดยใช้การอนุมาน

5. ความสามารถในการตีความ ขึ้นอยู่กับโครงสร้างความรู้เดิมของผู้อ่าน ซึ่งจะมีมากน้อยแตกต่างกัน และมีผลทำให้ความสามารถในการจดจำแตกต่างกันไป ในการตีความเรื่องที่ผู้อ่านรับเข้าไปยังสมอง จะต้องสร้างความสัมพันธ์กับโครงสร้างความรู้เดิม ลักษณะโครงสร้างความรู้เดิมนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านรับผ่านเข้าไปถ้าเนื้อเรื่องที่อ่านไม่มีความแจ่มชัดหรือ อาจตีความหมายได้หลายทาง ผู้อ่านจะใช้โครงสร้างความรู้เดิมที่จดจำไว้ มาช่วยในการตีความ

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory) เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญต่อพื้นฐานความรู้ ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจในการอ่าน เพราะตัวอักษร คำ ข้อความ หรือ สัญลักษณ์ที่ปรากฏในบทอ่านมีความหมายหลากหลาย ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจความหมายได้โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา ใช้บริบทของความหมายที่ค่านั้น ๆ ปรากฏอยู่ และใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านประกอบกัน กล่าวคือ ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านก็ต่อเมื่อได้นำความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องนั้นมา

ปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในบทอ่านได้อย่างเหมาะสม ถ้าขาดพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน การเรียนรู้และทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของบทอ่าน

2.4.2.2 ทฤษฎีการรับรู้และการเข้าใจตนเอง (Metacognition Theory)

ทฤษฎีการรับรู้และการเข้าใจตนเอง เป็นทฤษฎีหนึ่งของจิตวิทยาการเรียนรู้ซึ่งได้เริ่มมีการศึกษาค้นคว้ากันมาตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1970 โดยกล่าวถึงการเรียนรู้ของเราว่าเป็นกระบวนการประมวลผลข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Information Processing) ภายในสมองซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนรู้ของตนเอง โดยมีการควบคุมความคิด มีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิด ตลอดจนการประเมิน วางแผน และจัดระบบความคิดของตนเองได้ (Cross and Paris. 1988)

แนวคิดของการรับรู้และเข้าใจตนเองข้างต้น เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการอ่านจึงหมายถึงวิธีการหรือขั้นตอนที่ทำให้การอ่านบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอนของการควบคุมกระบวนการอ่าน โดยที่ผู้อ่านตระหนักรู้ (Awareness) และมีความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านและสามารถควบคุมการใช้วิธีเหล่านั้นจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านและตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ (Carrell and Patricia. 1991) ซึ่งนักการศึกษาที่มีความเชื่อว่าความรู้อภิปัญญา (Metacognitive Knowledge) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผู้อ่านใช้เมื่อไม่สามารถตีความหมายของบทอ่านที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาได้ (Anderson. 1997)

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีการรับรู้และเข้าใจตนเอง (Metacognition Theory) หรือทฤษฎีการรู้คิดขั้นสูงนั้น มีแนวคิดพื้นฐานที่เน้นให้นักเรียนสามารถตรวจสอบตนเองเพื่อกำหนดชี้แนะตนเองในการเรียนรู้ มีการวางแผนตรวจสอบ ปรับปรุงและประเมินผลความเข้าใจของตนเอง โดยเลือกใช้กลวิธีในการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ประสบอยู่ในขณะนั้น และอาจมีการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนไปด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างก็มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และส่งผลให้นักเรียนรู้ว่าตนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้หรือไม่ สัมพันธ์กับในเรื่องการอ่าน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านตระหนักรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของการอ่าน โดยการหาความหมายด้วยตนเอง และเน้นความสำคัญของการนำการแก้ปัญหา มาใช้ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน เพื่อเป็นการรู้จักใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และควบคุมการอ่านเพื่อความเข้าใจของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2.3 ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory)

1) ความหมายของทฤษฎีประมวลผลข้อมูล

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูลเกิดจากผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการรับสาระข้อมูล การใส่ใจ การรับรู้ การเข้ารหัสเพื่อเก็บในหน่วยความจำตลอดจน การเรียงสาระข้อมูลที่เก็บไว้ออกมาใช้

ทศนา แคมมณี (2560) ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลผลข้อมูล เป็นทฤษฎีที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ เกี่ยวกับการทำงานของสมอง ทฤษฎีเริ่มได้รับความนิยมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 จนถึงปัจจุบัน ชื่อในภาษาไทยหลายชื่อ เช่น ทฤษฎีประมวลผลข้อมูลข่าวสาร ทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศ ในที่นี้ จะใช้เรียกว่าทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลผลข้อมูล

นักจิตวิทยาที่ใช้ทฤษฎีนี้ได้อธิบายการเรียนรู้ของมนุษย์ในรูปของการปฏิบัติงานของคอมพิวเตอร์ กล่าวคือ ในกระบวนการทำงานของคอมพิวเตอร์จะเริ่มต้นด้วยการรับข่าวสารข้อมูลการจัดกระทำหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสาระข้อมูลที่รับเข้ามา การจัดเก็บข้อมูล และการเรียกข้อมูลที่เก็บไว้ออกมาใช้เมื่อต้องการ กระบวนการทั้งหมดนี้จะถูกควบคุมโดยโปรแกรมหรือคำสั่งที่กำหนดไว้ว่าข้อมูลทั้งหลายจะถูกดำเนินการอย่างไรและเมื่อใดอย่างเป็นระบบ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้จึงมองว่าการเรียนรู้เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้เรียนกระบวนการคิด ธรรมชาติของวัสดุที่ใช้ในการเรียนตลอดจนธรรมชาติของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

2) แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีประมวลผลข้อมูล

คลอสเมียร์ (Klausmeier, 1985) ได้อธิบายการประมวลผลข้อมูลโดยเริ่มต้นจากการที่มนุษย์รับสิ่งเร้าเข้ามาทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สิ่งเร้าที่เข้ามาจะได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะสั้น ซึ่งการบันทึกนี้จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ การรู้จัก (Recognition) และความสนใจ (Attention) ของบุคคลที่รับสิ่งเร้า บุคคลจะเลือกรับสิ่งเร้าที่ตนรู้จักหรือมีความสนใจ สิ่งเร้านั้นจะได้รับการบันทึกลงในความจำระยะสั้น (Short-Term Memory) ซึ่งดำรงคงอยู่ในระยะเวลาที่จำกัดมาก แต่แต่ละบุคคลมีความสามารถในการจำระยะสั้นที่จำกัด ในการทำงานที่จำเป็นต้องเก็บข้อมูลไว้ใช้ชั่วคราว อาจจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจำช่วย เช่น การจัดกลุ่มคำ หรือการท่องซ้ำ ๆ ซึ่งจะสามารถช่วยให้จดจำไว้ใช้งานได้โดยการเก็บข้อมูลไว้ในภายหลัง สามารถทำได้โดยข้อมูลนั้นจำเป็นต้องได้รับการประมวลและเปลี่ยนรูปโดยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อนำไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว (Long Term Memory) ซึ่งอาจต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การท่องซ้ำหลาย ๆ ครั้ง หรือการทำข้อมูลให้มีความหมายกับตนเอง โดยการสัมพันธ์สิ่งที่เรียนรู้สิ่งใหม่กับสิ่งเก่าที่เคยเรียนรู้มาก่อน ซึ่งเรียกว่าเป็นกระบวนการขยายความคิด (Elaborative Operations Process) ความจำระยะยาวนี้มี 2 ชนิด คือ ความจำที่เกี่ยวกับภาษา (Semantic) และความจำที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Affective Memory) เมื่อข้อมูลข่าวสารได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะยาวแล้ว บุคคลจะสามารถเรียกข้อมูลต่าง ๆ ออกมาใช้ได้ ซึ่งในการเรียกข้อมูลออกมาใช้ บุคคลจำเป็นต้องถอดรหัสข้อมูล (Decoding) จากความจำระยะยาว และส่งต่อไปสู่ตัวก่อกำเนิดพฤติกรรมตอบสนอง ซึ่งจะเป็นแรงขับหรือกระตุ้นให้บุคคลมีการเคลื่อนไหว หรือการพูดสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ กระบวนการของการประมวลผลข้อมูลของมนุษย์

กระบวนการสมองในการประมวลข้อมูล หากเปรียบเทียบกับคอมพิวเตอร์แล้ว ก็คือ โปรแกรมสั่งงาน หรือ “Software” การบริหารควบคุมการประมวลข้อมูลของสมองคือการทำงานที่บุคคลรู้ถึงความคิดของตนและสามารถควบคุมความคิดของตนให้เป็นไปในทางที่ตนต้องการ การรู้ เรียกว่า “Metacognition” หรือ “การรู้คิด” หมายถึง การตระหนักรู้ (Awareness) เกี่ยวกับความรู้และความสามารถของตน และใช้ความเข้าใจในการรู้การจัดการควบคุมกระบวนการคิด ด้วยวิธีต่าง ๆ ช่วยให้การเรียนรู้และงานที่ทำประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ องค์ประกอบสำคัญของการรู้คิดที่ใช้ในการบริหารควบคุมกระบวนการประมวลข้อมูล ประกอบด้วยแรงจูงใจ ความตั้งใจ และความมุ่งหวังต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิคและกลวิธีต่าง ๆ กระบวนการรู้คิด ประกอบด้วย ความใส่ใจ (Attention) การรับรู้ (Perception) กลวิธีต่าง ๆ (Strategies) เช่น รู้ว่าตนไม่สามารถจดจำสิ่งที่ครูสอนได้ เราคิดหากลวิธีต่าง ๆ ที่จะมาช่วยให้จดจำสิ่งที่เรียนได้มากขึ้น อาจใช้วิธีการท่อง การจดบันทึก การท่องจำเป็นกลอน การท่องด้วยย่อ การทำรหัส การเชื่อมโยงในสิ่งที่สัมพันธ์กัน เป็นต้น

3) ขั้นตอนประมวลผลข้อมูลของมนุษย์

นักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยมอธิบายขั้นตอนการทำงานของสมองมนุษย์เปรียบเทียบกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ และพยายามที่จะทำให้เกิดภาพที่แท้จริงว่ากระบวนการคิดของคอมพิวเตอร์นั้นเป็นจริงเหมือนสมองมนุษย์และได้มีการศึกษาคอมพิวเตอร์ ในรูปปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) โดยการออกแบบและเขียนโปรแกรมให้คอมพิวเตอร์คิดและแก้ปัญหาที่คล้าย ๆ กับมนุษย์กระทำอยู่

4) การนำทฤษฎีประมวลผลข้อมูลสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนแม้ว่าการประมวลผลข้อมูลจะไม่ได้เน้นการเรียนรู้เป็นสิ่งเดียวและสิ่งแรกในการศึกษาค้นคว้า แต่ก็ได้ให้หลักการและแนวคิดที่สำคัญต่อวงการศึกษาคือ

4.1 การเน้นที่กลวิธีการประมวลผลข้อมูลของผู้เรียน เช่น การศึกษาของ Gagne เป็นต้น

4.2 การตระหนักถึงความจำเป็นในการสอนทักษะการจัดการกระบวนการทางปัญญาหรือการคิดโดยตรง เช่น การสอนวิธีการจัดระเบียบเรียงความรู้ของบุคคลด้วยตัวเองและวิธีตรวจสอบความผิดพลาดด้านความเข้าใจด้วยตัวเอง

นอกจากนั้นการนำทฤษฎีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พิจารณาได้จากข้อสมมุติเบื้องต้นและองค์ประกอบของการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

จากข้อสมมุติกล่าวว่า ความจำเป็นของมนุษย์เป็นระบบที่ตื่นตัวในการเลือกเรียบเรียงและเข้ารหัสเพื่อเก็บสารสนเทศหรือทักษะใหม่ที่ได้เรียนรู้ ซึ่งนักทฤษฎีด้านปัญญานิยมมีความเห็นตรงกันว่า การเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จนั้น จะขึ้นอยู่กับภาระกระทำของผู้เรียนเองมากกว่าเหตุการณ์อื่นในสภาพแวดล้อม

จากองค์ประกอบของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการรับสารสนเทศใหม่ 3 ชั้น คือ การรับรู้ การเข้ารหัส และการเก็บ การถอดรหัส ใช้หลักการสอนเป็นคู่ขนาน 3 ประการ คือ การให้แนวทางการรับสิ่งใหม่ ช่วยการเข้ารหัส และช่วยการเก็บและถอดรหัสสารสนเทศให้บังเกิดผลดี

การให้แนวทางสู่การรับสิ่งใหม่เป็นการนำทางผู้เรียนให้สนใจต่อสิ่งเร้าหรือสารสนเทศที่จะเรียน วิธีการที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย คือ การให้สังกัปขั้นนำ (Advance Organizers) และการใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

การช่วยกระบวนการเข้ารหัสต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ การค้นหาความรู้ ที่มีอยู่ในหน่วยความจำระยะยาวออกมา และการถ่ายโอนความรู้นี้กลับไปที่หน่วยความจำระยะสั้น เพื่อบูรณาการเข้ากับความรู้ใหม่ ซึ่งถ้ากระบวนการนี้ได้ผลจะทำให้ความรู้ใหม่มีความหมายวิธีการช่วยการเข้ารหัสอาจทำได้สองประการ คือ ให้ตัวชี้แนะ ให้วิธีการช่วยความจำ เรียกว่าการช่วยโดยทางการเรียนการสอน (Instruction - Based Aids) และการให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

การช่วยกระบวนการเก็บและถอดรหัสสารสนเทศ กลวิธีการเข้ารหัสที่เหมาะสมจะช่วยให้การเก็บและการถอดรหัส หรือดึงความรู้มาใช้ในภายหลังเกิดผลดี การท่องเป็นเพลงหรือตัวย่อ ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้จำได้ดีและนำออกมาใช้ได้คล่องเมื่อต้องการ ดังนั้น กลวิธีที่ใช้ในการเข้ารหัส จึงควรต้องคำนึงถึงผลของการเก็บสารสนเทศ และการดึงสารสนเทศนั้นมาใช้ในภายหลังด้วยสาระสำคัญโดยย่อของทฤษฎีประมวลผลข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังตารางที่ 2 (Bell - Gredler, 1986)

GRAD VRU

ตารางที่ 2 ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล

องค์ประกอบ (Base Elements)	คำนิยาม (Definition)
ข้อสมมติฐาน (Assumption)	ความจำเป็นของมนุษย์เป็นเครื่องรวบรวมสารสนเทศที่มีความซับซ้อนและตื่นตัว ระบบความจำจะเปลี่ยนสารสนเทศเพื่อเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะยาว(และนำออกมาใช้ในภายหลังเมื่อต้องการ)
การเรียนรู้ (Learning)	คือ กระบวนการที่สารสนเทศจากสภาพแวดล้อมถูกปรับเปลี่ยนไปสู่โครงสร้างทางปัญญาหรือความเข้าใจ
ผลของการเรียนรู้ (Learning Outcome)	เป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของโครงสร้างทางปัญญา แต่ที่มีมากกว่ารูปแบบอื่น คือ ในรูปความหมาย (Semantic Network)
องค์ประกอบของการเรียนรู้ (Components of Learning)	กระบวนการของการรับรู้ การเข้ารหัสและการเก็บรวบรวมในหน่วยความจำระยะยาว
การออกแบบการสอนสำหรับทักษะ ที่ซับซ้อน	สอนกลวิธีการแก้ปัญหาให้นักเรียน
ประเด็นที่สำคัญในการออกแบบการสอน	การเชื่อมโยงการเรียนรู้ใหม่เข้ากับโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่แล้ว และการจัดสิ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทั้งความรู้ทั่วไปและการแก้ปัญหา

รูปแบบการประมวลผลข้อมูลกับการอ่าน

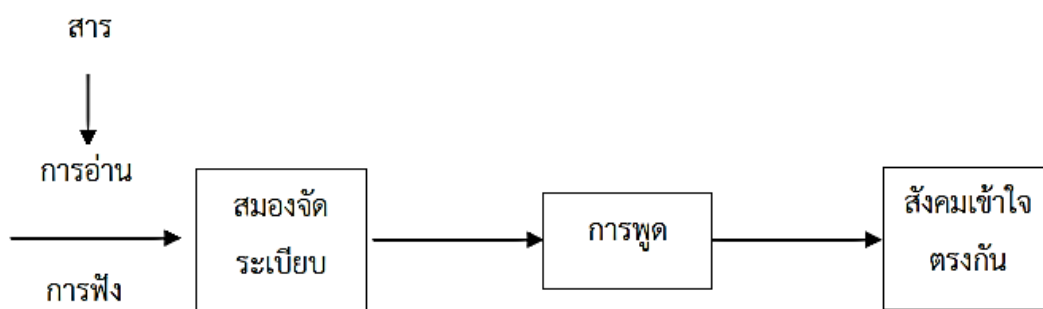
รูปแบบการประมวลผลข้อมูล ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความจำ ซึ่งมี 3 รูปแบบคือ การบันทึกสัมผัส (Sensory Register หรือ SR) ความจำระยะสั้น (Short - Term Memory หรือ STM) ความจำระยะยาว (Long - Term Memory หรือ LTM)

2. กระบวนการควบคุม จะเป็นตัวกำหนดสารสนเทศจากความจำหนึ่งไปสู่อีกความจำหนึ่งซึ่งประกอบด้วย การระลึกได้ (Recognition) ความใส่ใจ (Attention) การท่องจำ (Rehearsal) การท่องจำด้วยความเข้าใจ (Elaborative Rehearsal) ตลอดจนการเรียกข้อมูลที่สะสมไว้มาใช้ (Retrieval) Biehler and Snowman (1971) ได้เสนอไดอแกรมเกี่ยวกับ “รูปแบบการจัดกระบวนการ

สาร” โดยอาศัยผลจากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาหลาย ๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลงานของ Atkinson and Shifflin

ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านหลายท่านที่ได้เสนอรูปแบบการอ่านที่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีประมวลผลข้อมูล เช่น Goodman (1978) ได้เสนอรูปแบบการอ่านที่เน้นความหมายที่เป็นสาระในสารที่อ่านโดยเขาอธิบายว่า เมื่อผู้อ่านรับสารแล้วจะแปลความและส่งออกต่อไป ผู้อ่านจะต้องหาความหมายของคำ ประโยคและข้อความตลอดว่า สมองจะทำหน้าที่ตัดสินว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายว่าอย่างไร ผู้อ่านอาจต้องใช้ความรู้เดิมเข้ามาช่วยตัดสิน การอ่านตามรูปแบบนี้จึงเป็นกระบวนการบน - ล่าง บน หมายถึง สมอง ล่าง หมายถึง สารของการอ่าน โดยแสดงความสัมพันธ์ได้ดังภาพ

ภาพที่ 5 รูปแบบการจัดกระบวนการสาร

นอกจากนี้ Harris และ Smith ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นรูปแบบของการสื่อสารอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนและผู้อ่านแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดกัน ผู้เขียนใช้ภาษาแสดงความคิดของตนเองที่ผู้อ่านจะพยายามรับรู้ความคิดเหล่านั้นโดยการคาดเดาความหมายจากภาษาที่อ่านซึ่งผู้อ่านจะต้องอาศัยประสบการณ์หรือความคุ้นเคยที่ตนมีเกี่ยวกับความคิดที่อ่าน ส่วน Strang (1967) ได้อธิบายเกี่ยวกับการอ่านว่าเป็นการสื่อสาร ซึ่งเกี่ยวกับความสามารถด้านต่าง ๆ เช่น การถอดรหัสตัวอักษร การเชื่อมโยงตัวอักษรกับความหมาย ซึ่งผู้อ่านทราบมาแล้วจากประสบการณ์การอ่านที่ผ่านมา การเชื่อมโยงนี้ทำให้ผู้อ่านได้รับความคิดของผู้เขียนตลอดจนการแสดงออกซึ่งความคิดที่ได้ด้วยคำพูด แนวคิดที่เกี่ยวกับการอ่านดังกล่าวก็คือ “การจัดกระบวนการ” (วัฒนาพร ระวังบุกษ์, 2542) และหากพิจารณาจากรูปแบบการอ่านที่เสนอโดย Goodman (1978) ทฤษฎีประมวลผลข้อมูลกับการอ่านนั้น มีรูปแบบเดียวกัน

4. รูปแบบการสอนส่งเสริมการอ่าน

4.1 การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R

4.1.1 ความเป็นมาของวิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่โรบินสัน (Robinson, 1961 อ้างถึงใน อรรถวุฒิ ตรากิจธรรกมล, 2542) ได้เสนอไว้ว่าการอ่านแบบ SQ3R นี้ เป็นวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านสามารถจับใจความของเรื่องได้ดี และยัง ช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเรื่องจากที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และจดจำเรื่องตลอดจนสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศิริพร ติมตระกูล (2545) ได้เสนอวิธีการสอนแบบ SQ3R ของโรบินสันว่า มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ (S: Survey) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว สำรวจความคิดทั่ว ๆ ไป

ขั้นตอนที่ 2 การถาม (Q: Question) ให้ตั้งคำถามตัวเองเกี่ยวกับเรื่องนั้น

ขั้นตอนที่ 3 การอ่าน (R: Read) เป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย อ่านเพื่อหาคำตอบตามที่ตั้งไว้โดยมุ่งหารายละเอียดให้เกิดความกระจ่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 4 การจำ (R: Recite) ให้ย่อเรื่องราวที่สำคัญโดยใช้คำพูดของตัวเองซึ่งจะทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การทบทวน (R: Review) การพยายามทบทวนเรื่องที่อ่าน เพื่อรวบรวมความคิด

ต่อมาในปี 1984 วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยมีการเพิ่มขั้นตอนบันทึก (Record) หลังจากนักเรียนได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอน การทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect) สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ (2545) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า SQ4R เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดที่อ่านได้เร็วขึ้นสามารถจับใจความของเรื่องได้ดี บอกรายละเอียด จดจำเรื่องที่อ่าน และสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.2 ความหมายของวิธีสอนแบบ SQ4R

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545) ได้ให้ความหมายของวิธีการสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่าเป็น การอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ตั้งไว้ ลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง แต่ความชำนาญจะขึ้นอยู่กับการฝึกฝนและความรูปรูปเดิมของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องตระหนักถึงความรูปรูปเดิมของผู้เรียนหรือจะต้องมีการปูพื้นฐานเดิมให้กับผู้เรียนก่อนที่จะถึงบทเรียนและผู้สอนจะต้องคำนึงด้วยการอ่านเป็นการอ่านเพื่อหาเนื้อหาสาระ มิใช่สนใจที่ตัวภาษา

รัตนกันต์ เลิศคำฟู (2547) ได้ให้ความหมายของวิธีการสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่า วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนประเภท การสอนอ่านเพื่อสื่อสาร ถึงแม้การสอนจะเน้นทักษะ

การอ่าน แต่ผู้สอนจะต้องสอนแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

พรนิภา บรรจงมณี (2548) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่าเป็นวิธีการอ่านที่ดำเนินการตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก ขั้นสำรวจขั้นแรกที่คุณครูให้ผู้เรียนสำรวจชื่อเรื่อง หัวเรื่องและหัวข้อย่อยอย่างคร่าวๆ ขั้นตั้งคำถาม เป็นขั้นที่ผู้เรียนตั้งคำถามก่อนการอ่าน ทำให้การอ่านมีจุดหมายขั้นอ่านผู้เรียนจะอ่านบทอ่านอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ หลังจากนั้นบันทึกข้อความ ใจความหลักและข้อความสำคัญ แล้วนำมาเขียนสรุปใจความสำคัญ และนำความรู้นี้มาเชื่อมโยงกับความรูที่มีอยู่

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีการแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอย่างมีขั้นตอน เป็นวิธีการสอนอ่านอย่างคร่าว ๆ โดยใช้คำถามเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน ลักษณะการสอนจะเป็นลักษณะการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะในขั้นตอนของการอ่านแบบ SQ4R จะประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นการอ่านเพื่อเนื้อหาสาระ มิใช่สนใจที่ตัวภาษา ผู้สอนจึงต้องตระหนักถึง ความรู้เดิมของผู้เรียนด้วย

4.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R

สุคนธ์ สิ้นจพานนท์และคณะ (2545) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้ผู้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง (Authentic Materials) อาทิ โบราณวัตถุ ข้าว จดหมาย ใบสมัครงาน จุลสาร ฯลฯ

2. ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

2.1 Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้

2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็นดังนั้น จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้นี้ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

2.3 Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

2.4 Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

2.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

3. ขั้นสรุปและประเมินผล

เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้วถ้าผู้สอนจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียน และช่วยผู้ที่ยังอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติม ให้แบบฝึกมากขึ้น หรือสำหรับผู้ที่ยังดีก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

สนธยา พลิตี (2548) ได้เสนอการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน หมายถึง ขั้นสร้างหรือเสนอสิ่งเร้าเพื่อให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่

3.2 ขั้นสอน นักเรียนศึกษาใบความรู้ ใบงาน และเอกสารประกอบการเรียนรู้ ตามขั้นตอนการสอนด้วยวิธี SQ4R

3.2.1 Survey (S) หมายถึง ขั้นที่นักเรียนอ่านเนื้อหาในใบความรู้ ใบงาน หรือเอกสารประกอบการเรียนรู้ เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง โดยใช้เวลาประมาณ 1-5 นาที หลังจากนั้นครูและนักเรียนจะอภิปรายร่วมกันถึงใจความสำคัญของเรื่องแล้วให้นักเรียนเขียนลงในแบบบันทึกกิจกรรม SQ4R

3.2.2 Question (Q) หมายถึง ขั้นที่ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในใบความรู้ ใบงาน และเอกสารประกอบการเรียนรู้โดยคำถามจะได้อาจมาจากใจความสำคัญที่เขียนไว้และครูจะเป็นผู้แนะนำในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาในการตั้งคำถาม ครูทำการสุ่มเลือกนักเรียนแล้วถามเกี่ยวกับคำถาม

ที่นักเรียนตั้งไว้ จากนั้นให้นักเรียนคนอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นร่วมกันแล้วเขียนคำถามลงในแบบบันทึกกิจกรรม SQ4R

3.2.3 Read (R) หมายถึง ขั้นที่นักเรียนอ่านข้อความในใบความรู้ ใบงาน และเอกสารประกอบการเรียนรู้นั้นซ้ำอย่างละเอียด เพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้หรือหาลำดับขั้นตอนและวิธีการนำไปปฏิบัติการทดลอง โดยครูและนักเรียนจะอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับคำตอบ หรือลำดับขั้นตอนในการทดลองหลังจากที่นักเรียนอ่านเสร็จแล้ว

3.2.4 Record (R) หมายถึงขั้นที่นักเรียนทำการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้นตอนการอ่าน เป็นการเขียนคำตอบเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นตอนการตั้งคำถาม และมุ่งเน้นการจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุม หรือย่อตามความเข้าใจของนักเรียนเอง หรือเป็นการจดบันทึกผลจากการปฏิบัติการทดลองตามใบงาน

3.2.5 Recite (R) หมายถึง ขั้นที่นักเรียนเขียนแผนผังความคิด (MindMapping) เพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่องจากการอ่านใบความรู้ ใบงาน และเอกสารประกอบการทดลอง หรือเป็นการสรุปผลการทดลองจากการปฏิบัติการทดลองตามใบงาน

3.2.6 Reflect (R) หมายถึง ขั้นที่นักเรียนสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้จากการอ่านนั้นเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ที่ตนมีอยู่เดิมแล้ว

3.3 ขั้นสรุปและประเมินผล หมายถึง ขั้นที่นักเรียนร่วมกันสรุปเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองจากการอ่าน

4.1.4 ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ SQ4R

จิตรา ชัยอมฤต (2539) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่าวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวิธีที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผน

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจะจับอะไรได้อะไรหรือไม่แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้

รัตนภรณ์ เลิศคำฟู (2547) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ดี มีขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ นอกจากนั้นในแต่ละขั้นตอนยังกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดตลอดเวลา กล่าวแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการ

เรียนโดยเฉพาะการตั้งคำถามนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทำให้อ่านอย่างมีขอบเขต ซึ่งส่งผลให้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพที่ดีกว่าการไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า และวิธีการสอนแบบ SQ4R นี้ไม่สามารถนำไปปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขั้นตอนการสอนมีระบบที่ชัดเจน เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยฝึกทักษะการคิด เพราะแต่ละขั้นตอนฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และมีความกระตือรือร้นในการเรียน ที่สำคัญวิธีการสอนแบบ SQ4R ช่วยทำให้การอ่านของผู้เรียนเป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมาย มีขอบเขต ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา สามารถเก็บสาระสำคัญ แนวคิดของเรื่องใจความสำคัญของเรื่องได้ ทำให้การอ่านบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

4.2 รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบ เสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่าน

สันติวัฒน์ จันทร์โต (2559) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีหลักการ 4 ประการ คือ
  - 1.1 การสำรวจประสบการณ์อ่าน
  - 1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและวางแผนการอ่าน
  - 1.3 การใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้
  - 1.4 การประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้
- 2) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมี 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้
  - 2.1 ขั้นสำรวจประสบการณ์อ่าน
  - 2.2 ขั้นวางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน
  - 2.3 ขั้นเสริมต่อประสบการณ์การอ่าน
  - 2.4 ขั้นประเมินประสบการณ์การอ่าน

4.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน

จิตตรา พิกุลทอง (2559) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นการตรวจสอบความเข้าใจ
- 2) ขั้นการบูรณาการมโนคติ

- 3) ชั้นการสอนและทดสอบการอ่าน
- 4) ชั้นการทบทวนและสะท้อนผล
- 5) ชั้นการประเมินผล

4.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ อ่านเชิงรุก และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ศักดิ์ดีดา เปลี่ยนเดชา (2560) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงรุกและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) หลักการ
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 4) การวัดและประเมินผล
- 5) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ชั้น ได้แก่
  - 5.1 ชั้นสร้างแรงจูงใจและท้าทายความสามารถในการอ่าน
  - 5.2 ชั้นกำหนดเป้าหมายและวางแผนการอ่าน
  - 5.3 ชั้นการฝึกปฏิบัติการอ่านอย่างมีส่วนร่วม
  - 5.4 ชั้นสะท้อนผลและการประเมินการอ่าน
  - 5.5 ชั้น สร้างสรรค์ความรู้จากการอ่านสู่การเขียนและการนำไปใช้

จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านของนักวิจัยหลายท่าน ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของขั้นตอนการสอนอ่านกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านได้ตามตาราง ดังต่อไปนี้

GRAD VRU

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของขั้นตอนการสอนอ่านกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

รูปแบบการสอนอ่านแบบ SQ4R (Walter Pauk, 1984)	การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวทางการสอน ประสิทธิภาพการอ่านแบบ เสริมต่อการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบก กำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านของ นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น (สันติวัฒน์ จันทโร, 2559)	การพัฒนากระบวนการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญศาสตร์มีจิตวิทยา ชั้น สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย (จิตรา พิกุลทอง, 2559)	การพัฒนากระบวนการจัดการ เรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านเชิงรุก และความสามารถในการเขียนเชิง สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น (ศักดิ์ดา เบ็ญนเดชา, 2560)	ผู้วิจัย
<p>1.ขั้นสำรวจ Survey อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียง แนวคิดต่าง ๆ ได้</p> <p>2.ขั้นตั้งคำถาม Question ผู้อ่านต้องคำถาม คำถามจะช่วยให้ ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว คำถาม จะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลัง อ่านจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไป เป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย</p>	<p>1.ขั้นสำรวจประสบการณ์ อ่าน - ครูสำรวจประสบการณ์การ อ่านของนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสนทนา การให้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับ ความสนใจในการอ่าน - แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของ ครูกับของนักเรียน จากนั้นให้ นักเรียนเข้ากลุ่มตามประเภทของ บทอ่านที่ตนสนใจแล้วแลกเปลี่ยน ประสบการณ์</p>	<p>1.ขั้นตรวจสอบความเข้าใจ เป็นการตรวจสอบความเข้าใจบท อ่านโดยการสรุปโดยใช้สำนวนของ ตนเอง สรุปอย่างสมเหตุสมผล ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน - กิจกรรมสำรวจบทอ่าน 2.ขั้นบูรณาการนิยมิติ เป็นการบูรณาการนิยมิติใหม่ กับความรู้ที่มีอยู่เดิม ทบทวน จุดประสงค์ของการอ่านอย่าง ต่อเนื่อง ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมการตั้งคำถาม</p>	<p>1.ขั้นสร้างแรงจูงใจและท้าทาย ภาวชอบ ใช้กิจกรรมที่หลากหลายจูงใจให้ ผู้เรียนสนใจและท้าทาย ความสามารถเช่น การค้นหา คำศัพท์แล้วเติมคำในกิจกรรม การเล่นเกม การร้องเพลง การทายปัญหา เป็นต้น</p> <p>2.ขั้นวางแผนและเป้าหมาย วางแผนสำรวจตรวจสอบและ แก้ปัญหาการอ่านและการเขียน</p>	<p>1.ขั้นรู้ผู้อ่าน เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ให้ความสนใจต่อกระบวนการ เรียนรู้และสารที่จะอ่าน โดยใช้ กิจกรรมจูงใจท้าทายเช่น การใช้ คำถาม การเล่นเกม การร้องเพลง การทายปัญหา ประกอบด้วย - กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน - กิจกรรมสร้างความเข้าใจ</p> <p>2. ส่วนสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มสร้าง กระบวนการเรียนรู้เป้าหมายที่ กำหนดไว้ ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

<p>3. ชั้นอ่าน Read อ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและใน ขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบ สำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้</p> <p>4. ชั้นอ่านบันทึก Record จุดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจาก ขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจุดบันทึกในส่วน ที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ</p>	<p>2. วางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน อ่าน - ครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้ง วัตถุประสงค์ในการอ่าน แล้วให้ นักเรียนเลื่อกบทอ่านที่ หลากหลายให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และความสนใจของ นักเรียนเอง - ครูและนักเรียนพิจารณาบท อ่านที่เลือกร่วมกันในเบื้องต้น แล้ว กำหนดแนวทาง ในการอ่านเพื่อให้ประสบ ความสำเร็จ</p> <p>3. ชั้นเตรียมตอบประสบการณ์การอ่าน อ่าน - ครูอธิบาย/สาธิต กลยุทธ์การ อ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ - นักเรียนเรียนรู้และใช้กลยุทธ์ การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ - นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ผลการอ่าน</p>	<p>- กิจกรรมการบูรณาการความรู้ และข้อมูลในบทอ่าน</p> <p>3. ชั้นการสนทนาและทดสอบการอ่าน อ่าน เป็นขั้นตอนการสนทนาและการ ทดสอบการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ - กิจกรรมการอ่านอย่างละเอียด - กิจกรรมเขียนบันทึกจากสิ่งที่ได้ อ่าน - กิจกรรมทำแบบทดสอบ</p> <p>4. ชั้นการทบทวนและสะท้อนผล เป็นขั้นตอนการทบทวน สรุป ใจความหลักของบทอ่าน และ สะท้อนผลข้อมูล ประกอบด้วย กิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมทบทวนบทอ่าน - กิจกรรมสะท้อนผลการอ่าน</p> <p>5. ชั้นการประเมินผล เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ ตัดสิน</p>	<p>ของตนเอง การวางแผนในการ ประเมินผลงาน การทำงานกลุ่ม การร่วมอภิปรายการพิจารณา ไตร่ตรองผลงานของตนเอง และผู้อื่นเพื่อสะท้อนผลความคิด อย่างลึก 3. ชั้นการอ่านอย่างมีส่วนร่วม ผู้เรียนฝึกอ่านอย่างมีส่วนร่วม จาก การฝึกอ่านแล้วขีดเส้นใต้เหตุผล วงกลมล้อมรอบใจความสำคัญ ซึ่ง แสดงออกถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับ บทอ่าน ทำให้ผู้เรียนเกิด กระบวนการประมวลผลภายใน เปรียบเทียบ แยกแยะข้อมูล ระดม ความคิดแสดงความรู้และความคิด ตัวการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับบุคคลอื่น</p> <p>4. ชั้นสะท้อนผลและประเมินบทอ่าน อ่าน จัดลำดับ เขียนแผนภาพความคิด อภิปรายกลุ่มย่อย และอภิปราย กลุ่มใหญ่หน้าชั้นเรียน</p>	<p>ร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบบทอ่าน ร่วมกัน ตั้งคำถามต่อบทอ่าน เสนอแนะแนวทางวิธีการหาคำตอบ วางแผนกำหนดเป้าหมายหาความ ประกอบไปด้วย - กิจกรรมจับกลุ่ม - กิจกรรมสำรวจบทอ่าน</p> <p>3. อ่านด้วยสิ่งสิ่งสภาวะ อ่านค้นคืนเข้าถึงสาระ โดยผู้อ่าน ต้องเห็นตำแหน่งของสาระสำคัญใน ถ้อยความ โดยใช้วิธีการอ่านถ้อย ความแล้วขีดเส้นใต้เหตุผล อ่านซ้ำ อย่างละเอียด ใช้วิธีการจับคู่ ข้อความสำคัญ สรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง ระดม ความคิดแสดงความคิดเห็นด้วยการ อภิปรายกลุ่ม ประกอบด้วย - กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด - กิจกรรมใช้เทคนิคสิ่งเสริมการ อ่าน - กิจกรรมค้นคืนสิ่งสาระ</p>
---	---	---	---	---

ตารางที่ 3 (ต่อ)

<p>ความถี่ที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้นี้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง</p>	<p>4. ประเมินประสบการณ์การอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนประเมินว่ากลยุทธ์ที่ตนเองเลือกใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ เพื่อพัฒนาในครั้งต่อไป - นักเรียนปรับปรุงกลยุทธ์ของตนเพื่อนำไปใช้อ่านบทอ่านประเภทเดียวกันในชีวิตจริง 	<p>สรุปและประเมินผลการอ่านประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการวิเคราะห์ แปลความ ดีความ - กิจกรรมสรุปผลการอ่าน - กิจกรรมประเมินผลการอ่าน 	<p>5. ชื่นสร้างสรสร้างความรู้จากภาวอ่านสู่งานเขียนและภาวนำไปใช้</p> <p>เขียนความคิดออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้เรียนได้แสดงความสามารถในด้านความคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์การทำงานกลุ่มและการสื่อสาร</p>	<p>4. ผลิตชิ้นบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม</p> <p>สมาชิกกลุ่มนำประเด็นคำถามมาเข้าสู่กระบวนการหาคำตอบด้วยการตีความและวิเคราะห์เนื้อหาในรูปแบบความคิดของตนเอง แล้วนำเสนอออกอภิปรายกันในกลุ่ม บูรณาการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคำตอบร่วมกัน ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมบูรณาการและตีความ - กิจกรรมบูรณาการคำตอบ <p>5. สะท้อนคิดขั้นสูง</p> <p>กระบวนการหาคำตอบตามที่เป้าหมายกำหนดตระหนักรู้เห็นโดยให้เหตุผลเชื่อมโยงด้วยทักษะการคิดขั้นสูง วิทยากรนิเทศข้อสรุปหรือคำตอบของกลุ่มประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมสะท้อนและประเมิน - กิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง
---	---	---	---	---

ตารางที่ 3 (ต่อ)

				<p>6. สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้</p> <p>การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและภาวจิตการโยนรู้มาบูรณาการสู่กระบวนการสร้างสรรค์ซึ่งกันตามความถนัดของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงจากเนื้อหาสาระสู่การได้มาซึ่งคำตอบ ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน - กิจกรรมประเมินผล
--	--	--	--	---

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของขั้นตอนการสอนอ่านกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่าน มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 : ตื่นรู้สู่การอ่าน (Awake to Read)

เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ได้รับความสนใจต่อกระบวนการเรียนรู้และสารที่จะอ่าน โดยใช้กิจกรรมจูงใจท้าทายความสามารถของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมจูงใจท้าทายความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้คำถาม การเล่นเกม การร้องเพลง การทายปัญหา การค้นหาคำศัพท์หรือคำสำคัญในบทอ่าน เป็นต้น ซึ่งผู้สอนต้องเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัวเพื่อให้ง่าย เห็นภาพ และเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ได้ ผู้สอนอธิบายลักษณะสถานการณ์ รูปแบบและประเภทบทอ่าน ผู้สอนต้องเสริมแรงทางบวกด้วยคำชมหรือคะแนน เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน
- 2) กิจกรรมสร้างความเข้าใจ

ขั้นที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย (Build Relationships)

เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนจับกลุ่ม 3-6 คน ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal Cooperative Learning Groups) ในขั้นนี้ผู้สอนให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ ร่วมกันสำรวจตรวจสอบบทอ่านร่วมกัน ตั้งคำถามต่อบทอ่าน เสนอแนะแนวทางการหาคำตอบ วางแผนกำหนดเป้าหมายหาความ สัมพันธ์ของตัวอักษรกับรูปภาพที่ปรากฏในบทอ่าน และนำเสนอเพื่อเป็นพื้นฐานสู่การอ่านกันภายในกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมจับกลุ่ม
- 2) กิจกรรมสำรวจบทอ่าน

ขั้นที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ (Retrieving Information)

ขั้นตอนการอ่านค้นคืนเข้าถึงสาระ โดยผู้อ่านต้องเห็นตำแหน่งของสาระสำคัญในถ้อยความ และดึงเอาสาระที่ต้องการออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการอ่านถ้อยความ แล้วขีดเส้นใต้เหตุผล วงกลมล้อมรอบหรือเน้นข้อความสำคัญหาคำตอบในประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นใช้วิธีการอ่านซ้ำอย่างละเอียด ใช้วิธีการจดบันทึกข้อความสำคัญ สรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเองและชี้ถ้อยความจากสาระในบทอ่าน จากนั้นระดมความคิดแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปรายกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการประมวลผลภายใน เปรียบเทียบ แยกแยะข้อมูล จนสามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด
- 2) กิจกรรมใช้เทคนิคส่งเสริมการอ่าน

3) กิจกรรมค้นคืนถึงสาระ

ขั้นที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (Intelligent and Integrated)

กระบวนการบูรณาการความคิดจากการอ่าน โดยสมาชิกกลุ่มนำประเด็นคำถามมาเข้าสู่กระบวนการหาคำตอบด้วยการตีความและวิเคราะห์เนื้อหาในรูปแบบความคิดของตนเอง และนำเสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ ให้สัมพันธ์กับบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงบูรณาการกับสิ่งต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตที่ใกล้ตัวกับผู้เรียน แล้วนำเสนออภิปรายกันในกลุ่ม สมาชิกคนอื่นรับฟังอย่างมีส่วนร่วม จดประเด็นคำตอบของสมาชิกคนอื่น บูรณาการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคำตอบของตนเองว่ามีความเหมือนหรือความต่างกันในประเด็นใด และนำเสนอคำตอบกันภายในกลุ่มอย่างสมเหตุสมผล ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมบูรณาการและตีความ
- 2) กิจกรรมบูรณาการคำตอบ

ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง (Reflection Advanced Thinking)

กระบวนการหาคำตอบตามที่เป้าหมายกำหนด โดยผู้เรียนร่วมกันประเมินถ้อยความทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา และแสดงความคิดเห็น โดยการตั้งข้อสงสัย ข้อโต้แย้ง สมาชิกกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลเชื่อมโยง ด้วยการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมิน การริเริ่มสร้างสรรค์และแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ วิพากษ์วิจารณ์ข้อสรุปหรือคำตอบของกลุ่ม ออกแบบคำตอบอย่างสร้างสรรค์และนำเสนอหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนทั้งหมดร่วมกันสะท้อนคิดขั้นสูงของคำตอบรวมกันภายในชั้นเรียน ผู้สอนมีบทบาทชี้แนะ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเสนอและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันจนถึงเป้าหมายหรือคำตอบที่ถูกต้อง ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมสะท้อนและประเมิน
- 2) กิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง

ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ (Creative Knowledge To use)

การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการสู่กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงจากเนื้อหาสาระสู่การได้มาซึ่งคำตอบ และสรุปความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แต่งคำประพันธ์ คำขวัญ คำคม สุภาษิตคำพังเพย ชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์ แผนภาพ แผนผังความคิด เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน
- 2) กิจกรรมประเมินผล

2.4.3 กระบวนการส่งเสริมการอ่าน

การอ่านของนักเรียนจะพัฒนาขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบและกระบวนการส่งเสริมการรู้เรื่อง การอ่านและการอ่านทั่วไปอยู่กับที่เราต้องการส่งเสริม ในที่นี้จะกล่าวถึงแต่การส่งเสริมการอ่านแก่วัย เรียน ซึ่งได้เสนอแนวทางการส่งเสริมการอ่านแก่เด็กและวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียน ดังนี้ (สุขุม เฉลยทรัพย์, 2549)

1. อ่านหนังสือให้เด็กฟัง โดยเลือกหนังสือที่ทำให้เด็ก ๆ เกิดความสนใจในการอ่านหนังสือ
2. จงเป็นนักอ่าน ถ้าลูก ๆ ได้เห็นพ่อแม่อ่านหนังสือเป็นประจำลูก ๆ ก็จะทำตามอย่างด้วย
3. ไปเยี่ยมชมห้องสมุด เพราะเด็ก ๆ จะพบหนังสือที่น่าสนใจและเหมาะสมจากห้องสมุด
4. จัดหาหนังสือที่เด็ก ๆ ชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับวัยรุ่นนั้นกระตุ้นความสนใจในการอ่านได้ โดยการหาหนังสือที่เขาต้องการและให้ความสนใจที่จะอ่าน เรื่องราวที่วัยรุ่นสนใจได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับความรัก มิตรภาพ สันพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวงานอาชีพงานพิเศษดนตรี และรถยนต์ เป็นต้น
5. ให้การอ่านเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ไม่ควรบังคับให้เด็กอ่านหนังสือเป็นระยะเวลานาน ๆ
6. อ่านหนังสือพร้อม ๆ กันระหว่างสมาชิกในครอบครัว
7. สนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านในช่วงปิดภาคเรียน

สันทัด อธิกรินนท และคณะ (2542) ได้แนะนำวิธีง่ายในการส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือ ดังนี้

1. การเล่านิทานให้เด็กฟังเด็ก ๆ ชอบฟังนิทานกันทุกคน เมื่อฟังนิทานแล้วหากไม่จบก็อยากติดตามเรื่อง ครูก็แนะนำให้อ่านต่อเอง
2. เล่าเรื่องในหนังสือให้เด็กฟัง ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้สนใจ เช่น เรื่องสัตว์ประหลาด ซึ่งถ้าเด็กสนใจจะไปหาอ่านเพิ่มเติมได้
3. แนะนำหนังสือแก่เด็ก ทั้งนี้โดยครูนำเอาหนังสือมาอภิปรายกันในชั้นพูดถึงสิ่งที่น่าสนใจสิ่งที่ควรรู้อื่น ๆ เช่นนี้ จะทำให้เด็กรู้สึกอยากอ่านหนังสือเล่มนั้น ๆ เพิ่มขึ้น
4. ให้เด็กดูหนังสือภาพ เด็กทุกคนชอบดูภาพ ฉะนั้นการให้เด็กดูภาพจากหนังสือจะช่วยให้เด็กมีความสนใจในหนังสือมากขึ้น มีความต้องการที่จะอ่านมากยิ่งขึ้น
5. ให้เด็กฟังวิทยุ ชมรายการจากโทรทัศน์หรือดูภาพยนตร์ในรายการที่มีเรื่องราวพาตึงถึงเรื่องในหนังสือ เมื่อเด็กได้ฟังหรือชมรายการนั้น ๆ แล้วอยากทราบรายละเอียดก็จะหาหนังสืออ่านด้วยตนเอง

2.4.4 แนวทางการส่งเสริมการอ่าน

แนวทางการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การหาวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและรักการอ่าน รวมถึงวิธีการค้นหาความรู้ด้วยตนเองโดยจัดกิจกรรม บริการและสร้างบรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการการอ่านของนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการอ่านให้กับนักเรียน

2.4.4.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุมาตรฐาน ครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดแผนการเรียนรู้ ในการสอนบทบาทของครูผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียน โดยดำเนินการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1) เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แบบทดลองแบบโครงงาน แบบศูนย์การเรียนรู้ แบบทดลองแบบโครงงาน แบบศูนย์การเรียนรู้แบบสืบสวน แบบอภิปราย แบบสำรวจความร่วมมือ

2) คิดค้นเทคนิค กลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบและนำไปใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหา ความสนใจ และวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

3) จัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบครูผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้ในการเรียนรู้แบบอื่น และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ด้านเนื้อหา ความสนใจ และวัยของผู้เรียนความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และช่วงเวลา สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

3.1 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ใ้รู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และการฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามลักษณะของโครงงาน เป็นเรื่องของการศึกษา ค้นคว้าทดลอง ตรวจสอบ สมมติฐานโดยอาศัยการศึกษา วิเคราะห์ใช้ทักษะกระบวนการ

3.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการหรือพฤติกรรมที่จะช่วยให้ดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ได้ผลงานความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้ร่วมงาน ลักษณะของการสอนแบบนี้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ จากการปฏิบัติงานไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

3.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาความคิดมีวิธีการที่หลากหลายวิธีการหนึ่งคือ การใช้คำถาม การตั้งคำถาม โดยใช้ทฤษฎีหมวก 6 ใบเป็นการใช้คำพูดและวิธีการต่าง ๆ กระตุ้นให้นักเรียนคิดลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุงแก้ไข พัฒนางานของตน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น กิจกรรมอภิปราย การวิเคราะห์ การวิจารณ์การค้นคว้า การทำโครงการ ฯลฯ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังต้องสอดแทรกคุณธรรมในกระบวนการคิดควบคู่ไปด้วย เช่น ความรับผิดชอบ ความอดทน ความเพียรพยายาม นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การวางแผนดำเนินชีวิตในอนาคตเพื่อให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

4) ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยกิจกรรมในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน เช่น การเล่าเรื่อง การอภิปราย การวิจารณ์ การโต้วาที การคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การกระทำโครงการจากการประกวดการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแข่งขันตอบคำถาม การอ่านทวนองเสนาะการพัฒนาการเรียนรู้หลักการ ใช้ภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษา และวัฒนธรรมไทยเกิดความตระหนักว่าภาษามีความสำคัญและมีพลัง กิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้หลักทางภาษาจำเป็นต้องจัดควบคู่และสัมพันธ์กับกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทุกกิจกรรม

5) การพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต โดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน การจัดกิจกรรมจึงเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อการเรียนรู้ เนื้อหาสาระด้วยการอ่าน พิจารณา วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินค่าวรรณกรรมและวรรณคดีอย่างมีเหตุผลมีการนำเสนอความเข้าใจ ความซาบซึ้ง ข้อคิดและประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การรายงานการจัดแสดง การสร้างสรรค์ วรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ฯลฯ ทั้งนี้จะเกิดผลทำให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นแนวทางในการผลิตผลงานเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม การพัฒนาผู้เรียนภูมิปัญญาทางภาษาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวิถีชีวิต และศิลปะการใช้ภาษาของคนในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมจำเป็นให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อการเรียนรู้ เช่น การสัมภาษณ์การรายงาน การทำโครงการ การจัดการแสดง เป็นต้น โรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมกันจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเรียนอย่างมีความสุข ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของผู้เรียนและธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ที่เรียน เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน

มานพ ศรีเทียม (2543) ได้สรุปถึงบทบาทของครูกับการส่งเสริมการอ่านไว้ว่า ครูอาจารย์ทุกคนในโรงเรียนควรถือเป็นหน้าที่ที่จะจัดกิจกรรมการสอนส่งเสริมการอ่านให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของแต่ละรายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ครบถ้วน ทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และทักษะกระบวนการของแต่ละรายวิชาที่ครูรับผิดชอบจะช่วยให้ นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ตลอดจนสามารถบูรณาการเนื้อหาและทักษะไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณค่า ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความหมาย มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใช้กระบวนการการอ่านเป็นเครื่องมือในการสร้างองค์แห่งความรู้และเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตอย่างแท้จริง ทำให้เป็นคนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีการแก้ปัญหาของสังคมได้อย่างแท้จริง การคาดหวังว่าครูที่สอนภาษาไทยจะต้องรับผิดชอบกิจกรรมการอ่าน ครูอาจารย์ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามครูผู้สอนจะต้องเป็นหลักที่จะรับผิดชอบการฝึกฝนทักษะการอ่านให้กับนักเรียน โดยฝึกอ่านตั้งแต่อ่านเอาเรื่อง อ่านจับใจความ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะช่วยส่งเสริมด้านการอ่านให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือ สนใจการอ่าน และรักการอ่าน โดยครูอาจารย์อาจจะจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลายตามความสนใจหรือความสมัครใจของนักเรียน ดังนี้

1) การจัดตั้งชมรมหรือชมชนักอ่าน โดยรับสมัครสมาชิกสนใจเข้าร่วมกิจกรรม จากนั้นจะให้คำแนะนำวิธีพัฒนาทักษะการอ่าน พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านหนังสือแล้วสรุปสาระสำคัญ ข้อคิดหรือคำคมจากเรื่องที่อ่าน ประกวดหรือจัดอันดับยอดนักอ่านประจำเดือนโดยมีเกณฑ์หรือกติกาที่สามารถตรวจสอบได้ เช่น ครูที่ปรึกษาชุมนุมเซ็นรับรองลงในแฟ้มหรือสมุดสะสมการอ่าน

2) การใช้ฐานการเรียนรู้ประกอบการสอน ตามปกตินักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีความสามารถในงานประดิษฐ์และกิจกรรมการแสดง มีความคิดสร้างสรรค์ มีพลังและจินตนาการนา กิจกรรมการแสดง เช่น บทบาทสมมติ ให้เล่นละคร การเซตหุ่นกระบอก การเซตหนังตะลุง ฯลฯ มาประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังสามารถบูรณาการวิชาต่าง ๆ

3) การจัดนิทรรศการหนังสือหรือปริทัศน์หนังสือจะมีคุณค่าให้นักเรียนสนใจการอ่าน อยากอ่านหนังสือหรือทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในวงการหนังสือ ก่อให้เกิดการขยายตัวในเรื่องการอ่านอย่างกว้างขวาง ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มให้นักเรียนแต่ละชั้นรับผิดชอบในการนำเสนอที่ป้ายนิเทศให้เพื่อนนักเรียนในโรงเรียนทราบอย่างทั่วถึง

4) การจัดห้องสมุดและมุมหนังสือของหมวดวิชา เพื่อสะดวกที่จะให้นักเรียนสามารถเข้าศึกษาค้นคว้าตามความสนใจของแต่ละคน นอกจากจะช่วยให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมสนับสนุนการอ่านได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของแต่ละวิชาที่ครูรับผิดชอบแล้ว ยังช่วยให้เกิดความสะดวกในการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผล

5) ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างหนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่าน โดยอาจให้ศึกษาแล้วจัดทำเป็นรายงานวิชาการ เช่น เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม สารคดีท่องเที่ยวการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ตำนานหรือประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น อาชีพและการทำมาหากินของชุมชนรอบโรงเรียน ฯลฯ เมื่อครูได้ตรวจคะแนนแล้วนำมาเก็บไว้ในห้องสมุดของหมวดวิชาหรือมุมหนังสือ นอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและผูกพันในท้องถิ่นแล้ว ยังทำให้นักเรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพและนับถือเป็นกุศโลบายของครูฝึกทักษะการเขียนให้กับนักเรียน

6. การจัดกิจกรรมรายงานข่าวสารคดีก่อนการสอนในแต่ละคาบของครูโดยให้นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นหรือนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนออกมารายงานอย่างสั้น ๆ หน้าชั้น ผลัดเปลี่ยนกันคนละประมาณ 2-4 นาที จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะไปศึกษาหารายละเอียดเพิ่มเติมหรืออย่างน้อยนักเรียนสนใจที่จะไปศึกษาหารายละเอียดเพิ่มเติม นักเรียนที่ออกมานำเสนอจะต้องไปอ่านศึกษามาล่วงหน้าและฝึกทักษะการพูดให้กับนักเรียนด้วย

7. การจัดการเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่มที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่ช่วยส่งเสริมการอ่าน เช่น การแบ่งกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าแล้วจัดทำรายงานเสนอ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทั้งทักษะการอ่าน การเขียน และการพูดอย่างกว้างขวาง หรือการจัดการเรียนรู้เป็นคู่โดยนักเรียนจะจับคู่กันและอ่านหนังสือเรื่องเดียวกัน จากนั้นผลัดกันตั้งคำถามเพื่อถามคู่ของตนหากตอบผิดจะเฉลยให้อีกฝ่ายทราบก่อน อาจมีการแข่งขันเพื่อเพิ่มความสนุกสนานก็ได้

8. กิจกรรมหยุดทุกอย่างเพื่ออ่านเท่านั้น กิจกรรมนี้ทำได้ไม่ยากโดยครูผู้สอนได้ตั้งเกณฑ์ว่าก่อนจะสอนจะอนุญาตให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือที่ชอบเป็นเวลา 5 นาทีทุกคนจะต้องอ่านรวมทั้งครูผู้สอนให้อ่านอย่างมีสมาธิเงียบสงบ จะช่วยฝึกสมาธิในการอ่านให้กับนักเรียน ช่วยปรับอารมณ์ของนักเรียนที่อาจมีความคับข้องใจจากวิชาอื่น ๆ ให้กับนักเรียน

9. การจัดกิจกรรมประกวดการอ่าน หมวดวิชาภาษาไทยได้จัดกิจกรรมประกวดการอ่านอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ทั้งการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ โดยเลือกบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่น่าสนใจให้นักเรียนอ่าน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน วิธีนี้ครูผู้สอนจะได้ทราบว่านักเรียนมีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงในเรื่องการอ่านอย่างไรบ้างหรือควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านใด

10. การนำกิจกรรมการพูดมาใช้ผสมผสานกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ได้แก่ การโต้วาที การพูดอภิปราย แสดงสุนทรพจน์ การยอวาที การแซววาที ฯลฯ โดยจัดญาติหรือหัวข้อให้เกี่ยวข้องกับบทเรียนหรือสัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษาไทย ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนรักการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น

11. การจัดกิจกรรมทัศนศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนให้ความสนใจมาก โดยเลือกสถานที่ที่น่าสนใจและส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าให้กับ

นักเรียน เช่น พระบรมมหาราชวัง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล ฯลฯ ก่อนเดินทางครูอาจารย์แนะนำสถานที่ที่นักเรียนจะไปทัศนศึกษา ขณะไปเที่ยวครูอาจบรรยายเองหรือให้วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้บรรยายก็ได้ แล้วให้นักเรียนจัดทำรายงานส่งครูเพื่อนำมาเป็นสื่อส่งเสริมการอ่านในโอกาสต่อไป ซึ่งเจ้าของรายงานก็เกิดความภาคภูมิใจที่รายงานของเขาได้รับความสนใจให้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษา

12. การจัดค่ายเยาวชนเพื่อการอ่าน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่นักเรียนให้ความสนใจ เพราะกิจกรรมที่จัดให้ระหว่างอยู่ค่าย จะมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การได้รับทั้งความรู้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและได้ท่องเที่ยวไปในสถานที่ที่มีบรรยากาศชวนให้ร่วมกิจกรรมที่จัด เช่น ประกวดการอ่านบทกวี การตอบปัญหาจากเรื่องที่อ่านแข่งขัน การเขียนเรื่องหัวข่าวหนังสือพิมพ์เป็นเรื่องสั้น ฯลฯ

บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการส่งเสริมการอ่านสรุปได้ว่า ครูเป็นตัวจักรสำคัญยิ่งที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้มีนิสัยรักและผูกพันกับการอ่าน เป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ปลุกฝังทักษะการเรียนรู้ ซึ่งแนววิธีการหาความรู้ และแหล่งการเรียนรู้อันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนมีทักษะจนสามารถบูรณาการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจะต้องเริ่มต้นที่การส่งเสริมการอ่านด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.4.4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการส่งเสริม

การส่งเสริมการอ่านนั้นถือเป็นส่วนสำคัญในการที่จะสร้างให้เด็กนั้นมีนิสัยที่รักการอ่าน เพราะถ้าขาดการส่งเสริมจากพ่อแม่ผู้ปกครองหรือจากทางโรงเรียนก็จะไม่สามารถทำให้เด็กเป็นคนรักการอ่านได้เพราะขาดแรงเสริม และการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนั้นควรเป็นไปตามช่วงวัยของเด็กแต่ละช่วงว่าควรมีการส่งเสริมอย่างไรเพื่อมิให้กลายเป็นการบังคับมากเกินไป

ซูลี อินมัน (2533) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมสำหรับเด็กว่า ควรเริ่มต้นด้วยการจัดมุมหนังสือหรือห้องสมุดไว้ที่บ้าน เพราะการอ่านหนังสือและได้หยิบอ่านบ่อย ๆ จะเป็นตัวอย่างให้เด็กได้กระทำตาม พ่อแม่หัดให้ลูกได้รู้จักหนังสือให้ดูภายในหนังสือ เล่าเรื่องให้ฟัง ซึ่งภาพที่น่าสนใจเมื่อเด็กอ่านได้ การที่จะนำเด็กอ่านหนังสือทำได้โดยการให้เด็กอ่านหนังสือให้ฟังหรือพูดถึงหนังสือบ่อย ๆ แนะนำหนังสือดี ๆ ที่มีอยู่บ้านหรือซื้อใหม่ให้กับเด็ก หรืออาจจะเล่านิทานให้เด็กบ่อย ๆ ส่วนแต่เป็นการส่งเสริมการอ่าน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2549) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการอ่านดังนี้ การส่งเสริมการอ่าน หมายถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะชักจูงใจให้คนเกิดความอยากรู้อยากอ่านจนเกิดเป็นนิสัย “นิสัยรักการอ่าน” และนิสัยรักการอ่านดังกล่าวจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวางอันจะส่งผลต่อการประสบผลสำเร็จในการดำรงชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ อาจจะประกอบไปด้วย การเล่า

นิทาน การเล่าเรื่องในหนังสือ การวิจารณ์หนังสือ การจัดนิทรรศการการแสดง การเล่นเกม การวาดภาพระบายสี โดยกิจกรรมเหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับความสนใจความต้องการ เพศ วัย อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของแต่ละคน นิสัยรักการอ่านนั้นมิได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จำเป็นต้องอาศัยการปลูกฝัง การกระตุ้นและการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและการปลูกฝังการอ่านนั้นจำเป็นต้องทำตั้งแต่อายุ น้อย ๆ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่โดยตรง หากพ่อแม่และสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีนิสัยรักการอ่าน การที่จะให้เด็กกลายเป็นคนที่รักการอ่านนั้นย่อมเป็นไปได้ยากและหากขาดการใช้กิจกรรมในการส่งเสริมที่เหมาะสมนั้นย่อมเป็นไปได้ยากที่จะทำให้คนเกิดนิสัยรักการอ่าน

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547) ได้กล่าวถึงการส่งเสริม การมีนิสัยรักการอ่านว่า วิธีที่จะเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือนั้น ควรจะชักจูงและแนะนำให้อ่านด้วยวิธีที่เหมาะสม ชั้นแรกควรให้เด็กได้อ่านหนังสือที่ง่าย สั้น และตรงกับความสนใจของเด็ก เมื่อเด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านแล้วเด็กก็จะค่อย ๆ แสวงหาหนังสือชนิดอื่น ๆ มาอ่านเอง โดยมีแนวทางดังนี้

1. ให้เด็กอ่านหนังสือพร้อมกับการมีกิจกรรม
2. ให้อ่านหนังสืออ่านเล่น โดยอย่าบังคับถึงเนื้อเรื่อง
3. อย่าปล่อยให้เด็กอ่านเฉย ๆ ผู้ใหญ่ต้องชี้แจงในสิ่งที่ผิดหรือถูกเสมอในการอ่าน

ของเด็ก

4. ให้เด็กเลือกอ่านได้โดยเสรี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาว่าเด็กแต่ละวัยย่อมมีความชอบไม่เหมือนกัน

ความชอบไม่เหมือนกัน

กรมวิชาการ (2544ก) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้ว่า เป็นการกระทำต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือผู้ปกครองจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเห็นความสำคัญในการอ่าน และพยายามพัฒนาการอ่านของตนจนมีนิสัยรักการอ่าน

แมนมาส ขวลิต (2544) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่จะส่งเสริมการอ่านมีหลายแบบ ทั้งนี้จะรวมกลุ่มตามลักษณะกิจกรรมดึงดูดความสนใจ โดยทางประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

1. กิจกรรมซึ่งเร้าโสตประสาท ขวอนฟัง ใช้เสียงและคำพูดเป็นหลัก กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การเล่านิทานให้ฟัง การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า การบรรยาย การอภิปราย การโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ การบรรเลงดนตรีและร้องเพลงจากบทละครเรื่อง ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในอรรถรส ถ้อยคำนั้นนอกจากฟังเพราะแล้วยังทำให้มองเห็นภาพ ได้กลิ่น ทำให้รู้สึกอรรอย ได้รู้สึกสัมผัสความร้อนหนาว ให้รู้สึกดีใจเสียใจเกลียดชัง รักแค้นชื่นสงบ ฯลฯ ในการจัดกิจกรรมซึ่งเน้นให้รู้สึกเพลิดเพลินในอรรถรสไม่ควรใช้อุปกรณ์ที่เบียดเบียนความสนใจไปทางอื่น เช่น ภาพการใช้ท่าทาง ฯลฯ ยกเว้นแต่เมื่อจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่กำลังพูดถึงเท่านั้น

2. กิจกรรมซึ่งเราจักขุประสาท ขวนให้ดู เฟ่งพินิจ และอ่านความหมายของสิ่งที่เป็นกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดแสดงภาพชนิดต่าง ๆ อาทิ ภาพถ่าย ภาพที่ตัดเก็บรวบรวมจากวารสารหรือปฏิทิน เป็นเรื่อง เป็นชุด ภาพเขียน ภาพประกอบหนังสือ นิทรรศการหนังสือสิ่งของต่าง ๆ ในการแสดงหนังสือและสิ่งของจะมีคำบรรยาย อธิบายสิ่งที่แสดง สรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงประวัติ (ตามความจำเป็น) มุ่งให้ผู้ชมใช้สมาธิในการชมเช่นเดียวกับเสียงภาพสิ่งที่แสดงตลอดจนคำเขียนอธิบายภาพ นอกจากเราจักขุสัมผัสแล้วยังมีส่วนทำให้ได้ยินเสียงสัมผัส

3. กิจกรรมซึ่งเราโสตและจักขุประสาทในขณะเดียวกัน ได้แก่ กิจกรรมซึ่งชวนให้ฟังและดูไปพร้อม ๆ กัน ประสานประสาททั้งสองให้ทำงานร่วมกัน อาทิ เล่านิทานดูภาพประกอบซึ่งจัดเตรียมไว้โดยเฉพาะเล่านิทานและให้ดูภาพประกอบในหนังสือ เล่านิทานโดยใช้โสตทัศนวัสดุประกอบฉายภาพนิ่งซึ่งมีคำบรรยาย ฉายภาพยนตร์ ฉายแถบบันทึกเสียงและภาพสาธิตเทคนิควิธีการบางอย่างจากหนังสือที่นำมาจัดนิทรรศการ การจัดสัปดาห์ห้องสมุด

4. กิจกรรมซึ่งให้เป็นเป้าหมายได้ร่วมด้วยกิจกรรมทำนองนี้จะช่วยให้ผู้เป้าหมายเกิดความสนุก และภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ ตัวอย่างเมื่อเล่าเรื่องแล้วให้ผู้ฟังวาดภาพประกอบให้แสดงท่าทางประกอบ ให้ร้องเพลงตามตัวละครในนิทาน ให้แข่งขันกันเล่าเรื่องที่ได้ฟังไปแล้ว ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครหรือเหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในนิทาน ให้ร่วมในวงสนทนาหรือโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้มีหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้เสนอวิธีแนวทางการจัดกิจกรรมไว้หลายกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องได้มองเห็นแนวทางการจัดกิจกรรม และสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

อุทัยวรรณ ชิดสูงเนิน (2533) ได้สรุปกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้

1. การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็กซึ่งสามารถจัดในห้องเรียนได้ตลอดเวลา บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้เล่าต้องคำนึงถึงความสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ มีศิลปะในการเล่านิทาน ข้อสำคัญต้องมีหนังสือเล่มที่เล่ามาให้ดูด้วย เพื่อเร้าใจให้เด็กอยากอ่านหนังสือนั้น

2. การแนะนำหนังสือ กระทำโดยบุคลากรทางการศึกษาจะเลือกหนังสือที่ดีเหมาะสมกับเด็ก แนะนำว่าหนังสือนั้น ๆ ดีอย่างไรสนุกตรงไหน และเลือกอ่านข้อความบางตอนที่น่าสนใจให้เด็กฟังด้วย

3. การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เป็นกิจกรรมที่บุคลากรทางการศึกษานำหนังสือที่เห็นว่าดีเหมาะสมกับเด็กมาอ่านให้เด็กฟัง การอ่านไม่จำเป็นต้องอ่านวันเดียวจบเล่มอาจอ่านวันละตอนก็ได้ ข้อสำคัญคือเรื่องที่ต้องสนุกเด็กจึงจะสนใจฟัง

4. การเล่าเรื่องในหนังสือ เหมาะสมกับเด็กโตเป็นการเล่าเค้าโครงย่อ ๆ เพื่อจูงใจให้เด็กเห็นว่าหนังสือนั้น ๆ น่าอ่าน

5. การเล่นทายปัญหา การทายปัญหาควรเป็นปัญหาที่สามารถอ่านค้นคว้าได้จากหนังสือ เช่น ทายชื่อตัวละคร ทายชื่อเมือง ทายคำพูดตัวละคร เป็นต้น การทายปัญหาจะทำให้เด็กตื่นเต้นและอ่านหนังสือ กิจกรรมนี้ควรมีรางวัลให้คนเก่งด้วยกิจกรรมที่จะสร้างนิสัยรักการอ่านนั้นควรคำนึงถึงความสนใจ การเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน มีความสุขกับการอ่านพยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับการอ่านเป็น และอ่านจนเป็นนิสัย กิจกรรมส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ เราใจบุคคลที่เป็นเป้าหมายอาจเป็นคน ๆ เดียวหรือกลุ่มบุคคลทั่วไป

กิจกรรมจะชี้ให้เห็นว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็น มีความสำคัญ และมีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมจงใจให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ที่อยู่ในหนังสือ ตามที่ผู้จัดกิจกรรมนำมากล่าวกระตุ้นแนะนำ ให้อ่านหรืออยากเห็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือสร้างบรรยากาศการอ่านขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคม

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545) กล่าวถึงลักษณะนิสัยการอ่านที่ดี 5 ประการ คือ

1. มีนิสัยช่างถาม เช่น เรื่องที่อ่านเป็นจริงหรือไม่ ความคิดใหม่ ๆ ในเรื่องนี่คืออะไรเรื่องนี้แก้ปัญหาอะไรบ้าง
2. มีนิสัยสร้างภาพพจน์ขึ้นในใจ เช่น หลับตานึกดูภาพที่เกิดขึ้นตามเนื้อเรื่องที่ได้อ่านมาหรือเขียนแผนภาพเพื่อประกอบการคิด
3. มีนิสัยต่อเติมใจความที่บกพร่อง เช่น เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่อ่านมาแล้วและมีบางตอนที่ผู้แต่งกล่าวไม่ละเอียดก็ให้อาประสบการณของตนต่อเข้าไปเติมให้สมบูรณ์
4. มีนิสัยบันทึกข้อความที่สำคัญไว้ เช่น บันทึกข้อความที่สำคัญทำโครงเรื่องคร่าว ๆ ที่ได้ อ่าน และจดจำคำที่ดีเป็นคติไว้
5. มีนิสัยทดสอบคุณค่าของสิ่งที่ตนอ่าน เช่น เรื่องที่อ่านนี้ดีแค่ไหนแก้ปัญหาที่ผู้อ่านตั้งไว้หรือไม่และข้อบกพร่องของเรื่องนี้คืออะไร

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545) ได้สรุปถึงลักษณะสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ดี ดังนี้

1. ได้รับความสนใจ เช่น เราโสตประสาทให้ผู้อ่านอยากอ่าน พ่อแม่ผู้ปกครองเราใจให้ลูกอยากอ่านโดยการอ่านหนังสือให้ฟัง นอกจากนั้นการใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น ซีดีรอมมัลติมีเดีย ซึ่งมีทั้งเสียง สี รูปภาพ จะได้รับความสนใจผู้อ่านเป็นอย่างดี
2. จูงใจให้ผู้อ่านอยากอ่าน เนื่องจากหนังสือและสื่อการอ่านมีอยู่มากมายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และบรรณารักษ์ที่ได้อ่านหนังสือที่ดีแล้วจะต้องจูงใจให้ผู้อ่านอยากอ่านเช่น แนะนำหนังสือใหม่ เล่าเรื่องตอนที่น่าสนใจให้ฟัง หรืออ่านบทกลอนที่ไพเราะประทับใจให้ฟังแล้วโน้มน้าวให้นักเรียนไปอ่านต่อด้วยตน

3. กระตุ้นให้อยากอ่านอยากรู้อยากเห็น เช่น ข่าวประจำวัน
4. พัฒนาการอ่านของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่าน และรู้จักนำความรู้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ให้เกิดกับตนเองและผู้อื่นได้
5. สนุกสนาน ตื่นเต้น เพลิดเพลิน และมีสาระแฝงอยู่ด้วยเสมอ ซึ่งเป็นการสอนทางอ้อม เช่น คติธรรม มโนธรรม จริยธรรม อุปนิสัย เป็นต้น
6. ไม่ใช้เวลานานเกินไปจะทำให้ผู้อ่านเบื่อหน่าย เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมเหมาะสมกับความสนใจ แต่ละเพศ แต่ละวัย แต่ละอาชีพ
7. เนื้อหาและวิธีการไม่ยากและสลับซับซ้อนจนเกินไป จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เหมาะกับ เพศ วัย และระดับความรู้ของผู้่านกลุ่มเป้าหมาย
8. เป็นกิจกรรมที่ให้ทุกคนในกลุ่มได้มีส่วนร่วมกิจกรรม เช่น การเล่านิทานการแสดงละคร การแสดงละครหุ่น การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ การโต้วาที การแข่งขันตอบปัญหา เป็นต้น
9. เป็นกิจกรรมที่ประหยัด ใช้วัสดุที่หาง่ายและราคาถูก
10. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่ผู้อ่าน เช่น ผู้อ่านเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนำเอาความรู้ไปประกอบอาชีพได้ เช่น เป็นนักเขียน นักแสดง เป็นต้น
11. เป็นกิจกรรมที่มุ่งไปสู่หนังสือ วัสดุการอ่านหรือสื่อการอ่านทั้งสิ้น แม้แต่การจัดนิทรรศการเรื่องต่าง ๆ ก็จะต้องมีหนังสือ เอกสาร นำมาแสดงด้วยทุกครั้ง
12. เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการเรียนรู้ถึงแม้จะอ่านหนังสือยังไม่ได้ เป็นการพัฒนาการพูด และพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรงและฝึกความพร้อม (Reading Readiness) เช่น การเล่นเกมต่าง ๆ ทำให้ผู้เล่นถึงแม้จะอ่านไม่ออก แต่ก็ได้เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสและฝึกพัฒนาการของกล้ามเนื้อและสมอง การเล่นเกมต่าง ๆ เมื่อผู้เล่นอ่านออกแล้ว

กิจกรรมต้องให้ผู้อ่านได้รู้จักอ่านด้วยตนเองอาจจะอ่านมาก่อน อ่านพร้อม ๆ กันอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจขึ้นอยู่กับความพร้อมของเด็ก แล้วนำมาอภิปราย แสดงความคิดเห็น สรุปทบทวนหรือคิดทบทวนขึ้นมาใหม่ เป็นการฝึกการลงคะแนนเสียงระบอบประชาธิปไตย ต้องฟังเสียงส่วนมาก แล้วทุกคนยอมรับ นอกจากนั้นการเล่นเกมส์และกิจกรรมต่าง ๆ ยังให้ความรู้ในเรื่องของภาษาและความรู้อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การเล่นเกมของ การเล่นเกมข่าวแกง การเล่นเกมของในห้างสรรพสินค้า มีของเล่นที่เป็นของจริง มีภาพและหนังสือเกี่ยวกับการเล่นเกม ตลอดจนการจัดสถานที่ให้เหมาะสม

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. การเล่านิทานคือ การเล่าเรื่องที่ผู้เล่าสืบกันมาหรือเล่าเรื่องจากหนังสือนิทานที่มีผู้แต่งขึ้นมา

2. การเสนอหนังสือหรือวัสดุการอ่านและสื่อการอ่านต่าง ๆ คือ การแนะนำทรัพยากรสารสนเทศที่น่าสนใจให้กับผู้อ่านเพื่อดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านนั่นเอง
3. การให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เช่น การแสดงละคร การร้อง การเล่นเกม เป็นต้น
4. การตัดปะ ข่าว บทความ รูปภาพหรือทั้งรูปภาพและเรื่องที่น่าสนใจเพื่อบริการผู้อ่าน
5. การแข่งขันต่าง ๆ จากการอ่านคือ การแสดงความสามารถในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ
6. การประกวดเกี่ยวกับการอ่าน
7. การกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในบทอ่านก่อนการอ่าน

2.4.4.3 ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (2562) หมวด 4 มาตรา 25 ได้กำหนดไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นโรงเรียนทุกแห่งซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดและดำเนินการได้มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถของโรงเรียนแต่ละแห่ง เช่น โรงเรียนที่มีบริเวณพื้นที่กว้างขวางอาจจัดแหล่งเรียนรู้ในลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์หรืออุทยานการศึกษานอกเหนือจากการจัดห้องสมุดโรงเรียน การจัดมุมต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นที่อ่านหนังสือรวมทั้งการนำผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลนอกโรงเรียน เช่น พิพิธภัณฑ์ วัด ห้องสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ฯลฯ ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษาศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาสุขภาพ สวนหนังสือ เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัด ครอบครั้ว ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐและเอกชน ซึ่งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ควรปฏิบัติ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

1) การพัฒนาห้องสมุดในโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

ห้องสมุดโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เรียน เพราะเป็นแหล่งจัดเก็บและให้บริการวัสดุสารนิเทศ ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับครูอาจารย์นักเรียนในโรงเรียน เป็นแหล่งที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มาศึกษาหาความรู้วิทยากรต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ต้องพัฒนาให้เกิดแก่เยาวชนของชาติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (2562) ที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพนอกจากนี้ในมาตรา 24 ยังกำหนดว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ดังนั้นการที่จะจัดการศึกษาให้สนองแนวทางดังกล่าวได้จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ครูอาจารย์และนักเรียนได้ใช้ประโยชน์สูงสุด

2) การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน เช่น บริเวณโรงเรียนสะอาดมีต้นไม้ร่มรื่น มีซุ้มหรือมุมสงบ ห้องเรียนสะอาด มีสีและแสงที่อ่อนโยน นุ่มนวล มีรูปภาพตกแต่งผนังอย่างเหมาะสม มีโรงอาหาร และห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขอนามัย จะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น เกิดความรักและไม่ต้องการให้โรงเรียนหรือห้องเรียนของตนเองสกปรกเกิดความเคยชินกับความสะอาด ความสวยงาม ความเป็นระเบียบ จนซึมซับสิ่งดี ๆ ที่ได้รับ ช่วยให้เกิดความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง และสามารถรับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้บรรยากาศที่ดีในบริเวณโรงเรียนและห้องเรียนแล้ว บรรยากาศที่ดีในศูนย์การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องทำให้เกิดขึ้นในโรงเรียนตามแนวทางซึ่งศาสตราจารย์คุณหญิงแมนมาสชวลิต ได้เสนอแนวทางการจัดบรรยากาศของศูนย์การเรียนรู้ไว้ด้วย

หลัก 7 ส ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

2.1 สะอาด บริเวณพื้นห้องและครุภัณฑ์รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ต้องได้รับการกวาดเช็ดถูอย่างสม่ำเสมอ สามารถใช้พื้นห้องเป็นที่นั่งอ่านหนังสือ นอนอ่านหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ชั้นหนังสือ ตู้หนังสือ ตู้บัตรรายการ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์ หนังสือเอกสารต่าง ๆ ต้องหมั่นปิดฝุ่นทุกวันและมีการทำความสะอาดใหญ่ในช่วงปิดเทอม รวมทั้งดูแลปิดกวาดหยากไย่ บริเวณ

เพดาน และมุมต่าง ๆ ในห้อง และเปิดหน้าต่างให้อากาศถ่ายเท เพื่อให้มีกลิ่นสะอาดไม่อับชื้น ปราศจากเชื้อโรค

2.2 สงบ ภายในศูนย์การเรียนรู้จำเป็นต้องมีบรรยากาศที่สงบเพียงพอที่จะไม่รบกวนสมาธิที่เข้าไปศึกษาค้นคว้า ดังนั้นสถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้จึงไม่ควรอยู่ใกล้ชุมชนมากเกิดไป เพื่อหลีกเลี่ยงเสียงดังรบกวน เช่น เสียงเรือหางยาวหรือแม้แต่เครื่องปรับอากาศภายในศูนย์ หากมีก็ไม่ควรเปิดเครื่องที่มีเสียงดังเกินไป

2.3 สะดวก สถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ควรอยู่ในที่สามารถเข้าใช้สะดวกเป็นอาคารอยู่บริเวณศูนย์กลางของโรงเรียน มีทางเดินเข้าถึงสะดวก มีครุภัณฑ์อุปกรณ์ครบถ้วน มีการจัดระบบที่ดี สามารถค้นคว้าและหยิบใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

2.4 สบาย ผู้เข้าใช้ศูนย์การเรียนรู้ควรได้รับความสบาย ทั้งความสบายกายสบายตา และสบายใจ โดยการจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมแก่ผู้ใช้ อาจมีที่นั่งอ่านเดี่ยวสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าอย่างมีสมาธิ มีชุดโซฟาที่มุมอ่านหนังสือพิมพ์และมินิตยสารเพื่อให้เกิดสบายกายมีการจัดวางวัสดุครุภัณฑ์อย่างเป็นระเบียบและตกแต่งสถานที่ให้สวยงามด้วยดอกไม้หรือศิลปะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสบายตามผู้ให้บริการควรมีมนุษย์สัมพันธ์และให้ความเป็นกันเอง เต็มใจช่วยเหลือผู้เข้าใช้บริการ เพื่อให้ผู้เข้าใช้มีความสบายใจ

2.5 สอดคล้อง สื่อต่าง ๆ ในศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ สิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี เช่น ซีดี-รอม คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิกิพีเดีย เทปบันทึกเสียง เป็นต้น จะต้องสอดคล้องกับหลักวิชา หลักสูตร หลักธรรม หลักประชาธิปไตย หลักประกันคุณภาพ และหลักการปฏิรูปการศึกษาโดยผู้มีหน้าที่จัดต้องรู้จักการวิเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อจัดหามาไว้ให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ส่งเสริม ศูนย์การเรียนรู้จะต้องมีบรรยากาศที่ส่งเสริมการใฝ่รู้ส่งเสริมใ้รู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมให้มีวินัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาจิตใจให้มีความสุข ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีสื่อที่มีเนื้อหาสาระหลากหลายไม่ซ้ำมีแต่เฉพาะหนังสือทางวิชาการอ่านนั้น หนังสืออื่น ๆ เช่น นวนิยาย หนังสือธรรมะ หนังสือเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ฯลฯ ก็เป็นสื่อที่ต้องจัดหาไว้ให้บริการ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศใ้รู้และรักการอ่าน

2.7 จัดบรรยากาศทางสังคมแห่งการเรียนรู้ให้กระจายทั่วถึงทั้งโรงเรียนทำให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้ทุกคนในโรงเรียนคือ ครูอาจารย์และนักเรียน ผู้บริหาร ภารโรงมีความสนใจใฝ่รู้ และขยายสังคมแห่งการเรียนรู้ไปสู่ชุมชน ส่งเสริมให้คนในชุมชนใช้ประโยชน์จากสื่อต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ดี เมื่อจัดบรรยากาศของศูนย์การเรียนรู้แล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดคือครูอาจารย์ทุกคนในโรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนเข้าถึงบรรยากาศที่ดีนั้น โดยการบอกกล่าวแนะนำและกระตุ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เข้าไปใช้ศูนย์การเรียนรู้

3) การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน

การจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอนของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

3.1 อาคารสถานที่ควรมีสถานที่เหมาะสม อาจเป็นอาคารเอกเทศหรือเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร หากเป็นส่วนหนึ่งของอาคารควรมีทางเข้าออกโดยเฉพาะและควรอยู่ชั้นล่างของอาคารหรือไม่เกินชั้น 2 ของอาคาร โดยอยู่ในจุดศูนย์กลางที่นักเรียนและครูอาจารย์มาใช้ได้สะดวกและห่างไกลจากเสียงรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ภายในศูนย์การเรียนรู้ควรจัดเป็นมุมต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการ

3.2 บริเวณทำงานของผู้รับผิดชอบศูนย์ ฯลฯ หรือครูบรรณารักษ์รวมทั้งนักเรียนช่วยงานศูนย์ ฯลฯ ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานเทคนิค และให้บริการยืมคืนในบริเวณนี้ควรมีโต๊ะทำงาน เคาน์เตอร์ยืม-คืนหนังสือและสื่อ ตู้หรือชั้นเก็บหนังสือใหม่และสื่อต่าง ๆ ที่ยังไม่พร้อมที่จะนำออกให้บริการ รถเข็น และมีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับปฏิบัติงาน

3.3 บริเวณอ่านหนังสือทั่วไป เป็นที่สำหรับนักเรียนและครูอาจารย์ใช้สำหรับศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือทั่วไปหมวดต่าง ๆ และเป็นที่พักปฏิบัติการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นในบริเวณนี้จึงมีหนังสือสารคดีทั่วไป เช่น ศาสนา สังคมศาสตร์วิทยาศาสตร์ และหนังสือเรียนมาให้บริการ เป็นต้น ครุภัณฑ์ในบริเวณนี้ เช่น ชั้นวางหนังสือสูงชั้นวางหนังสือเตี้ย โต๊ะเก้าอี้อ่านหนังสือ และตู้บัตรรายการหรือเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับค้นคว้า ข้อมูลของหนังสือและสื่ออื่น ๆ

3.4 มุมอ้างอิง มุมนี้สำหรับให้นักเรียนและครูอาจารย์ศึกษาค้นคว้าหนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม เพื่อประกอบการเรียนการสอน ดังนั้นในมุมนี้จึงควรมีหนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ วารสารเย็บเล่ม จุลสารและกฤตภาค ไว้สำหรับให้บริการ ครุภัณฑ์ในมุมนี้ควรประกอบด้วย ชั้นวางหนังสือสูง ชั้นวางหนังสือเตี้ย ตู้เหล็ก 3-4 ลั่นชัก หรือที่สำหรับเก็บเอกสารและกฤตภาค โต๊ะ-เก้าอี้นั่งอ่านหนังสือ ฯลฯ นอกจากนั้นควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ให้บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

3.5 มุมวารสารหรือหนังสือพิมพ์ มุมนี้จัดเพื่อส่งเสริมความรู้ความถนัดและความสนใจของนักเรียนและครูอาจารย์ สิ่งพิมพ์ที่ควรจัดหาไว้บริการในมุมนี้ เช่นวารสารประเภทต่าง ๆ ทั้งวารสารวิชาการและวารสารทั่วไป ชั้นวางวารสาร ชุดรับแขกหรือที่นั่งสบายซึ่งชุดรับแขกหรือที่นั่งสบายควรมีขนาดกะทัดรัด มีความคงทนถาวร

3.6 มุมเยาวชน มุมนี้สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อความเพลิดเพลินพักผ่อนหรือคลายเครียด ดังนั้นควรจัดหนังสืออ่านง่าย ๆ เกมส่งเสริมการอ่านและส่งเสริมการเรียนการสอนที่เหมาะสม

กับวัยความสนใจไว้บริการ ครุภัณฑ์ที่วางไว้บริเวณนี้ เช่น ชั้นวางหนังสือโต๊ะอ่านหนังสือเดี่ยว ๆ นอกจากนี้อาจปูเสื่อหรือพรมสำหรับให้นักเรียนนั่งอ่านหนังสือ

3.7 มุมครูอาจารย์ มุมนี้สำหรับให้ครูอาจารย์ได้เตรียมสื่อต่าง ๆ วางแผนการสอน และพัฒนาตนเอง ครุภัณฑ์ที่ควรจัดหาไว้ในมุมนี้ประกอบด้วย ชั้นวางหนังสือโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งอ่านหนังสือ สิ่งพิมพ์หรือสื่อที่ควรมีไว้บริการ เช่น หลักสูตรคู่มือครู แผนการสอนเอกสารประกอบการสอน ผลงานทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสารประกอบการประชุมอบรมสัมมนา วารสารหรือสื่อทางการศึกษา หนังสือและสื่อเกี่ยวกับการศึกษา จิตวิทยาการศึกษาการสอน ฯลฯ

3.8 มุมศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและครูอาจารย์ ครุภัณฑ์ในมุมนี้ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ นั่งอ่านคนเดียว

3.9 มุมเทพระเกียรติ สำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์ครุภัณฑ์มีสื่อและหนังสือ เช่น พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ฯลฯ และการจัดนิทรรศการหรือป้ายให้สอดคล้องกับเหตุการณ์สำคัญ

3.10 มุมสื่อ มุมนี้จัดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ และแก้ไขความบกพร่องทางการศึกษาของนักเรียน เป็นการจัดเพื่อให้บริการแก่นักเรียนกลุ่มเล็กหรือบริการเป็นรายบุคคล วัสดุครุภัณฑ์ที่ควรจัดไว้ในมุมนี้ เช่น สิ่งประดิษฐ์พื้นบ้าน หนังสือหรือเอกสารเกี่ยวกับสิ่งของที่นำมาแสดง ครุภัณฑ์ควรเป็นตู้หรือโต๊ะสำหรับจัดแสดงสิ่งของต่าง ๆ

3.11 มุมศิลปวัฒนธรรม จัดเพื่อเสริมความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านตลอดจนแสดงศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศ สิ่งที่ควรจัดบริการในมุมนี้ เช่น สิ่งประดิษฐ์พื้นบ้าน หนังสือหรือเอกสารเกี่ยวกับสิ่งของที่นำมาแสดง ครุภัณฑ์ควรเป็นตู้หรือโต๊ะสำหรับจัดแสดงสิ่งของต่าง ๆ

3.12 มุมนิทรรศการ มุมนี้จัดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ แนะนำสื่อและบริการของห้องสมุด ครุภัณฑ์ควรเป็นตู้หรือโต๊ะสำหรับจัดแสดงสิ่งของต่าง ๆ

4) การจัดห้องสมุดหมวดวิชา

ห้องสมุดหมวดวิชาจัดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและใช้ประกอบการสอนของครูอาจารย์ เนื่องจากปัจจุบันมีการสอนโดยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากศูนย์การเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น อาจทำให้ไม่สามารถจัดบริการได้อย่างทั่วถึง จึงควรจัดให้มีห้องสมุดวิชาขึ้นเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของศูนย์การเรียนรู้และช่วยให้ครูอาจารย์และนักเรียนสามารถค้นคว้าวิชาเฉพาะได้สะดวก หรือจัดเป็นมุมหนังสือมุมหนึ่งในห้องพักรู้ก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม โดยจัดให้มีหนังสือและสื่อต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอนหรือประกอบการศึกษาค้นคว้าในหมวดวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือเตรียมสอบ เฉพาะสาขาวิชา แถบบันทึกเสียงวีดิทัศน์ภาพนิ่ง และอุปกรณ์การเรียนการสอน ฯลฯ นอกจากนี้ควรรวบรวมผลงานของนักเรียนรายงานการศึกษาค้นคว้าประกอบการ

สอนรายวิชาที่อยู่ในหมวดวิชานั้น ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างและเพื่อนักเรียนได้ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดหมวดวิชาควรจัดให้มีครุภัณฑ์ที่จำเป็น เช่น ชั้นหนังสือ โต๊ะ เก้าอี้อ่านหนังสือ ตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ถ้าหากเป็นเพียงมุมใดมุมหนึ่งในห้องพักครูอาจมีเพียงชั้นหนังสือ และที่นั่งอ่านหนังสือสำหรับนักเรียน ผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดหมวดวิชาควรเป็นครูที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลห้องสมุดหมวดวิชา อาจเพียง 1 คน หรือมากกว่านั้นแล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งครูบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ควรช่วยทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงช่วยแนะนำหรือจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องที่จะช่วยให้ปฏิบัติงานได้ เช่น การลงทะเบียนหนังสือการซ่อมหนังสือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน รวมทั้งการเก็บสถิติการให้บริการและกิจกรรมต่าง ๆ ห้องสมุดหมวดวิชาควรได้รับการตกแต่งให้สวยงาม เชิญชวนให้เข้าใช้งานห้องสมุดหมวดวิชาที่ควรจัด เช่น ห้องสมุดหมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากจัดห้องสมุดหมวดแล้วควรมีการจัดห้องสมุดงานต่าง ๆ เช่นเดียวกัน เช่น ห้องสมุดแนะแนว ห้องสมุดกิจกรรม ห้องสมุดลูกเสือ-ยุวกาชาด ห้องสมุดพยาบาล เป็นต้น ซึ่งจะจัดได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของทางโรงเรียน

5) การจัดการมุมหนังสือในห้องเรียน

การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนเป็นการจัดเพื่อส่งเสริมการอ่านและการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน โดยจัดหนังสือและสิ่งพิมพ์ไว้บริการที่มุมใดมุมหนึ่งของห้องเรียนและมอบหมายให้นักเรียนในห้องเรียนนั้น ๆ ช่วยกันดูแลรักษาให้บริการและเก็บสถิติโดยอาจจัดไว้บนชั้นหนังสือ มุมห้องเรียนหรือใส่ไว้ในกล่องก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม

6) รูปแบบอื่น ๆ

การจัดห้องสมุดในรูปแบบอื่น ๆ เป็นการขยายบริการของศูนย์การเรียนรู้ไปในที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนทั้งอาคารและนอกอาคาร เพื่อเป็นการเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้และการพักผ่อนหย่อนใจของนักเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันดูแลรับผิดชอบร่วมกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่มและเป็นการให้บริการชุมชนอีกด้วย

จากข้อความข้างต้นสรุปว่า แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สามารถดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างมากมาย แหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดและดำเนินการได้มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถของโรงเรียนแต่ละแห่ง อาจจัดแหล่งเรียนรู้ในลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์หรืออุทยานการศึกษา เพื่อผู้เรียนจะได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลนอกโรงเรียน

2.4.4.4 ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ

และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1) ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้

สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทาหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมีอิทธิพล

สูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีมากมายหลากหลายรูปแบบมีบทบาท และให้คุณประโยชน์ต่าง ๆ เช่น

- 1.1 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้นรวดเร็วขึ้น
- 1.2 ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ว่าเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ
- 1.3 ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
- 1.4 สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจและทำให้อายากรู้ อยากเห็น
- 1.5 ส่งเสริมการมีจริยธรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน
- 1.6 เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกันให้เรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน
- 1.7 ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกัน
- 1.8 ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติม
- 1.9 ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย
- 1.10 เชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ นอกจากมีบทบาทเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ สื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้เชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาความอยากรู้อยากเห็นเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมการค้นคว้าและการเชื่อมโยงสาระที่ได้เรียนรู้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เข้าสถานการณ์ส่วนตัวหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมในวงกว้าง ด้านทักษะ สื่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ ทักษะพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการ ทักษะในงานอาชีพ เป็นต้น ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อต่าง ๆ นอกจากจะให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะแล้วยังมุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะทางสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ยอมรับค่านิยมที่ดีงาม

2) ลักษณะของสื่อการเรียนรู้

นอกเหนือจากสื่อที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนการสอนโดยตรงตามวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เคยมีมาแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่เหตุการณ์หรือความคิดก็ตาม ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้น ๆ หรือนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาสู่การเรียนรู้ของเราหรือไม่ สื่อทั้งหมดอาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

2.1 สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือหรือเอกสารสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แสดงหรือจำแนกหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้หนังสือที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์เป็นสื่อเพื่อแสดง ความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายประเภท เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์นิตยสาร วารสาร จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุ บันทึก รายงาน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

2.2 สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้น เพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าวเช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดีทัศน์) แถบบันทึกเสียงสไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม

2.3 สื่ออื่น ๆ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยีแล้วยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า สื่อ 2 ประเภทดังกล่าว เพราะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ท้องถิ่นที่ขาดแคลนสื่อสิ่งพิมพ์เทคโนโลยี สื่อเหล่านี้อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

- สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติและวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในระบบโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวผู้เรียนนักรการภารโรงหรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน เช่น บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

- สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสภาพที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ชนิดต่าง ๆ ปรากฏการณ์แผ่นดินไหวสภาพดินฟ้าอากาศ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยาการหรือแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ชุมชนสังคม วัฒนธรรม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งครูหาได้ไม่ยาก

- สื่อกิจกรรมกระบวนการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ครูหรือผู้เรียนกำหนดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ใช้ในการฝึกทักษะ ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น การแสดงละครบทบาทสมมติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษาออกสถานที่ การทำโครงการ เกมเพลง การปฏิบัติตามใบงาน ฯลฯ

- สื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือวิชาช่าง เป็นต้น สื่อต่าง ๆ ที่สถานที่ศึกษาจัดทำหรือจัดหาใช้เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ต้องเชื่อมั่นได้ว่าให้สาระการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีความหมายและเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณค่า ห้องสมุดหรือศูนย์สื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญมากที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกด้าน ด้วยตนเองอย่างอิสระและอย่างร่วมมือกันและกันระหว่างเพื่อน สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาห้องสมุดให้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ ยิ่งกว่านั้นโลกรอบตัวผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นภายในสถานศึกษาบ้าน ชุมชน ตลอดจนข้อมูลจากทั่วโลกที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ด้วยเทคโนโลยีก็เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่ไม่มีขีดจำกัด อีกทั้งยังเพิ่มพูนจนยากจะจดจำได้ทั่วถึง ผู้เรียนจึงต้องได้รับการชี้แนะและฝึกให้รู้จักคิด แสวงหาข้อมูลและวิธีการค้นคว้าข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีและแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างอิสระ ตลอดจนได้รับการฝึกให้สามารถวิเคราะห์ เพื่อเลือกสรรข้อมูลมาใช้ประโยชน์

สรุปได้ว่า การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นกระบวนการเรียนรู้และวิธีสอนต้องกำหนดใหม่ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งครูผู้สอนต้องเป็นผู้จัดการที่คอยควบคุมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้เชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาความอยากรู้อยากเห็นเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมการค้นคว้าและการเชื่อมโยงสาระที่ได้เรียนรู้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เข้าสถานการณ์

2.4.4.5 ด้านการวัดและประเมินผล

การประเมินผลและติดตามการส่งเสริมการอ่าน เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การบูรณาการหรือการประสานประสานการวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาหลายประการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนานั้นการวัดและการประเมินผลจะมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกๆระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ด้านการอ่าน

การวัดผลและการประเมินการเรียนรู้ด้านการอ่าน เป็นงานที่ยากซึ่งต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องแท้จริงเกี่ยวกับการทำงานของภาษาและการพัฒนาทางภาษา ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่วัดผลการเรียนรู้ด้านการอ่านจำเป็นต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ภาษาเพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน ดู มีความสำคัญเท่า ๆ กันและทักษะเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน และความก้าวหน้าของทักษะหนึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาการทักษะอื่น ๆ

1.2 ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาเช่นเดียวกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคม และผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเองและในสภาพจริง ทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียน และชุมชนที่กว้างขวางออกไป

1.3 ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกฝนมิใช่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่อย่างเดียว การเรียนการใช้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์ การสะกดคำ และเครื่องมือต่าง ๆ จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาตนเอง

1.4 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกันกับวิธีการเรียนรู้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

1.5 ภาษาและวัฒนธรรมมีความสำคัญกันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรที่ให้ความสำคัญให้ความสำคัญเคารพและเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษา และความหลากหลายของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้

2) หลักการของการวัด และการประเมินผลการอ่านที่มีประสิทธิภาพมีหลักการ ดังนี้

2.1 จะต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 จะต้องให้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

2.3 การวัดผล และประเมินผลจะต้องความมีเที่ยงตรงเชื่อถือได้ และยุติธรรม

2.4 มีการนำผลการวัดผล และประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุง

3) วิธีการวัดผล และประเมินผล

วิธีการวัดผลและประเมินผลการอ่านที่นำมาใช้ในการประเมินการอ่านที่นำมาใช้ในการประเมินโดยทั่วไป ประกอบด้วย การสังเกต การตรวจงานหรือผลงาน การทดสอบความรู้ การตรวจสอบการปฏิบัติและการแสดงออก อย่างไรก็ตามมีการนำเสนอแนวทางเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาจากเป้าประสงค์ของการประเมินที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียด เพื่อข้อมูลที่ได้จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ดังนี้

3.1 การให้ตอบแบบสอบถามทั้งในลักษณะที่เป็นแบบเลือกคำตอบ ได้แก่ ข้อสอบแบบเลือกตอบถูก-ผิด และข้อสอบชนิดที่ผู้สอบสร้างคำตอบ ได้แก่ เติมข้อความในช่องว่าง คำตอบนั้นเป็นประโยค เป็นข้อความ เป็นแผนภูมิ

3.2 การดูจากผลงาน เช่น เรียงความ รายงานการวิจัย บันทึกประจำวัน รายงานการทดลอง บทละคร บทร้อยกรอง แฟ้มผลงาน เป็นต้น ผลงานจะเป็นสิ่งแสดงให้เห็นการนำความรู้และทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้เรียน

3.3 การปฏิบัติ โดยผู้สอนสังเกตการณ์นำทักษะความรู้ไปใช้โดยตรงในสถานการณ์ที่ปฏิบัติจริง วิธีการนี้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินการปฏิบัติหน้าที่มีระเบียบข้อบังคับ เช่น การร้องเพลง ดนตรี พลศึกษา การโต้วาที การกล่าวสุนทรพจน์ละครเวที

3.4 การระบวนการ วิธีการนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้กระบวนการคิดของผู้เรียนมากกว่าที่จะดูผลงานหรือปฏิบัติซึ่งจะทำให้กระบวนการคิดที่ผู้เรียนใช้วิธีการที่พบว่าครูผู้สอนใช้อยู่เป็นประจำในกระบวนการเรียนการสอน คือ การให้นักเรียนคิดตั้ง ๆ การตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ โดยครูจะเป็นผู้สังเกตวิธีการคิดของผู้เรียน วิธีการเช่นนี้เป็นกระบวนการที่จะให้ข้อมูลเพื่อการวินิจฉัย และเป็นข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

4) การรายงานผลการวัด และประเมินผล

วิธีการรายงานผลการวัดและประเมินผลการอ่านมีหลายลักษณะซึ่งจะเป็นไปตามลักษณะผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน ซึ่งรูปแบบทั่วไปที่ใช้ในขณะนี้ คือ

- 4.1 การรายงานในรูปคะแนน ได้แก่ คะแนนร้อยละ คะแนนรวม
- 4.2 ระดับผลการเรียน เป็นตัวอักษร ตัวเลข
- 4.3 มาตรฐานที่แสดงพัฒนาการ ความสามารถในลักษณะ Rubric
- 4.4 รายงานโดยเขียนบอกเล่า
- 4.5 การให้ข้อคิดเห็นโดยการเขียน
- 4.6 การรายงานด้วยวาจา

จากข้อมูลที่กล่าวทั้งหมดสรุปได้ว่า การประเมินผลและติดตามเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การส่งเสริมการอ่านซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับการบูรณาการหรือการผสมผสานการวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน โดยการประเมินจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างใกล้ชิดโดยการประเมินจะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษา

2.4.5 ประโยชน์ของการส่งเสริมการอ่าน

1) การอ่านมีใช้ทักษะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีการบันทึกไว้ด้วยตัวหนังสือในภาษาแต่ละภาษา (บางภาษาก็ไม่มีตัวหนังสือต้องอาศัยจากชนชาติอื่น) ต้องเรียนจึงจะรู้จักอักษร และต้องอ่านคำเขียนหรือคำที่ตีพิมพ์สำหรับบางคนการเรียนเป็นการยากต้องอาศัยคำแนะนำสั่งสอน ฝึกฝนตัวตนเอง และมีโอกาสอ่าน

การที่รู้ว่าหนังสือให้ความรู้และความเพลิดเพลินอย่างไรก็ต้องหัดอ่านให้ได้แตกฉานก่อนถึงเวลานั้นจะมีผู้บอกกว่าหนังสือให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน

2) การอ่านเป็นพฤติกรรมสื่อสารและรับสารอย่างหนึ่ง พฤติกรรมเช่นนี้จะเจริญงอกงามเมื่อมีผู้กระทัามากกว่าหนึ่งคน เพื่อสื่อสาร รับสาร ย่อสาร สนองตอบสาร พัฒนาสารและกระจายสารหรือส่งต่อไปเป็นวงจร กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นการกระทำที่มีผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองคน คือ ผู้จัดกิจกรรมหนึ่งคนและเป้าหมายอีกหนึ่งคน หนึ่งในที่เป็นเป้าหมายอาจมีการรับสารพัฒนาสารไปสู่กลุ่มคนก็ได้ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่ที่จัดโดยหน่วยงานราชการ สมาคมองค์กรเอกชน จะเป็นการจัดโดยกลุ่มคนมีบุคคลเป็นเป้าหมาย ดังนั้นจึงมีความรู้สึกร่วมหรือรู้สึกว่าจะต้องแข่งขันเพื่อให้ได้ดีที่สุด

3) ผู้อ่านหนังสือแตกฉานแล้วและสังคมที่ประกอบด้วยผู้อ่านที่พัฒนาการอ่านมากแล้วก็ยังมีความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ให้มากมายหลากหลายขึ้นไปอีก ยังต้องการกระตุ้นหรือแนะนำให้ทราบถึงแหล่งวัสดุการอ่านที่มีหนังสือมากแล้ว รู้มากแล้ว ความพอใจเช่นนี้อันตราย เพราะจะปิดกั้นความเจริญทางสติปัญญาความรู้ของตนเอง ปิดตนเองให้อยู่ในสมอองของตนเองเท่านั้น จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อรักษาความสนใจในการอ่านอย่างต่อเนื่อง เป็นการเปิดทางเพื่อพัฒนาตนเองตลอดชีวิต (กรมวิชาการ, 2546ก)

สรุปได้ว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านทำให้เกิดความรู้ ความคิด ความเพลิดเพลินและการฝึกฝนการอ่านอย่างถูกต้อง เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับความเข้าใจในภาษาอย่างถูกต้อง การอ่านหนังสือมากและรวดเร็วอ่านจับใจความได้ สามารถตอบปัญหาจากการอ่าน สามารถวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

2.5.1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ความฉลาดรู้ (Literacy) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการรู้หนังสือซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความฉลาดรู้ด้านการอ่านหรือใน (PISA 2015) เรียกว่า “การรู้เรื่องการอ่าน” เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานสาระสำคัญของความฉลาดรู้ ผู้วิจัยจะได้แสดงมโนทัศน์พื้นฐานของความฉลาดรู้ ดังต่อไปนี้

คำว่า “Literacy” มีรากศัพท์มาจากคำว่า “Literate” ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า “คุ้นเคยกับวรรณกรรม” (familiar wit literature) หรือ “ผู้มีการศึกษาดี” (well educate / learned) (UNESCO, 2005) หน่วยงานระดับประเทศ ระดับนานาชาติ และนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า Literacy ไว้อย่างหลากหลายดังนี้

Good (1973) ให้ความหมายว่า Literacy ในพจนานุกรมทางการศึกษาว่า หมายถึงความสามารถในการอ่านและการเขียน

UNESCO (2005) ได้ให้ความหมายความฉลาดรู้ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ ข้อความสั้น ๆ ทั้งในรูปแบบการอ่านและการเขียนในชีวิตประจำวัน

UNICEF (Cited in UNESCO, 2005) ให้คำนิยามความฉลาดรู้ด้านการอ่านว่า ความสามารถของบุคคลในการอ่าน เขียน และคิดคำนวณอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลและสังคม

ราชบัณฑิตยสถาน (2555) บัญญัติศัพท์ คำว่า ความฉลาดรู้ แทนคำว่า “Literacy” และให้ความหมายว่า ความสามารถของบุคคลในการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ในระดับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มาตรฐานการรู้หนังสือของประชากรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน

สันติวัฒน์ จันทโร (2559) ได้ให้ความหมายของความฉลาดรู้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้ภาษาทั้งการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ในระดับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน และในบริบทอื่นเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลและสังคม

จากการประมวลความหมายของคำว่า “Literacy” ข้างต้น สรุปได้ว่า Literacy หรือการรู้หนังสือ ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้คำว่า “ความฉลาดรู้” เป็นความสามารถเฉพาะบุคคลในการเข้าใจภาษา ทั้งการอ่าน การเขียน และการคำนวณ ในระดับที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลและในฐานะของพลเมืองโลก

2.5.2 ความหมายของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

องค์การที่จัดการประเมินการรู้เรื่องการอ่านระดับนานาชาติและระดับชาติ นิยามความหมายของการรู้เรื่องการอ่าน ดังนี้

OECD (2018) PISA องค์การประเมินระดับความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนนานาชาติอายุ 15 ปี ให้ความหมายความฉลาดรู้ด้านการอ่าน(Reading Literacy) ซึ่งเปลี่ยนจากคำว่า การรู้เรื่องการอ่านจากปีก่อนว่า ความสามารถที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่ได้อ่าน สามารถนำไปใช้ประเมิน สะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง และมีความรักและผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พัฒนาความรู้และศักยภาพ และการมีส่วนร่วมในสังคม

PISA (2012) ให้ความหมายว่า ความฉลาดรู้ด้านการอ่านเป็นระดับสมรรถนะเหนือการอ่านออกเขียนได้ เพราะหมายรวมถึงความเข้าใจในบทอ่านในระดับปกติ การตีความ ใช้ความรู้เดิม การสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่าน และการโต้แย้งทัศนคติ

PIRLS (2015) ซึ่งเป็นหน่วยงานการทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่านระดับนานาชาติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ความหมายว่า ความสามารถในการเข้าใจและใช้ข้อเขียนตามความต้องการของสังคม หรือข้อเขียนที่ตนเห็นว่ามีคุณค่า ผู้อ่านสามารถสร้างความหมายจากบทอ่านที่หลากหลายรูปแบบ เป็นการอ่านที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ในชุมชน โรงเรียนและชีวิตประจำวัน ตลอดจนเพื่อความเพลิดเพลิน

NAEP (2013) หน่วยงานจัดสอบวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจของประเทศสหรัฐอเมริกา ให้ค่านิยามว่า กระบวนการอ่านเชิงรุกที่มีความซับซ้อน ต้องอาศัยความสามารถในการเข้าใจ การตีความ รวมถึงการนำความหมายที่ได้จากบทอ่านไปใช้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่านแต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่าน และสถานการณ์การอ่าน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556) ได้ให้ความหมายถึงนิยามความฉลาดรู้ด้านการอ่านไว้ว่า หมายถึง ความรู้และทักษะที่สามารถเข้าใจสาระของสิ่งที่ได้อ่าน สามารถตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และประเมินคติวิเคราะห์ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการจะส่งสารอะไรให้แก่ผู้อ่าน ทั้งนี้เพื่อประเมินว่านักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการอ่านของตน และสามารถใช้อ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และความเป็นไปของสังคมอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด เพราะการประเมินการรู้เรื่องการอ่าน นั้นเน้น “การอ่านเพื่อการเรียนรู้” มากกว่าทักษะในการอ่านที่เกิดจากการ “การเรียนรู้เพื่อการอ่าน” และประเมินเพื่อศึกษาว่านักเรียนจะสามารถรู้เรื่องที่ได้อ่านสามารถขยายผลและคิดย้อนวิเคราะห์ความหมายของข้อความที่ได้อ่าน เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งในโรงเรียนและในชีวิตจริงนอกโรงเรียน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2562) ให้ความหมาย ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หมายถึง ความรู้และทักษะที่ทำให้เข้าใจเรื่องราวและสาระจากสิ่งที่ได้อ่าน ทั้งจากการอ่านในใจและการอ่านออกเสียง ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน ประเมิน คติวิเคราะห์ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ว่า ต้องการส่งสารอะไรให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ และสะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตน มีความรักและความผูกพันกับการอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ ความบันเทิง และการมีส่วนร่วมในสังคม

สันติวัฒน์ จันทรีโต (2559) ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ นำผลการอ่านไปใช้ และสะท้อนความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบของบทอ่านอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของบทอ่านแต่ละประเภท วัตถุประสงค์การอ่านและสถานการณ์ในการอ่าน เพื่อให้สามารถนำผลการอ่านไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายในการพัฒนาความรู้ ศักยภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคม โรงเรียน และชีวิตประจำวัน มีความเพลิดเพลิน และมีความรักและผูกพันกับการอ่าน

จากการประมวลความหมายของคำว่า “ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน” ข้างต้น สรุปได้ว่า ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หมายถึง ความรู้และทักษะที่สามารถเข้าใจสาระหรือจับใจความสำคัญของสิ่งที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความของข้อความที่ได้อ่าน และสามารถประเมินวิเคราะห์ สะท้อนจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าผู้เขียนต้องการจะสื่อสารหรือส่งสารใดให้แก่ผู้อ่าน เพื่อประเมินว่าผู้อ่านมีศักยภาพในการอ่าน และสามารถใช้อ่านในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ในการ

เรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในชีวิตจริงนอกโรงเรียน และในการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรักและผูกพันกับการอ่าน

2.5.3 เกณฑ์จำแนกระดับความรู้และทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556) กล่าวถึงเกณฑ์การจำแนกระดับความรู้และทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามโครงการ PISA ประเทศไทย กำหนดไว้เป็นระดับต่าง ๆ 5 ระดับ ดังนี้

การอ่านระดับ 5 นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านถึงระดับ 5 คือ ผู้ที่สามารถจัดการกับข้อเขียนที่ยากและซับซ้อน เช่น แสดงว่าสามารถอ่านข้อเขียนที่มีสาระยาก ๆ และที่ไม่ค่อยพบในข้อเขียนทั่วไป แสดงให้เห็นว่าสามารถเข้าใจ แปลความตีความข้อเขียนสามารถอ้างอิงหรือเชื่อมโยงสาระที่อ่านกับวัตถุประสงค์หรือภารกิจของตน และสามารถวิเคราะห์และประเมินการเขียนอย่างวิพากษ์วิจารณ์ สามารถคาดการณ์หรือสร้างสมมติฐานจากสิ่งที่ได้อ่านและดึงเอาความรู้มาสร้างเป็นแนวคิดของตนได้ แม้สิ่งนั้นจะไม่คุ้นเคยหรือไม่ใกล้เคียงกับสิ่งที่คาดหวังไว้ก็ตาม

การอ่านระดับ 4 นักเรียนที่แสดงว่ามีทักษะระดับ 4 สามารถอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องที่ยาก บอกตำแหน่งของสาระต่าง ๆ ในเรื่องที่อ่านได้ สามารถตีความและแปลความจากข้อเขียนที่ค่อนข้างซับซ้อน สามารถประเมินและวิเคราะห์ทั้งเนื้อหาและรูปแบบของการเขียน แล้วสะท้อนออกมาเป็นปฏิกริยาตอบสนองหรือเป็นแนวความคิดของตนเองโดยมีข้อเขียนที่อ่านเป็นหลัก

การอ่านระดับ 3 สามารถอ่านเข้าใจเนื้อหาค่อนข้างยาก กล่าวคือ สามารถบอกสาระสำคัญและตีความจากข้อความที่มีความซับซ้อนพอสมควร และมีจุดเน้นที่เด่นชัดหลายจุดและสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับเรื่องที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน สามารถประเมิน และวิเคราะห์รูปแบบและสาระของสิ่งที่ได้อ่านได้ในระดับปานกลาง

การอ่านระดับ 2 นักเรียนที่มีความชำนาญในการอ่านอยู่ที่ระดับ 2 มีความชำนาญในการอ่านในระดับพื้นฐาน กล่าวคือ สามารถอ่านและบอกสาระได้ต่อเมื่อข้อความที่อ่านค่อนข้างเด่นชัดตรงไปตรงมา สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบหรือเชื่อมโยงกับสิ่งที่เคยรู้ได้ในระดับต่ำ ประเมินวิเคราะห์ได้ในระดับพื้นฐาน

การอ่านระดับ 1 ระดับนี้ถือว่าการอ่านระดับต่ำที่สุด นักเรียนจะจัดการกับการอ่านได้ในภารกิจที่ง่าย ๆ เช่น การอ่านแล้วรู้ว่าสิ่งที่อ่านนั้นเกี่ยวกับอะไร สามารถบอกหรือค้นสาระสำคัญได้เพียงอย่างเดียว สามารถเชื่อมโยงข้อเขียนที่ได้อ่านกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนได้น้อย ไม่สามารถอ้างอิงหรือเปรียบเทียบได้ถ้าต้องมีการคิดวิเคราะห์เพิ่มเติม

2.5.4 ประเภทของการอ่านและทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

สุนีย์ คล้ายนิล และคณะ (2549) กล่าวถึงการให้ความสำคัญกับการอ่านเพื่อการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้เพื่อการอ่าน นักเรียนจึงไม่ถูกประเมินการอ่านธรรมดา เช่น อ่านออกอ่านได้คล่อง

แบ่งวรรคตอนได้ถูกต้องหรือออกเสียงควบกล้ำได้ เพราะถื่อนักเรียนอายุ 15 ปีจะต้องมีทักษะเหล่านั้นแล้วเป็นอย่างดี จึงมีการประเมินทักษะการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนในแง่มุมต่อไปนี้ วิธีการวัดความรู้และทักษะการอ่านของ PISA

ในการทดสอบการอ่าน นักเรียนจะได้รับข้อความต่าง ๆ หลากหลายแบบด้วยกันให้อ่านแล้วให้แสดงออกมาว่ามีความเข้าใจอย่างไร โดยให้ตอบโต้ ตอบสนอง สะท้อนออกมาเป็นความคิดหรือคำอธิบายของตนเอง และให้แสดงว่าจะสามารถใช้สาระจากสิ่งที่ได้อ่านในลักษณะต่าง ๆ กันได้อย่างไร องค์ประกอบของความรู้และทักษะการอ่านที่ประเมิน PISA เลือกที่จะประเมินโดยใช้รูปแบบการอ่าน 3 แบบด้วยกัน ได้แก่

1) การอ่านข้อเขียนรูปแบบต่าง ๆ

PISA ประเมินการรู้เรื่องจากการอ่านข้อความแบบต่อเนื่อง ให้จำแนกข้อความแบบต่าง ๆ กัน เช่น การบอก การพรรณนา การโต้แย้ง นอกจากนี้ยังมีข้อเขียนที่ไม่ใช่ข้อความต่อเนื่อง ได้แก่ การอ่านรายการ ตาราง แบบฟอร์ม กราฟ และแผนผัง เป็นต้น ทั้งนี้ได้ยึดสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็นในโรงเรียน และจะต้องใช้ในชีวิตจริงเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

สำหรับในข้อสอบ PISA ปี 2018 ได้พัฒนาข้อสอบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลที่ประชากรทั่วโลกเกือบทั้งหมดใช้โทรศัพท์มือถือ จึงพัฒนาข้อสอบการอ่านให้มีเนื้อหาอยู่ในรูปแบบสื่อดิจิทัลด้วย เช่น อีเมล กระดานสนทนา การคุยบนหน้าจอ (Chat) และเครือข่ายสังคม (Social network)

2) สมรรถนะการอ่านด้านต่าง ๆ 3 ด้าน

เนื่องจาก PISA ให้ความสำคัญกับการอ่านเพื่อการเรียนรู้มากกว่าการเรียนเพื่อการอ่าน นักเรียนจึงไม่ถูกประเมินการอ่านธรรมดา เช่น อ่านออก อ่านได้คล่อง แบ่งวรรคตอนถูก ฯลฯ เพราะถื่อนักเรียนอายุ 15 ปี จะต้องมีความรู้เหล่านั้นมาแล้วเป็นอย่างดี แต่ PISA จะประเมินสมรรถภาพของนักเรียนในแง่มุมต่อไปนี้

(1) ความสามารถที่จะดึงเอาสาระของสิ่งที่ได้อ่านออกมา (Retrieving information) ต่อไปจะใช้คำว่า “ค้นสาระ”

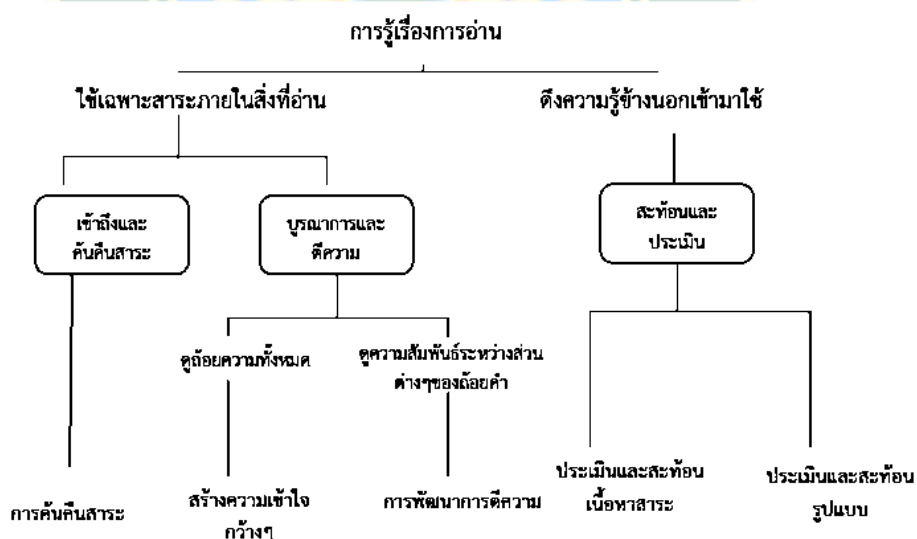
(2) ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่านคิดวิเคราะห์เนื้อหา และรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ (Interpretation) ซึ่งต่อไปจะใช้คำว่า “ตีความ”

(3) ความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน สามารถตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่านคิดวิเคราะห์เนื้อหา และรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือในโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่ได้อ่าน และสามารถให้ความเห็นหรือโต้แย้งจากมุมมองของตน (Reflection and Evaluation) หรือเรียกว่า “วิเคราะห์”

3) ความสามารถในการใช้การอ่าน

PISA ประเมินความรู้และทักษะการอ่านอีกองค์ประกอบหนึ่ง โดยดูความสามารถในการใช้การอ่านที่ว่ามีเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของข้อเขียนได้มากน้อยเพียงใด เช่น ใช้นวนิยายจดหมายหรือชีวประวัติเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ใช้เอกสารราชการหรือประกาศแจ้งความเพื่อสาธารณประโยชน์ ใช้รายงานหรือคู่มือต่าง ๆ เพื่อการทำงานอาชีพ ใช้ตำราหรือหนังสือเรียนเพื่อการศึกษา เป็นต้น

โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2553) กล่าวถึง กรอบการประเมินองค์ประกอบความรู้และทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่านดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพที่ 6 กรอบการประเมินองค์ประกอบความรู้และทักษะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

3.1 การอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่านจับใจความ

แวมมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านจับใจความไว้ว่า หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่มีใจความและส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ศศิธร ธัญลักษณ์านนท์ (2542) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญหรือข้อความที่สำคัญด้วยการจดบันทึกย่อหรือจดจำไว้ในสมองหรือด้วยการขีดเส้นใต้ไว้ในหนังสือนั้น ใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับอาจมีหลายลักษณะตามแต่จะต้องการ เช่น เป็น

สาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้หรือข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจ เป็นแนวคิดหรือทัศนะของผู้เขียนหรือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

อวยพร พานิช และคณะ (2548) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องอ่านค่อนข้างละเอียด อ่านอย่างเข้าใจและเข้าถึงระดับลึก ๆ ได้ทั้งในแง่แนวคิด จุดมุ่งหมาย และอารมณ์ โดยมุ่งเก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องในแง่ต่าง ๆ การอ่านในขั้นแรกนี้จะ เป็นพื้นฐานของการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ต่อไป

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องจะต้องมีการฝึกฝน ทำความคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจเลือกใจความสำคัญ

สุปราณี พัดทอง (2545) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นความคิดสำคัญอันเป็นแก่นสารหรือหัวใจของเรื่องที่ผู้เขียนมุ่งสื่อมาให้ผู้อ่านได้ทราบซึ่งเป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นหรืออย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

กรมวิชาการ (2546ก) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความ หมายถึงการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่อง คือ ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรองคำว่าใจความสำคัญนี้ผู้รู้ได้เรียกไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่องหรือความคิดหลักของเรื่องจากการให้ความหมายของการอ่านจับใจความพอสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการอ่านที่ผู้อ่านสามารถค้นหาสาระและเข้าใจในเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านได้จับใจความหลักและจับใจความรองของเรื่องได้ รวมทั้งเข้าใจจุดมุ่งหมายและเนื้อเรื่องที่อ่านแนวทางการอ่านจับใจความ

กรมวิชาการ (2546ก) ได้เสนอแนวทางการอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์มีแนวทางดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้เพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สืบสวนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำสารบัญคำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าประเภทใด เช่น สารคดี ตาราบทความ ฯลฯ

ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยคและข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที้อ่านมาประกอบจะทำให้เข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน

3. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง

4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542) ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความที่ควรนำมาใช้ประโยชน์เพื่อเตรียมการสอน ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike ซึ่งเน้นทางด้านสติปัญญา โดยกล่าวว่าผู้ที่มีสติปัญญาจะสามารถรับรู้และอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดีจะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นการให้นักเรียนได้รับการฝึกบ่อย ๆ ก็เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความ

2. ทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนองเน้นการกระทำซ้ำ ๆ จนตอบสนองโดยอัตโนมัติ ดังนั้น การจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจก็จะเป็นสิ่งเร้าที่ต้องการจะอ่านผลที่ได้ คือ การตอบสนองที่ดี

3. ทฤษฎีของ Gestalt เน้นความสำคัญของการจัดเตรียม คือ กฎของการรับรู้ที่ประยุกต์เข้ามาสู่การสอนอ่านซึ่งแยกกฎ 3 ข้อ คือ

3.1 กฎของความคล้ายกัน เป็นการจัดสิ่งทีคล้ายกันไว้ด้วยกัน เช่น คำที่คล้ายกัน โครงสร้างของประโยค เนื้อเรื่อง รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หากจัดไว้เป็นหมวดหมู่ก็จะช่วยให้เกิดการรับรู้ได้เร็วขึ้น

3.2 กฎของความชอบ เป็นหลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความหากนักเรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายที่ตัวนักเรียน

3.3 กฎของการต่อเนื่อง เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่านให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการอ่านเป็นไปโดยไม่หยุดชะงัก

ลักษณะของการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

ลักษณะของการอ่านที่มีประสิทธิภาพของเด็กเกี่ยวข้องกับลำดับขั้นของการพัฒนาการทางร่างกายและทางสมอง หากร่างกายและสมองเติบโตไปตามลำดับขั้นและเด็กได้รับการส่งเสริมการอ่านจากที่บ้านจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเป็นไปตามวัย เรียกว่า มีประสิทธิภาพในการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) ลักษณะของการอ่านที่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 คือ

1. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วขึ้น เข้าใจวงคำศัพท์กว้างขึ้น เข้าใจสำนวนและโวหาร การบรรยาย การพรรณนา เทศนา อุปมา และสาธก สามารถใช้บริบทการอ่านทำความเข้าใจข้อความที่อ่านใช้แหล่งความรู้พัฒนาประสบการณ์และความรู้ได้กว้างขวางขึ้น

2. สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่านสามารถเล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้

3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงตามลักษณะคำประพันธ์ที่หลากหลายและวิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม จากบทประพันธ์ที่มีคุณค่านำไปใช้อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนด้านความรู้และการทำงาน มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

ทักษะพื้นฐานของการอ่านจับใจความ

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นการทำงานประสานกันระหว่างการมองเห็น การได้ยินและการแปลความของสมอง ดังนั้น ทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานจึงเกี่ยวข้องกับลำดับขั้นของการคิด นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักของ B.S Bloom มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของการอ่านมี 6 ชั้น คือ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าผู้ที่มิทักษะการอ่านทั้ง 6 ชั้นนี้ จึงจะถือว่าเป็นผู้บรรลุเป้าหมายของการอ่าน

ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นแรกของการอ่านที่สมองต้องจำเรื่องราวให้ได้จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อยก็ใช้วิธีตั้งคำถามให้นักเรียนตอบคำถามการให้คำจำกัดความ การบอกความหมายหรืออาจให้สะกดคำที่ได้อ่านจากเรื่องที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตัวเองได้เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยคและข้อความที่ให้คิดสอนใจ สรุปเรื่องเป็นข้อคิดโดยใช้คำพูดของตนดังนั้น การที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อย ควรตั้งเป็นคำถามด้วยการเล่าเรื่องสรุปเรื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่น ๆ ดังนั้นคำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้ผู้อ่านพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่องค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภาษิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและแตกต่างกันได้ด้วย

ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ผู้อ่านรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริงและอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ทั้งความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อฝึกให้ผู้อ่านรู้จักสังเกตการณ์ ใช้ถ้อยคำการบรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่าน

3.2 การอ่านตีความ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านตีความไว้หลายคา เช่น การพินิจสาร การวินิจฉัยสารหรือ “วินิจฉัยสาร” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Interpretation มีความหมายตามอรรถหรือความหมายตรงคำศัพท์ว่า “ตรวจตรา” พิจารณาเรื่องราวอันเป็นความหมายที่ผู้เขียนประสงค์จะส่งมาให้ผู้อ่านรับทราบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พิทยา ลิ้มมณี (2537) ให้ความหมายของการอ่านตีความไว้ดังนี้ การอ่านตีความเป็นศิลปะการอ่านขั้นสูงที่แสดงถึงความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจเนื้อหา สาระ เจตนา และน้ำเสียงของผู้เขียนที่ปรากฏในงานเขียน ทั้งยังสามารถแสดงความคิดเห็นสืบเนื่องเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านนั้นอย่างคมคายลึกซึ้ง

การอ่านตีความ หมายถึง การเก็บความเดิมมาบันทึกใหม่ เรียบเรียงใหม่หรือร้อยกรองใหม่ เป็นการมองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่ ค้นหา และเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยจนสามารถย่อเรื่องต่าง ๆ เป็นข้อสรุปได้

การอ่านตีความ คือ การอ่านที่ผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาตีความหมายของคำและข้อความทั้งหมด โดยพิจารณาถึงความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมาย ซึ่งทั้งนี้ผู้อ่านจะสามารถตีความหมายของคำสำนวนได้ถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับต้องอาศัยเนื้อความแวดล้อมของข้อความนั้น ๆ บางครั้งต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นเครื่องช่วยตัดสิน การอ่านตีความเป็นการอ่านเพื่อหาความหมายที่ซ่อนเร้น หรือหาความหมายที่

แท้จริงของสาร โดยพิจารณาข้อความที่อ่านว่าผู้เขียนมีเจตนาให้ผู้อ่านเกิดความคิดหรือความรู้อะไรบ้าง นอกเหนือไปจากการรู้เรื่อง

สรุปได้ว่า การอ่านตีความ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาตีความหมายหรือเจตนาของเนื้อเรื่องที่ผู้เขียนได้แฝงไว้ อาจเป็นความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝงที่ผู้เขียนไม่ได้บอกความหมายโดยตรง ซึ่งต้องอาศัยเนื้อความแวดล้อมของข้อความหรือเนื้อหานั้น ๆ โดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเองช่วยในการอ่านตีความ

วัลภา ศศิวิมล (2541) ได้กล่าวว่า สาเหตุประการหนึ่งที่ผู้เขียนไม่นิยมส่งสารถึงผู้อ่านโดยตรงนั้น อาจเป็นเพราะเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ข้อขัดค้านิยมบางประการหรือทำความเดือดร้อนเสื่อมเสียให้แก่ผู้อื่นหรือตนเอง ผู้เขียนอาจจะเขียนถึงเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลที่ไม่อาจเขียนอย่างเปิดเผย จึงต้องเขียนออกมาในรูปของสัญลักษณ์ จึงเป็นหน้าที่ของผู้อ่านที่ต้องตีความเอง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านตีความไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้หลายด้านหลายมุม
2. ทำให้เห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์จากสิ่งที่อ่าน
3. ช่วยฝึกการคิดไตร่ตรองหาเหตุผล
4. ทำให้มีวิจารณญาณในการอ่าน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านตีความคือ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องราวที่ซับซ้อนและทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้หลากหลาย เห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์จากสิ่งที่อ่านตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ได้ฝึกคิดไตร่ตรองและหาเหตุผล ทำให้มีวิจารณญาณในการอ่าน

ประเภทของการอ่านตีความ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2548) ได้แบ่งประเภทของการอ่านตีความไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านออกเสียงอย่างตีความ (การอ่านตีบท) เป็นการอ่านแบบทำเสียงให้สมบทบาทในอารมณ์กับบทที่อ่านและความรู้สึกให้เหมาะสม

2. การอ่านตีความเป็นการอ่านที่ต้องศึกษาทำความเข้าใจงานเขียนทุกแง่ทุกมุม เพื่อตีความเป็นพื้นฐานของการอ่านออกเสียงอย่างตีความความรู้เกี่ยวกับการอ่านตีความ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2548) ได้สรุปความรู้เกี่ยวกับอ่านตีความไว้ดังนี้

1. เสียง (คำ) และความหมาย เสียงของคำที่แตกต่างกันย่อมสื่อความหมายที่แตกต่างกัน ผู้อ่านต้องวิเคราะห์ว่าเสียงของคำที่ผู้เขียนใช้นั้น สัมพันธ์กับความหมายอย่างไร

2. ภาพพจน์ ผู้อ่านต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องภาพพจน์ซึ่งจะช่วยให้การอ่านตีความมีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น ภาพพจน์ อุปมา อุปลักษณ์ นามนัย อธิพจน์บุคลาธิษฐาน เป็นต้น

3. สัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในทางวรรณกรรม หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมักจะเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้แทนหญิงงาม พระเพลิงแทนความร้อนแรง ฯลฯ แบ่งเป็นสัญลักษณ์ตามแบบแผนและสัญลักษณ์ส่วนตัว

4. พื้นหลังของเหตุการณ์ คือ ความเป็นไปในสมัยที่งานเขียนเรื่องนั้นได้แต่งขึ้นรวมถึงลัทธิความเชื่อ สภามุมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความเป็นอยู่ของยุคสมัยนั้น ๆ

5. ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานอ่านตีความ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับประวัติผู้แต่ง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา ปรัชญา ศาสนา

6. องค์ประกอบที่ทำให้การอ่านตีความแตกต่างกัน ได้แก่ ความสนใจประสบการณ์จินตนาการ เจตคติ ระดับสติปัญญา ความรู้และวัย

7. เกณฑ์การพิจารณาการอ่านตีความ การตีความงานเขียน ความผิดถูกไม่ใช่เรื่องสำคัญอยู่ที่มีความลึกซึ้งกว้างขวางและมีความสมเหตุสมผล

กลวิธีการอ่านตีความ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2548) ได้สรุปกลวิธีการอ่านตีความไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อการตีความ หมายถึง การพิจารณารูปแบบเนื้อหา กลวิธีการแต่ง และการใช้ภาษาของงานเขียน

2. พิจารณารายละเอียดของงานเขียนจะต้องพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ คือ

2.1 พิจารณาว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นข้อคิดเห็น ตลอดจนความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เขียน ซึ่งอาจแสดงออกโดยตรง หรือแสดงออกโดยผ่านพฤติกรรมของตัวละคร

2.2 วิเคราะห์และรวบรวมปฏิกิริยาของผู้อ่านที่มีต่องานเขียนเป็นการที่ผู้อ่านวิเคราะห์ตัวเอง

2.3 การพิจารณาความคิดแทรก หมายถึง การพิจารณาข้อความรู้ความคิดที่ผู้เขียนมีไว้ในใจ แต่ไม่ได้เขียนไว้ในงานเขียนนั้นตรง ๆ

3. การตีความงานเขียน นำข้อมูลต่าง ๆ ประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจแล้วตีความงานเขียนว่าผู้เขียนส่งสารอะไรมาให้แก่ผู้อ่าน

4. การแสดงความคิดเสริม เป็นการที่ผู้อ่านแสดงความคิดของผู้อ่านเองโดยที่กระบวนการอ่านตีความนั้นมีส่วนช่วยยั่วยุให้คิด เป็นความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ หลักเกณฑ์การอ่านตีความ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2548) ได้สรุปหลักเกณฑ์การอ่านตีความไว้ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่จะตีความนั้นให้ละเอียดแล้วพยายามจับประเด็นสำคัญให้ได้

2. ขณะที่อ่านต้องพยายามคิดหาเหตุผลและใคร่ครวญอย่างรอบคอบแล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นมีความหมายถึงสิ่งใด

3. พยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำที่เห็นว่ามีสำคัญและจะต้องไม่ลืมตรวจดูบริบทด้วยว่าบริบทหรือสิ่งแวดล้อมนั้นได้กำหนดความหมายของคานั้นอย่างไร

4. ต้องระลึกไว้เสมอว่า การตีความไม่ใช่การถอดคำประพันธ์เพราะการตีความเป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญและคงไว้ซึ่งคำของข้อความเดิม

5. การเขียนเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้จากการตีความนั้นจะต้องให้มีความหมายชัดเจน

6. การตีความไม่ว่าจะเป็นการตีความเกี่ยวกับเนื้อหาหรือเกี่ยวกับน้ำเสียงก็ตามเป็นการตีความตามความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของผู้ตีความเอง ดังนั้น ผู้อื่นจึงอาจจะไม่เห็นด้วยก็ได้
ความสามารถในการอ่านตีความ

สมพร มั่นตสุตร แพ่งพิพัฒน์ (2534) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านตีความว่า “ผู้อ่านสามารถอธิบายสิ่งที่อ่านออกมาอย่างได้สารหรือสาระครบถ้วนโดยอาศัยความรู้ความเชื่อ ความเข้าใจ ความสนใจ และประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ”

รักตากา ธนาวรรณิต (2549) กล่าวว่า ความเข้าใจในระดับตีความนั้นผู้อ่านควรมีความสามารถในด้านต่อไปนี้

1. ตอบคำถามทั่ว ๆ ไปจากเรื่องที่อ่าน
2. อนุมานและสรุปความ
3. ค้นหาความหมายโดยนัย
4. คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นภายหลัง
5. ชี้อารมณ์และวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง
6. สรุปย่อเรื่อง
7. เข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล
8. เปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่าง
9. จับใจความสำคัญ

องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านตีความ

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2552) เสนอองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้เข้าใจข้อเขียนที่อ่านได้อย่างสมบูรณ์ไว้ดังสรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับภาษา (Language Forms) ซึ่งประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางภาษา ทั้งด้านไวยากรณ์และความหมายของคำศัพท์และสำนวนโวหารต่าง ๆ

2. องค์ประกอบด้านข้อเขียนและบทอ่าน (Signification and Value of Text) บทอ่านหรือสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทย่อมมีวัตถุประสงค์ รูปแบบการเขียน (Text Type) และลีลาการใช้ภาษาแตกต่างกันไป เพื่อแสดงภาพลักษณ์ของข้อความ (Passage) ให้มีเอกลักษณ์จำเพาะของตนเอง และมีลักษณะเป็นแบบแผนเป็นสากลนิยมถ่ายทอดเรียนรู้กันได้ ผู้อ่านจึงต้องตระหนักและเข้าใจในความ

แตกต่างของภาพลักษณ์ดังกล่าว โดยจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของการเขียนกลวิธีการนำเสนอลีลาและแบบแผนการใช้ภาษาของข้อเขียน เป็นต้น

3. องค์ประกอบด้านภูมิหลังความรู้และความสามารถทางการคิดของผู้อ่าน (Schema) ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ความสามารถและความถนัดด้านภาษา หมายถึง การที่ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ ประโยค ลักษณะโครงสร้างของเนื้อความ รูปเรื่องแต่ละประเภทและมีความเข้าใจข้อความที่อ่านมาก่อนว่ามีวัตถุประสงค์และกลวิธีการนำเสนออย่างไร รวมทั้งการมีความรู้และความถนัดเกี่ยวกับรูปแบบการเขียน แบบแผนการใช้โวหารลีลาการใช้ภาษา และโครงสร้างของเนื้อเรื่องมาก่อนดังที่กล่าวไว้ในข้อ 2 สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดภาพนึกและจินตนาการต่อการรับรู้และซึมซาบงานเขียนนั้นได้ทันที

3.2 ความรู้รอบตัวและความถนัดเฉพาะสาขาวิชา (Background Knowledge) โครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้และแนวคิดสำคัญ ๆ ของเนื้อหาหมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางโลกและสังคมหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อ่านการที่ผู้อ่านมีภูมิหลังเหล่านี้มาบ้าง จะช่วยให้เกิดจินตภาพหรือความพร้อมและความกระจำในการอ่านมากกว่า ผู้ที่ขาดประสบการณ์ โดยเฉพาะการอ่านนวนิยาย สารคดีท่องเที่ยว ชีวประวัติบุคคลสำคัญ สิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฯลฯ รวมทั้งประสบการณ์ตรงที่เคยรับรู้หรือสัมผัสมาก่อน เพื่อประกอบการตั้งสมมติฐานล่วงหน้าปรับความคิดและคาดเดาการอ่านต่อไป อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านตีความประโยคและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการนิยามศัพท์เทคนิคเฉพาะสาขาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

3.3 จิตพิสัยและทัศนคติของผู้อ่าน (Affection and Attitude) โครงสร้างความคิดเดิมด้านทัศนคตินี้จะเกี่ยวข้องกับสภาวะด้านจิตใจของผู้อ่านที่มีต่อค่านิยมหรือความนิยมชมชอบในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการสั่งสมของมวลความรู้สึกความชอบและการกระทำของผู้อ่าน จึงกลายเป็นแรงผลักดันที่แฝงอยู่ในตัวผู้อ่านที่แสดงออกมาในรูปปฏิกิริยาสนองตอบต่อเรื่องที่อ่านทั้งในด้านบวกหรือลบโดยอิงกับจิตพิสัย (Affective Domain) ของผู้อ่านเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้อ่านมักจะนิยมอ่านเรื่องที่สอดคล้องกับค่านิยมความถนัด และความสนใจของตนเสมอ อีกทั้งยังมีอิทธิพลโน้มน้าวความเชื่อความศรัทธาของผู้อ่านต่อเรื่องที่อ่านนั้นในแง่วิจักษณ์เชิงนิยม เพราะตระหนักถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับอันเนื่องจากการมีกรอบอ้างอิงความคิดคล้ายคลึงกันมาก่อน

3.4 ความรู้ด้านภูมิหลังประสบการณ์ของผู้เขียน (Author's Background) การที่ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับผู้เขียนมาก่อน เช่น เข้าใจเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อความถนัด ความสนใจ ความชำนาญพิเศษ รวมทั้งคุณสมบัติอื่น ๆ ของผู้เขียนจะมีอิทธิพลต่อการอ่านและเข้าใจความคิดหรือ

นัยความหมายต่าง ๆ ที่แทรกซ่อนอยู่ในข้อเขียนเหล่านี้ อีกทั้งยังมีอิทธิพลสัมพันธ์กับทัศนคติของผู้อ่านด้วย ส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความประจักษ์และซาบซึ้งในอรรถรสของเรื่องเป็นพิเศษ

3.5 ความเข้าใจในด้านภูมิหลังทางวัฒนธรรม (Cultural Background) ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบททางสังคมที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและผู้เขียนนอกจากนี้ยังต้องเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมในด้านประเพณี ความเชื่อ ศาสนา ปรัชญา ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง ฯลฯ ที่แทรกอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยเฉพาะการอ่านนวนิยาย นิทาน เรื่องสั้นบทกวี พงศาวดาร ตำนาน บทวิเคราะห์วิจารณ์ ฯลฯ มักจะมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมดังกล่าวแทรกในรูปของถ้อยคำอุปมาอุปไมย คติธรรม คุณลักษณะของตัวละคร เป็นต้น

3.6 ความสามารถในการคิดของผู้อ่าน (Conceptual Abilities) การอ่านเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสมองและกระบวนการคิดอย่างใกล้ชิด ผู้อ่านที่สามารถจัดระบบความคิดของตนได้ดีในด้านการเรียบเรียงความ การจัดลำดับ การตีความการวินิจฉัย และการสรุปเค้าโครงความคิดรวบยอดของสิ่งที่อ่านหรือสิ่งที่เห็นได้อย่างคล่องแคล่วย่อมส่งผลต่อการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะในการอ่านตีความ

การอ่านตีความเป็นการค้นหาความหมายที่แท้จริงของสารที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารซึ่งงานเขียนในระดับที่จะต้องตีความนั้น ผู้เขียนมักจะไม่ได้แสดงสารนั้นออกมาอย่างกระจ่างชัดผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายประการที่จะช่วยให้เข้าใจสารของผู้แต่งได้ถูกต้องซึ่งนับว่าไม่ใช่สิ่งที่จะกระทำได้ง่ายนัก แม้จะมีปัจจัยบางประการที่สามารถนำมาช่วยในการอ่านตีความได้ก็ตามด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ตั้งข้อสังเกต และแนะนำผู้อ่านเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสงค์ระมัดระวังในการตีความเพื่อให้การตีความนั้นตรงหรือใกล้เคียงกับสารที่แท้จริงมากที่สุด ดังต่อไปนี้

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534) เสนอแนวคิดที่ผู้อ่านพึงระลึกเสมอว่าการตีความนั้น ความผิดหรือถูกไม่ใช่เรื่องที่จะชี้ชัดลงไปได้ เพราะการตีความได้ตรงตามเจตนาของผู้เขียนมากน้อยเพียงใด นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของผู้อ่านและมีมือการถ่ายทอดของผู้เขียนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับกุญแจที่จะไขความซึ่งผู้แต่งผูกเงื่อนปมและค่อยคลี่คลายอย่างแนบเนียนอีกด้วย หากข้อเขียนไม่มีกุญแจที่จะไขความอย่างเด่นชัดความสำคัญของการอ่านและการตีความจะขึ้นอยู่กับความสมเหตุสมผล และหลักฐานซึ่งสามารถอ้างอิงได้เป็นสำคัญ

ดวงมน จิตรจำนง (2536) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอ่านตีความไว้ดังนี้

1. การตีความและการแสดงความคิดเห็นไม่ใช่สิ่งเดียวกัน เพราะการแสดงความคิดเห็นน่าจะกระทำได้ภายหลังเมื่อตีความแล้ว

2. ในการอ่านตีความนั้นจุดมุ่งหมายสำคัญของผู้อ่านน่าจะอยู่ที่การพยายามทำความเข้าใจสาระของผู้เขียนให้มากที่สุด และน่าจะเริ่มที่การพิจารณาตัวบท (Text) เป็นสำคัญเมื่อมีปัญหาไม่อาจอธิบายให้กระจ่างได้ อาจจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้จากศาสตร์แขนงอื่นมาเป็นเครื่องช่วย

3. การตีความที่น่าจะหนักแน่นที่สุด คือ การพิจารณาถ้อยคำของบทประพันธ์อย่างละเอียด แม้จะมีข้อติดขัด หรือบางครั้งไม่อาจตีความคำบางคำหรือบางข้อความได้ทะลุปรุโปร่ง แต่ผู้ตีความจะไม่เลื่อนลอยเกินไปหากพิจารณาว่าถ้อยคำหรือข้อความทุกช่วงตอนเป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกัน และกลมกลืนเป็นเอกภาพ

4. การอ่านวรรณคดีก็คือพยายามเข้าถึงประสบการณ์ของผู้อื่นเข้าใจความคิดและอารมณ์ของผู้ซึ่งมีประสบการณ์แตกต่างจากเรา ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องพยายามเก็บและกันประสบการณ์ของตนไว้ก่อน หากใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นสำคัญอาจทำให้มองข้ามความหมายที่แท้จริงของผู้ประพันธ์ก็เป็นได้

5. ประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการตีความจะต้องตรงจุดจริง ๆ มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความสับสนขึ้นได้ เพราะผู้เขียนอาจมิได้หมายความว่าผู้อ่านเข้าใจ

6. การรู้ประวัติผู้แต่งมิใช่เครื่องนำทางในการตีความ แต่อาจเป็นเพียงเครื่องช่วยเสริมความมั่นใจ ช่วยให้เข้าใจได้ว่าทำไมผู้แต่งจึงคิดจะแสดงออกเช่นนั้น แต่หากผู้วิเคราะห์ขาดการพิจารณาที่รอบคอบก็อาจทำให้เข้าใจผิดพลาดได้

จากข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า สิ่งที่น่าสนใจของการศึกษาได้เสนอไว้ตรงกันคือการตีความที่รัดกุม และน่าจะถูกต้องหรือใกล้เคียงกับสารที่ผู้เขียนเจตนาจะสื่อสารมากที่สุดคือควรพิจารณาจากความสมเหตุสมผลของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในข้อความนั้น ๆ เป็นสำคัญโดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาเชื่อมโยง

3.3 การอ่านเชิงวิเคราะห์

ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล (2545) ให้ความหมายของการอ่านเพื่อวิเคราะห์ว่าการอ่านด้วยความคิดพิจารณาและไตร่ตรอง ด้วยเหตุผลว่าเนื้อความที่อ่านนั้นส่วนใดเป็นสาระหรือไม่เป็นสาระ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดควรเชื่อถือหรือไม่ควรเชื่อถือ รวมถึงพิจารณาจุดประสงค์และทัศนของผู้เขียน ทั้งนี้เพื่อแยกแยะและเลือกเฟ้นสาระที่ดีไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

กรมวิชาการ (2546) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์หมายถึงการอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะให้ได้ว่า ส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร วิธีอ่านแบบวิเคราะห์อาจใช้

วิเคราะห์ประกอบของคำ วลี การใช้คำในประโยค สำนวนภาษ จุดประสงค์ของผู้แต่งหรือเบื้องหลังของการจัดทำหนังสือหรือเอกสารนั้น การอ่านวิเคราะห์จะต้องตั้งคำถามและจัดวางระเบียบเรื่องราวเพื่อให้เข้าใจและความคิดที่ผู้เขียนต้องการ

เสาวลักษณ์ ทรองจิตร (2547) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์หมายถึง การอ่านอย่างรอบคอบโดยใช้วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในการประเมินสิ่งที่อ่านเพื่อแยกแยะประเด็นต่าง ๆ ของสิ่งที่อ่านได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ให้ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์หมายถึง การแยกแยะรูปแบบของงานประพันธ์ที่อ่านว่าเป็นอะไร และพิจารณาเนื้อหาว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง แยกแยะเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรอย่างไรเพราะเหตุใด หรือทำไม พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง วิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่ง เพื่อทราบจุดหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านทางภาษาและถ้อยคำที่ใช้

สรุป การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างรอบคอบโดยใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์อย่างลึกซึ้งในการประเมินสิ่งที่อ่านเพื่อแยกแยะประเด็นต่าง ๆ ของสิ่งที่อ่านได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

ประเทิน มหาจันทร์ (2530) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านสื่อมวลชนมีมาก การรับข่าวสารจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณ์อย่างรอบคอบ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง
2. ความก้าวหน้าทางการโฆษณาขายสินค้ามีมากขึ้น จนคนส่วนใหญ่หลงเชื่อในคำโฆษณา การใช้ความคิดอย่างพินิจพิเคราะห์จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้อง
3. เนื่องจากลัทธิการปกครองในปัจจุบันมีหลายลัทธิ แต่ละลัทธิก็พยายามโฆษณาชวนเชื่อโดยใช้หลักจิตวิทยาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง การใช้วิจารณ์อย่างรอบคอบจะช่วยให้การตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อลัทธิใดเป็นไปอย่างถูกต้อง
4. ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยและวิถีทางของประชาธิปไตยนั้นส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผล ด้วยเหตุผลนี้ การอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ก็ดีการคิดอย่างพินิจพิเคราะห์ก็ดีจึงมีความจำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย
5. ปัจจุบันบรรดาสรรพตำราต่าง ๆ มีมากมาย การเรียนรู้ของคนในยุคปัจจุบันมิได้ยึดอยู่กับตำราเพียงเล่มเดียว หากต้องใช้วิจารณ์พิจารณาจากตำราหลายเล่มหลายผู้เขียน ด้วยเหตุผลนี้ การอ่านอย่างพิเคราะห์จึงมีความจำเป็นมากในยุคปัจจุบัน

กรมวิชาการ (2546ข) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าเป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ มิใช่เป็นการอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังมีกรวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่าง ๆ ด้วย

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้สภาพสังคม เทคโนโลยีและการเรียนรู้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ แยกแยะ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ จึงจะสามารถตัดสินใจและดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

หลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล (2545) ได้ให้การอ่านเป็นหลักการเพื่อวิเคราะห์งานเขียนต่าง ๆ จะวิเคราะห์ 4 ประเด็น คือ

1. รูปแบบคำประพันธ์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ร้อยแก้วมี 2 ประเภท คือ

1.1.1 บันเทิงคดี คือ เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร นิทาน นิยาย

1.1.2 สารคดี คือ บทความ สารคดี ชีวประวัติ บันทึก อนุทิน

1.2 ร้อยกรอง ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย

2. วิเคราะห์เนื้อหา ขึ้นอยู่กับรูปแบบคำประพันธ์ว่ามีโครงสร้างหรือองค์ประกอบอย่างไร เช่น สารคดีจะพิจารณาโครงเรื่อง แนวคิด เนื้อเรื่อง จุดมุ่งหมาย เนื้อเรื่องการใช้ภาษา คุณค่า ส่วนบันเทิงคดีจะพิจารณาโครงเรื่อง แนวคิด เนื้อเรื่อง ตัวละคร ฉากบรรยากาศ คุณค่า เป็นต้น

3. วิเคราะห์กลวิธีแต่ง เช่น การตั้งชื่อเรื่อง การเล่าเรื่อง การเปิดเรื่องการดำเนินเรื่อง

4. การใช้ภาษา การใช้คำ สำนวน โวหาร

จรัญดา ก้วพิศมัย (2550) แบ่งชนิดของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาความสำคัญ เป็นการค้นหาลักษณะที่เด่นชัดของตัวเองแบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1.1 คำถามวิเคราะห์ชนิดเป็นความสามารถขั้นต้นในการวิเคราะห์เป็นคำถามที่ให้นักเรียนแจจแจงบอกชนิด ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ สิ่งของเหตุการณ์ และการกระทำต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์และหลักการใหม่ที่กำหนดให้

1.2 คำถามวิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นคำถามที่ให้ค้นหาสิ่งที่มีความหมายสำคัญของเรื่องราวในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ให้จับใจความสำคัญที่เป็นเนื้อหาสาระและแก่นสารของเรื่องราวให้วิเคราะห์หาผลลัพธ์ ผลสรุป ความเด่นที่มีคุณค่า และความด้อยที่ไร้สาระ หรือสิ่งที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อเรื่องนั้นในทางใดทางหนึ่ง เป็นต้น คำถามชนิดนี้เป็นที่ต้องการของการศึกษาทุกระดับ เพราะต้องการทราบว่าผู้เรียนสามารถจับจุดสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้หรือไม่หรือมีความสามารถที่จะค้นหาสิ่งเหล่านี้ได้ดีเพียงใด

1.3 คำถามวิเคราะห์เสถียร เป็นคำถามที่ฝึกให้เป็นคนมีไหวพริบ รู้ทันคน และเหตุการณ์

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ชนิดนี้เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้รู้ว่าอะไรเกี่ยวข้องกับสิ่งใดแบ่งออกเป็น 8 ลักษณะ ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ตามกัน ได้แก่ สิ่งของ 2 สิ่งขึ้นไป ที่เปลี่ยนแปลงและสามารถนำการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ มาตั้งเป็นกฎเกณฑ์หรือกำหนดแนวโน้ม แนวทางทำนายล่วงหน้าได้เมื่อเขียนคำถามให้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ตามกันของเรื่องใด ๆ มักใช้สำนวนว่าค่ากล่าวใดสอดคล้องกับเรื่องนี้ สิ่งใดจะเกิดตามมา เป็นต้น

2.2 ความสัมพันธ์กลับกัน ได้แก่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลง จำนวน และขนาดตรงกันข้ามเพื่อถามความสัมพันธ์แบบกลับกัน มักจะเขียนถามว่า สิ่งใดขัดแย้งกับเรื่องนี้ข้อเท็จจริงใดไม่สมเหตุสมผล เป็นต้น

2.3 ไม่มีความสัมพันธ์กัน เป็นสิ่งที่ไม่มีความสัมพันธ์ใดเกี่ยวข้องกันและกัน เลยเมื่อถามแบบไม่มีความสัมพันธ์กัน มักจะเขียนถามว่า สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้สิ่งใดไม่สอดคล้องกับเรื่อง

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนย่อย เป็นการหาความเกี่ยวข้องระหว่างส่วนย่อย ๆ ด้วยกันเองในแง่มุมต่าง ๆ เช่น โคลงบาทที่ 2 เกี่ยวข้องเช่นไรกับบาทแรกตอนนี้ เกี่ยวข้องเช่นไรกับตอนที่ 2 เป็นต้น

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด เป็นการถามความสัมพันธ์ระหว่างตอนใดตอนหนึ่งของเรื่องนั้นกับเนื้อความทั้งหมด มักจะเขียนถามว่าโคลงบาทที่ 3 เกี่ยวข้องกับโคลงทั้งบทเช่นไร

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างหลาย ๆ ส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด คำถามชนิดนี้ต้องการให้ค้นหาว่า มีส่วนย่อยใดบ้าง และสิ่งที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น เช่น ฝนเกิดจากอิทธิพลของสามส่วนใดประกอบกัน การงอกของพืชชนิดนี้ขึ้นอยู่กับอะไร เป็นต้น

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับเรื่อง เป็นคำถามที่ให้ค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างเรื่องราวทั้งหมด 2 เรื่อง หรือมากกว่า โดยจะถามให้พิจารณาในแง่ของความสอดคล้องขัดแย้งหรือไม่เกี่ยวข้องกันก็ได้ เช่น ใจความของเรื่องนี้คล้ายกัน (ขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน)

2.8 ถามแบบกลับ เป็นคำถามที่ให้บอกตำแหน่งของความสัมพันธ์ทั้ง 7 ลักษณะข้างต้น ว่าอยู่ตรงส่วนไหนของเรื่องนั้น ๆ เช่น ตอนใดที่กล่าวถึงสาเหตุของเรื่องนี้ข้อความใดสนับสนุนผลสรุปนี้

3. การวิเคราะห์หาหลักการ คือ การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุสิ่งของ เรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ วิธีค้นหาหลักการของเรื่องราวและสิ่งสำเร็จรูปใด ๆ จะต้องเริ่มด้วยการแยกสิ่งสำเร็จรูปนั้นออกมาเป็นส่วนย่อย ๆ เสียก่อน เพื่อตรวจดูว่าส่วนย่อยเหล่านั้นทำหน้าที่และ

มีความสัมพันธ์อะไรบ้าง จากนั้นก็พยายามค้นหาว่าแต่ละส่วนย่อยเหล่านั้นต่างเกี่ยวข้องกับพาดพิงอาศัยสัมพันธ์กันอย่างไร เมื่อรู้แล้วก็สามารถสรุปใจความของเรื่องนี้ได้ว่า การที่ทุกส่วนเหล่านั้นสามารถทำงานร่วมกันหรือเกาะกลุ่มกันเป็นเรื่องระบบอยู่ได้ก็เพราะมีกฎเกณฑ์หรือหลักการใดเป็นตัวควบคุม ซึ่งก็คือคำถามวิเคราะห์หลักการนั่นเอง ฉะนั้นการค้นหาหลักการจึงต้องอาศัยความสามารถทั้งการวิเคราะห์ความสำคัญ และความสัมพันธ์รูปแบบการวิเคราะห์หลักการแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 คำถามวิเคราะห์โครงสร้างแยกตามลักษณะของสิ่งสำเร็จรูป คือ

3.1.1 ถ้าเป็นวัตถุประสงค์ของ จะถามถึงลักษณะของวิธีรวมตัวของส่วนประกอบย่อย ๆ ที่เชื่อมโยงยึดเหนี่ยวเป็นอันเดียวกัน ไม่ใช่ถามถึงรูปพรรณสัณฐานหรือส่วนประกอบภายนอกสิ่งนั้น

3.1.2 ถ้าเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ จะถามถึงโครงสร้างของการจัดระบบงาน การลำดับขั้นตอนก่อนหลัง รูปแบบ และวิธีผสมส่วนย่อย ๆ เข้าด้วยกัน

3.2 คำถามวิเคราะห์หลักการ หลักการ คือ ความจริง แม่บทที่บรรดาเรื่องราว และการกระทำต่าง ๆ ยึดถือเป็นพื้นฐานและเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยปกติข้อความและการกระทำใด ๆ มักจะไม่กล่าวถึงหลักการของเรื่องราวนั้นกันตรง ๆ เลย แต่ก็อาจจับแฉกนั้นได้โดยสังเกตที่ถ้อยคำสำนวนและภาษาที่ใช้ คอยจับหางเสียงของเรื่อง ดูตัวอย่างหรือสูตรและกฎที่เรื่องนั้นนำมาอ้างอิงและกล่าวบ่อย ๆ ก็พอจะจับหลักการได้ แง่มุมที่ควรถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักการ ได้แก่ ถามถึงคติ ทศนะ วิธีและหลักการที่ใช้ในการดำเนินงาน ถามให้วิจารณ์ผลสรุปวัตถุประสงค์ เหตุผล และความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งเหล่านั้น

ดังนั้น จึงสรุปประเภทของการอ่านและทักษะการรู้เรื่องการอ่านได้ว่า มีทั้งหมด 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการค้นสาระหรือการอ่านจับใจความ ด้านการอ่านตีความ และด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.5.5 องค์ประกอบของสมรรถนะความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ผลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปสมรรถนะการรู้เรื่องการอ่านได้ตามนิยามของความฉลาดรู้ด้านการอ่านว่า ผู้ที่มีความฉลาดรู้ด้านการอ่านต้องเป็นผู้มีความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน การนำผลการอ่านไปใช้ และมีความรักและผูกพันกับการอ่าน ครอบคลุมลักษณะการมีสมรรถนะ คือ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้รู้เรื่องการอ่าน อ่าน (OECD, 2018; NAEP; 2013 PIRLS, 2015; สันติวัฒน์ จันทรีไค, 2559) มีองค์ประกอบดังนี้ 1) การค้นคืนและเข้าถึงสาระ 2) การบูรณาการและตีความ 3) การสะท้อนและประเมิน 4) การนำผลการอ่านไปใช้ 5) ความรักและผูกพันกับการ ซึ่งขยายความได้ดังนี้

OECD (2018) ระบุว่าผู้รู้เรื่องการอ่านต้องมีกระบวนการการอ่าน ดังนี้ (1) การค้นคืนสาระ (2) สร้างความเข้าใจกว้าง ๆ (3) การพัฒนาการตีความ (4) การสะท้อนและประเมินความคิดต่อ

เนื้อหาในถ้อยความ (5) การสะท้อนและประเมินความคิดต่อโครงสร้างของถ้อยความ กลยุทธ์ที่ใช้ในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 5 ประการ ในทางปฏิบัติได้บูรณาการเพื่อบ่งชี้องค์ประกอบของผู้มีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and retrieve) คือ ความสามารถในการดึงสาระสำคัญของสิ่งที่อ่านออกมาได้

2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) คือ ความเข้าใจในข้อความที่อ่าน สามารถแปลความหมาย หรือตีความสิ่งที่อ่านได้ คิดวิเคราะห์เนื้อหาเชื่อมโยงกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือโลกที่เป็นอยู่

3) การสะท้อนและการประเมิน (Reflect and evaluate) คือ ความสามารถประเมินเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือโต้แย้ง วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าบทอ่าน จากมุมมองของตน

4) การนำผลการอ่านไปใช้ (to participate in society) คือ การนำผลการอ่านไปใช้ในบริบทที่หลากหลาย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ส่วนตัวมีการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสม เช่น ใช้บทอ่านเพื่อเป็นความรู้ เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและการทำงานให้เกิดความสำเร็จ

5) ความรักและความผูกพันกับการอ่าน หมายถึง แรงจูงใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน เป็นแรงกระตุ้นภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งแรงกระตุ้นนี้อาจเป็นความรู้ กลวิธี ปฏิสัมพันธ์ ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกรักอยากอ่าน

NAEP (2013) กำหนดองค์ประกอบการอ่านไว้ 3 ประการ ดังนี้ (1) การหาตำแหน่งและการค้นคืน (Locate) (2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) (3) การวิจารณ์และการประเมินค่า (Critique and Evaluate) แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การหาตำแหน่งและการค้นคืน (Locate) คือ การบ่งชี้ข้อมูลที่ปรากฏอย่างชัดเจนในบทอ่าน ครอบคลุมถึงการอนุมานเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในบทอ่านหรือระหว่างบทอ่าน

2) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) คือ การอนุมานในระดับที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นทั้งเนื้อหาที่ปรากฏในบทอ่านหรือระหว่างบทอ่าน

3) การวิจารณ์และการประเมินค่า (Critique and Evaluate) การพิจารณาบทอ่านในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบบทอ่าน มุมมองของผู้เขียน เป็นต้น

PIRLS (2015) กำหนดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่านไว้ 4 ประการ ได้แก่ (1) การมุ่งความคิดและการค้นคืนข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างแน่ชัด (Focus on and Retrieve Explicitly Stated Information) (2) การอนุมานอย่างตรงไปตรงมา (Make Straightforward Inference) (3) การตีความและการบูรณาการความคิดและข้อมูล (Interpret and Integrate Idea and

Information) (4) การประเมินและการวิจารณ์เนื้อหาและองค์ประกอบของบทอ่าน (Evaluate and Critique Content and Textual Elements) แต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การมุ่งความคิดและการค้นคืนข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างแน่ชัด (Focus on and Retrieve Explicitly Stated Information) คือ การมีจุดมุ่งหมายในการอ่านอย่างชัดเจน เป็นการอ่านที่มุ่งหาใจความสำคัญของบทอ่านโดยตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องมีการอนุมานและตีความบทอ่าน ผู้อ่านมักพบคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์ กลุ่มคำ ประโยค ที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจบทอ่านในภาพรวม

2) การอนุมานอย่างตรงไปตรงมา (Make Straightforward Inference) คือ ผู้อ่านอนุมานความหมายจากบทอ่านโดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่าน บางครั้งบทอ่านมีความหมายไม่ชัดเจนตรงตัว ผู้อ่านต้องใช้การคาดเดาหรืออนุมานเพื่อเข้าใจความหมายอย่างสมเหตุสมผล

3) การตีความและการบูรณาการความคิดและข้อมูล (Interpret and Integrate Idea and Information) คือ กระบวนการอ่านที่มุ่งหาความหมายว่าเป็นความหมายเฉพาะเนื้อความที่ปรากฏหรือเนื้อความที่ปรากฏนอกเหนือบทอ่าน ต้องอาศัยการตีความจุดประสงค์ผู้เขียน สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง บูรณาการความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านเข้าด้วยกัน และบูรณาการความสัมพันธ์ของบทอ่านจากมุมมองของตนโดยอาศัยข้อมูลจากบทอ่าน

4) การประเมินและการวิจารณ์เนื้อหาและองค์ประกอบของบทอ่าน (Evaluate and Critique Content and Textual Elements) คือ การมุ่งพิจารณาเนื้อความที่ปรากฏในบทอ่าน และรูปแบบของถ้อยความ เพื่อวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาและรูปแบบของบทอ่าน การประเมินเนื้อหาจะประเมินจากมุมมองของผู้อ่านหรือวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน โดยอาศัยโครงสร้างบทอ่าน ความรู้เกี่ยวกับศิลปะภาษา การนำเสนอ และรูปแบบการเขียนต่าง ๆ เข้ามาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2562) กล่าวว่า ความฉลาดรู้ด้านการอ่านประกอบด้วย สมรรถนะที่สำคัญ 3 ประการ

1) สมรรถนะเข้าถึงและค้นคืนสาระ (access and retrieve) คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ สาระของสิ่งที่อ่าน แล้วมุ่งค้นหาสาระที่ต้องการด้วยการพิจารณาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือพิจารณาโดยรวมของข้อความหรือสาระที่ปรากฏในถ้อยความที่อ่านนั้น แล้วดึงสาระที่ค้นได้จากเนื้อความมาตอบคำถามได้ถูกต้อง ตรงประเด็น

2) สมรรถนะการบูรณาการและการตีความ (intergrate and interpret) คือ การอ่านที่เน้น การทำความเข้าใจกว้าง ๆ โดยระบุใจความสำคัญของเรื่องหรือแนวคิดหลัก และจุดมุ่งหมายทั่วไป ด้วยการพิจารณาความสัมพันธ์ ตีความ แปลความโดยรวมของถ้อยความ ด้วยการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างข้อความในเรื่องที่อ่าน ความสามารถในการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของถ้อยความที่

หลากหลายที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตหรือโลกที่เป็นจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในถ้อยความที่อ่าน

3) สมรรถนะการคิดและการสะท้อน (reflection and assessment) คือ การอ่านที่เน้นการนำความรู้ ความคิด และความเข้าใจเดิมมาตีความ แปลความ แล้วแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนด้วยการเชื่อมโยงกับสาระความรู้จากภายนอกที่ได้จากเรื่องที่อ่านหรือความรู้ในโลกของความเป็นจริงที่ตนดำรงชีวิตโดยไม่ยึดติดกับสาระที่อ่านหรือไม่เอาความคิดและเจตคติของตนมาเกี่ยวข้อง แล้วพิจารณาอย่างตรงไปตรงมาถึงคุณภาพและความเหมาะสมของการเขียน

สันติวัฒน์ จันทวีโด (2559) กล่าวว่า ความฉลาดรู้ด้านการอ่านเป็นคุณลักษณะที่นักเรียนพึงมีและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ เป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนในโลกปัจจุบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงชีพและจรรโลงสังคมให้ก้าวหน้า ซึ่งความฉลาดรู้ด้านการอ่านประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1) การเข้าใจบทอ่าน คือ การจับใจความสำคัญของเนื้อหาสาระที่ปรากฏในบทอ่าน เชื่อมโยงเนื้อหาสาระภายในบทอ่านและระหว่างบทอ่าน ระบุจุดประสงค์ของผู้แต่งจากเนื้อหา แสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อบทอ่านได้ทั้งในแง่มุมมองเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและกลวิธีการเขียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1.1 เข้าถึงและค้นคืนสาระ คือ สามารถระบุสาระหรือข้อมูลเฉพาะของเรื่องที่อ่านได้ออกมาได้โดยค้นหา คำ วลี ประโยค ที่ต้องการอย่างเฉพาะเจาะจง โดยใช้ข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา ไม่ต้องอาศัยความรู้ประกอบนอกบทอ่าน

1.2 บรูณาการและตีความ คือ สามารถเชื่อมโยง จัดระบบ อธิบายเนื้อหาสาระจากบทอ่านความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประโยคในบทอ่าน เลือกร้อยคำเชื่อมประโยคเพื่อแสดงความเป็นเหตุเป็นผล และเปรียบเทียบข้อมูลขยายความคิดจากการอ่านไปสู่ความเข้าใจที่สมบูรณ์ ระบุจุดประสงค์และสาระสำคัญของบทอ่าน

1.3 สะท้อนและประเมิน คือ สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับเนื้อหาและกลวิธีการเขียน ด้วยการแสดงหลักฐานจากบทอ่านเพื่อสนับสนุนทัศนะของตน วิพากษ์วิจารณ์ และพิจารณาความน่าเชื่อถือ ประโยชน์คุณค่าของบทอ่าน

2) การนำผลการอ่านไปใช้ คือ การเสนอแนวทางใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ใช้สิ่งที่อ่านให้สอดคล้องกับหน้าที่ของบทอ่าน ตลอดจนการเลือกใช้บทอ่านที่มีอยู่อย่างหลากหลายประเภท ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอ่าน

3) ความรักและความผูกพันกับการอ่าน คือ พฤติกรรมของผู้อ่านที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน พฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ อ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านสื่อหลากหลายประเภท มีแรงจูงใจในการอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

แนวคิด องค์ประกอบของ การรู้เรื่องการอ่าน	แนวคิดเกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน				
	OECD (2018)	NAEP (2013)	PIRLS (2015)	สันติวัฒน์ จันทรีโต (2559)	สำนักราชบัณฑิตยสภา (2562)
การเข้าถึงและค้นคืนสาระ	✓	✓	✓	✓	✓
การบูรณาการและการตีความ	✓	✓	✓	✓	✓
การสะท้อนและประเมิน	✓	✓	✓	✓	✓
การนำผลการอ่านไปใช้	✓			✓	
ความรักและผูกพันกับการอ่าน	✓			✓	

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบเพื่อนำไปยืนยันด้วยกาวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบดังนี้

1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ คือ ความสามารถระบุสาระสำคัญ คำสำคัญ วลีหรือประโยคสำคัญของบทอ่าน ซึ่งส่วนประกอบที่ปรากฏในบทอ่าน ค้นหาความคิดหรือคำนิยามศัพท์ เข้าใจข้อมูลจากบทอ่านอย่างชัดเจน

2) การบูรณาการและตีความ คือ ความสามารถวิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสารตีความ แปลความในสิ่งที่อ่าน เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยค เปรียบเทียบความแตกต่างและหาข้อความสนับสนุนอย่างชัดเจน ขยายความคิดจากการอ่านสู่ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

3) ทักษะการสะท้อนและประเมิน คือ ความสามารถแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือโต้แย้งบทอ่านจากมุมมองของตน คาดคะเนความเป็นไปได้ของบทอ่าน ประเมินค่า ตัดสินความน่าเชื่อถือของบทอ่าน วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าที่ได้จากบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล อธิบายอิพลที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษาของผู้เขียนในบทอ่านได้

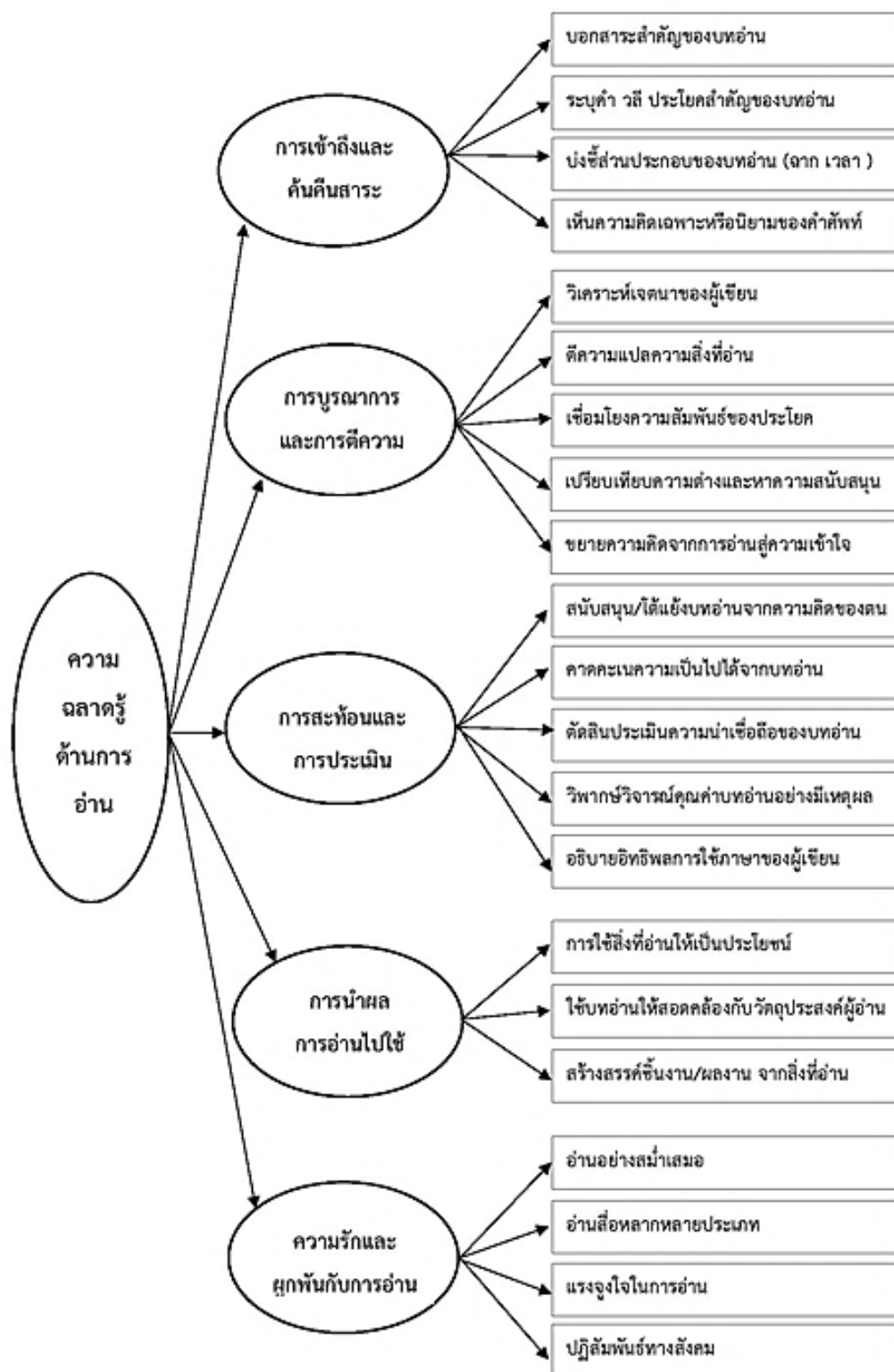

4) ความรักและผูกพันกับการอ่าน คือ พฤติกรรมของผู้อ่านที่แสดงออกในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการอ่าน พฤติกรรมประกอบด้วย การอ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านสื่ออย่างหลากหลายประเภท แรงจูงใจในการอ่าน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

5) การนำผลการอ่านไปใช้ คือ การใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงานให้ประสบความสำเร็จ การเลือกใช้บทอ่านหลากหลายประเภทให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การอ่าน และการสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงานที่ได้จากความรู้ของบทอ่าน

GRAD VRU

ภาพที่ 7 โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้ความรู้ด้านการอ่าน

ที่มา : OECD (2018) NAEP (2013) PIRLS (2015) สันติวัฒน์ จันทริไธ (2559)

2.5.6 การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

องค์การประเมินระดับการรู้เรื่องการอ่านสำหรับนักเรียนนานาชาติ (PISA) ออกแบบการประเมินให้สามารถสร้างตัวชี้วัดผลของการจัดการศึกษา โดยออกแบบให้ครอบคลุมลักษณะของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน 3 ประการ คือ 1) ความเข้าใจในบทอ่าน 2) การนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ 3) ความรักและความผูกพันกับการอ่าน โดยเน้นการประเมินความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริง ทั้งการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตส่วนตัว มากกว่าการประเมินความรู้ที่ได้เรียนตามหลักสูตรในโรงเรียน (OECD, 2018) การประเมินใช้เครื่องมือ 2 ประเภทได้แก่ 1) แบบสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจในบทอ่าน และการนำผลการอ่านไปใช้ตามวัตถุประสงค์ 2) แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) แบบสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

แบบสอบประกอบด้วยภารกิจการอ่าน และข้อคำถามประมาณ 37 – 38 ข้อ ใช้เวลาทำข้อสอบ 2 ชั่วโมง รูปแบบของข้อสอบแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ข้อสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ข้อสอบเลือกตอบเชิงซ้อน และข้อสอบให้นักเรียนเขียนตอบเอง ซึ่งแบ่งเป็นประเภทย่อย 2 ประเภท คือ การเขียนคำตอบแบบปิด และการเขียนตอบแบบเปิด

ทั้งนี้ PISA สร้างแบบทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่านบนพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ 1) สถานการณ์ คือ บริบทหรือจุดประสงค์ในการอ่าน 2) ถ้อยความหรือเนื้อความ หมายถึง บทอ่านที่เรียบเรียงขึ้นให้ครอบคลุมพิสัยของความยากง่ายของสื่อหรือวัสดุที่อ่าน 3) กลยุทธ์การอ่าน คือ กลยุทธ์เชิงความคิดซึ่งเป็นที่กำหนดว่าผู้อ่านจะอ่านในลักษณะใด พื้นฐานทั้ง 3 ประการมีรายละเอียด ดังนี้

1) สถานการณ์ เน้นการประเมินการอ่านนอกเหนือจากห้องเรียน ครอบคลุมสิ่งที่นักเรียนต้องอ่านนอกโรงเรียนในอนาคต แบ่งออกได้เป็น 4 สถานการณ์ ได้แก่

- บริบทส่วนตัว เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล ทั้งในการปฏิบัติและสติปัญญา รวมถึงบทอ่านที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

- บริบทสาธารณะ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสังคมที่ใหญ่ขึ้น เอกสารทางวิชาการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ

- บริบทการทำงานอาชีพ เป็นการอ่านที่ต้องการสาระในทันที เช่น คำสั่ง วิธีการ

- บริบทเพื่อการศึกษา เป็นการอ่านเพื่อหาสาระ ข้อมูลเพื่อการเรียน

2) ถ้อยความ คือสิ่งที่เรียบเรียงขึ้นเพื่อกำหนดให้อ่าน มีความครอบคลุมข้อเขียนหลากหลายประเภท และเป็นตัวแทนของข้อเขียนที่นักเรียนจะได้พบในอนาคต แบ่งประเภทเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3) กลยุทธ์การอ่านแบ่งออกเป็น 5 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่ 1) การค้นคืนสาระ 2) การสร้างความเข้าใจกว้าง ๆ 3) การพัฒนาการตีความ 4) การสะท้อนและการประเมินเนื้อหาสาระในถ้อยความ 5) การสะท้อนและการประเมินความคิดต่อโครงสร้างของถ้อยความ ซึ่งสามารถบูรณาการได้เป็น 3 กลยุทธ์ คือ 1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ 2) การบูรณาการและการตีความ 3) การสะท้อนและประเมินผล

2) แบบวัดความรักและความผูกพันกับการอ่าน

นักวิชาการและองค์กรการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน พัฒนาแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน กล่าวโดยสรุปแล้วโครงสร้างของแบบวัดประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ อ่านสื่อหลากหลายประเภท อ่านอย่างสม่ำเสมอ มีแรงจูงใจในการอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รูปแบบการตอบเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) (OECD, 2009; สลิลลา วงษ์กระจ่าง, 2556)

2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ไพศาล หวังพานิช (2526) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) เป็นคุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรม หรือจากการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้เท่าไร มีความสามารถชนิดใด

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนว่าหลังจากการเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชานั้น ๆ เพียงใด

จ่านง พรายแยมแซ (2531) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลสำเร็จในเชิงวิชาการที่เด็กสามารถจดจำเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้องหรือไม่ และรวมถึงสมรรถภาพทางสติปัญญาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สุรัชย์ ขวัญเมือง (2532) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ที่ได้รับจากการสอนหรือทักษะที่ได้พัฒนาขึ้นมาตามลำดับชั้นในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วโดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผลการศึกษาเข้ามาช่วยเช่น การทดสอบซึ่งเราอาจทดสอบโดยใช้แบบทดสอบหรือทดสอบด้านการปฏิบัติ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2537) ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ผลที่เกิดจากการสอนหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งแสดงออกมา 3 ด้านได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

บุญชม ศรีสะอาด (2537) เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือผลที่เกิดขึ้นจากการค้นคว้า การอบรม การสั่งสอน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกค่านิยม จริยธรรมต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการฝึกสอน

Good (1973) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง การเข้าถึงความรู้ (Knowledge attained) การพัฒนาทักษะในการเรียนซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้คะแนนที่ได้จากการงานที่ครูมอบหมายให้ หรือทั้งสองอย่าง

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับองค์รวมของความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม พัฒนาตนให้ดีขึ้น จากการศึกษาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ โดยอาศัยเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย หลังจากการเรียนหรือการฝึกอบรมเหล่านั้นแล้วซึ่งอาจพิจารณาได้จากคะแนน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือความชำนาญเชิงทักษะ

2.6.2 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ในการจัดการเรียนการสอนจะเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใน 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย (Cognitive domain) จิตพิสัย (Affective domain) และทักษะพิสัย (Psycho-motor domain) ตามแนวคิดของ Smith & Piele (2006) ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.6.2.1 พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย เป็นพฤติกรรมด้านความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลจำแนกได้ดังนี้

1) ความรู้ความจำ (Knowledge) คือความสามารถในการระลึกได้ถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนจะโดยวิธีใดก็ตาม ซึ่งพฤติกรรมด้านนี้ยังจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ คือ ความรู้เฉพาะเรื่อง ความรู้ในวิธีดำเนินการ ความรู้รวบยอดในเนื้อเรื่อง

2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นผลจากการเอาความรู้จากประสบการณ์ในขั้นความรู้ ความจำมาผสมผสานจนกลายเป็นสมรรถภาพสมองชนิดใหม่ ซึ่งความเข้าใจมี 3 ลักษณะ คือ การแปลความ การตีความ และการขยายความ

3) การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมาแล้วไปแก้ปัญหาที่แปลกใหม่หรือสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อน แต่อาจใกล้เคียงหรือคล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยพบเห็นมาก่อนก็ได้

4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ ทำให้สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน สามารถค้นหาความจริงต่าง ๆ ที่

แอบแฝงอยู่ในเนื้อเรื่องนั้น ๆ ได้ การวิเคราะห์มี 3 ลักษณะ ได้แก่ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์หลักการ

5) การประเมิน (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของแนวความคิด ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายใดจุดมุ่งหมายหนึ่ง โดยเฉพาะพร้อมกับสามารถแสดงเหตุผลที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการตัดสินนั้น ๆ

6) การสร้างสรรค์ (Creation) เป็นการนำเอาองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไปมารวมกันเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน เพื่อให้เห็นโครงสร้างที่ชัดเจน แปลกใหม่ไปจากเดิมหรือสร้างสรรค์ความคิดจากองค์ประกอบ ดังกล่าว ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่แปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นประโยชน์

2.6.2.2 พฤติกรรมด้านจิตพิสัย เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ อารมณ์ และคุณธรรมของบุคคล สามารถจำแนกเป็น 5 ระดับ คือ

1) การรับรู้ (Receiving of attending) มีลักษณะการตอบสนอง 3 ลักษณะ คือ การยอมรับ การตั้งใจที่จะรับรู้ และการเลือกสิ่งเร้าที่ต้องการรับรู้

2) การตอบสนอง (Responding) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องจากความตั้งใจที่จะรับรู้ โดยไม่เพียงแต่จะตั้งใจรับรู้เท่านั้น แต่มีความปรารถนาหรือปฏิกิริยาที่จะโต้ตอบต่อสิ่งเร้านั้นอย่างเต็มใจ และเกิดความพึงพอใจจากการตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้จำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ การยินยอมที่จะตอบสนอง ความเต็มใจที่จะตอบสนอง และความพอใจในการตอบสนอง

3) การสร้างคุณค่า (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมองเห็นคุณค่าของการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือประสบการณ์ที่ได้ ขั้นนี้มีพฤติกรรมแสดง 3 ลักษณะ ได้แก่ การยอมรับในคุณค่า การนิยมชมชอบในคุณค่า และการสร้างคุณค่า

4) การจัดระบบคุณค่า (Organization) หลังจากทีบุคคลได้สร้างค่านิยมของตนขึ้นมาแล้ว ก็พยายามนำค่านิยมนั้นมาจัดระบบให้เกิดเป็นระบบระเบียบขึ้น ลักษณะการจัดระบบคุณค่ามี 2 ลักษณะคือ การสร้างความคิดรวบยอดของคุณค่า และการจัดระบบของคุณค่า

5) การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization by a value complex) เป็นการจัดระบบคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเข้าเป็นระบบที่ถาวร ซึ่งจะทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมแสดงของบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ก็แสดงพฤติกรรมตามค่านิยมที่ยึดถือตลอดไป การสร้างลักษณะนิสัยมี 2 ลักษณะ คือการสร้างลักษณะนิสัยชั่วคราว และการสร้างลักษณะนิสัยถาวร

2.6.2.3 พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถเชิงปฏิบัติการ พฤติกรรมเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย จำแนกเป็น 5 ระดับ คือ

- 1) การรับรู้ (Perception) เป็นขั้นที่แสดงอาการรับรู้ที่จะเคลื่อนไหว โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้น และสัมผัสทางกาย แม้จะมีสิ่งเร้าเข้ามากระตุ้น โดยผ่านทางประสาทสัมผัสพร้อม ๆ กัน ก็อาจเลือกที่จะรับรู้ มีการแปลความหมายสิ่งเร้าเพื่อตอบสนอง
- 2) การเตรียมพร้อม (Set) เป็นสภาพของบุคคลที่พร้อมจะแสดงพฤติกรรมออกมา สภาพความพร้อม มี 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านร่างกาย ด้านสมอง และด้านอารมณ์
- 3) การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดให้ (Guided response) เป็นการแสดงออกในลักษณะของการเลียนแบบและการลองผิดลองถูก
- 4) ความสามารถด้านกลไก (Mechanism) เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้กระทำตามที่เรียนมา และพัฒนาขึ้นมาจนมีสัมฤทธิ์ผล สามารถสร้างเทคนิควิธีสำหรับตนเองขึ้นมาเพื่อปฏิบัติต่อไป
- 5) การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex overt response) เป็นความสามารถในการปฏิบัติในสิ่งที่ยุ่ยากซับซ้อนมากขึ้น และสามารถกระทำได้อย่างมั่นใจ ไม่ลังเลและทำได้ดีจนเป็นอัตโนมัติ

2.6.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นสิ่งบ่งชี้ให้ครูรู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนที่ครูจัดให้หรือไม่ ดังนั้นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงมีความสำคัญมาก ครูต้องสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพราะแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญชนิดหนึ่งสำหรับครูที่ใช้ในการตรวจสอบพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถหรือมีสัมฤทธิ์ผลในแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การที่จะทำได้ผลการทดสอบมีความถูกต้องเที่ยงตรง เชื่อถือได้นั้นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ต้องมีคุณภาพผ่านการสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชา (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2545)

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

พิชิต ฤทธิจรูญ (2545) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะและสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง ทั้งจากโรงเรียนและที่บ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัด และทางบุคคลกับสังคมสำหรับในโรงเรียนแล้วแบบทดสอบประเภทผลสัมฤทธิ์มุ่งที่จะวัดความสำเร็จในวิชาการเป็นส่วนใหญ่

ภัทรา นิคมานนท์ (2543) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดความรู้ ทักษะ สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวงและมุ่งวัดทางด้านวิชาการเป็นสำคัญ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540) ที่ได้สรุปและให้แนวคิดไว้ว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้ ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีต หรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

กล่าวโดยสรุปคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียน ได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

2.6.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

โดยทั่วไปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.6.4.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน (Paper and pencil test) ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิดคือ

1) แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียน โดยแสดงความรู้ ความคิดและ เจตคติได้อย่างเต็มที่

2) แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ (Objective test or shortanswer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ (Restricted response type) ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2.6.4.2 แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

2.6.5 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.6.5.1 วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร การสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะใช้เป็นกรอบในการออกข้อสอบ ซึ่งระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้

2.6.5.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

2.6.5.3 กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้ว่าจะจะเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

2.6.5.4 เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในขั้นที่ 3

2.6.5.5 ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

2.6.5.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลองโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (Direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

2.6.5.7 ทดลองใช้สอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองใช้สอบและวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองใช้สอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอนจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองใช้สอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อ ๆ ไป

2.6.5.8 จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2.6.6 หลักการสร้างแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะมีคุณภาพได้นั้นจะต้องอาศัยหลักการสร้างที่มีประสิทธิภาพ โดยมีหลักการสร้างไว้ดังนี้

2.6.6.1 ต้องนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่จะต้องการจะวัดให้ชัดเจน โดยกำหนดในรูปของจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนหรือรายวิชาด้วยคำเฉพาะสามารถวัดและสังเกตได้

2.6.6.2 ควรสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด ทั้งในระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น

2.6.6.3 แบบทดสอบที่สร้างขึ้นควรจะวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทนของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจะต้องกำหนดตัวชี้วัด และขอบเขตของการเรียนรู้ที่จะวัดแล้วจึงเขียนข้อสอบตามตัวชี้วัดของขอบเขตที่กำหนดไว้

2.6.6.4 แบบทดสอบที่สร้างขึ้น ควรประกอบด้วยข้อสอบชนิดต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

2.6.6.5 ควรสร้างแบบทดสอบโดยคำนึงถึงแผนหรือวัตถุประสงค์ของการนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์ จะได้เขียนข้อสอบให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และทันใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น การใช้แบบทดสอบก่อนการเรียนการสอน (pretest) สำหรับตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเพื่อการสอนซ่อมเสริม การใช้แบบทดสอบระหว่างการเรียนการสอนเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative test) และ การใช้แบบทดสอบหลังการเรียนการสอนเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative test)

2.6.6.6 แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องทำให้การตรวจให้คะแนนไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด (Measurement errors) ซึ่งไม่ว่าจะนำแบบทดสอบไปทดสอบกับผู้เรียนในเวลาที่แตกต่างกันจะต้องได้ผลการวัดเหมือนเดิมในการจัดการเรียนการสอนแบบทดสอบมีความจำเป็นอย่างมากที่จะบอกได้ว่าผู้เรียนมีการพัฒนาหรือไม่ ถ้าไม่พัฒนาก็ต้องหาทางช่วยเหลือต่อไป ถ้าผู้เรียนพัฒนาคือ ได้คะแนนเป็นที่พอใจก็จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเพิ่มมากขึ้น

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

สุนีย์ คล้ายนิล (2549) ได้ศึกษารายงานการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA 2000 กล่าวถึงผลการวิจัยว่า ค่าเฉลี่ยนานาชาติในภาพรวมนักเรียนหญิงแสดงออกให้เห็นว่ามีความรู้และทักษะการอ่านสูงกว่านักเรียนชาย และความแตกต่างเฉลี่ยมีค่าสูงถึง 32 คะแนนส่วนประเทศไทย นักเรียนหญิงมีคะแนนรวมการอ่านสูงกว่านักเรียนชายถึง 42 คะแนน (เกินครึ่งระดับ) และเมื่อวิเคราะห์นักเรียนที่มีการอ่านในระดับต่ำ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง กล่าวคือ นักเรียนที่มีการอ่านไม่เกินระดับ 1 ที่มีอยู่ถึง 37 % นั้น ปรากฏว่าเป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิงถึงสามเท่า และเฉพาะนักเรียนที่มีการอ่านระดับ 1 มีอัตราส่วนของนักเรียนชายต่อนักเรียนหญิงประมาณ 2 : 1 แต่ในระดับการอ่านที่สูงขึ้น สัดส่วนของนักเรียนชายเริ่มลดลง กล่าวคือ บรรดานักเรียนที่มีความรู้และทักษะตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป เป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชายและในระดับ 3 และระดับ 4 มีอัตราส่วนนักเรียนชายต่อนักเรียนหญิงประมาณ 1 : 2 ส่วนในระดับ 5 มีอัตราส่วนนักเรียนชายต่อนักเรียนหญิงประมาณ 1 : 3 หรือถือได้ว่าเกือบไม่มีนักเรียนชายที่มีการอ่านถึงระดับ 5 เลย

การใช้เวลาอ่านของนักเรียนไทยปรากฏว่า มีนักเรียนที่ไม่อ่านหนังสือเพื่อการพักผ่อนหรือความบันเทิงเลยถึง 12% และมีนักเรียนประมาณ 40% ที่อ่านวันละไม่เกิน 30 นาที นักเรียนประมาณ 26% อ่านหนังสือวันละ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง และ 16% อ่านวันละ 1-2 ชั่วโมง ส่วนนักเรียนอีก 6% ซึ่งเป็นจำนวนน้อยอ่านหนังสือมากกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน นักเรียนจากโรงเรียนสาธิตใช้เวลาอ่านมากกว่าเพื่อนจากสังกัดอื่น เมื่อดูภายในสังกัดเดียวกัน นักเรียนส่วนใหญ่ของทุกสังกัดรายงานที่ใช้เวลาอ่านในการอ่านไม่เกินวันละ 30 นาที นักเรียนประมาณ 26% อ่านหนังสือวันละ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง และ 16% อ่านวันละ 1-2 ชั่วโมง ส่วนนักเรียนอีก 6% ซึ่งเป็นจำนวนอ่านหนังสือมากกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน นักเรียนจากโรงเรียนสาธิตใช้เวลาอ่านมากกว่าเพื่อนจากสังกัดอื่น เมื่อดูภายในสังกัดเดียวกัน นักเรียนส่วนใหญ่ของทุกสังกัดรายงานที่ใช้เวลาอ่านในการอ่านไม่เกินวันละ 30 นาที ยกเว้นโรงเรียนสาธิตที่นักเรียนจำนวนมากที่สุดใช้เวลาอ่านวันละ 30 นาที-1 ชั่วโมง เมื่อเทียบข้ามสังกัดพบว่านักเรียนที่อ่านไม่เกินวันละ 30 นาที จำนวนสูงสุดคือ นักเรียนสังกัดมหาดไทย (มท.) ส่วนนักเรียนที่อ่านวันละ 30 นาที-1 ชั่วโมง วันละ 1-2 ชั่วโมงและสูงกว่า 2 ชั่วโมง จำนวนสูงสุดคือ นักเรียนจากโรงเรียนสาธิต สำหรับนักเรียนที่รายงานที่ไม่อ่านหนังสืออื่นนอกเหนือจากการอ่านหนังสือเรียนเป็นนักเรียนในสังกัด สช. และ อศ. ตามลำดับ นักเรียนจากโรงเรียนสาธิตที่ตอบว่าไม่อ่านเลยมีจำนวนน้อยมาก

ธนธรณ นิยมชื่น (2550) ได้พัฒนาวิจัยบทเรียนการ์ตูนเพื่อนามาใช้ในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op-Co-op ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะการ์ตูนเป็นสื่อที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ สามารถแปลความหมายจากรูปธรรมเป็นนามธรรม ทำให้สื่อความหมายได้ง่ายช่วยให้เรื่องแต่ละเรื่องมีความน่าสนใจและดึงดูดความสนใจของนักเรียนจึงทำให้การจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op-Co-op มีความสนุกสนานช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้เข้าใจเรื่องได้เร็วและช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่ม ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้ศึกษาผลการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้บทเรียนการ์ตูนประกอบกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op-Co-op โดยมีความมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนหลังการเรียนผ่านไปแล้ว 14 วัน และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยใช้บทเรียนการ์ตูนประกอบกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op-Co-op กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนบ้านบุญช่วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียน

การดำเนินงานโครงการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op-Co-op 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.81 และมีค่าความเชื่อมั่น(r_c) ของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 และ 3) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ตั้งแต่ 0.44 ถึง 0.79 และค่าความเชื่อมั่น (α) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples) สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียนการดำเนินงานโครงการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op-Co-op มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสามารถทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจและมีความคงทนต่อการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้บทเรียนการดำเนินงานโครงการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op-Co-op เป็นอย่างดี

ทิพาพร สุจารี (2553) ได้พัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการใช้ยุทธศาสตร์การเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์อ่านสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการใช้ยุทธศาสตร์การเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์การอ่านสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยราชภัฏ มี 2 ระยะคือ การวางแผนที่ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและพิจารณาปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับตัวผู้เรียน บทอ่านและจุดประสงค์ในการอ่านและการนำไปใช้ที่มีกิจกรรมการสอน 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการอ่านมีกิจกรรมย่อย คือ (1) การสร้างแรงจูงใจและการกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน (2) การกระตุ้นความรู้เดิมและสร้างความรู้พื้นฐานในการอ่าน (3) การแนะนำยุทธวิธีในการอ่าน 2) ขั้นการอ่านมีกิจกรรมย่อย คือ (1) การอ่านให้ผู้เรียนฟัง (2) การอ่านในใจ (3) การอ่านตามคำแนะนำและ 3) ขั้นหลังการอ่าน มีกิจกรรมย่อย คือ (1) การตั้งคำถามหลังการอ่าน (2) การสรุปและทำแผนภูมิความคิด (3) การประยุกต์ใช้ (4) การประเมินผลการเรียนรู้ และรูปแบบการสอนมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดนักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนนี้ มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมขลา ลือโสภิตา (2555) ได้ศึกษาการวิจัยการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ประการที่สองศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการ

จัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ประการที่สาม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และประการที่สี่เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนซีเท็ควิทยาพรวัลย์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียนมีนักเรียน จำนวน 32 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R จำนวน 6 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านจับใจความ จำนวน 1 ชุด เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ดัชนีประสิทธิผลและสถิติตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย t-test แบบ Dependent samples ผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.75 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้เพิ่มขึ้น 0.75 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.003. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

จิตตรา พิกุลทอง (2559) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัญหาในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้

เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการตรวจสอบความเข้าใจ 2) ขั้นการบูรณาการโนมติ 3) ขั้นการสอนและทดสอบการอ่าน 4) ขั้นการทบทวนและสะท้อนผล 5) ขั้นการประเมินผล 3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ เท่ากับ 84.32/82.25 และโรงเรียนบรบือวิทยาคาร เท่ากับ 84.99/82.59 พบว่ารูปแบบมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ในระดับมาก

สันติวัฒน์ จันทรใจ (2559) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีหลักการ 4 ประการ คือ (1) การสำรวจประสบการณ์อ่าน (2) การกำหนดวัตถุประสงค์การอ่านและวางแผนการอ่าน (3) การใช้กลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ (4) การประเมินกลยุทธ์การอ่านและกลยุทธ์การเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมี 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ (1) ขั้นสำรวจประสบการณ์อ่าน (2) ขั้นวางแผนสร้างประสบการณ์การอ่าน (3) ขั้นเสริมต่อประสบการณ์การอ่าน (4) ขั้นประเมินประสบการณ์การอ่าน 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน (2.1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการเรียนรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2.2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการเรียนรู้เรื่องการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศักดิ์ดา เปลียนเดชา (2560) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงรุกและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงรุกและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างแรงจูงใจและท้าทายความสามารถในการอ่าน 2) ขั้นกำหนดเป้าหมายและวางแผนการอ่าน 3) ขั้นการฝึกปฏิบัติการอ่านอย่างมีส่วนร่วม 4) ขั้นสะท้อนผลและการประเมินการอ่าน 5) ขั้นสร้างสรรค์ความรู้จากการอ่านสู่การเขียนและการนำไปใช้ ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้ ความสามารถในการอ่านเชิงรุก 83.83/89.17 และ

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 80.08/80.50 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงรุกและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านเชิงรุกและคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Brooks (2000) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนอ่านและเขียนของครู โดยมีความเชื่อว่าครูต้องมีความเชื่อมั่นและมีความสามารถเป็นนักอ่านและนักเขียนจึงจะสามารถเป็นครูสอนอ่านและเขียนอย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยศึกษากับครูในระดับชั้นเกรด 4 จำนวน 21 คน จาก 5 มลรัฐ ที่ได้รับการยกย่องจากครูใหญ่หรือฝ่ายนิติศาสตร์การศึกษาว่าเป็นผู้สอนอ่านและเขียนที่มีประสิทธิภาพ การเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ครูเหล่านี้ส่วนมากมีความเชื่อมั่นในความสามารถเป็นนักอ่านมีความชอบอ่านเพื่อสันทนนาการ ส่วนครูที่เชื่อว่าตนเองเป็นนักเขียนเรื่องจริงเป็นนักเขียนเพื่อความบันเทิงมีความรู้สึกรู้ว่าพวกเขามีบทบาทสำคัญต่อการสอนอ่านและเขียนมาก นอกจากนี้ครูยังเชื่อว่ามีปัจจัยอื่น ๆ ความสนใจและความต้องการเรียนของนักเรียนท้องถิ่น รัฐและเป้าหมาย หลักสูตรที่ครูใช้อธิพลต่อการสอนอ่านและเขียนทั้งเรื่องส่วนตัวและวิชาการมากกว่าการปฏิบัติการอ่านการเขียนของครู โดยสรุปผลการศึกษาคั้งนี้ไม่ได้สนับสนุนความเชื่อที่ว่า การอ่านและการเขียนของครูมีอิทธิพลต่อการสอนอ่านและเขียนของครูดั่งนั้น จะต้องกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้สะท้อนธรรมชาติและความเป็นไปได้ของคนมีความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีวิตในฐานะเป็นครูกับเป็นเอกชน

Brown (2005) ได้ศึกษาผลการใช้กลวิธีอภิปัญญาเทคนิค “Think - about” ที่มีผลต่อการอ่านตำราวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักการศึกษาจากวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 86 คน ได้รับการฝึกเทคนิค “Think - about” ขณะที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเท่ากัน กลุ่มที่ 1 เพิ่มขยายข้อความในตำรา กลุ่มที่ 2 ไม่เพิ่มการขยายข้อความจากการวิจัยดังกล่าวพบว่า การใช้กลวิธีแบบอภิปัญญาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจและภูมิความรู้เดิม ต่างก็เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน ทักษะด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ สามารถให้การทำนายผลคะแนนในแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิดที่ใช้ข้อความแบบเป็นนัย (TI = Text - implicit) ได้ดีกว่าแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิดที่ใช้ข้อความแบบชัดเจน (TE = Text - explicit) อยู่เล็กน้อย ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังพบด้วยว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวสามารถส่งผลกระทบต่อการสอนสนับสนุนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนได้อย่างมีนัยสำคัญ

Jaffe (2002) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการนำโปรแกรมแคลิฟอร์เนีย เออลิ ลิตเตอร์ราซี เลินนิง (เชล) California Early Literacy Learning :

CELL มาใช้ในระดับที่แตกต่างกันไปสำหรับนักเรียนที่เข้าเรียนในกลุ่มโรงเรียนเล็ฟลาวเวอร์ ยูนิฟิวด์ สคูล ดิสทริค (Bellflower Unified School District) นำผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนจำนวน 62 คน ที่ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรม CELL มาเปรียบเทียบกับนักเรียน จำนวน 67 ซึ่งครูผู้สอนไม่ได้รับการฝึกอบรม CELL ผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการอ่านของ Standford พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรม CELL มีผลจากการวัดโดยใช้หลักสูตรเป็นฐาน พบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีประสบการณ์ในการปรับปรุงความคล่องแคล่วอย่างมีนัยสำคัญไม่แตกต่างกัน ครูที่ได้รับการฝึกอบรมและครูที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมรู้สึกว่าการอ่านของพวกเขาประสบความสำเร็จ แต่ครูที่ได้รับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในวิธีการนำเสนอเนื้อหาอุปกรณ์แก่นักเรียนมากกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง

Morris (2002) ได้ศึกษาโปรแกรมการอ่านที่มีอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและการประเมินการอ่านเชิงพัฒนาที่เสริมโปรแกรมการอ่านและตีความระดับความมั่นใจของครูในขณะที่ใช้เครื่องมือประเมินนี้ และศึกษาผลกระทบของแบบประเมินการอ่านเชิงพัฒนาต่อการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการประเมินของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้หลายวิธี ได้แก่ การรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต และการสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ได้ทราบวิธีที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อการสอนการอ่านและการประเมินการอ่านวิธีที่ครูประสมประสานเครื่องมือวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือวัดการอ่านเชิงพัฒนาเข้าไว้ใช้ในห้องเรียนของพวกเขา รวมทั้งได้ทราบวิธีที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ต่อผลกระทบที่ประเมินการอ่านมีต่อความเชื่อเกี่ยวกับการสอนนักเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาภาคใต้

Kiser (2003) ได้ศึกษาแนวความคิดของครูเกี่ยวกับแนวทางที่อาศัยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นฐาน ซึ่งเป็นสำหรับสร้างและรักษาโปรแกรมการอ่านที่มีประสิทธิภาพและศึกษาวิธีการที่กลุ่มโรงเรียนใช้ในการพัฒนาตนเอง และให้กลยุทธ์อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมครูให้ปรับปรุงทักษะของตนในการอ่าน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการหลายวิธี ใช้แบบสำรวจมุมมองของครูจากชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แต่การสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับอื่น ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดโปรแกรมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ครูต้องการภาวะผู้นำไปสู่การมีความคาดหวังสูงมีการสนับสนุนมีทรัพยากรและความก้าวหน้าทางวิชาชีพที่เพิ่มพูนบทบาทมากขึ้น คณะครูต้องการ กลยุทธ์ที่ปรับปรุงและเพื่อการสอนการอ่าน ต้องการเวลาเพื่ออุทิศให้การสอนอย่างเหมาะสม ต้องการวิธีการประเมินที่ปรับปรุงแล้วเพื่อกำหนดความก้าวหน้าของนักเรียน และต้องการกลยุทธ์ที่ใช้ในการปรับปรุงนักเรียนที่ยังมีความสามารถไม่ตึ๊ง ครูต้องการมีปัจจัยนำเข้าป้อนความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่ให้มีการนำไปใช้และการสะท้อนกลับ และครูต้องการหาทางช่วยเหลือผู้ปกครองให้เสริมแรงการสอนในชั้นเรียนด้วย

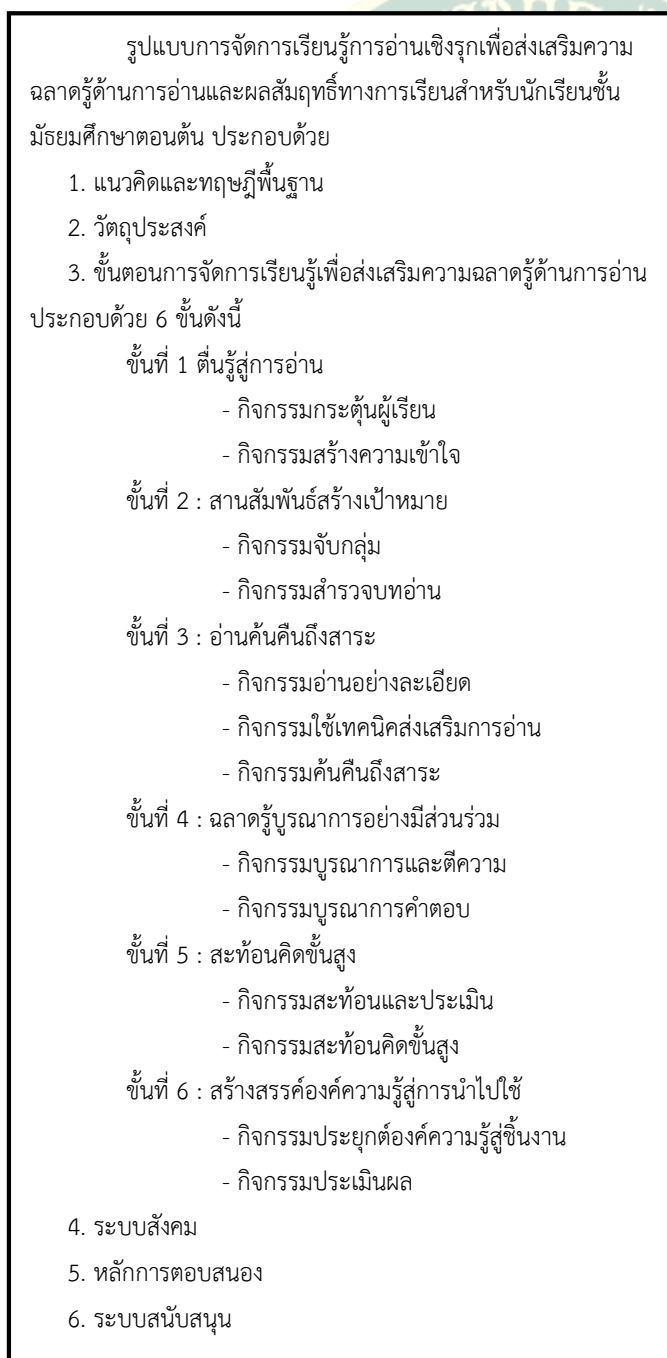
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดสู่ขั้นตอนที่จะนำมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่พัฒนาขึ้นสามารถสรุปองค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามกรอบการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Joyce and Calhoun (2004) มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุนและผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

GRAD VRU

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิด ที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน -
  - การค้นคืนและเข้าถึงสาระ
  - การบูรณาการและการตีความ
  - การสะท้อนและการประเมิน
  - การนำผลการอ่านไปใช้
  - ความรักและผูกพันกับการอ่าน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

ภาพที่ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 3 ระยะ โดยแสดงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาองค์ประกอบและสังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2) ตรวจสอบคุณภาพของโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis)

ขั้นตอนวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2) สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คู่มือ

ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3) การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญและนำผลมาพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

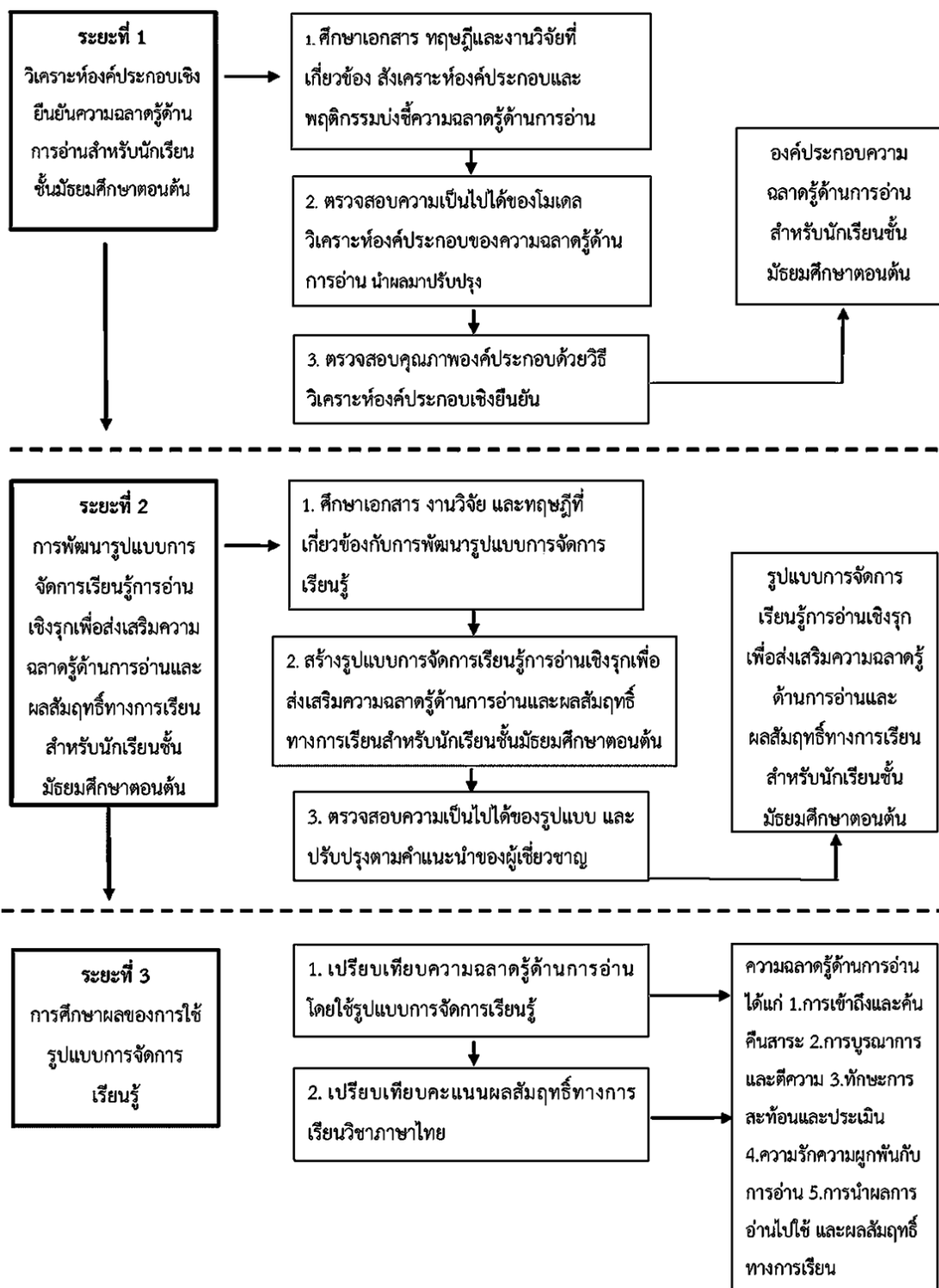
ขั้นตอนวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2) เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สามารถแสดงแผนภาพตามระยะการวิจัย ต่อไปนี้

GRAD VRU

ภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

3.1 การวิจัยระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิจัยในระยะนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน นำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 44 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมดรวม 20,754 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดสระแก้วใน 9 อำเภอ จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 14 แห่ง จำนวนนักเรียน 2,450 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในโมเดลลิสเรล คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 20 เท่า ต่อพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า ในงานวิจัยมีตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด 5 องค์ประกอบ 21 ตัวแปร สังเกตได้ ดังนั้นจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจริง 420 คน (Hair et al., 1998) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มจังหวัดของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ซึ่งมี 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 44 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมดรวม 20,754 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ได้จังหวัดสระแก้ว

ขั้นที่ 2 สุ่มระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก ได้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนในจังหวัดสระแก้ว ที่เปิดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ของ 8 อำเภอ อำเภอละ 1 แห่ง รวม 8 แห่ง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลากได้ โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม โรงเรียนสระแก้ว โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม โรงเรียนอรัญประเทศ โรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร โรงเรียนตาพระยา โรงเรียนทัพพระยาพิทยาคม

ใช้เกณฑ์ของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในโมเดลลิสเรล คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 20 เท่า ต่อพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า ดังนั้นจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจริง 420 คน

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัด
สระแก้ว จำนวน 8 โรงเรียน

ลำดับ	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนคน
1	อำเภอเมืองสระแก้ว	โรงเรียนสระแก้ว	60
2	อำเภอวังน้ำเย็น	โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม	60
3	อำเภอคลองหาด	โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม	50
4	อำเภอวังสมบูรณ์	โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม	50
5	อำเภออรัญประเทศ	โรงเรียนอรัญประเทศ	50
6	อำเภอวัฒนานคร	โรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร	50
7	อำเภอตาพระยา	โรงเรียนตาพระยา	50
8	อำเภอโคกสูง	โรงเรียนทัพพระยาพิทยา	50
รวม	8	8	420

2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการ
อ่าน

3.2 สังเคราะห์องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ 5 องค์ประกอบ 21 พฤติกรรมตัวบ่งชี้

3.3 กำหนดนิยามองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3.4 สร้างแบบสอบถามวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนด เพื่อประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 42 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5
ระดับ เป็นแบบให้ผู้เรียนประเมินตนเอง โดยสร้างขึ้นตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's Scale) ให้
นักเรียนเลือกตอบตามที่ได้ปฏิบัติ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4

ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

การแปลความหมายของแบบประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์
ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2537)

ค่าเฉลี่ยคะแนน	4.51-5.00	หมายถึง	มีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน	3.51-4.50	หมายถึง	มีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน	2.51-3.50	หมายถึง	มีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน	1.51-2.50	หมายถึง	มีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน	1.00-1.50	หมายถึง	มีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ระดับน้อยที่สุด

3.5 ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น โดยนำแบบสอบถามความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 3 คน ด้าน
วิจัย 1 คน และด้านวัดผล 1 คน พิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ภาษา และความสอดคล้องของ
ข้อความบ่งชี้ในแบบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับนิยาม
ศัพท์ในแต่ละด้านเป็นรายข้อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่สร้างขึ้น โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้
ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Indexes of Item-Objective
Congruence) ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามคือมีค่ามากกว่าหรือ
เท่ากับ 0.5 ขึ้นไป และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบสอบถาม
วัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 นำแบบสอบถามวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
60 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ และนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจ
จำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ และคะแนนรวมทั้งฉบับ
(Corrected Item-Total Correlation) ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่แสดงพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่าอำนาจ
จำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 จำนวน 41 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นความสอดคล้องภายใน โดยหาค่า
วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟา โดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

3.8 นำแบบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 420 คน

3.9 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นสรุปองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 โดยผู้วิจัยคำนึงถึงประเด็นจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จึงได้นำเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อได้รับอนุญาตจึงเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมให้ลงนามยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย

4.2 นำแบบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 420 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

5.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประเมินความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Indexes of Item-Objective Congruence) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน

5.1.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected Item-Total Correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่แสดงพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.1.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานเพื่ออธิบายลักษณะตัวอย่างและลักษณะตัวแปร

5.2.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ

5.2.2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง และการกระจาย

5.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเมตริกสหสัมพันธ์ สำหรับพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปร ว่าเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ โดยใช้ค่าสถิติ Bartlett's test และค่า Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy (Kmo)

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

วิเคราะห์องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้วัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามเกณฑ์การตัดสินค่าดัชนีความสอดคล้อง

ตารางที่ 6 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าสถิติของโมเดล

ดัชนีความสอดคล้อง	เกณฑ์การพิจารณา	ผู้กำหนดหลักเกณฑ์
1. Chi-square (X ²)	p-value > 0.05	นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542)
2. ค่า Chi-square/df	< 2.00 หรือ < 5.00	
3. ค่า GFI	> 0.90 (เข้าใกล้ 1)	
4. ค่า AGFI	> 0.90 (เข้าใกล้ 1)	
5. ค่า CFI	> 0.90 (เข้าใกล้ 1)	
6. ค่า RMSEA	< 0.05 (เข้าใกล้ 0)	
7. ค่า Standardized RMR	< 0.05 (เข้าใกล้ 0)	
8. ค่า CN	≥ 200 ของกลุ่มตัวอย่าง	

3.2 การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิจัยในระยะนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเอกสารงานวิจัยและองค์ประกอบการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งได้ข้อมูลพื้นฐานจากการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการรู้เรื่องการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย

1.1 ศึกษาข้อมูลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Joyce, Weil and Chlhoun (2004) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1.1.1 หลักการและแนวคิดพื้นฐาน

1.1.2 วัตถุประสงค์

1.1.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.4 ระบบสังคม

1.1.5 หลักการตอบสนอง

1.1.6 ระบบสนับสนุน

1.2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

1.2.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

1.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Co-operative or Collaborative Learning)

1.2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism)

1.2.4 ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information processing theory)

1.2.5 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ PQ4R

1.2.6 แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ตาราง

1.3 การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งได้จากการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย

2.1 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 : ตื่นรู้สู่การอ่าน (Awake to Read)

เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ได้รับความสนใจต่อกระบวนการเรียนรู้และสารที่จะอ่าน โดยใช้กิจกรรมจูงใจทำลายความสามารถของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมจูงใจทำลายความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้คำถาม การเล่นเกม การร้องเพลง การทายปัญหา การค้นหาคำศัพท์หรือคำสำคัญในบทอ่าน เป็นต้น ซึ่งผู้สอนต้องเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัวเพื่อให้ง่าย เห็นภาพ และเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ได้ ผู้สอนอธิบายลักษณะสถานการณ์ รูปแบบและประเภทบทอ่าน ผู้สอนต้องเสริมแรงทางบวกด้วยคำชมหรือคะแนน เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน
- 2) กิจกรรมสร้างความเข้าใจ

ขั้นที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย (Build Relationships)

เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนจับกลุ่ม 3-6 คน ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal Cooperative Learning Groups) ในขั้นนี้ผู้สอนให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ ร่วมกันสำรวจตรวจสอบบทอ่านร่วมกัน ตั้งคำถามต่อบทอ่าน เสนอแนะแนวทางวิธีการหาคำตอบ วางแผนกำหนดเป้าหมายหาความ สัมพันธ์ของตัวอักษรกับรูปภาพที่ปรากฏในบทอ่าน และนำเสนอเพื่อเป็นพื้นฐานสู่การอ่านกันภายในกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมจับกลุ่ม
- 2) กิจกรรมสำรวจบทอ่าน

ขั้นที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ (Retrieving Information)

ขั้นตอนการอ่านค้นคืนเข้าถึงสาระ โดยผู้อ่านต้องเห็นตำแหน่งของสาระสำคัญในถ้อยความ และดึงเอาสาระที่ต้องการออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการอ่านถ้อยความแล้วขีดเส้นใต้เหตุผล วงกลมล้อมรอบหรือเน้นข้อความสำคัญหาคำตอบในประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นใช้วิธีการอ่านซ้ำอย่างละเอียด ใช้วิธีการจดบันทึกข้อความสำคัญ สรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเองและชี้ถ้อยความจากสาระในบทอ่าน จากนั้นระดมความคิดแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปรายกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการประมวลผลภายใน เปรียบเทียบ แยกแยะข้อมูล จนสามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด
- 2) กิจกรรมใช้เทคนิคส่งเสริมการอ่าน
- 3) กิจกรรมค้นคืนถึงสาระ

ขั้นที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (Intelligent and Integrated)

กระบวนการบูรณาการความคิดจากการอ่าน โดยสมาชิกกลุ่มนำประเด็นคำถามมาเข้าสู่กระบวนการหาคำตอบด้วยการตีความและวิเคราะห์เนื้อหาในรูปแบบความคิดของตนเอง และนำเสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ ให้สัมพันธ์กับบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงบูรณาการกับสิ่งต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตที่ใกล้ตัวกับผู้เรียน แล้วนำเสนออภิปรายกันในกลุ่ม สมาชิกคนอื่นรับฟังอย่างมีส่วนร่วม จดประเด็นคำตอบของสมาชิกคนอื่น บูรณาการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคำตอบของตนเองว่ามีความเหมือนหรือความต่างกันในประเด็นใด และนำเสนอคำตอบกันภายในกลุ่มอย่างสมเหตุสมผล ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมบูรณาการและตีความ
- 2) กิจกรรมบูรณาการคำตอบ

ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง (Reflection Advanced Thinking)

กระบวนการหาคำตอบตามที่เป้าหมายกำหนด โดยผู้เรียนร่วมกันประเมินถ้อยความทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา และแสดงความคิดเห็น โดยการตั้งข้อสงสัย ข้อโต้แย้ง สมาชิกกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลเชื่อมโยง ด้วยการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมิน การริเริ่มสร้างสรรค์และแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ วิพากษ์วิจารณ์ข้อสรุปหรือคำตอบของกลุ่ม ออกแบบคำตอบอย่างสร้างสรรค์และนำเสนอหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนทั้งหมดร่วมกันสะท้อนคิดขั้นสูงของคำตอบรวมกันภายในชั้นเรียน ผู้สอนมีบทบาทชี้แนะ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเสนอและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันจนถึงเป้าหมายหรือคำตอบที่ถูกต้อง ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1) กิจกรรมสะท้อนและประเมิน

2) กิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง

ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ (Creative Knowledge To use)

การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการสู่กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงจากเนื้อหาสาระสู่การได้มาซึ่งคำตอบ และสรุปความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แต่งคำประพันธ์ คำขวัญ คำคม สุภาษิตคำพังเพย ชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์ แผนภาพ แผนผังความคิด เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1) กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน

2) กิจกรรมประเมินผล

4) ระบบสังคม

5) หลักการตอบสนอง

6) ระบบสนับสนุน

ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

องค์ประกอบของรูปแบบ	สาระสำคัญ
1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน	1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2. แนวคิดทฤษฎี 2.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) 2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Co-operative or Collaborative Learning) 2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) 2.4 ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information processing theory)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	สาระสำคัญ
	2.5 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ PQ4R 2.6 แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
2) วัตถุประสงค์	1. เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้ มี 6 ขั้นตอนหลักดังนี้ ขั้นที่ 1 ตื่นรู้สู่การอ่าน - กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน - กิจกรรมสร้างความเข้าใจ ขั้นที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย - กิจกรรมจับกลุ่ม - กิจกรรมสำรวจบทอ่าน ขั้นที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ - กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด - กิจกรรมใช้เทคนิคส่งเสริมการอ่าน - กิจกรรมค้นคืนถึงสาระ ขั้นที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม - กิจกรรมบูรณาการและตีความ - กิจกรรมบูรณาการคำตอบ ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง - กิจกรรมสะท้อนและประเมิน - กิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ - กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน - กิจกรรมประเมินผล

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	สาระสำคัญ
4) ระบบสังคม	บทบาทครูผู้สอน : เป็นผู้นำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1. การวางแผน (Planning) 2. การจัดกิจกรรมเชิงรุก (Active Learning) 3. การประเมินผล (Evaluation) บทบาทผู้เรียน : ทำตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้และทำตามโครงสร้างเป็นลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
5) หลักการตอบสนอง	1. กระบวนการกลุ่ม 2. การเสริมแรงทางบวก 3. การกระตุ้นการเรียนรู้ให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
6) ระบบสนับสนุน	1. บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ 2. สื่อการอ่าน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในและนอกห้องเรียน 3. การมีส่วนร่วมจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน

2.2 สังเคราะห์แนวคิด / ทฤษฎี กับหลักการ ขั้นตอน และความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ผู้วิจัยสังเคราะห์สาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ที่นำมาจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังตารางนี้

ตารางที่ 8 แสดงสาระสำคัญของแนวคิด / ทฤษฎีที่นำมาพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

แนวคิด / ทฤษฎีการเรียนรู้	สาระสำคัญ
ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)	การสร้างความรู้ที่มีความหมาย เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องจัดกระทำกับข้อมูล ไม่ใช่เพียงรับข้อมูลเข้ามาสู่กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา และนอกจากกระบวนการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในสมองแล้วยังเป็นกระบวนการทางสังคม การสร้างความรู้จึงเป็นกระบวนการทั้งทางสติปัญญาและสังคมควบคู่กันไป
ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	เป็นการเรียนรู้กลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อสู่เป้าหมายของกลุ่ม มักมีกระบวนการดำเนินงานที่ต้องทำเป็นประจำ เช่น การเสนอผลงานกลุ่ม การตรวจผลงาน เป็นต้น ครูต้องจัดระเบียบการทำงานฝึกฝนผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ
ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)	เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญต่อพื้นความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจในการอ่าน เพราะตัวอักษร คำ หรือข้อความที่ปรากฏในบทอ่านนั้นมีความหมายหลากหลาย ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจความหมายได้โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา ใช้บริบทของความหมายที่คำนั้น ๆ ปรากฏอยู่ และใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านประกอบกัน
ทฤษฎีการรับรู้และการเข้าใจตนเอง (Metacognition Theory)	ทฤษฎีการรู้คิดขั้นสูงที่เน้นให้นักเรียนสามารถตรวจสอบตนเอง เพื่อกำหนดชี้แนะตนเองในการเรียนรู้ และมีการวางแผนตรวจสอบ ปรับปรุงและประเมินผลความเข้าใจของตนเอง โดยเลือกใช้กลวิธีในการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ประสบอยู่ในขณะนั้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างก็มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และส่งผลให้นักเรียนรู้ว่าตนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้หรือไม่
การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือ การลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียวทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มากและนานกว่า เพราะกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ
รูปแบบการสอนอ่านแบบ SQ4R	เป็นรูปแบบการสอนอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้ได้ตอบดังที่ตั้งใจไว้ ลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง แต่ความชำนาญจะขึ้นอยู่กับการฝึกฝนและความรู้เดิมของผู้เรียน โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 Survey (S) สำรวจ ขั้นที่ 2 Question (Q) ตั้งคำถาม ขั้นที่ 3 Read (R) การอ่าน ขั้นที่ 4 Record (R) บันทึก ขั้นที่ 5 Recite (R) สรุปลงขั้นที่ 6 Reflect (R) สะท้อน

ผู้วิจัยกำหนดหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลาย กระตุ้นด้วยคำถามหรือเหตุการณ์สถานการณ์ที่น่าสนใจ เรียนรู้อย่างมีความหมายเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

2. สร้างแรงจูงใจและเสริมแรงทางบวก สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ใช้ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานในการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจในบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่าน

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติขั้นสูงด้วยกระบวนการรู้คิดในการหาคำตอบ สามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระในบทอ่าน ตีความเรื่องที่อ่าน และใช้กระบวนการคิดขั้นสูงร่วมกันสะท้อนคำตอบที่ถูกต้องด้วยกระบวนการกลุ่ม

4. ประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง จากการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงงานกลับไปสู่องค์ความรู้ที่ได้จากบทอ่านได้อย่างถูกต้อง เกิดความรู้ที่คงทนและเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ใหม่ไม่สิ้นสุด

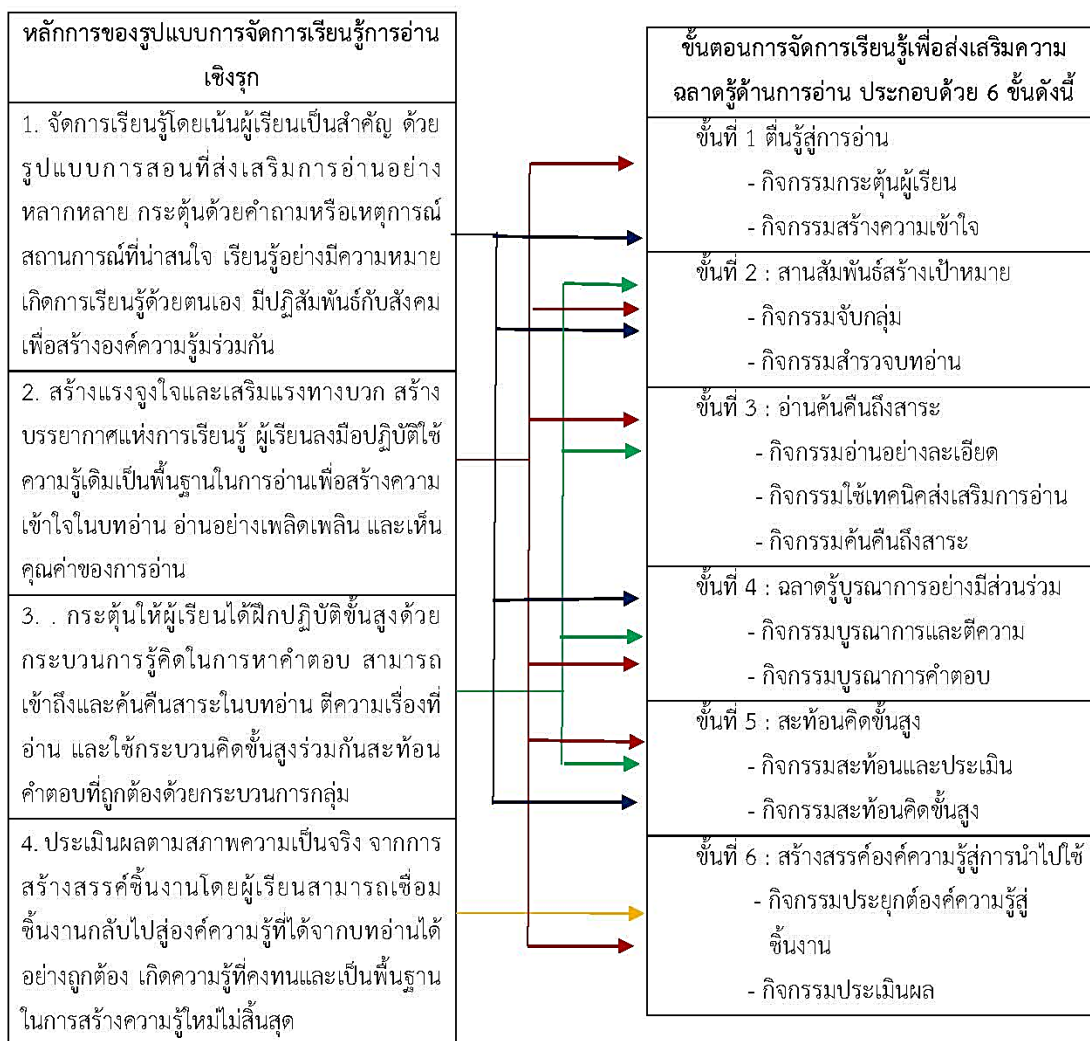
GRAD VRU

หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 4 ข้อ พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์สาระสำคัญของของแนวคิด / ทฤษฎี ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทฤษฎีกับหลักการ การจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยนำหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์กับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ของหลักการของรูปแบบกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยนำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาแสดงความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

3. การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

มีความมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่ามีความเหมาะสมในการให้ส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับนักเรียนหรือไม่ พร้อมสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเครื่องมือประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย คู่มือการจัดการเรียนรู้ แผนการสอน แบบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 เครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้และคู่มือประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้

- ผู้วิจัย ได้ศึกษาเนื้อหารายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

- ออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้และบูรณาการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ในเนื้อหาวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการรู้เรื่องการอ่าน ประกอบด้วยบทอ่านที่นำมาจัดการเรียนรู้นั้นได้มาจากหนังสือพิมพ์ หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต นิตยสาร สารคดี และวารสาร มีทั้งบทความ ข่าวกวีนิพนธ์ เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาการรู้เรื่อง

การอ่านตามโครงการประเมินผลการทดสอบนานาชาติ (PISA) ประกอบด้วย 4 หน่วย หน่วยการเรียนรู้ละ 3 แผน รวมทั้งสิ้น 12 แผน รวม 1 ภาคเรียน โดยมีหน่วยการเรียนรู้ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 9 โครงสร้างหน่วยและแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หน่วยที่	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา
หน่วยที่ 1 เรื่องบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	แผนที่ 1 บทอ่านจากเพลง	2
	แผนที่ 2 บทอ่านจากเรื่องสั้น	2
	แผนที่ 3 บทอ่านจากนิทาน	2
หน่วยที่ 2 เรื่องบทอ่านเพื่อสาธารณะ	แผนที่ 4 บทอ่านจากป้ายประกาศ	2
	แผนที่ 5 บทอ่านจากกฎระเบียบ	2
	แผนที่ 6 บทอ่านจากข้อปฏิบัติ	2
หน่วยที่ 3 เรื่องบทอ่านเพื่อการทำงาน	แผนที่ 7 บทอ่านจากประกาศ	2
	แผนที่ 8 บทอ่านจากฉลาก	2
	แผนที่ 9 บทอ่านจากคู่มือ	2
หน่วยที่ 4 เรื่องบทอ่านเพื่อการศึกษา	แผนที่ 10 บทอ่านจากบทความ	2
	แผนที่ 11 บทอ่านจากกราฟ	2
	แผนที่ 12 บทอ่านจากอินโฟกราฟฟิก	2

- สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 หน่วย หน่วยการเรียนรู้ละ 3 แผนรวมทั้งสิ้น 12 แผน ในแต่ละหน่วยมีรายละเอียดประกอบด้วยสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้การวัดผลและการประเมินผล นำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบแก้ไข โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และให้เสนอแนะเพิ่มเติม นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.22 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 แสดงว่าแผนการ

จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเหมาะสมมาก

- จัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 10 ด้าน และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบแก้ไขโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และให้เสนอแนะเพิ่มเติม นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 แสดงว่าคู่มือการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเหมาะสมมาก โดยความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

ลำดับ	ด้านที่ประเมิน	ความคิดเห็นโดยสรุป
1	ความเป็นมาและความสำคัญ	ความเป็นมาและความสำคัญมีความชัดเจน โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาตัวแปรตาม คือ ผลการประเมินของ PUSA และคะแนน O-NET สาระการอ่านต่ำ แนะนำให้ปรับถ้อยความ และเรียบเรียงคำให้เหมาะสมและดูการอ้างอิงให้ถูกต้อง
2	แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก	
	2.1 แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก	มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ชี้ให้เห็นถึงเป้าหมายสำคัญของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีที่มาที่ไปเชื่อถือได้ แนะนำให้สรุปสาระสำคัญของแต่ละทฤษฎีมาไว้ในคู่มือ
	2.2 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก	หลักการของทฤษฎีมีที่มาที่โดยสังเคราะห์มาจากแนวคิดทฤษฎีอย่างชัดเจน แนะนำให้ปรับถ้อยคำข้อที่ 3 เป็น กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติขั้นสูงด้วยกระบวนการคิดหาคำตอบ

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับ	ด้านที่ประเมิน	ความคิดเห็นโดยสรุป
3	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก	สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นและสัมพันธ์กับขั้นตอนการจัดกิจกรรมและเครื่องมือวัดประเมินผล
4	เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา มีความเหมาะสมสังเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2551 (ฉบับปรับปรุงปี 2560) และโครงสร้างของข้อสอบ PISA โดยแนะนำให้ ออกแบบเวลาในการใช้รูปแบบที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาความฉลาดรู้ และให้เหมาะกับบริบทของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำไปใช้
5	กระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	กระบวนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมาก มีการสังเคราะห์มาจากแนวคิดทฤษฎี สู่หลักการของรูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และกิจกรรมย่อยในแต่ละขั้นสามารถดำเนินการได้จริงสามารถพัฒนาตัวแปรตามได้ โดยแนะนำให้เขียนการประยุกต์ใช้ในการนำขั้นตอนของรูปแบบไปใช้ให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางของผู้ที่จะนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม
6	ระบบสังคม	กำหนดบทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน โดยแนะนำว่าบทบาทที่กำหนดไว้ในรูปแบบเป็นเพียงบทบาทที่ควรจะเป็น เพื่อให้การพัฒนาตัวแปรตามมีประสิทธิภาพ ควรแนะนำเพิ่มเติมไว้ในการประยุกต์ใช้รูปแบบ
7	หลักการตอบสนอง	หลักการตอบสนองมีความเหมาะสม แนะนำให้ปรับคำให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรม
8	ระบบสนับสนุน	ระบบสนับสนุนมีความเหมาะสม แนะนำให้เพิ่มการมีส่วนร่วมจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาตัวแปรตามมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับ	ด้านที่ประเมิน	ความคิดเห็นโดยสรุป
9	การประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก	การประยุกต์ใช้มีความเหมาะสมมาก ครอบคลุมกับกระบวนการสอนทั้งหมด โดยแนะนำให้แบ่งเป็นการสอน ระหว่างการสอน และหลังการสอน เพื่อให้การประยุกต์ใช้ชัดเจนและเห็นภาพในแต่ละลำดับ
10	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมมากตัวครอบคลุมนองค์ประกอบของตัวแปรด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม โดยแนะนำให้หาคุณภาพของเครื่องมือด้วยกระบวนการวิจัยที่ชัดเจนเพื่อความแม่นยำในการวัดผลประเมินผล

3.2.2 เครื่องมือประเมินความสามารถการอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังต่อไปนี้

แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

- สร้างเครื่องมือประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือกวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน จำนวน 45 ข้อ และแบบประเมินค่า 5 ระดับวัดความรักความผูกพันกับการอ่านจำนวน 25 ข้อ

- นำเครื่องมือประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบ เพื่อพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างเครื่องมือประเมินกับจุดประสงค์การเรียนรู้ละให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามคือมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยเหลือแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านจำนวน 40 ข้อ แบบวัดความรักความผูกพันกับการอ่านจำนวน 20 ข้อ

- นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 – 0.7 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.75 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- สร้างเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ

- นำเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบ เพื่อพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างเครื่องมือประเมินกับจุดประสงค์การเรียนรู้ละให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามคือมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยเหลือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ

- นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.3 – 0.8 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

- นำเครื่องมือประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สร้างขึ้น และตรวจสอบความเหมาะสมของประสิทธิภาพเครื่องมือ

3.3.2 รวบรวมข้อมูลนำค่าคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความสอดคล้องจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน โดยใช้สถิติเพื่อการเปรียบเทียบที่ใช้ค่าความแปรปรวน ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

3.3 การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่อทดลองใช้รูปแบบและศึกษาผลการใช้รูปแบบ แบ่งการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในขั้นตอนการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. สมมติฐานการวิจัย

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 44 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมดรวม 20,754 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มอย่างง่ายจากการจับสลากจังหวัด ได้จังหวัดสระแก้ว

ขั้นที่ 2 สุ่มอย่างง่ายจากการจับสลากโรงเรียน ได้โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ชั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากห้องเรียน ได้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 จำนวน 38 คน เป็นกลุ่มทดลอง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือประกอบการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.1.2 คู่มือการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.2 เครื่องมือประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.2.1 แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มมีการวัดซ้ำหลายครั้ง (One-Group Repeated Measures Design)

ตารางที่ 11 แบบแผนที่ใช้ในการวิจัยความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

กลุ่ม	ประเมิน ก่อนเรียน	ตัวแปรอิสระ	ประเมิน หลังเรียน ครั้งที่ 1	ประเมิน หลังเรียน ครั้งที่ 2	ประเมิน หลังเรียน ครั้งที่ 3	ประเมิน หลังเรียน ครั้งที่ 4
E	O1	X	O2	O3	O4	O5

เมื่อ E หมายถึง กลุ่มทดลอง

X หมายถึง รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

O1 หมายถึง การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

O2 หมายถึง การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 3

O3 หมายถึง การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 6

O4 หมายถึง การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 9

O5 หมายถึง การประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ครั้งที่ 4 สัปดาห์ที่ 12

โดยมีการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

5.2 ผู้วิจัยเตรียมจัดเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เช่น แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือในระยะที่ 2

5.2 เตรียมครูผู้ช่วยวิจัยที่จะทำการสอนเพื่อยืนยันความถูกต้อง โดยชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมและการประเมินผล

5.3 ดำเนินการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม โดยดำเนินการ รวมทั้งสิ้น 12 สัปดาห์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ก่อนและหลังจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีการวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA)

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในขั้นตอนเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและ

หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 44 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งหมดรวม 20,754 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ของโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มอย่างง่ายจากการจับสลากจังหวัด ได้จังหวัดสระแก้ว

ขั้นที่ 2 สุ่มอย่างง่ายจากการจับสลากโรงเรียน ได้โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ขั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากห้องเรียน ได้ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 จำนวน 38 คน เป็นกลุ่มทดลอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในระยะที่ 2

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง (One group Pretest and Posttest Design)

ตารางที่ 12 แบบแผนที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย

ประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน	ตัวแปรอิสระ	ประเมินผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
O1	X	O2

เมื่อ X หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

O1 หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

O2 หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง
จัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น t-test (Dependent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- ทดสอบค่าที (t-test dependent)
- การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ (Contents Analysis)
- การวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีการวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA)

GRAD VRU

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.1 ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีการดำเนินการดังนี้

4.1.1 ตรวจสอบคุณภาพของโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) สรุปผลงานวิจัยได้เป็น 4 ส่วนดังนี้

4.1.1.1 ผลวิเคราะห์เชิงพรรณนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

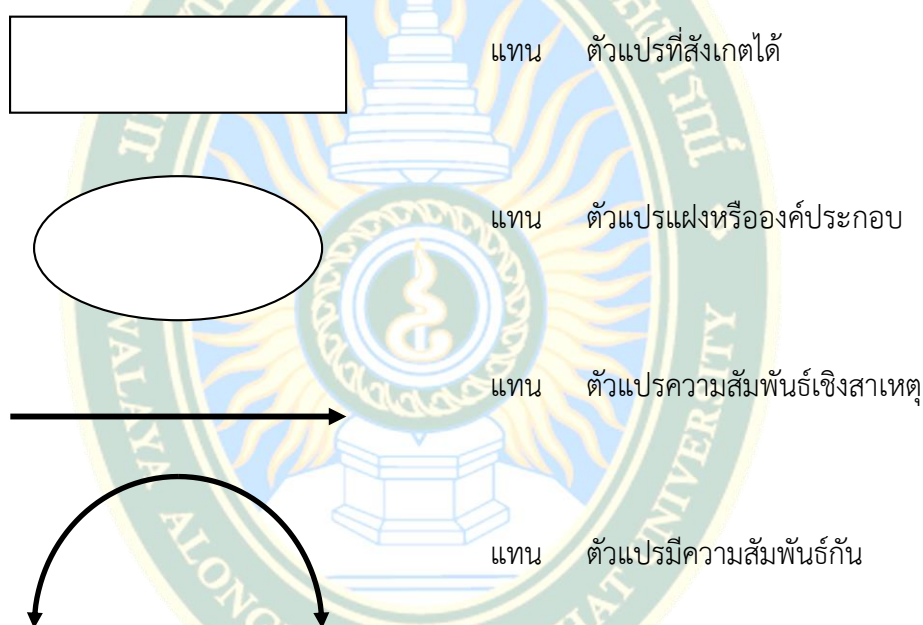
4.1.1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.1.1.3 ตรวจสอบค่าสถิติตัวแปรองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.1.1.4 สรุปผลทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำเสนอในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยกล่าวถึงสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของวัตถุประสงค์ของการวิจัยกำหนดสัญลักษณ์ของโมเดลเชิงสาเหตุของเครื่องหมายที่ใช้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C.V.	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation)
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไค-สแควร์ (chi - square)
λ	หมายถึง	น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
e	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (error) ของตัวบ่งชี้
Sig.	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ
df	หมายถึง	ค่าองศาอิสระ

R ²	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุยกกำลังสอง
**	หมายถึง	อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001
*	หมายถึง	อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
CFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	หมายถึง	ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)
SRMR	หมายถึง	ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual)
NFI	หมายถึง	ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (Normed fit index)
IFI	หมายถึง	ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (Incremental fit index)
CFA	หมายถึง	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)
EFA	หมายถึง	การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis)
AVE	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้
CR	หมายถึง	ค่าความเที่ยงรวม

ความหมายและตัวอย่างของตัวแปรงานวิจัย

SEAR1	คือ	บอกสาระสำคัญของบทอ่านได้
SEAR2	คือ	แยกใจความหลักและใจความรองได้
SEAR3	คือ	ระบุ คำ วลี ประโยค ที่สำคัญในบทอ่านได้
SEAR4	คือ	เห็นคำที่สำคัญหรือคำที่โดดเด่นขณะกวาดสายตาในบทอ่านได้
SEAR5	คือ	บ่งชี้องค์ประกอบ ในบทอ่านได้ เช่น ฉาก ตัวละคร เวลา เป็นต้น
SEAR6	คือ	แยกส่วนประกอบสำคัญ ๆ ในบทอ่านได้ เช่น แก่นเรื่อง ข้อคิด เป็นต้น
SEAR7	คือ	แยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่านได้
SEAR8	คือ	ชี้ความหมายหรือค่านิยมในบทอ่านได้
INTE1	คือ	เข้าใจจุดประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน แม้ไม่มีข้อความตรง ๆ

INTE2	คือ	รู้ความหมายโดยตรงและโดยนัย จากข้อความในบทอ่าน
INTE3	คือ	ตีความ / แปลความ โดยรวมของคำ หรือข้อความในบทอ่านได้
INTE4	คือ	ตีความ / แปลความ เฉพาะในคำ หรือข้อความในบทอ่านได้
INTE5	คือ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ในบทอ่านหลายหัวข้อ / หัวเรื่องได้
INTE6	คือ	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ในบทอ่านหลายหัวข้อ / หัวเรื่องได้
INTE7	คือ	เปรียบเทียบความแตกต่างของสาระ / ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้
INTE8	คือ	หาข้อความมาสนับสนุนสาระ / ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้
INTE9	คือ	เชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมที่มีเข้ากับบทอ่านเกิดเป็นความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น
INTE10	คือ	บูรณาการความรู้ที่ได้จากบทอ่านสร้างความเข้าใจได้อย่างชัดเจน
EAVL1	คือ	แสดงความคิดของตนสนับสนุนสาระในบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล
EAVL2	คือ	แสดงความคิดเห็นโต้แย้งบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล
EAVL3	คือ	เมื่อได้อ่านบทอ่านส่วนหนึ่ง สามารถคาดคะเนสาระที่มีความเป็นไปได้ล่วงหน้า
EAVL4	คือ	เมื่ออ่านส่วนหนึ่ง สามารถคาดคะเนคำถามหรือคำตอบล่วงหน้าได้
EAVL5	คือ	เมื่ออ่านจบ / เพียงพอ สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล
EAVL6	คือ	เมื่ออ่านจบ / เพียงพอ สามารถตัดสินใจได้ว่าบทอ่านดีหรือไม่ดี ได้อย่างมีเหตุผล
EAVL7	คือ	เมื่ออ่านบทอ่านที่มีใช้ทฤษฎี สามารถวิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล
EAVL8	คือ	วิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ในบทอ่าน โดยใช้ความคิดเห็นส่วนตัวได้อย่างสมเหตุสมผล
EAVL9	คือ	อธิบายผลกระทบการใช้ภาษา ของผู้เขียนในบทอ่านได้
EAVL10	คือ	วิจารณ์ลักษณะการใช้ภาษาของผู้เขียนได้อย่างมีเหตุผล
USE1	คือ	นำความรู้หรือข้อคิดที่ได้จากบทอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
USE2	คือ	ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทอ่านได้อย่างสมเหตุสมผล
USE3	คือ	เมื่อต้องการใช้ประโยชน์จากบทอ่าน สามารถเลือกอ่านบทอ่านได้ตรง

	วัตถุประสงค์
USE4	คือ ประยุกต์ความรู้จากบทอ่าน มาใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้
USE5	คือ สร้างสรรค์ชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์จากสิ่งที่อ่านได้
USE6	คือ สร้างสรรค์ผลงานจากการอ่านได้ เช่น งานเขียน แผนภาพ การนำเสนอ เป็นต้น
ATTA1	คือ มีความรักและสนใจการอ่านในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
ATTA2	คือ สนใจเลือกอ่านบทอ่านอย่างหลากหลายประเภท เช่น หนังสือ บทความ สื่อออนไลน์ ป้ายประกาศ เป็นต้น
ATTA3	คือ อ่านสื่อต่าง ๆ แบบผ่านตาโดยไม่สนใจเนื้อหาสำคัญเรื่องที่อ่าน
ATTA4	คือ เห็นคุณค่าของการอ่านว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต
ATTA5	คือ ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญ กับการอ่านในชีวิต ประจำวันค่อนข้างมาก
ATTA6	คือ แนะนำให้คนรอบข้างอ่านบทอ่านที่คิดว่าเป็นประโยชน์
ATTA7	คือ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทอ่านกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน

4.1.1.1 ผลวิเคราะห์เชิงพรรณนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ ความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน ความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ความรักและความผูกพันกับการอ่าน มีรายละเอียดดังนี้

GRAD VRU

1) ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ (n = 420)

ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ		$\bar{x}$	SD.	แปลค่า
SEAR1	บอกสาระสำคัญของบทอ่านได้	3.55	0.69	มาก
SEAR2	แยกใจความหลักและใจความรองได้	3.39	0.68	ปานกลาง
SEAR3	ระบุ คำ วลี ประโยค ที่สำคัญในบทอ่านได้	3.27	0.77	ปานกลาง
SEAR4	เห็นคำที่สำคัญหรือคำที่โดดเด่นขณะกวาดสายตาในบทอ่านได้	3.54	0.81	มาก
SEAR5	บ่งชี้องค์ประกอบ ในบทอ่านได้เช่นฉากตัวละครเวลาเป็นต้น	3.85	0.78	มาก
SEAR6	แยกส่วนประกอบสำคัญๆในบทอ่านได้ เช่น แก่นเรื่อง ข้อคิด เป็นต้น	3.50	0.78	มาก
SEAR7	แยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่านได้	3.65	0.77	มาก
SEAR8	ชี้ความหมายหรือค่านิยมในบทอ่านได้	3.31	0.78	ปานกลาง
ภาพรวม		3.51	0.52	มาก

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระซึ่งในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.51 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 คะแนน ในเกณฑ์ระดับมาก ในรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บ่งชี้องค์ประกอบในบทอ่านได้ เช่น ฉากตัวละครเวลา เป็นต้น ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.78) รองลงมา แยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่านได้ ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.77) บอกสาระสำคัญของบทอ่านได้ ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.69) เห็นคำที่สำคัญหรือคำที่โดดเด่นขณะกวาดสายตาในบทอ่านได้ ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.81) แยกส่วนประกอบสำคัญ ๆ ในบทอ่านได้ เช่น แก่นเรื่อง ข้อคิด เป็นต้น ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.78) และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ แยกใจความหลักและใจความรองได้ ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = 0.68) ชี้ความหมายหรือค่านิยมในบทอ่านได้ ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 0.78) และระบุ คำ วลี ประโยค ที่สำคัญในบทอ่านได้ ($\bar{x} = 3.27$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

2) ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ (n = 420)

ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ		$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
INTE1	เข้าใจจุดประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียนแม้ไม่มีข้อความตรง ๆ	3.40	0.80	ปานกลาง
INTE2	รู้ความหมายโดยตรงและโดยนัยจากข้อความในบทอ่าน	3.38	0.77	ปานกลาง
INTE3	ตีความ/แปลความโดยรวมของคำหรือข้อความในบทอ่านได้	3.40	0.81	ปานกลาง
INTE4	ตีความ/แปลความเฉพาะในคำหรือข้อความในบทอ่านได้	3.37	0.81	ปานกลาง
INTE5	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ในบทอ่านหลายหัวข้อ/หัวเรื่องได้	3.45	0.82	มาก
INTE6	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ในบทอ่านหลายหัวข้อ/หัวเรื่องได้	3.43	0.74	มาก
INTE7	เปรียบเทียบความแตกต่างของสาระ/ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้	3.49	0.75	มาก
INTE8	หาข้อความมาสนับสนุนสาระ/ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้	3.50	0.76	มาก
INTE9	เชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมที่มีเข้ากับบทอ่านเกิดเป็นความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น	3.52	0.75	มาก
INTE10	บูรณาการความรู้ที่ได้จากบทอ่านสร้างความเข้าใจได้อย่างชัดเจน	3.46	0.79	มาก
ภาพรวม		3.44	0.55	มาก

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ ซึ่งในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.44 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 คะแนน ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งในรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมที่มีเข้ากับบทอ่านเกิดเป็นความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.75) รองลงมา หาข้อความมาสนับสนุนสาระ/ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้ ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.76) เปรียบเทียบความแตกต่างของสาระ/ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้ ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.75) บูรณาการความรู้ที่ได้จากบทอ่าน

สร้างความเข้าใจได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.79) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง ส่วนประกอบต่าง ๆ ในบทอ่านหลายหัวข้อ/หัวเรื่องได้ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.74) และมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ เข้าใจจุดประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียนแม้ไม่มีข้อความ ตรง ๆ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.80) ตีความ/แปลความโดยรวมของคำหรือข้อความในบทอ่านได้ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.81) ตีความ/แปลความโดยรวมของคำหรือข้อความในบทอ่านได้ ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.77) และตีความ/แปลความเฉพาะในคำหรือข้อความในบทอ่านได้ ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

3) ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน (n = 420)

ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน		$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
EAVL1	แสดงความคิดของตนสนับสนุนสาระในบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล	3.57	0.82	มาก
EAVL2	แสดงความคิดเห็นโต้แย้งบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล	3.45	0.85	มาก
EAVL3	เมื่อได้อ่านบทอ่านส่วนหนึ่ง สามารถคาดคะเนสาระ ที่มีความเป็นไปได้ล่วงหน้า	3.45	0.81	มาก
EAVL4	เมื่ออ่านส่วนหนึ่งสามารถคาดคะเนคำถามหรือคำตอบล่วงหน้าได้	3.38	0.79	ปานกลาง
EAVL5	เมื่ออ่านจบ/เพียงพอสามารถประเมิน ความน่าเชื่อถือของบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล	3.59	0.81	มาก
EAVL6	เมื่ออ่านจบ/เพียงพอสามารถตัดสินใจว่าบทอ่านดีหรือไม่ดี ได้ อย่างมีเหตุผล	3.61	0.84	มาก
EAVL7	เมื่ออ่านบทอ่านที่มีไขทฤษฎีสามารถวิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของบท อ่านได้อย่างมีเหตุผล	3.37	0.78	ปานกลาง
EAVL8	วิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ในบทอ่าน โดยใส่ความคิดเห็นส่วนตัวได้อย่าง สมเหตุสมผล	3.52	0.82	มาก
EAVL9	อธิบายผลกระทบการใช้ภาษา ของผู้เขียนในบทอ่านได้	3.38	0.76	ปานกลาง
EAVL10	วิจารณ์ลักษณะการใช้ภาษาของผู้เขียนได้อย่างมีเหตุผล	3.36	0.85	ปานกลาง
ภาพรวม		3.47	0.55	มาก

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน ซึ่งในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งในรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่ออ่านจบ/เพียงพอสามารถตัดสินใจว่าบทอ่านดีหรือไม่ดี ได้อย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.84$) รองลงมา เมื่ออ่านจบ/เพียงพอสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.81$) แสดงความคิดของตนสนับสนุนสาระในบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.82$) วิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ในบทอ่าน โดยใส่ความคิดเห็นส่วนตัวได้อย่างสมเหตุสมผล ($\bar{X} = 3.52, S.D. = 0.82$) เมื่อได้อ่านบทอ่านส่วนหนึ่ง สามารถคาดคะเนสาระที่มีความเป็นไปได้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.81$) และแสดงความคิดเห็นโต้แย้งบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.85$) และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ อธิบายผลกระทบการใช้ภาษา ของผู้เขียนในบทอ่านได้ ($\bar{X} = 3.38, S.D. = 0.79$) เมื่ออ่านส่วนหนึ่งสามารถคาดคะเนคำถามหรือคำตอบล่วงหน้าได้ ($\bar{X} = 3.38, S.D. = 0.79$) เมื่ออ่านบทอ่านที่มีใช้ทฤษฎีสามารถวิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.37, S.D. = 0.78$) และ วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาของผู้เขียนได้อย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.36, S.D. = 0.85$) ตามลำดับ

4) ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้ (n = 420)

ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้		$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
USE1	นำความรู้หรือข้อคิดที่ได้จากบทอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.73	0.90	มาก
USE2	ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทอ่านได้อย่างสมเหตุสมผล	3.66	0.82	มาก
USE3	เมื่อต้องการใช้ประโยชน์จากบทอ่าน สามารถเลือกอ่านบทอ่านได้ตรงวัตถุประสงค์	3.60	0.84	มาก
USE4	ประยุกต์ความรู้จากบทอ่าน มาใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้	3.71	0.85	มาก
USE5	สร้างสรรค์ชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์จากสิ่งที่อ่านได้	3.55	0.83	มาก
USE6	สร้างสรรค์ผลงานจากการอ่านได้ เช่น งานเขียน แผนภาพ การนำเสนอ เป็นต้น	3.62	0.87	มาก
ภาพรวม		3.65	0.63	มาก

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ซึ่งในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.65 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งในรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด นำความรู้หรือข้อคิดที่ได้จากบทอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ 3.73, S.D. = 0.90) รองลงมา ประยุกต์ความรู้จากบทอ่าน มาใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ = 3.71, S.D. = 0.85) ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทอ่านได้อย่างสมเหตุสมผล ($\bar{X}$ = 3.66, S.D. = 0.82) สร้างสรรค์ผลงานจากการอ่านได้ เช่น งานเขียน แผนภาพ การนำเสนอ เป็นต้น ($\bar{X}$ = 3.62, S.D. = 0.87) เมื่อต้องการใช้ประโยชน์จากบทอ่าน สามารถเลือกอ่านบทอ่านได้ตรงวัตถุประสงค์ ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = 0.84) และ สร้างสรรค์ชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์จากสิ่งที่อ่านได้ ($\bar{X}$ = 3.55, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

5) ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน (n = 420)

ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน		$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
ATTA1	มีความรักและสนใจการอ่านในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ	3.47	0.87	มาก
ATTA2	สนใจเลือกอ่านบทอ่านอย่างหลากหลายประเภท เช่น หนังสือ บทความ สื่อออนไลน์ ป้ายประกาศ เป็นต้น	3.52	0.87	มาก
ATTA3	อ่านสื่อต่าง ๆ แบบผ่านตาโดยไม่สนใจเนื้อหาสำคัญเรื่องที่อ่าน	3.40	0.95	ปานกลาง
ATTA4	เห็นคุณค่าของการอ่านว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต	3.56	0.88	มาก
ATTA5	ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับการอ่านในชีวิตประจำวันค่อนข้างมาก	3.47	0.85	มาก
ATTA6	แนะนำให้คนรอบข้างอ่านบทอ่านที่คิดว่าเป็นประโยชน์	3.39	0.91	ปานกลาง
ATTA7	มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทอ่านกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน	3.46	0.91	มาก
ภาพรวม		3.47	0.70	มาก

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน ซึ่งในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งในรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เห็นคุณค่าของการอ่านว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ($\bar{X}$ 3.56, S.D. = 0.88) รองลงมา สนใจเลือกอ่านบทอ่านอย่างหลากหลายประเภท เช่น หนังสือ บทความ สื่อออนไลน์ ป้ายประกาศ เป็นต้น ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.87) ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญ กับการอ่านในชีวิตประจำวันค่อนข้างมาก ($\bar{X}$ = 3.47, S.D. = 0.85) มีความรักและสนใจการอ่านในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 3.47, S.D. = 0.87) และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทอ่านกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ = 3.46, S.D. = 0.91) มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ อ่านสื่อต่าง ๆ แบบผ่านตาโดยไม่สนใจเนื้อหาสำคัญเรื่องที่อ่าน ($\bar{X}$ = 3.40, S.D. = 0.95) และแนะนำให้คนรอบข้างอ่านบทอ่านที่คิดว่าเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 3.39, S.D. = 0.91) ตามลำดับ

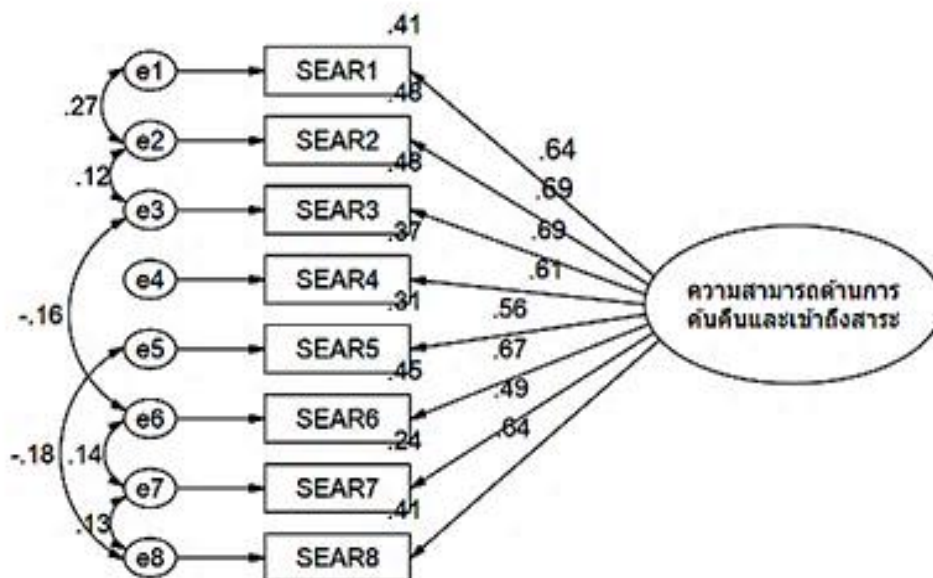
4.1.1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในส่วนนี้เป็นการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และใช้เทคนิคการเชื่อมลูกศรระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างสองตัวแปรโดยพิจารณาจากค่า MI (Modification Indices) สรุปผลการวิเคราะห์เป็นรายตัวแปรดังนี้

4.2.1 ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระประกอบด้วย 8 ตัวแปรสังเกตได้ (SEAR1 – SEAR8) ผลทดสอบพบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า Chi – Square = 20.114 df = 14.0 Sig. = 0.127 > 0.05 และ CMIN/df. = 1.437 < 2.0 และมีความสอดคล้องและค่าสถิติโดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 0.994 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.988 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.970 > 0.90, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.032 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.013 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.981 > 0.90 และ

ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ $0.994 > 0.90$ กล่าวได้ว่าดัชนีเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity) แสดงผลดังภาพที่ 12

Chi-square=20.114 df.= 14 Sig.= .127 CMIN/df. = 1.437 n. 420
 CFI=.994 NFI=.981 GFI=.988 AGFI=.970 IFI=.994
 RMSEA=.032 RMR=.013

ภาพที่ 12 แสดงโมเดลตัวแปรแฝงซึ่งองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ

GRAD VRU

ตารางที่ 18 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ

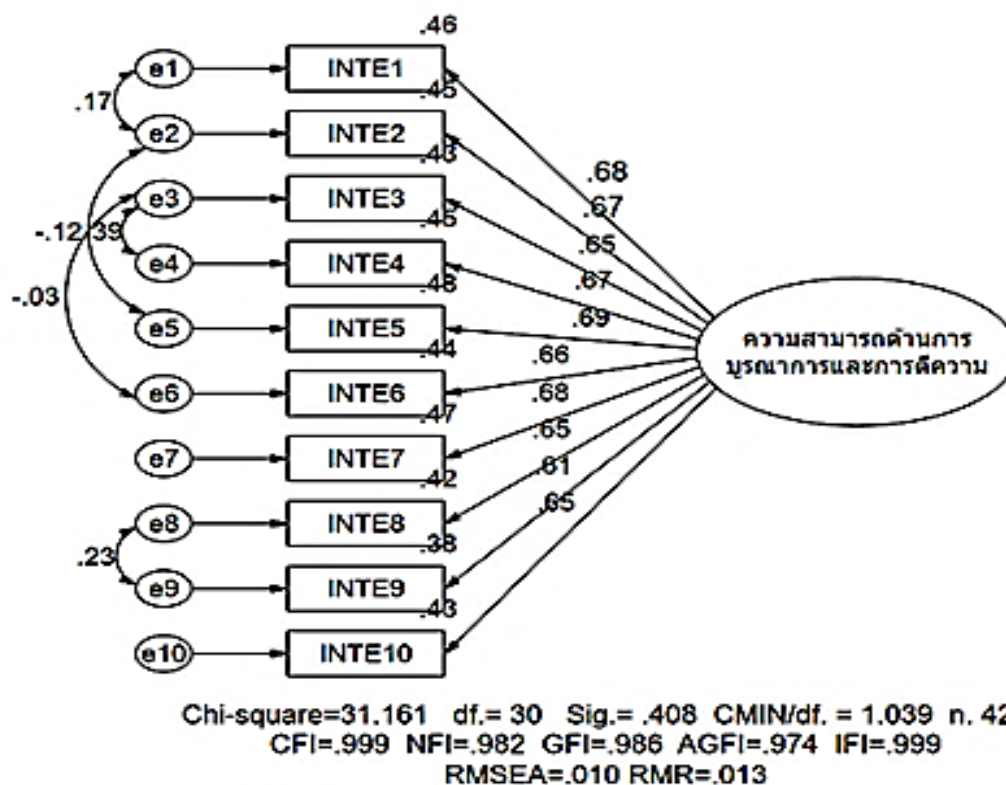
ด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ	λ	SE.	t-value	R ²
SEAR1 (ค่าคงที่พารามิเตอร์)	0.64	-	-	41.0%
SEAR2	0.69	0.08	13.126**	48.0%
SEAR3	0.69	0.11	10.916**	48.0%
SEAR4	0.61	0.11	10.304**	37.0%
SEAR5	0.56	0.11	9.444**	31.0%
SEAR6	0.67	0.11	10.781**	45.0%
SEAR7	0.49	0.10	8.260**	24.0%
SEAR8	0.64	0.11	10.572**	41.0%
ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (AVE) = 0.595				
ค่าความเที่ยงรวม (CR) = 0.838				

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวแปรด้านความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ประกอบด้วย 8 ตัวแปรสังเกตได้ (SEAR1 – SEAR8) มีน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.49 – 0.69 มากกว่า 0.40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุยกกำลังสอง (R²) ระหว่าง 24.0% - 48.0% ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนถูกสกัดได้ (AVE) เท่ากับ 0.595 มากกว่า 0.50 กล่าวได้ว่า โมเดลการวัดมีความตรงเชิงลู่เข้าที่ดีถือว่าตัวแปรมีความเป็นเอกภาพที่ดี และมีค่าความเที่ยงรวม (CR) เท่ากับ 0.838 มากกว่า 0.60 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแบบจำลองด้านองค์การทุกตัวความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูง ซึ่งผลมีค่าการวัดมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูงที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกภาพตัวแปรแฝงซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ สามารถนำเข้าโมเดลแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

4.2.2 ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ ประกอบด้วย 10 ตัวแปรสังเกตได้ (INTE1 – INTE10) ผลทดสอบพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยมีค่า Chi – Square = 31.161 df = 30.0 Sig. = 0.408 > 0.05 และ CMIN/df. = 1.039 < 2.0 และมีความสอดคล้องและค่าสถิติโดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.986 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.971 > 0.90, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.010 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.013 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.982 > 0.90 และดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90 กล่าวได้ว่าดัชนีเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity) แสดงผลดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ

ตารางที่ 19 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ

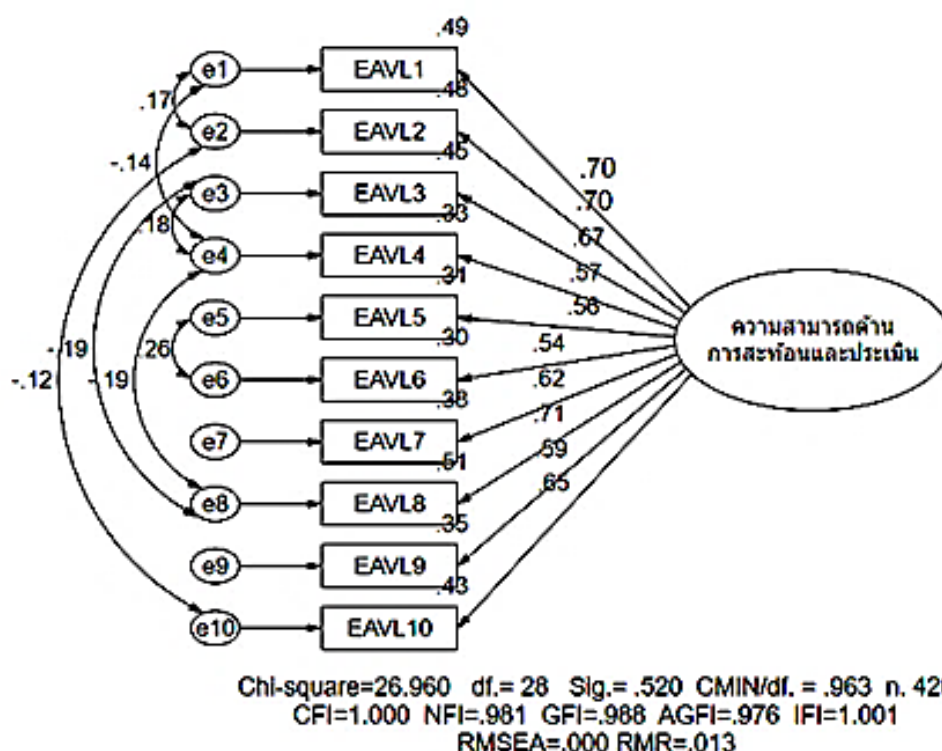
ด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ	λ	SE.	t-value	R ²
INTE1 (ค่าคงที่พารามิเตอร์)	0.68	-	-	46.0%
INTE2	0.67	0.07	13.211**	45.0%
INTE3	0.65	0.08	11.689**	43.0%
INTE4	0.67	0.08	12.109**	45.0%
INTE5	0.69	0.09	12.346**	48.0%
INTE6	0.66	0.08	11.964**	44.0%
INTE7	0.68	0.08	12.312**	47.0%
INTE8	0.65	0.08	11.664**	42.0%
INTE9	0.61	0.08	11.152**	38.0%
INTE10	0.65	0.08	11.843**	43.0%
ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (AVE) = 0.539				
ค่าความเที่ยงรวม (CR) = 0.887				

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวแปรด้านความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ประกอบด้วย 10 ตัวแปรสังเกตได้ (INTE1 – INTE10) มีน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.61 – 0.69 มากกว่า 0.40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง (R²) ระหว่าง 38.0% - 48.0% ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนถูกสกัดได้ (AVE) เท่ากับ 0.539 มากกว่า 0.50 กล่าวได้ว่าโมเดลการวัดมีความตรงเชิงลู่เข้าที่ดีถือว่าตัวแปรมีความเป็นเอกภาพที่ดี และมีค่าความเที่ยงรวม (CR) เท่ากับ 0.887 มากกว่า 0.60 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแบบจำลองด้านองค์กรทุกตัวความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูง ซึ่งผลมีค่าการวัดมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูงที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกภาพตัวแปรแฝงซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ สามารถนำเข้าโมเดลแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

4.2.3 ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน ประกอบด้วย 10 ตัวแปรสังเกตได้ (EAVL1 – EAVL10) ผลทดสอบพบว่ามีคุณสมบัติตรงกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า Chi - Square = 26.960 df = 28.0 Sig. = 0.520 > 0.05 และ CMIN/df. = 0.963 < 2.0 และมีความสอดคล้องและค่าสถิติโดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 1.000 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.988 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.976 > 0.90, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.000 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.013 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.981 > 0.90 และ ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ 1.001 > 0.90 กล่าวได้ว่าดัชนีเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity) แสดงผลดังภาพที่ 14

ภาพที่ 14 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน

ตารางที่ 20 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน

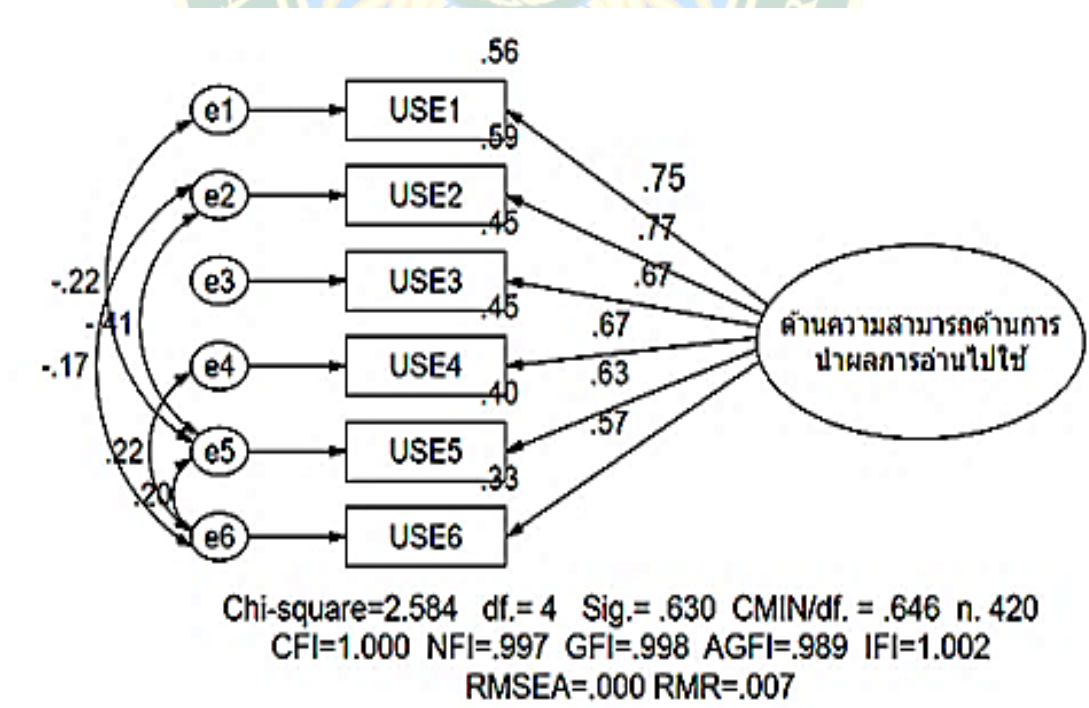
ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน	λ	SE.	t-value	R ²
EAVL1 (ค่าคงที่พารามิเตอร์)	0.70	-	-	49.0%
EAVL2	0.70	0.07	14.097**	48.0%
EAVL3	0.67	0.08	12.052**	46.0%
EAVL4	0.57	0.08	9.771**	33.0%
EAVL5	0.56	0.08	10.389**	31.0%
EAVL6	0.55	0.08	10.175**	30.0%
EAVL7	0.62	0.07	11.511**	39.0%
EAVL8	0.71	0.08	12.681**	51.0%
EAVL9	0.59	0.07	11.025**	35.0%
EAVL10	0.66	0.08	12.033**	43.0%
ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (AVE) = 0.504				
ค่าความเที่ยงรวม (CR) = 0.870				

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวแปรด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ประกอบด้วย 10 ตัวแปรสกัดได้ (EAVL1 – EAVL10) มีน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.55 – 0.71 มากกว่า 0.40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง (R²) ระหว่าง 30.0% - 49.0% ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนถูกสกัดได้ (AVE) เท่ากับ 0.504 มากกว่า 0.50 กล่าวได้ว่า โมเดลการวัดมีความตรงเชิงลู่เข้าที่ดีถือว่าตัวแปรมีความเป็นเอกภาพที่ดี และมีค่าความเที่ยงรวม (CR) เท่ากับ 0.870 มากกว่า 0.60 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแบบจำลองด้านองค์การทุกตัวความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูง ซึ่งผลมีค่าการวัดมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูงที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกภาพตัวแปรแฝงซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ สามารถนำเข้าโมเดลแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

4.2.4 ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้

ผลการวิเคราะห์โมเดลตัวแปรบ่งชี้ซึ่งประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ประกอบด้วย 6 ตัวแปรสังเกตได้ (USE1 – USE6) ผลทดสอบพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า Chi – Square = 2.584 df = 4.0 Sig. = 0.630 > 0.05 และ CMIN/df. = 0.646 < 2.0 และมีความสอดคล้องและค่าสถิติโดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 1.000 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.998 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.989 > 0.90, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.000 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.007 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.997 > 0.90 และ ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ 1.002 > 0.90 กล่าวได้ว่าดัชนีเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity) แสดงผลดังภาพที่ 15

ภาพที่ 15 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้ซึ่งประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้

ตารางที่ 21 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้

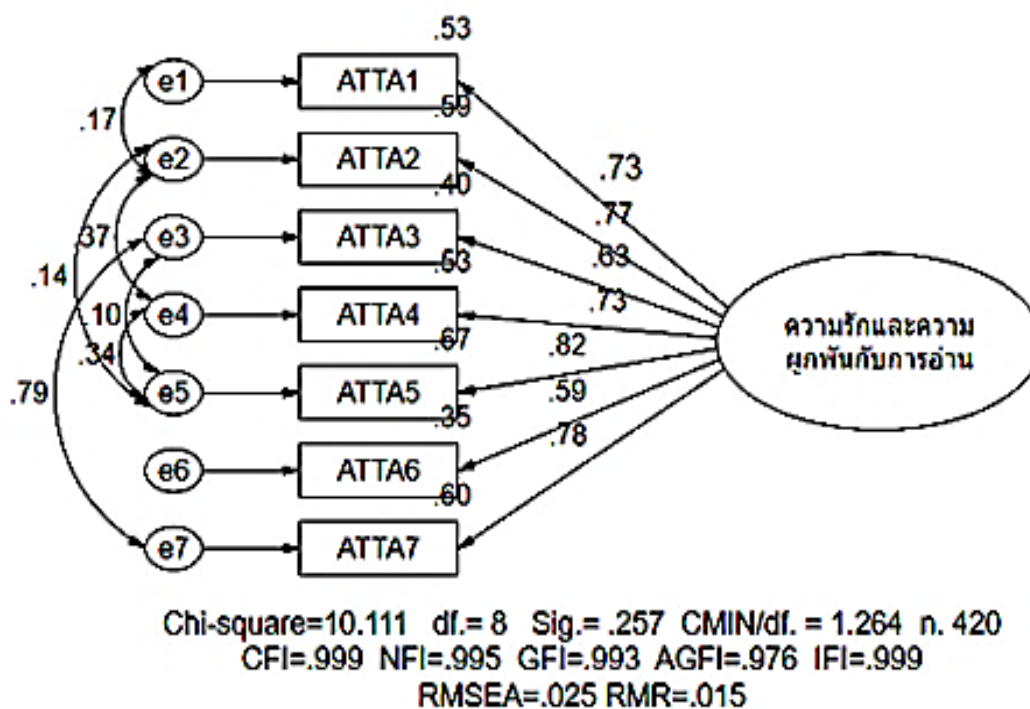
ด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน	λ	SE.	t-value	R ²
USE1 (ค่าคงที่พารามิเตอร์)	0.75	-	-	57.0%
USE2	0.77	0.07	13.429**	59.0%
USE3	0.67	0.07	12.588**	45.0%
USE4	0.67	0.07	12.529**	45.0%
USE5	0.63	0.08	10.053**	40.0%
USE6	0.57	0.08	9.694**	33.0%
ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (AVE) = 0.564				
ค่าความเที่ยงรวม (CR) = 0.837				

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวแปรด้านความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ประกอบด้วย 6 ตัวแปรสกัดได้ (USE1 – USE6) มีน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.57 – 0.77 มากกว่า 0.40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง (R²) ระหว่าง 33.0% - 59.0% ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนถูกสกัดได้ (AVE) เท่ากับ 0.564 มากกว่า 0.50 กล่าวได้ว่า โมเดลการวัดมีความตรงเชิงลู่เข้าที่ดีถือว่าตัวแปรมีความเป็นเอกภาพที่ดี และมีค่าความเที่ยงรวม (CR) เท่ากับ 0.837 มากกว่า 0.60 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแบบจำลองด้านองค์การทุกตัวความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูง ซึ่งผลมีการวัดมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูงที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกภาพตัวแปรแฝงซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์สามารถนำเข้าโมเดลแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

4.3.5 ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน

ผลการวิเคราะห์โมเดลตัวแปรบ่งชี้ซึ่งประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน ประกอบด้วย 7 ตัวแปรสังเกตได้ (ATTA1 – ATTA7) ผลทดสอบพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยมีค่า Chi – Square = 10.111 df = 8.0 Sig. = 0.257 > 0.05 และ CMIN/df. = 1.264 < 2.0 และมีความสอดคล้องและค่าสถิติโดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.993 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.976 > 0.90, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.025 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.015 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.995 > 0.90 และ ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90 กล่าวได้ว่าดัชนีเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity) แสดงผลดังภาพ

ภาพที่ 16 แสดงโมเดลตัวแปรบ่งชี้ซึ่งประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน

ตารางที่ 22 แสดงผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน

ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน	λ	SE.	t-value	R ²
ATTA1 (ค่าคงที่พารามิเตอร์)	0.73	-	-	53.0%
ATTA2	0.77	0.07	14.889**	59.0%
ATTA3	0.63	0.08	11.679**	40.0%
ATTA4	0.73	0.08	13.019**	53.0%
ATTA5	0.82	0.08	14.534**	67.0%
ATTA6	0.59	0.08	11.144**	35.0%
ATTA7	0.78	0.08	14.381**	60.0%
ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (AVE) = 0.525				
ค่าความเที่ยงรวม (CR) = 0.884				

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวแปรด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ประกอบด้วย 7 ตัวแปรสังเกตได้ (ATTA1 – ATTA7) มีน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.59 – 0.82 มากกว่า 0.40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง (R²) ระหว่าง 35.0% - 67.0% ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนถูกสกัดได้ (AVE) เท่ากับ 0.525 มากกว่า 0.50 กล่าวได้ว่า โมเดลการวัดมีความตรงเชิงลู่เข้าที่ดีถือว่าตัวแปรมีความเป็นเอกภาพที่ดี และมีค่าความเที่ยงรวม (CR) เท่ากับ 0.884 มากกว่า 0.60 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแบบจำลองด้านองค์การทุกตัวความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูง ซึ่งผลมีค่าการวัดมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูงที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกภาพตัวแปรแฝงซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ สามารถนำเข้าโมเดลแบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

4.1.1.3 ตรวจสอบค่าสถิติตัวแปรองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 23 ผลวิเคราะห์การตรวจสอบค่าสถิติตัวแปรองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปร	ค่า พิสัย	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	$\bar{x}$	S.D.	ค่า แปรปรวน	ความ ค่าเบ้	ความ โด่ง
<u>ด้านการเข้าถึงและค้นคว้าสาระ</u>								
SEAR1	4.00	1.00	5.00	3.55	0.69	0.47	0.07	0.02
SEAR2	3.00	2.00	5.00	3.39	0.68	0.46	0.31	-0.02
SEAR3	4.00	1.00	5.00	3.27	0.77	0.59	0.15	0.30
SEAR4	4.00	1.00	5.00	3.54	0.81	0.66	-0.16	-0.20
SEAR5	3.00	2.00	5.00	3.85	0.78	0.61	-0.18	-0.49
SEAR6	4.00	1.00	5.00	3.50	0.78	0.61	0.05	-0.25
SEAR7	4.00	1.00	5.00	3.65	0.77	0.59	-0.02	-0.25
SEAR8	4.00	1.00	5.00	3.31	0.78	0.61	0.09	0.37
<u>การบูรณาการและการตีความ</u>								
INTE1	4.00	1.00	5.00	3.40	0.80	0.64	0.10	-0.15
INTE2	4.00	1.00	5.00	3.38	0.77	0.60	0.02	-0.25
INTE3	4.00	1.00	5.00	3.40	0.81	0.66	-0.08	-0.04
INTE4	4.00	1.00	5.00	3.37	0.81	0.66	0.00	-0.03
INTE5	4.00	1.00	5.00	3.45	0.82	0.68	-0.02	-0.29
INTE6	4.00	1.00	5.00	3.43	0.74	0.54	-0.07	0.07
INTE7	4.00	1.00	5.00	3.49	0.75	0.56	-0.03	0.23
INTE8	4.00	1.00	5.00	3.50	0.76	0.58	0.11	0.01
INTE9	4.00	1.00	5.00	3.52	0.75	0.57	-0.04	-0.14
INTE10	4.00	1.00	5.00	3.46	0.79	0.63	0.07	-0.13

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่า พิสัย	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	$\bar{x}$	S.D.	ค่า แปรปรวน	ความ ค่าเบ้	ความ โด่ง
<u>ด้านการสะท้อนและประเมิน</u>								
EAVL1	4.00	1.00	5.00	3.57	0.82	0.67	-0.06	0.02
EAVL2	4.00	1.00	5.00	3.45	0.85	0.72	0.01	-0.16
EAVL3	4.00	1.00	5.00	3.45	0.81	0.66	0.04	-0.35
EAVL4	4.00	1.00	5.00	3.38	0.79	0.62	0.09	0.05
EAVL5	4.00	1.00	5.00	3.59	0.81	0.65	-0.11	-0.18
EAVL6	4.00	1.00	5.00	3.61	0.84	0.70	-0.05	-0.35
EAVL7	4.00	1.00	5.00	3.37	0.78	0.62	0.17	-0.04
EAVL8	4.00	1.00	5.00	3.52	0.82	0.67	0.05	-0.26
EAVL9	4.00	1.00	5.00	3.38	0.76	0.58	0.05	0.33
EAVL10	4.00	1.00	5.00	3.36	0.85	0.72	0.15	-0.12
<u>ด้านการนำผลการอ่านไปใช้</u>								
USE1	4.00	1.00	5.00	3.73	0.90	0.81	-0.24	-0.46
USE2	3.00	2.00	5.00	3.66	0.82	0.67	-0.04	-0.56
USE3	4.00	1.00	5.00	3.60	0.84	0.71	-0.23	0.29
USE4	4.00	1.00	5.00	3.71	0.85	0.72	-0.16	-0.37
USE5	4.00	1.00	5.00	3.55	0.83	0.69	-0.08	-0.18
USE6	4.00	1.00	5.00	3.62	0.87	0.76	-0.29	-0.05
<u>ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน</u>								
ATTA1	4.00	1.00	5.00	3.47	0.87	0.77	-0.02	-0.29
ATTA2	4.00	1.00	5.00	3.52	0.87	0.75	-0.01	-0.45
ATTA3	4.00	1.00	5.00	3.40	0.95	0.90	-0.05	-0.39
ATTA4	4.00	1.00	5.00	3.56	0.88	0.77	0.02	-0.51
ATTA5	4.00	1.00	5.00	3.47	0.85	0.72	0.02	-0.27
ATTA6	4.00	1.00	5.00	3.39	0.91	0.82	-0.08	-0.35
ATTA7	4.00	1.00	5.00	3.46	0.91	0.84	-0.06	-0.32

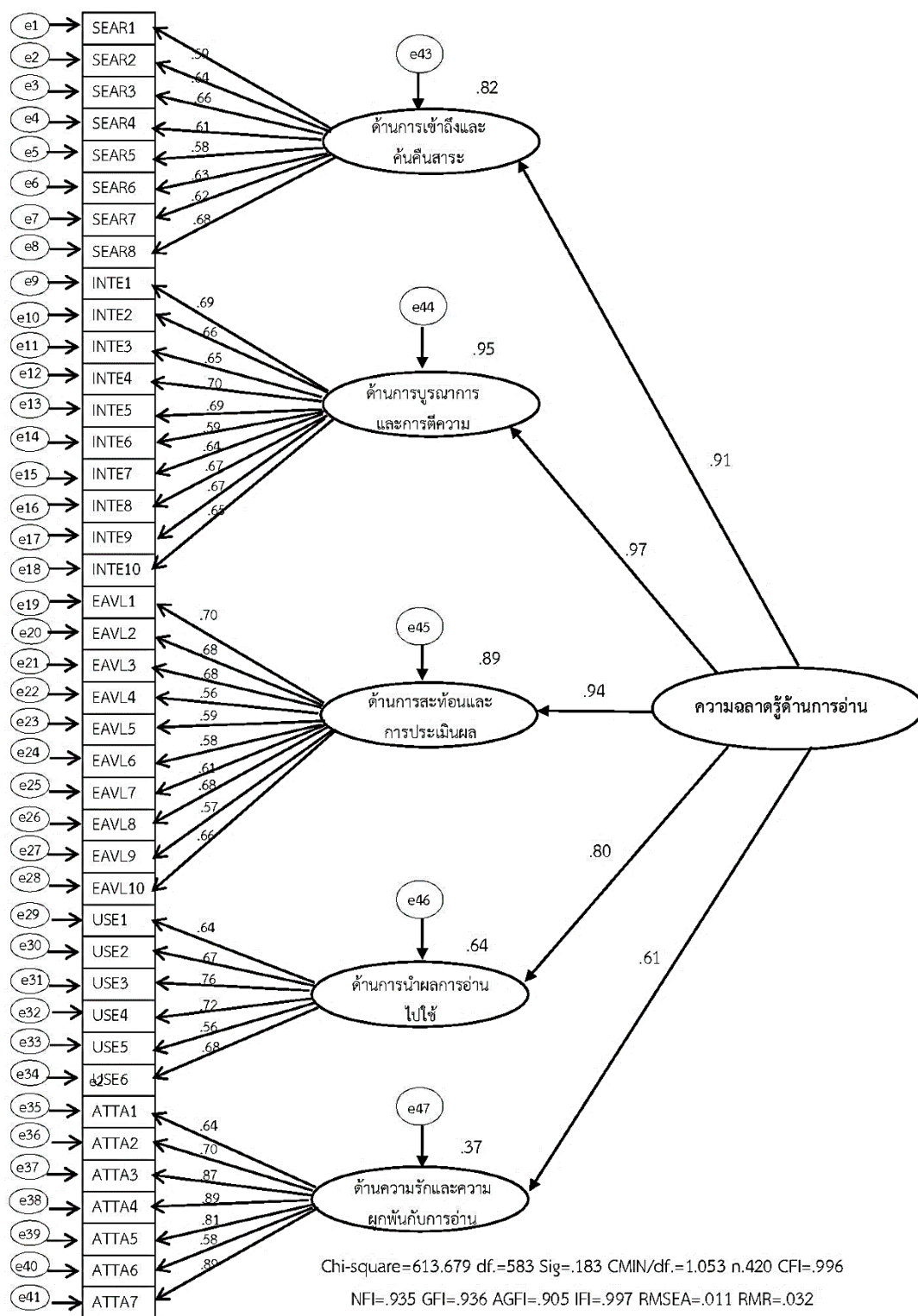
ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบค่าสถิติตัวแปรองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและประเมิน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน มีค่าพิสัยที่ 3.00 – 4.00 ค่าต่ำสุด 1.00 และสูงสุด 5.00 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.27 – 3.85 โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.68 – 0.95 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีการกระจายอยู่ใกล้กับค่าเฉลี่ย เนื่องจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวมีค่าไม่เกิน 30% ของค่าเฉลี่ยและมีค่าความแปรปรวน (Variance) หรือค่ากำลังสองของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.46 – 0.90 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) หรือความไม่สมมาตรของการแจกแจงในภาพรวม พบว่า ตัวแปรมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรทั้งหมดมีค่าคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยมีค่าความเบ้อยู่ระหว่าง (-0.29) ถึง 0.31 เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Kurtosis) ระหว่าง (-0.56) ถึง 0.37 ตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรบ่งชี้แปรแบบจำลองทุกตัวมีความเที่ยงความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.1.1.4 สรุปผลทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในส่วนนี้วิเคราะห์สรุปผลทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างและทำการปรับโมเดลให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้ค่าสถิติเป็นที่ยอมรับโดยวิธีเชื่อมตัวแปร Modification Indices และทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างด้วยการพิจารณาค่าน้ำหนักตัวแปรและค่า R^2 เพื่อตรวจสอบความผันแปรร่วมของตัวบ่งชี้ สรุปผลดังภาพที่ 17 และตารางที่ 24

GRAD VRU

ภาพที่ 17 องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 24 แสดงค่าสถิติประเมินความกลมกลืนองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ดัชนี	เกณฑ์วัด	ผลลัพธ์	ผลสรุป	แนวคิดในการอ้างอิง
Chi - Square = 613.679 df. = 583.0 n. = 420				
Sig.	> 0.05	0.183	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006), Bollen (1989) and Sorbon (1996)
CMIN/df.	< 2.0	1.053	ตรงเกณฑ์	Bollen (1989) , Diamantopoulos , Siguaw (2000)
GFI	> 0.90	0.936	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006),Browne and Cudeck (1993)
AGFI	> 0.90	0.905	ตรงเกณฑ์	Durande-Moreau an Usunier (1999)
NFI	> 0.90	0.935	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
IFI	> 0.90	0.997	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
CFI	> 0.90	0.996	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
RMR	< 0.05	0.032	ตรงเกณฑ์	Diamantopoulos , Siguaw (2000)
RMSEA	< 0.05	0.011	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006),Browne and Cudeck (1993)

ผลวิเคราะห์ค่าสถิติประเมินความกลมกลืนองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ สอดคล้อง
กับตามแนวคิดของ Hair et al. (2006) Bollen (1989) Sorbon (1996) โมเดลมีความสอดคล้อง
กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi - Square = 613.679 df = 583.0 Sig. = 0.183 >
0.05 และ CMIN/df. = 1.053 < 2.0 ผลการวิเคราะห์จากการปรับโมเดล พบว่า ดัชนี จำนวน 7
ตัว มีความสอดคล้องและค่าสถิติเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้ง 7 ดัชนี สรุปได้ดังนี้

1. ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index: CFI) ซึ่งผลการ
วิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับ 0.996 > 0.90 ผลของค่าดัชนีเป็นไปตามแนวคิดของ Hair et al. (2006) ซึ่ง
CFI ที่ดีควรมีค่า 0.90 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์

2. ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) เป็นการแสดงถึงปริมาณความ
แปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้ด้วยโมเดล ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับ 0.936 >
0.90 ผลของค่าดัชนีเป็นไปตามแนวคิดของ Hair et al. (2006) Mueller (1996) ซึ่ง GFI ที่ดีควรมีค่า
0.90 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์

3. ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เป็น
การแสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้ด้วยโมเดลปรับแก้ด้วยองศา
ความเป็นอิสระ โดยทั่วไปค่า AGFI มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ค่า ซึ่ง ค่า AGFI ที่ยอมรับได้ควรมีค่า
มากกว่า 0.90 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับ 0.905 > 0.90 ผลของค่าดัชนีเป็นไปตามแนวคิดของ

Durande-Moreau an Usunier (1999) ซึ่ง AGFI ที่ดีควรมีค่า 0.90 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์

4. ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยค่า RMSEA ที่ดีมากควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 หรือมีค่าระหว่าง 0.05 ถึง 0.08 หมายถึง โมเดลค่อนข้างสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์หามีค่าเท่ากับ $0.011 < 0.05$ ซึ่งเป็นค่า RMSEA ที่ดีมาก ผลของค่าดัชนีเป็นไปตามแนวคิด ตรงตามเกณฑ์ Hair et al. (2006) Browne and Cudeck (1993) แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์

5. ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (Normed fit index; NFI) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยค่า NFI ที่ยอมรับได้ควรมีค่ามากกว่า 0.90 ซึ่งผลการวิเคราะห์หามีค่าเท่ากับ $0.935 > 0.90$ ผลของค่าดัชนีเป็นไปตามแนวคิดของ Hair et al. (2006) แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์

6. ดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (Incremental fit index; IFI) เป็นค่าดัชนีที่ทดสอบเปรียบเทียบรูปแบบทดสอบกับรูปแบบฐานที่ตัวแปรทุกตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กับมีค่ามากกว่า 0.90 ซึ่งจะแสดงว่ารูปแบบทางทฤษฎีสามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรได้อย่างดี โดยค่า IFI ที่ยอมรับได้ควรมีค่ามากกว่า 0.90 ซึ่งผลการวิเคราะห์หามีค่าเท่ากับ $0.997 > 0.90$ ผลของค่าดัชนีเป็นไปตามแนวคิดของ Hair et al. (2006) แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์

7. ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual: RMR) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยค่า RMR ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 และค่าที่ดีควรมีค่าเท่ากับ 0 หรือเข้าใกล้ 0 มากที่สุด ซึ่งผลการวิเคราะห์หามีค่า RMR เท่ากับ $0.032 < 0.05$ เป็นค่า RMR ที่ดีผลของค่าดัชนีเป็นไปตามแนวคิด ตรงตามเกณฑ์ Diamantopoulos, Sigaw (2000) แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์

จากผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีทั้ง 7 ตัว ชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยตัวแปร ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและประเมิน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเงื่อนไข

ในระบับการยอมรับทางสถิติเป็นไปตามเกณฑ์การกำหนดค่าซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity) หรือ OK Fit Confirm สรุปผลทดสอบอทิธิพลได้ดังนี้

ตารางที่ 25 แสดงค่าสถิติผลทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

องค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน	น้ำหนักองค์ประกอบ			
	λ	SE.	t-value	R ²
ด้านการค้นคืนและเข้าถึงสาระ (ค่าคงที่พารามิเตอร์)	0.91	-	-	0.82
ด้านการบูรณาการและการตีความ	0.97	0.14	10.615**	0.95
ด้านการสะท้อนและประเมิน	0.94	0.14	10.565**	0.89
ด้านการนำผลการอ่านไปใช้	0.80	0.13	9.340**	0.64
ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน	0.61	0.14	9.496**	0.37

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากภาพที่ 17 และตารางที่ 25 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติผลทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและประเมินด้านการนำผลการอ่านไปใช้ และด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 41 ตัวแปร โดยมีน้ำหนักค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.52 – 0.89 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง (R²) ระหว่าง 27.0% - 94.0% โดยผลการวิเคราะห์แบบจำลององค์ประกอบสรุปผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

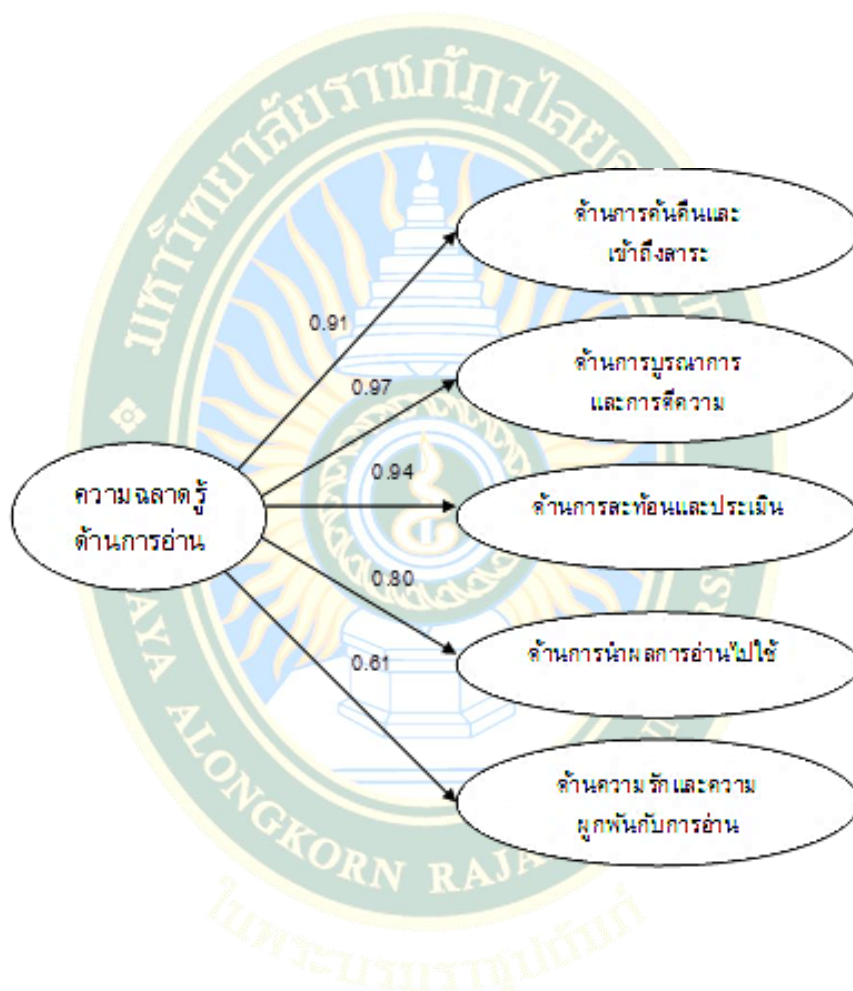
1) ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.91 โดยสามารถอธิบายอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 82.0%

2) ด้านการบูรณาการและการตีความมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.97 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.14 มีค่า t - value เท่ากับ 10.615 ค่า Sig. = 0.000 < 0.001 อธิบายอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 95.0% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

3) ด้านการสะท้อนและประเมินมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.94 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.14 มีค่า t - value เท่ากับ 10.565 ค่า Sig. = 0.000 < 0.001 อธิบายอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 89.0% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

4) ด้านการนำผลการอ่านไปใช้มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.80 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.13 มีค่า t - value เท่ากับ 9.340 ค่า Sig. = 0.000 < 0.001 อธิบายอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 64.0% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

5) ด้านความรักและความผูกพันกับการอ่านมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.61 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.14 มีค่า t - value เท่ากับ 9.496 ค่า Sig. = 0.000 < 0.001 อธิบายอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 37.0% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 สรุปผลได้ดังภาพ

ภาพที่ 18 สรุปผลแบบจำลององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ในด้านการอ่านนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ในด้านการอ่านสูงสุด คือ ด้านกรบูรณาการและการตีความ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.97 รองลงมา ด้านกรสะท้อนและประเมิน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.94 ด้านกรเข้าถึงและค้นคืนสาระ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.91 ด้านกรนำผลกรอ่านไปใช้ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.80 และน้อยสุดด้านกรรักและความผูกพันกับการอ่าน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.61 ตามลำดับ

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นดังนี้
  - ขั้นที่ 1 : ตื่นรู้สู่การอ่าน (Awake to Read)
  - ขั้นที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย (Build Relationships)
  - ขั้นที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ (Retrieving Information)
  - ขั้นที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (Intelligent and Integrated)
  - ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง (Reflection Advanced Thinking)
  - ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ (Creative Knowledge To use)
- 4) ระบบสังคม
- 5) หลักการตอบสนอง
- 6) ระบบสนับสนุน

1.2.1 ลักษณะสำคัญขององค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 26 ตารางแสดงสาระสำคัญขององค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบ	สาระสำคัญ
1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน	1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2. แนวคิดทฤษฎี <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) 2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Co-operative or Collaborative Learning)

ตารางที่ 26 (ต่อ)

องค์ประกอบของรูปแบบ	สาระสำคัญ
	<p>2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยการสร้างสรรค์ ชิ้นงาน (Constructionism)</p> <p>2.4 ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information processing theory)</p> <p>2.5 แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ PQ4R</p> <p>2.6 แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)</p>
2) วัตถุประสงค์	1. เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น
3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	<p>การจัดการเรียนรู้ มี 6 ขั้นตอนหลักดังนี้</p> <p>ขั้นที่ 1 ตื่นรู้สู่การอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน - กิจกรรมสร้างความเข้าใจ <p>ขั้นที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมจับกลุ่ม - กิจกรรมสำรวจบทอ่าน <p>ขั้นที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด - กิจกรรมใช้เทคนิคส่งเสริมการอ่าน - กิจกรรมค้นคืนถึงสาระ <p>ขั้นที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมบูรณาการและตีความ - กิจกรรมบูรณาการคำตอบ <p>ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมสะท้อนและประเมิน - กิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง <p>ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน - กิจกรรมประเมินผล

องค์ประกอบของรูปแบบ	สาระสำคัญ
4) ระบบสังคม	บทบาทครูผู้สอน : เป็นผู้นำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอน ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. การวางแผน (Planning) 2. การจัดกิจกรรมเชิงรุก (Active Learning) 3. การประเมินผล (Evaluation) บทบาทผู้เรียน : ทำตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และทำตามโครงสร้างเป็นลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
5) หลักการตอบสนอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการกลุ่ม 2. การเสริมแรงทางบวก 3. การกระตุ้นการเรียนรู้ให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
6) ระบบสนับสนุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ 2. สื่อการอ่าน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในและนอกห้องเรียน 3. การมีส่วนร่วมจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน

แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการวัดและประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้ และภายหลังการจัดการเรียนรู้ โดยเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น โดยสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

GRAD VRU

**รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**
The Development of Learning Management Model for Reading Literacy And Learning Achievement Promotion of Secondary School Students

- แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีพื้นฐาน**
1. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
  2. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ
  3. ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
  4. ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล
  5. แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ PQ4R
  6. แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
  7. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากการวิจัยในระยะที่ 1

วัตถุประสงค์
เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักการของรูปแบบ
จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สร้างแรงจูงใจและเสริมแรงทางบวก สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติใช้ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานในการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจในบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่านใช้กระบวนการรู้คิดในการหาคำตอบ สามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระในบทอ่าน ตีความเรื่องที่อ่าน และใช้กระบวนการคิดขั้นสูงร่วมกันสะท้อนคำตอบที่ถูกต้อง ประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง จากการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยผู้เรียนสามารถเชื่อมชิ้นงานกลับไปสู่องค์ความรู้ที่ได้จากบทอ่านได้อย่างถูกต้อง เกิดความรู้ที่คงทนและเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ใหม่ไม่สิ้นสุด

ระบบสังคม
บทบาทครู: เป็นผู้วางแผนดำเนินกิจกรรม กระตุ้นการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน
บทบาทผู้เรียน: เป็นผู้เรียนรู้ ที่ตื่นตัวในการอ่าน มีเป้าหมายเข้าถึงสาระ บูรณาการความรู้ สะท้อนประเมินบทอ่าน และสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ความรู้

- หลักการตอบสนอง**
1. หลักกระบวนการกลุ่ม
  2. หลักการเสริมแรงทางบวก
  3. หลักการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- ระบบสนับสนุน**
1. บรรยากาศสิ่งแวดล้อม ในการจัดการเรียนรู้
  2. สื่อการเรียน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในและนอกห้องเรียน

- การวัดและประเมินผล**
1. การวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ประกอบด้วย การเข้าถึงและค้นคืนสาระ การบูรณาการและตีความ การสะท้อนและประเมิน การนำผลการอ่านไปใช้ ความรักและผูกพันกับการอ่าน
  2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาพที่ 19 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.2.3 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญและนำผลมาพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ จำนวน 10 ด้าน ดังนี้

- 1) ความเป็นมาและความสำคัญ
- 2) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
  - 2.1 แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
  - 2.2 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
- 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
- 4) เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
- 5) กระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 6) ระบบสังคม
- 7) หลักการตอบสนอง
- 8) ระบบสนับสนุน
- 9) การประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
- 10) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน แสดงไว้ในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ตารางแสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จาก
ผู้เชี่ยวชาญ

คนที่	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	การแปลผล
1	4.60	0.51	มากที่สุด
2	4.47	0.52	มาก
3	3.93	0.26	มาก
4	3.00	0.93	ปานกลาง
5	4.73	0.46	มากที่สุด
รวม	4.15	0.71	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 27 พบว่า การตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยรวม 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ความเหมาะสมมาก

4.3 ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในงานวิจัยนำเสนอได้เป็น 2 ส่วนดังมีรายละเอียดต่อไป

ส่วนที่ 4.3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านของกลุ่มทดลองที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ส่วนที่ 4.3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระหว่างก่อน และหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

4.3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านของกลุ่มทดลองที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 28 แสดงผลค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรายด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การประเมินผล	ผลคะแนนรายด้าน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)									
	ด้านที่ 1 การเข้าถึงและค้นคืนสาระ		ด้านที่ 2 การบูรณาการและการตีความ		ด้านที่ 3 การบูรณาการสะท้อนและการประเมิน		ด้านที่ 4 การนำผลการอ่านไปใช้		ด้านที่ 5 ความรักและผูกพันกับการอ่าน	
	$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.
ประเมินก่อนเรียน	3.87	1.14	2.16	0.79	3.45	1.06	3.42	0.98	2.74	1.08
ประเมินครั้งที่ 1	4.79	0.87	3.95	0.90	4.61	0.97	4.16	0.89	3.71	0.77
ประเมินครั้งที่ 2	5.55	1.08	5.16	0.79	5.76	0.88	5.21	0.91	5.29	0.69
ประเมินครั้งที่ 3	6.58	1.03	6.55	0.92	6.95	0.90	6.42	0.86	7.21	0.81
ประเมินครั้งที่ 4	8.13	0.99	7.82	0.93	7.76	1.05	7.45	0.98	9.11	0.80
ค่าเฉลี่ย	5.78	0.80	5.13	0.52	5.71	0.63	5.33	0.68	5.61	0.52

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านของกลุ่มทดลองที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิเคราะห์ ด้านที่ 1 การเข้าถึงและค้นคืนสาระ มีคะแนนค่าเฉลี่ย 5.78 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80, ด้านที่ 2 การบูรณาการและการตีความ มีคะแนนค่าเฉลี่ย 5.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52, ด้านที่ 3 การบูรณาการสะท้อนและการประเมิน มีคะแนนค่าเฉลี่ย 5.71 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63, ด้านที่ 4 การนำผลการอ่านไปใช้ มีคะแนนค่าเฉลี่ย 5.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 และด้านที่ 5 ความรักและผูกพันกับการอ่าน มีคะแนนค่าเฉลี่ย 5.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52

ตารางที่ 29 แสดงผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวมความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การประเมินผล	ผลคะแนนรวมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน			
	คะแนนรวมต่ำสุด	คะแนนรวมสูงสุด	คะแนนรวมเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวม
ประเมินก่อนเรียน	11	20	15.63	2.29
ประเมินครั้งที่ 1	16	25	21.21	2.12
ประเมินครั้งที่ 2	24	31	26.97	1.59
ประเมินครั้งที่ 3	30	38	33.71	2.18
ประเมินครั้งที่ 4	35	44	40.26	2.37

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวมความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ผลการประเมินก่อนเรียน มีคะแนนรวมต่ำสุด 11 คะแนน คะแนนรวมสูงสุด 20 คะแนน คะแนนรวมเฉลี่ย 15.63 คะแนนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวม 2.29
2. ผลประเมินครั้งที่ 1 มีคะแนนรวมต่ำสุด 16 คะแนน คะแนนรวมสูงสุด 25 คะแนน คะแนนรวมเฉลี่ย 21.21 คะแนนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวม 2.12
3. ผลประเมินครั้งที่ 2 มีคะแนนรวมต่ำสุด 24 คะแนน คะแนนรวมสูงสุด 31 คะแนน คะแนนรวมเฉลี่ย 26.97 คะแนนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวม 1.56
4. ผลประเมินครั้งที่ 3 มีคะแนนรวมต่ำสุด 30 คะแนน คะแนนรวมสูงสุด 38 คะแนน คะแนนรวมเฉลี่ย 33.71 คะแนนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวม 2.18
5. ผลประเมินครั้งที่ 4 มีคะแนนรวมต่ำสุด 35 คะแนน คะแนนรวมสูงสุด 44 คะแนน คะแนนรวมเฉลี่ย 40.26 คะแนนและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวม 2.37

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบความแปรปรวนแบบหลายตัวแปรในการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Effect	Multivariate Tests(b)					
	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Pillai's Trace	0.942	136.852	4.000	34.000	0.000	0.942
Wilks' Lambda	0.058	136.852	4.000	34.000	0.000	0.942
Hotelling's Trace	16.100	136.852	4.000	34.000	0.000	0.942
Roy's Largest Root	16.100	136.852	4.000	34.000	0.000	0.942

จากตารางแสดงผลการทดสอบความแปรปรวนแบบหลายตัวแปรในการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีตัวสถิติในการคัดเลือก 4 ตัว คือ Pillai's Trace, Wilks' Lambda, Hotelling's Trace และ Roy's Largest Root ที่มีผลใกล้เคียงกัน

ซึ่งในงานวิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ความสามารถในการแบ่งกลุ่มตัวแปร ค่า Wilks' Lambda โดยผลทดสอบมีค่า Wilks' Lambda test = 0.058, F = 136.852, Sig. = 0.000 < 0.05 และ Partial Eta Squared เท่ากับ 0.942 หรือกล่าวได้ว่า ผลการประเมินทั้ง 5 ครั้ง ได้แก่ ประเมินก่อนเรียน, ประเมินครั้งที่ 1, ประเมินครั้งที่ 2, ประเมินครั้งที่ 3 และประเมินครั้งที่ 4 มีความแตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างน้อยหนึ่งคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสามารถความสามารถนำมาใช้ในการแบ่งกลุ่มตัวแปรได้

ตารางที่ 31 แสดงผลการทดสอบข้อตกลงในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ในการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Mauchly's Test of Sphericity(b)					Epsilon ^b		
Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.	Greenhouse - Geisser	Huynh-Feldt	Lower bound
กลุ่มทดลอง	0.471	26.690	9.0	0.002	0.733	0.803	0.250

จากตารางผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเพื่อทดสอบ Compound Symmetry การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นค่าความแปรปรวนการเปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้สถิติ Mauchly's Test of Sphericity พบว่า มีค่า Mauchly's W = 0.471 มีค่า Chi-Square เท่ากับ 26.690 และมีค่า Sig. = 0.002 หรือกล่าวได้ว่าความแปรปรวนไม่มีลักษณะเป็น Compound Symmetry ดังนั้นในการอ่านผลจึงปรับแก้โดยใช้สถิติ Greenhouse-geisser Epsilon ที่เท่ากับ 0.733 เพื่อลดค่า Type I Error ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลร่วมการทดสอบความแตกต่างของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Measure: Greenhouse-geisser Epsilon					
Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
กลุ่มทดลองความฉลาดรู้ด้านการอ่าน	144293.137	1.0	144293.137	15321.121	0.000
Error (กลุ่มทดลองความฉลาดรู้ด้านการอ่าน)	348.463	37.0	9.418		

ผลการวิเคราะห์การทดสอบค่าความแปรปรวนระหว่างผลการทดสอบคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภายในกลุ่มประเมินก่อนเรียน, กลุ่มประเมินครั้งที่ 1, กลุ่มประเมินครั้งที่ 2, กลุ่มประเมินครั้งที่ 3 และกลุ่มประเมินครั้งที่ 4 โดยในการทดสอบใช้ค่า Greenhouse-Geisser มีค่า $F. = 15321.121$, $sig. = 0.000 < 0.05$ จึงกล่าวได้ว่าคะแนนผลการทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความแตกต่างกันอย่างน้อยหนึ่งคู่ผลการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่ดังตาราง

ตารางที่ 33 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่คะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การประเมินผล	ค่าเฉลี่ย	ประเมินก่อนเรียน	ประเมินครั้งที่ 1	ประเมินครั้งที่ 2	ประเมินครั้งที่ 3	ประเมินครั้งที่ 4
		15.63	21.21	26.97	33.71	40.26
ประเมินก่อนเรียน	15.63		5.58 (0.000*)	11.34 (0.000*)	18.08 (0.000*)	24.63 (0.000*)
ประเมินครั้งที่ 1	21.21			5.76 (0.000*)	12.50 (0.000*)	19.05 (0.000*)
ประเมินครั้งที่ 2	26.97				6.74 (0.000*)	13.29 (0.000*)
ประเมินครั้งที่ 3	33.71					6.55 (0.000*)
ประเมินครั้งที่ 4	40.26					

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างรายคู่คะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่านที่ได้จากการวัดซ้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มีความแตกต่างกันจำนวน 4 คู่การประเมิน ได้แก่

1. การประเมินครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าการประเมินก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. การประเมินครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าการประเมินก่อนเรียน และการประเมินครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. การประเมินครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าการประเมินก่อนเรียน การประเมินครั้งที่ 1 และการประเมินครั้งที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. การประเมินครั้งที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าการประเมินก่อนเรียน การประเมินครั้งที่ 1 การประเมินครั้งที่ 2 และการประเมินครั้งที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

โดยภาพรวมนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความฉลาดรู้ด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การประเมินก่อนเรียน การประเมินครั้งที่ 1 การประเมินครั้งที่ 2 การประเมินครั้งที่ 3 และการประเมินครั้งที่ 4

4.3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระหว่างก่อน และหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง	t.	df.	p.
ก่อนเรียน	38	40	20.55	2.65	7.86	-31.041	37.0	0.001*
หลังเรียน	38	40	28.42	2.57				

การทดลองครั้งนี้ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อน และหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 20.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.65 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 28.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.57 โดยมีค่าเฉลี่ยความแตกต่างกันอยู่ที่ 7.86 ผลการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่าง มีค่า t-test = -31.041, Sig. = 0.001 < 0.05 จึงกล่าวได้ว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.1.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.1.3 เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยจึงนำเสนอการพัฒนาเครื่องมือ และการดำเนินการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีการอ่าน ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการศึกษาองค์ประกอบและสังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2) ตรวจสอบความเป็นไปได้ขององค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ โดยกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบเพื่อสร้างเครื่องมือคือ แบบวัดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำได้จำนวน 42 ข้อ และนำไปทดลองใช้ทดลองใช้ (Try Out) เครื่องมือกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจ

จำแนกรายข้อ ได้จำนวน 41 ข้อ โดยค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.28 – 0.71 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 แสดงว่าเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

3) นำแบบสอบถามวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน ตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำมาตรวจสอบคุณภาพของโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

5.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ด้านการอ่านและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก จากนั้นสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบด้วย หลักการและแนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน

2) สร้างคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และแผนการจัดการเรียนรู้ นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยมีคุณภาพ ดังนี้

- คู่มือประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.15 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก จากนั้นสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้เรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

- แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.22 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเหมาะสมมากและมีการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้เรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.2.3 ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 – 1.00 และนำ

เครื่องมือที่ใช้ประเมินผล ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 50 คน เพื่อหาคุณภาพและปรับปรุงแก้ไข โดยมีคุณภาพดังนี้

- แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน มีค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 – 0.7 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.75 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.3 – 0.8 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

จากนั้นได้ดำเนินการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้แผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มมีการวัดซ้ำหลายครั้ง (One-Group Repeated Measures Design) และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Cluster Sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 ที่ศึกษาโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 38 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 24 ชั่วโมง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผลการทดลองและอภิปรายผลการวิจัย

5.3 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

5.3.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 21 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

1. องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) บอกสาระสำคัญของบทอ่าน 2) ระบุคำ วลี ประโยคสำคัญของบทอ่าน 3) บ่งชี้ส่วนประกอบของบทอ่าน 4) เห็นความคิดเฉพาะหรือนิยามของคำศัพท์

2. องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) วิเคราะห์เจตนาของผู้เขียน 2) ตีความแปลความสิ่งที่อ่าน 3) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยค 4) เปรียบเทียบความต่างและหาความสนับสนุน 5) ขยายความคิดจากการอ่านสู่ความเข้าใจ

3. องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) สนับสนุน/โต้แย้งบทอ่านจากความคิดของตน 2) คาดคะเนความเป็นไปได้จากบทอ่าน 3) ตัดสินประเมินความน่าเชื่อถือของบทอ่าน 4) วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าบทอ่านอย่างมีเหตุผล 5) อธิบายอิทธิพลการใช้ภาษาของผู้เขียน

4. องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้ ประกอบด้วย 3 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) การใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ 2) ใช้บทอ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ผู้อ่าน 3) สร้างสรรค์ชิ้นงาน/ผลงาน จากสิ่งที่อ่าน

5. องค์ประกอบที่ 5 ความรักและความผูกพันกับการอ่านประกอบด้วย 7 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) อ่านอย่างสม่ำเสมอ 2) อ่านสื่อหลากหลายประเภท 3) แรงจูงใจในการอ่าน 4) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าดัชนี ความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกตัว คือ ค่า Chi - Square = 613.679 df = 583.0 Sig. = 0.183 CMIN/df. = 1.053 GFI = 0.936 AGFI = 0.905 NFI = 0.935 IFI = 0.997 CFI = 0.996 RMR = 0.032 RMSEA = 0.011

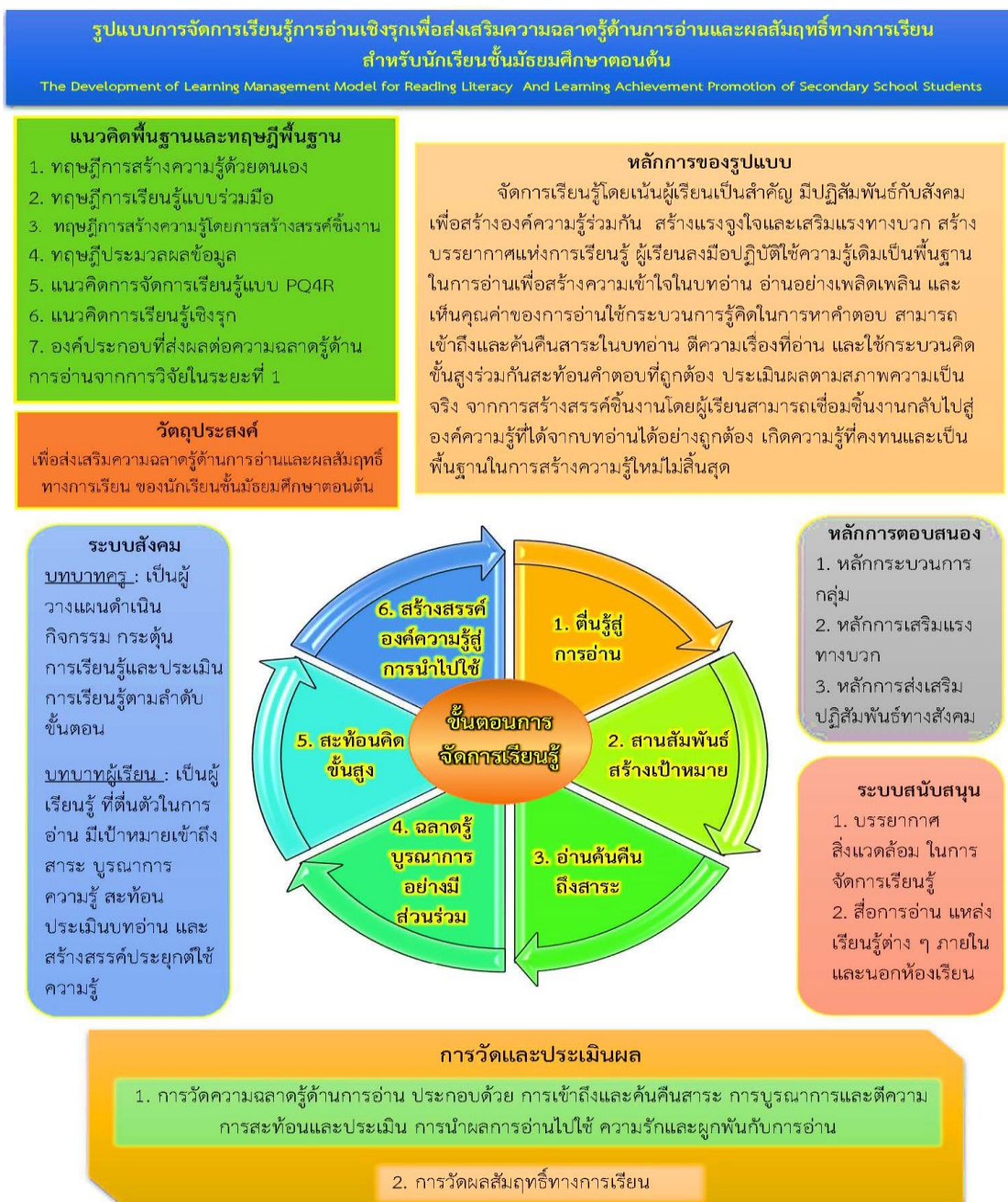
5.3.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีองค์ประกอบประกอบด้วย

- 1) ความเป็นมาและความสำคัญ
- 2) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
  - 2.1 แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
  - 2.2 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
- 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
- 4) เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
- 5) กระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 6) ระบบสังคม
- 7) หลักการตอบสนอง
- 8) ระบบสนับสนุน
- 9) การประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
- 10) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวม 4.15 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

0.71 แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมมาก โดยสรุปองค์ประกอบของรูปแบบได้ดังภาพ

ภาพที่ 20 รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.3.3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

1) นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ ซึ่งคะแนนผลการทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน มีความแตกต่างกันอย่างนัยหนึ่งคู่ผลการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และพบว่า มีความแตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ ได้แก่ คู่การประเมินก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แตกต่างกันโดยมีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า การประเมินครั้งที่ 1 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 5.58), กลุ่มประเมินครั้งที่ 2 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 11.34), การประเมินครั้งที่ 3 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 18.08) และ กลุ่มประเมินครั้งที่ 4 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 24.63) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คู่การประเมินครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่านแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า การประเมินครั้งที่ 2 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 5.76), การประเมินครั้งที่ 3 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 12.50) และ การประเมินครั้งที่ 4 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 19.05) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คู่การประเมินครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า การประเมินครั้งที่ 3 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 6.74) และ การประเมินครั้งที่ 4 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 13.29) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คู่การประเมินครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า การประเมินครั้งที่ 4 (ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง 6.55) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยภาพรวมนักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความฉลาดรู้ด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การประเมินก่อนเรียน การประเมินครั้งที่ 1 การประเมินครั้งที่ 2 และการประเมินครั้งที่ 3

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีค่าเฉลี่ยความแตกต่างกันอยู่ที่ 7.86 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.4 อภิปรายผล

การศึกษาและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.4.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ประกอบด้วย 4 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) บอกสาระสำคัญของบทอ่าน 2) ระบุคำ วลี ประโยคสำคัญของบทอ่าน 3) บ่งชี้ส่วนประกอบของบทอ่าน 4) เห็นความคิดเฉพาะหรือนิยามของคำศัพท์

2. องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถในการบูรณาการและการตีความ ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) วิเคราะห์เจตนาของผู้เขียน 2) ตีความแปลความสิ่งที่อ่าน 3) เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยค 4) เปรียบเทียบความต่างและหาความสนับสนุน 5) ขยายความคิดจากการอ่านสู่ความเข้าใจ

3. องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการสะท้อนและประเมิน ประกอบด้วย 5 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) สนับสนุน/โต้แย้งบทอ่านจากความคิดของตน 2) คาดคะเนความเป็นไปได้จากบทอ่าน 3) ตัดสินประเมินความน่าเชื่อถือของบทอ่าน 4) วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าบทอ่านอย่างมีเหตุผล 5) อธิบายอิทธิพลการใช้ภาษาของผู้เขียน

4. องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการนำผลการอ่านไปใช้ ประกอบด้วย 3 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) การใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ 2) ใช้บทอ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ผู้อ่าน 3) สร้างสรรค์ชิ้นงาน/ผลงาน จากสิ่งที่อ่าน

5. องค์ประกอบที่ 5 ความรักและความผูกพันกับการอ่าน ประกอบด้วย 7 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) อ่านอย่างสม่ำเสมอ 2) อ่านสื่อหลากหลายประเภท 3) แรงจูงใจในการอ่าน 4) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

การศึกษาองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 5 องค์ประกอบในครั้งนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการอ่านของนักเรียน ซึ่งความสอดคล้องกับ OECD (2018) สันติวัฒน์ จันทร์ไต (2559) ที่กำหนดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน มี 5 องค์ประกอบ คือ การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and retrieve) การบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) การสะท้อนและการประเมิน (Reflect and evaluate) การนำผลการอ่านไปใช้ (to participate in society) และความรักและความผูกพันกับการอ่าน โดยผู้วิจัย อภิปรายค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามลำดับดังนี้

องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด แสดงว่ามีความสอดคล้องมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ (Integrate and Interpret) ซึ่งสอดคล้องกับ PIRLS (2015) และ NAEP (2013) ที่กล่าวว่า การตีความและการบูรณาการความคิด เป็นกระบวนการอ่านที่มุ่งหาความหมายว่าเป็นความหมายเฉพาะเนื้อความที่ปรากฏหรือเนื้อความที่ปรากฏนอกเหนือบทอ่าน ต้องอาศัยการตีความจุดประสงค์ผู้เขียน สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง บูรณาการความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านเข้าด้วยกัน และบูรณาการความสัมพันธ์ของบทอ่านจากมุมมองของตนโดยอาศัยข้อมูลจากบทอ่าน

องค์ประกอบที่มีน้ำหนักค่าองค์ประกอบรองลงมาอันดับที่ 2 คือ ด้านการสะท้อนและการประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สามของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยผู้สอนต้องพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนหรือโต้แย้งบทอ่านจากความคิดเห็นของตนเอง สามารถคาดคะเนความเป็นไปได้จากบทอ่าน ตัดสินประเมินความน่าเชื่อถือของบทอ่าน วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าบทอ่านได้อย่างสมเหตุสมผล และสามารถอธิบายอิทธิพลของภาษาได้ โดยสอดคล้องกับ PIRLS (2015) ได้กำหนดองค์ประกอบด้านการสะท้อนและการประเมินผลเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และให้ความหมายว่า การมุ่งพิจารณาเนื้อความที่ปรากฏในบทอ่าน และรูปแบบของถ้อยความ เพื่อวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาและรูปแบบของบทอ่าน การประเมินเนื้อหาจะประเมินจากมุมมองของผู้อ่านหรือวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน โดยอาศัยโครงสร้างบทอ่าน ความรู้เกี่ยวกับศิลปะภาษา การนำเสนอ และรูปแบบการเขียนต่าง ๆ เข้ามาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย

องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมาอันดับที่ 3 คือ ด้านการค้นคืนเข้าถึงสาระ ถูกกำหนดไว้เป็นองค์ประกอบแรกของความฉลาดรู้ด้านการอ่านเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่าน โดยผู้สอนต้องพัฒนาผู้เรียนให้เห็นถึงสาระสำคัญ คำสำคัญ บ่งชี้ส่วนประกอบต่าง ๆ ในบทอ่านและเห็นความคิดเฉพาะหรือนิยามของคำศัพท์ ซึ่งสอดคล้องกับ OECD (2018) ซึ่งกำหนดองค์ประกอบการเข้าถึงและค้นคืนสาระ เป็นองค์ประกอบแรกของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และให้ความหมายว่า ความสามารถในการดึงสาระสำคัญของสิ่งที่อ่านออกมาได้

องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมาอันดับที่ 4 ด้านการนำผลการอ่านไปใช้ เป็นองค์ประกอบที่สี่ของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยผู้สอนต้องพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถใช้บทอ่านให้เกิดประโยชน์ สามารถใช้บทอ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงานจากสิ่งที่อ่านได้ โดยสอดคล้องกับ สันติวัฒน์ จันทร์ไธ (2559) ได้กำหนดองค์ประกอบด้านการนำผลการอ่านไปใช้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และให้ความหมายว่า สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเนื้อหาและกลวิธีการเขียน ด้วยการแสดงหลักฐานจากบทอ่านเพื่อสนับสนุนทัศนะของตน วิพากษ์วิจารณ์ และพิจารณาความน่าเชื่อถือประโยชน์คุณค่าของบทอ่าน

องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรักและผูกพันกับบทอ่าน เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยผู้สอนต้องพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน ให้สามารถมีความรักและผูกพันกับการอ่าน โดยอ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านสื่ออย่างหลากหลาย ประเภท มีแรงจูงใจที่จะอ่านหนังสือ และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นต่อบทอ่าน โดยสอดคล้องกับ OECD (2018) ได้กำหนดองค์ประกอบด้านความรักและผูกพันกับบทอ่านเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และให้ความหมายว่า แรงจูงใจและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน เป็นแรงกระตุ้นภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งแรงกระตุ้นนี้อาจเป็นความรู้ กลวิธี ปฏิสัมพันธ์ ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากอ่าน

ดังนั้นการพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องอาศัยกระบวนการทั้งภายนอกและภายในของตัวผู้อ่านเอง เพื่อให้เกิดความฉลาดรู้ด้านการอ่านอย่างแท้จริง ผู้อ่านต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลสาระสำคัญที่อยู่ในบทอ่าน สามารถบูรณาการและตีความสิ่งที่ได้อ่านได้ สามารถคิดและสะท้อนประเมินออกมาโดยอาศัยเหตุผลที่เหมาะสมสนับสนุนหรือโต้แย้ง อีกทั้งต้องมีพฤติกรรมที่รักและผูกพันกับการอ่าน และสามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5.4.2 ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน โดยผ่านการหาคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ ทิศนา ขัมภณี (2560) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้องมีการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ต้องมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และสอดคล้องกับ Joyce & Weil (2009) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่ควรยึดมั่นในหลักการทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการเรียนรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ และสะท้อนความคิดเห็นจากการปฏิบัติทุกขั้นตอน โดยผู้พัฒนาต้องปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นไปใช้ในแต่ละขั้นตอน

2) สำหรับขั้นการสอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ตื่นรู้สู่การอ่าน (Awake to Read) เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ไร่ความสนใจต่อกระบวนการเรียนรู้และสารที่จะอ่าน โดยใช้กิจกรรมจูงใจทำทหายความสามารถของผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมจูงใจทำทหายความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้คำถาม การเล่นเกม การร้องเพลง การทหายปัญหา การค้นหาคำศัพท์หรือคำสำคัญในบทอ่าน การปรบมือเพื่อเตรียมความพร้อม เป็นต้น ซึ่งผู้สอนต้องเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัวเพื่อให้ง่าย เห็นภาพ และเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ได้ ผู้สอนอธิบายลักษณะสถานการณ์ รูปแบบและประเภทบทอ่าน ผู้สอนต้องเสริมแรงทางบวกด้วยคำชมหรือคะแนน เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมกระตุ้นผู้เรียนและกิจกรรมสร้างความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ Bonwell & Eison (1991) เกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับ ศักดิ์ดาเปลี่ยนเดา (2560) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ลำดับแรกต้องสร้างแรงจูงใจและทำทหายความสามารถผู้เรียน เช่น การค้นหาคำศัพท์แล้วเติมคำในใบกิจกรรม การเล่นเกม การร้องเพลง การทหายปัญหา เป็นต้น ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ และเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย (Build Relationships) เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนจับกลุ่ม 3-6 คน ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal Cooperative Learning Groups) ในขั้นนี้ผู้สอนให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ ร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบบทอ่านร่วมกัน ตั้งคำถามต่อบทอ่าน เสนอแนะแนวทางวิธีการหาคำตอบ วางแผนกำหนดเป้าหมายหาความ สัมพันธ์ของตัวอักษรกับรูปภาพที่ปรากฏในบทอ่าน และนำเสนอเพื่อเป็นพื้นฐานสู่การอ่านกันภายในกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมจับกลุ่มและกิจกรรมสำรวจบทอ่านร่วมกันภายในกลุ่ม สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) Bonwell and Eison (1991) คือ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันโดยกลุ่มย่อย ช่วยกันแสวงหาความรู้สู่เป้าหมายของกลุ่มผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติร่วมกันภายในกลุ่ม และสอดคล้องกับ สันติวัฒน์ จันทรใจ (2559) ที่กล่าวว่า การวางแผนสร้างประสบการณ์อ่านด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยครูเป็นผู้นำสำรวจประสบการณ์ โดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูกับนักเรียนและให้นักเรียนเข้ากลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์อ่านและบทอ่านร่วมกัน แล้วกำหนดแนวทางการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ (Retrieving Information) ขั้นตอนการอ่านค้นคืนเข้าถึงสาระ โดยผู้อ่านต้องเห็นตำแหน่งของสาระสำคัญในถ้อยความ และดึงเอาสาระที่ต้องการออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการอ่านถ้อยความแล้วขีดเส้นใต้เหตุผล วงกลมล้อมรอบหรือเน้นข้อความ

สำคัญหาคำตอบในประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นใช้วิธีการอ่านซ้ำอย่างละเอียด ใช้วิธีการจดบันทึกข้อความสำคัญ สรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเองและชี้ถ้อยความจากสาระในบทอ่าน จากนั้นระดมความคิดแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปรายกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการประมวลผลภายใน เปรียบเทียบ แยกแยะข้อมูล จนสามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระได้อย่างถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ ประกอบด้วย กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด กิจกรรมใช้เทคนิคส่งเสริมการอ่าน และกิจกรรมค้นคืนถึงสาระ สอดคล้องกับทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory) คลอสเมียร์ (1985) คือ เมื่อผู้อ่านรับสารแล้วจะแปลความและส่งออกต่อไป ผู้อ่านจะต้องหาความหมายของคำ ประโยค และข้อความตลอด สมองมีหน้าที่ตัดสินใจว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายอย่างไร ผู้อ่านอาจใช้ความรู้เดิมมาตัดสินใจ และยังสอดคล้องกับ Walter Pauk (1984) ได้เสนอรูปแบบการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยกำหนดขั้นการอ่านเป็นขั้นตอนที่สำคัญต่อจุดหมายของการอ่าน โดยผู้อ่านต้องอ่านข้อความในบทอ่านหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียด และในขณะเดียวกันต้องจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน หรือใช้เทคนิคอื่นมาช่วยในการจดบันทึกให้อย่างรัดกุม จนได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องที่อยู่ภายในบทอ่าน

ขั้นที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (Intelligent and Integrated) กระบวนการบูรณาการความคิดจากการอ่าน โดยสมาชิกกลุ่มนำประเด็นคำถามมาเข้าสู่กระบวนการหาคำตอบด้วยการตีความและวิเคราะห์เนื้อหาในรูปแบบความคิดของตนเอง และนำเสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ ให้สัมพันธ์กับบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงบูรณาการกับสิ่งต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตที่ใกล้ตัวกับผู้เรียน แล้วนำเสนออภิปรายกันในกลุ่ม สมาชิกคนอื่นรับฟังอย่างมีส่วนร่วม จดประเด็นคำตอบของสมาชิกคนอื่น บูรณาการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคำตอบของตนเองว่ามีความเหมือนหรือความต่างกันในประเด็นใด และนำเสนอคำตอบกันภายในกลุ่มอย่างสมเหตุสมผล ประกอบด้วยกิจกรรมบูรณาการตีความและกิจกรรมบูรณาการคำตอบ สอดคล้องกับจิตตรา พิกุลทอง (2559) กล่าวว่า การพัฒนาการคิดจากกระบวนการอ่าน ขั้นตอนการทบทวนและบูรณาการร่วมกันเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้เรียนจะได้ร่วมกันทบทวน สรุปใจความหลักและคิดวิเคราะห์คำตอบของตนเองให้เพื่อนคนอื่นโดยรูปแบบการอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม และสอดคล้องกับสันติวัฒน์ จันทร์ไธ (2559) กล่าวว่า การเสริมต่อประสบการณ์การอ่านซึ่งกันและกันมีส่วนร่วมสำคัญต่อการพัฒนาการอ่านของผู้เรียน โดยนักเรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำไปสู่ผลการอ่านและเกิดเป็นความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง (Reflection Advanced Thinking) กระบวนการหาคำตอบตามที่เป้าหมายกำหนด โดยผู้เรียนร่วมกันประเมินถ้อยความทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา และแสดงความคิดเห็น โดยการตั้งข้อสงสัย ข้อโต้แย้ง สมาชิกกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลเชื่อมโยงด้วยการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมิน การริเริ่มสร้างสรรค์และ

แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ วิชาทฤษฎีวิจารณ์ข้อสรุปหรือคำตอบของกลุ่ม ออกแบบคำตอบอย่างสร้างสรรค์และนำเสนอหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนทั้งหมดร่วมกันสะท้อนคิดขั้นสูงของคำตอบรวมกันภายในชั้นเรียน ผู้สอนมีบทบาทชี้แนะ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเสนอและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันจนถึงเป้าหมายหรือคำตอบที่ถูกต้อง ประกอบด้วยกิจกรรมสะท้อนและประเมิน และกิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง สอดคล้องกับ Walter Pauk (1984) ได้เสนอรูปแบบการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่กำหนดขั้นการสะท้อนคิดเป็นขั้นสูงสุดของการอ่าน โดยผู้เรียนจะได้ร่วมกันใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมิน บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็น สอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่าน โดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับ ศักดิ์ดา เปลียนเดชา (2560) กล่าวว่า การสะท้อนผลและการประเมินการอ่าน โดยผู้เรียนจัดลำดับเขียนแผนภาพความคิด อภิปรายกลุ่มย่อย และอภิปรายกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียน กระบวนการเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญให้การอ่านประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ (Creative Knowledge To use)

การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการสู่กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงจากเนื้อหาสาระสู่การได้มาซึ่งคำตอบ และสรุปความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แต่งคำประพันธ์ คำขวัญ คำคม สุภาษิตคำพังเพย ชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์ แผนภาพ แผนผังความคิด เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน และกิจกรรมประเมินผล สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) (Seymour Papert อ้างถึงใน ทิศนา ขมณี, 2560) กล่าวคือ การเรียนรู้ การเรียนรู้หากนำความรู้ความคิดไปสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยอาศัยสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้ความรู้ออกมาเป็นรูปธรรม มีความหมายต่อผู้เรียน ไม่ลืมนำ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนได้ดี และสามารถเป็นฐานให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ต่อไปไม่สิ้นสุด สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) Bonwell & Eison (1991) กล่าวคือ การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นจะเกิดความรู้ที่คงทน และสอดคล้องกับ ศักดิ์ดา เปลียนเดชา (2560) ได้กำหนดขั้นตอนการสอนอ่านเชิงรุก ขั้นสูงสุดคือการสร้างสรรค์ความรู้จากการอ่านสู่งานเขียนและการนำไปใช้ โดยให้ผู้เรียนได้เขียนความคิดออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้เรียนได้แสดงความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์การทำงานกลุ่มและการสื่อสาร

5.4.3 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จากผลการวิจัยพบว่า 1) ความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระหว่างก่อน และหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Walter Pauk (1984) Bonwell and Eison (1991) สันติวัฒน์ จันทโร (2559) จิตตรา พิกุลทอง (2559) ศักดิ์ดา เปลี่ยนเดชา (2560) ที่พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบเชิงรุกสามารถพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้ จากผลดังกล่าวสามารถอภิปรายได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านเชิงรุกมีหลักการสำคัญที่มุ่งเน้นการสอนอ่านโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนเกิดความอยากอ่านอยากเรียนรู้ โดยผู้สอนเลือกบทอ่านที่เหมาะสม สอดคล้องและแตกต่างกันไปตามบริบทที่หาพบได้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความหมายในการเรียนรู้ และยังเน้นกระบวนการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อบทอ่านร่วมกันกับผู้อื่น เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ได้คำตอบที่ดีที่สุด เกิดเป็นความรู้ที่คงทน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีกระบวนการสร้างอย่างเป็นระบบมีความเชื่อมโยงกันของทุกองค์ประกอบ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพกับผู้เชี่ยวชาญ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านเชิงรุกที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบคือ 1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ของทีศนา แคมมณี (2560) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้องมีการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ต้องมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการและสอดคล้องกับ Joyce and Weil (2009) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ไม่ควรยึดมั่นในทฤษฎีหรือหลักการเพียงอย่างเดียว ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและสะท้อนความคิดเห็นจากการปฏิบัติทุกขั้นตอน โดยผู้พัฒนาต้องปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และที่สำคัญข้อคำถามจากบทอ่านในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ต้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เพื่อผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะโดยใช้กระบวนการกลุ่มโดยผ่านกระบวนการสอนตามรูปแบบที่กำหนดไว้จนเกิดเป็นความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและช่วยส่งเสริมความฉลาดรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยได้ โดย

ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ตื่นรู้สู่การอ่าน (Awake to Read) เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้และสารที่จะอ่าน โดยใช้กิจกรรมจูงใจทำท่ายความสามารถของผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมจูงใจทำท่ายความสามารถของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ คักดีดา เปลียนเดซา (2560) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ลำดับแรกต้องสร้างแรงจูงใจและทำท่ายความสามารถผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเรียนและสนใจต่อบนอ่าน ขั้นตอนต่อไปคือ

ขั้นที่ 2 สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย (Build Relationships) เป็นการใช้กระบวนการกลุ่ม สร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนจับกลุ่ม 3-6 คน ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal Cooperative Learning Groups) ในขั้นนี้ผู้สอนให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ ร่วมกันสำรวจ ตรวจสอบบทอ่านร่วมกัน ตั้งคำถามต่อบทอ่าน เสนอแนะแนวทางวิธีการหาคำตอบ วางแผนกำหนดเป้าหมายหาความ สัมพันธ์ของตัวอักษรกับรูปภาพที่ปรากฏในบทอ่าน และนำเสนอเพื่อเป็นพื้นฐานสู่การอ่านกันภายในกลุ่ม สอดคล้องกับ สันติวัฒน์ จันทรไศ (2559) ที่กล่าวว่า การวางแผนสร้างประสบการณ์อ่านด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน โดยครูเป็นผู้นำสำรวจประสบการณ์ โดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูกับนักเรียนและให้นักเรียนเข้ากลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์อ่านและบทอ่านร่วมกัน แล้วกำหนดแนวทางการอ่านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 อ่านค้นคืนถึงสาระ (Retrieving Information) ขั้นตอนการอ่านค้นคืนเข้าถึงสาระ โดยผู้อ่านต้องเห็นตำแหน่งของสาระสำคัญในถ้อยความ และดึงเอาสาระที่ต้องการออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการอ่านถ้อยความแล้วขีดเส้นใต้เหตุผล วงกลมล้อมรอบหรือเน้นข้อความสำคัญหาคำตอบในประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นใช้วิธีการอ่านซ้ำอย่างละเอียด ใช้วิธีการจดบันทึกข้อความสำคัญ สรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเองและชี้ถ้อยความจากสาระในบทอ่าน จากนั้นระดมความคิดเห็นแสดงความเห็นด้วยการอภิปรายกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (Intelligent and Integrated) กระบวนการบูรณาการความคิดจากการอ่าน โดยสมาชิกกลุ่มนำประเด็นคำถามมาเข้าสู่กระบวนการหาคำตอบด้วยการตีความและวิเคราะห์เนื้อหาในรูปแบบความคิดของตนเอง และนำเสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ ให้สัมพันธ์กับบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงบูรณาการกับสิ่งต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตที่ใกล้ตัวกับผู้เรียน แล้วนำเสนออภิปรายกันในกลุ่มสอดคล้องกับ จิตตรา พิกุลทอง (2559) กล่าวว่า การพัฒนาการคิดจากกระบวนการอ่าน ขั้นตอนการทบทวนและบูรณาการร่วมกันเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้เรียนจะได้ร่วมกันทบทวน สรุปใจความหลักและคิดวิเคราะห์คำตอบของตนเองให้เพื่อนคนอื่นโดยรูปแบบการอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 5 สะท้อนคิดขั้นสูง (Reflection Advanced Thinking) กระบวนการหาคำตอบตามที่เป้าหมายกำหนด โดยผู้เรียนร่วมกันประเมินถ้อยความทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา และแสดงความคิดเห็น โดยการตั้งข้อสงสัย ข้อโต้แย้ง สมาชิกกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลเชื่อมโยง ด้วยการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมิน การริเริ่มสร้างสรรค์และแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ วิทยากรวิจารณ์ข้อสรุปหรือคำตอบของกลุ่ม ออกแบบคำตอบอย่างสร้างสรรค์และนำเสนอหน้าชั้นเรียน สอดคล้องกับ ศักดิ์ดา เปลี่ยนเดชา (2560) กล่าวว่า การสะท้อนผลและการประเมินการอ่าน โดยผู้เรียนจัดลำดับเขียนแผนภาพความคิด อภิปรายกลุ่มย่อยและอภิปรายกลุ่มใหญ่ในชั้นเรียน กระบวนการเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญให้การอ่านประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 6 สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ (Creative Knowledge To use) การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการสู่กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงจากเนื้อหาสาระสู่การได้มาซึ่งคำตอบ และสรุปความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับ ศักดิ์ดา เปลี่ยนเดชา (2560) ได้กำหนดขั้นตอนการสอนอ่านเชิงรุก ขั้นสูงสุดคือการสร้างสรรค์ความรู้จากการอ่านสูงงานเขียนและการนำไปใช้ โดยให้ผู้เรียนได้เขียนความคิดออกมาเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้เรียนได้แสดงความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์การทำงานกลุ่มและการสื่อสาร

ซึ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยผลคะแนนความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะความฉลาดรู้ด้านการอ่านเป็นทักษะหนึ่งในการเรียนวิชาภาษาไทยเมื่อความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีการพัฒนาที่สูงขึ้นจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้นไปด้วย

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ครูผู้สอนควรเน้นกระบวนการสอนและให้ความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ที่มีค่าเรียงอันดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านบูรณาการและการตีความ ด้านการสะท้อนและการประเมินผล ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการผลการอ่านไปใช้ และด้านความรักและความผูกพันกับการอ่าน เพื่อให้การพัฒนาความฉลาดรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. จากผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องเตรียมศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของการสร้างรูปแบบให้ชัดเจน ทำความเข้าใจความสัมพันธ์องค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบ

การจัดการเรียนรู้ และนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปปรับใช้ ประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของผู้เรียนในสถานศึกษานั้น ๆ

3. จากผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรหากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบใหม่ ๆ หรือใช้เทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเลือกบทอ่านหลากหลายรูปแบบ เนื้อหาใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน หรือบทอ่านที่เป็นกระแสสังคมมาปรับใช้ เพื่อให้เกิดความทันสมัยและน่าสนใจของผู้เรียน

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเนื่องจากสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างกับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับองค์ประกอบที่สอดคล้องกับผลวิจัย

2. ควรทำการศึกษาความต่อเนื่องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ระยะเวลาที่นานขึ้น และมีการเก็บข้อมูลแบบอนุกรมเวลา เพื่อทราบถึงผลพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะ

GRAD VRU

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546ก). **แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2546ข). **ปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในมงคลวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา**.
กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
2) พ.ศ.2545** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
3) พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **การคิดเชิงวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- คณาพร คมสัน. (2540). **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อ
ความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำนง พรายแย้มแซ. (2531). **เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับการสอนซ่อมเสริมตาม
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จิตตรา พิกุลทอง. (2559). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน
อย่าง มี วิจารณ์ญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลาย**. วิทยานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- จิตรลดา ไมตรีจิตต์. (2549). **การศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตบางพลัด**. ปรินญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- จีรัตน์ดา กั้วพิสมัย. (2545). **การพัฒนาแผนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 6**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). **นวัตกรรมการศึกษา ชุดจิตวิทยาการอ่าน (Psychology of
Reading)**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ชูลี อินมั้น. (2533). การอ่านสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ. (2548). ภาษาไทย ม.4 เล่ม 1. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ. (2550). ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา : บทบาทของครูกับ
Active Learning. กรุงเทพฯ: อักษรอักษร.
- ดวงมน จิตรจำนงค์. (2536). สุนทรียภาพในภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สยาม.
- ทิพาพร สุจारी. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการใช้
ยุทธศาสตร์ การเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์การอ่านสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราช
ภัฏ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนธรณ นิยมชื่น. (2550). ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียนการบูรณาการองค์การศึกษากับกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัญมาศ ต้นเสถียร. (2544). การใช้วิธีอ่านเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ย โรงเรียนสะอาดเผดิม
วิทยา จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2552). การศึกษาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาใน
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2557). การสร้างนวัตกรรม เปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล. (2545). หนังสือเรียนภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- พรนิภา บรรจงมณี. (2548). การใช้เทคนิค เอส คิว โฟร์อาร์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและการคิดไตร่ตรองของผู้เรียน. วิทยานิพนธ์สอนภาษาอังกฤษ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: เฮาสออฟ เคอร์มิสท.
- พิทยา ลัมมณี. (2537). การอ่านตีความ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- มานพ ศรีเทียม. (2543). สร้างวัฒนธรรมคนรุ่นใหม่ให้เป็นนักอ่าน. กรุงเทพฯ: เวเนพิมพ์
- มนตรี ศิริจันทร์ชื่น. (2554). การสอนนักศึกษากลุ่มใหญ่ในรายวิชา GSOC 2101 ชุมชนกับการพัฒนาโดยใช้การสอนแบบ Active Learning และการใช้บทเรียนแบบ e-learning เพื่อการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา การพัฒนาการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เมขลา ลือโสภา. (2555). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- แมนมาส ขวลิต. (2544). แนวทางการส่งเสริมการอ่าน (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- ยงยุทธ อังคสัญลักษณ์. (2559). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้กระบวนการ 5 ขั้นที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และทัศนคติการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวดี วิบูลยศรี. (2540). การวัดผลและการสร้างแบบสอบสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักตาภา ธนาวรรณิต. (2549). การพัฒนาบทเรียนโมดูลวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านตีความของ

- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม.
สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนภักดิ์ เลิศคำฟู. (2547). การใช้วิธีการสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- วัลภา ศศิวิมล. (2541). **การอ่านตีความ**. พิษณุโลก: พิมพ์ลักษณะการพิมพ์.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. (2541). **การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาวัลย์ ด่านสิริสุข, (2557). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขที่เสริมสร้างการ
คิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา**. ปริญญานิพนธ์ดุขฎิณีพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2541). **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศศิธร ธีญลัษณานันท์. (2542). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น**. กรุงเทพฯ: เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- ศักดิ์ดา ไชกิจภิญโญ. (2548). **สอนอย่างไรให้Active Learning**. นวัตกรรมการเรียน การสอน.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ดา เปลี่ยนเดชา. (2560). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการอ่านเชิงรุกและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ดุขฎิณีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการ
จัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร ลิ้มตระการ. (2545). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่านหน่วยที่ 1 เอกสารประกอบการสอนชุด
วิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1 - 7**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สถาพร พฤษฒิกุล. (2558). **เอกสารประกอบการฝึกอบรม “คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการ
เรียนรู้”**. สระแก้ว: คณะเทคโนโลยีการเกษตร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2553). **รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น :**
โครงการ PISA 2012. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). **ผลการประเมิน PISA 2012 การอ่าน
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ฉบับสมบูรณ์)**. กรุงเทพฯ: เปเปอร์ พรีนธ์.
- สนธยา พลีดี. (2548). **ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

- ที่ เรียนวิทยาศาสตร์ด้วยวิธี เอส คิว โฟร์ อาร์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมพร มั่นตะสูตร แพ่งพิพัฒน์. (2534). การอ่านทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2537). บทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สลิลลา วงษ์กระจ่าง. (2556). ผลของการสอนอ่านแบบเน้นเข้าใจปัญหาส่วนบุคคลที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและการมีส่วนร่วมในการอ่านของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (สหวิชาศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติวัฒน์ จันทร์ไธ. (2559). รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้แบบกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติวัฒน์ จันทร์ไธ. (2561). แบบฝึกหัดการรู้เรื่องการอ่าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2562). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยชุดความฉลาดรู้ (Literacy). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). กรอบสมรรถนะหลักผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2560). ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2560 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2550). การส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2545). การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2542). หลักวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนีย์ คล้ายนิล. (2549). การเรียนรู้เพื่อโลกวันพรุ่งนี้ : รายงานสรุปเพื่อการบริหาร. กรุงเทพฯ: บริษัทเซเว่นพรีนติ้งกรุ๊ปจำกัด.
- สุปราณี พัดทอง. (2545). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุรัชย์ ขวัญเมือง. (2532). **วิธีสอนและการวัดผลคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: เทพนิมิตการพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2533). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ ตรองจิตร. (2547). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**.
- อรรณวุฒิ ตรากิจธรรกุล. (2542). **การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับวิธีสอนตามคู่มือครู**. . ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ,
- อวยพร พานิช และคณะ. (2548). **ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัยวรรณ ชิตสูงเนิน. (2533). **ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เอกรินทร์ ลีมหาศาล และคณะ. (2552). **เรื่องนำสู่การใช้หลักสูตร**. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์จำกัด
- Alberta education. (2010). **Literacy first: A plan for action 2010**. Retrieved from www.uis.unesco.org.pdf
- Anderson, J. R. (1997). **The Architecture of Cognition**. Cambridge, M.A. . New York: Harvard University Press.
- Arends, R. I. (1997). **Classroom Instruction and Management**. New York McGraw Hill.
- Biehler and Snowman. (1971). **Psychology Applied to Teaching**. Boston: HoughtonMifflin Comp.
- Bonwell, and Eison (1991). **Active Learning Creating Excitement in The Classroom**. Washington: The George Washington University.
- Bonwell, (1991). **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom**. Washington: ERIC Clearinghouse on Higher Education.
- Brooks, Gregory William. (2000). **Exploring the Relationship Between Teachers. Reading and Writing and Their Teaching of Reading and Writing**. Dissertation Abstracts International,
- Brown, A. (2005). **Metacognition, Executive Control, Self-regulation, and Other Mysterious Mechanisms**. Hillsdale: N.J. :Lawrence Erlbaum.

- Carrell, and Joan, . (1983). Schema Theory and ESL Reading Pedagogy. **TESOL Quarterly**, 553-567.
- Cross, and Patrida, (1988). **Developmental and Instructional Analysis of Children's Metacognition and Reading Comprehension**. Educational Psychology.
- Dale, E. (1969). **Audio-Visual Methods in Teaching**. New York: The Dryden Press Holt, Rineheart and Winston. Inc.
- Day, and Bamford, (1998). **Extensive Reading in the Second Language Classroom**. New York: Cambridge University Press.
- Dewey, J. (1983). **Experience & Education**. New York: Collier.
- Dick, and Carey, (1996). **The Systematic Design of Instruction**. New York: Harper Collins College Publishers.
- Eggen, (1996). **Strategies for Teachers : Teaching Content and Thinking Skills**. Boston: Allyn and Bacon.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York McGraw – Hill Book Company.
- Goodman, N. (1978). **Ways of Worldmaking**. Indianapolis: Hackett Publishing Company, Inc.
- Grellet, F. (1994). **Developing Reading Skills**. London: Cambridge University Guariento.
- Gunter, Esters, and Schwab, J. (1995). **Instruction a Model Approach**. Boston: Allyn & Bacon.
- Hair et al. (1998). **Construct Validity and Reliability**. Retrieved from <http://wallaby.vu.edu.au/adtVWUT/uploads/approved/adtVWUT20080416.115505/public/05Chapter4.pdf>
- Jaffe, G. I. (2002). **The Effects of the California Early Literacy Learning Program on Reading Achievement of Second Grade Students In the Bellflower Unified School District**. Masters Abstracts International,
- Johnson, and Johnson, (1994). **The NXWV and BolWV ofCooSeUaWiYe LeaUning**. MinneVoWa: InWeUacWion Book ComSan
- Joyce, B., and Weil, M. (1996). **Model of teaching**. Boston: Allyn and Bacon.
- Joyce, B., and Weil, M. (2000). **Models of Teaching**. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Joyce, B., and Weil, M. (1972). **Informatiton Processing Model of Teaching**. New Jersey: Prentice-Hall.

- Joyce, B. Weil, M. and Calhoun, E. (2009). **Models of Teaching**. New York: Allyn and Bacon.
- Joyce, B. Weil, M. and Calhoun, E. (2004). **Model of Teaching**. Boston Allyn and Bacon.
- Joyce, B. W. and Calhoun, E. (2004). **Model of Teaching**. Boston: Allyn and Bacon
- Kemp, J. E. (1985). **The Instructional Design Proess**. New York Harper and Row.
- Kiser, H. B. (2003). **Teacher Perspectives of an Effective Reading Program and Implications of staff Development in a small School District**. Dissertation AbstractsInternational,
- Klausmeier, H. J. (1985). **Educational psychology**. New York: Harper and Row.
- Maker, C. June, (1982). **Teaching Models in Education of the Gifted**. Boston: Allyn and Bacon
- McKinney, (2011). **Active learning**. Center for Teaching, Learning & Technology. IllinoisState University: Instructional Technology & Development Center. Retrieved from <https://www.baruch.cuny.edu/facultyhandbook/ActiveLearning.docx>
- Meyers, C. and Jones, (1993). **Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Morris, T. M. (2002). **A Study of Reading and Reading Assessment Program at South Elementary School**. Dissertation Abstracts International,
- Mullis, I. V. S., and Martin, M.O. (2015). **PIRLS 2016** assessment framework. Chestnut Hill, MA: TIMSS & PIRLS International Study Center, Boston College.
- National Assessment of Educational Progress [NAEP]. (2013). **Reading framework for the 2013 National Assessment of Educational Progress** . PISA, New York
- Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD]. (2013). **PISA 2015 draft reading literacy**. Retrieved from www.oecd.org/pisa/pisaproducts.pdf
- Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD]. (2018). **PISA 2018 draft reading literacy**. Retrieved from www.oecd.org/pisa/pisaproducts.pdf
- Piaget, J. (1969). **The Psychology of Intelligence**. Paterson Little field: Adams.
- Programme for International Student Assessment. (PISA) Australia. (2012). **Reading Literacy**. Retrieved from www.acer.edu.au
- Progress in International Reading Literacy Study [PIRLS]. (2015). **Reading Literacy**.

Retrieved from www.pirls.org/pisa/pisaproducts.pdf

Richardson, W. (2016). **The Global-Ready Student. Getting Schools Ready for the World**, 24 - 29.

Smith and Piele. (2006). **School leadership : Handbook for excellence in student learning**. Thousand Oaks: CA Corwin.

Strang, (1967). **The Adolescence View Himself**. New York: Mc Graw-Hill Book

UNESCO, (2005). **Education for all literacy for life**. Retrieved from. www.unesco.org/content/nagb/assents/documents/publications/

Walter Pauk, (1984). **How to study in college**. Boston: Houghton Mifflin.

William, M. a. J. (2001). **Text and Task Authenticity in EFL Classroom**. 347 – 349

Winthrop and McGivney (2017). **Skills for a Changing World: Advancing Quality Learning for Vibrant Societies** . New York: Allyn& Bacon.

GRAD VRU

ภาคผนวก

GRAD VRU

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

GRAD VRU

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
องค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ที่	ชื่อ - สกุล	สถาบัน
1	รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนะมาน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ชูชื่น	มหาวิทยาลัยบูรพา
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
5	ดร.มยุรี ฐานมัน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวังน้ำเย็น วิทยาคม อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

GRAD VRU

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	สถาบัน
1	รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุษะมาน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ชูชื่น	มหาวิทยาลัยบูรพา
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
5	ดร.มยุรี ฐานมัน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวังน้ำเย็น วิทยาคม อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

GRAD VRU

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบวัดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
- รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้าน
การอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น
- ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
- ตัวอย่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

GRAD VRU

แบบสอบถามความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ เป็นองค์ประกอบของความฉลาดรู้ด้านการอ่าน มีพฤติกรรมบ่งชี้ 5 ตัว คือ ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ ด้านการบูรณาการและตีความ ด้านทักษะการสะท้อนและประเมิน ด้านความรักความผูกพันกับการอ่าน ด้านการนำผลการอ่านไปใช้

2. ในการตอบแบบสอบถามความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน ให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติตรงกับข้อความนั้น ๆ อยู่ในระดับใด แล้วให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับการปฏิบัติที่แท้จริงของนักเรียน

3. ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติของนักเรียน มีเกณฑ์ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยที่สุด
มาก	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อย
ปานกลาง	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยที่สุด

สำหรับการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้ยื่นต่อคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ ข้อมูลที่นักเรียนตอบจะไม่มีผลใด ๆ ต่อตัวนักเรียน และการนำเสนอข้อมูลนั้นจะเป็นไปโดยภาพรวม จึงขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงของตนเองและขอขอบคุณนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียน

นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง

นิสิตปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

แบบสอบถามวัดองค์ประกอบองค์ความรู้ด้านการอ่าน

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	ระดับข้อเท็จจริง / การปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความสามารถด้านการค้นคืนและเข้าถึงสาระ						
1.	บอกสาระสำคัญของบทอ่านได้					
2.	แยกใจความหลักและใจความรองได้					
3.	ระบุ คำ วลี ประโยค ที่สำคัญในบทอ่านได้					
4.	เห็นคำที่สำคัญหรือคำที่โดดเด่นขณะกวาดสายตาในบทอ่านได้					
5.	บ่งชี้องค์ประกอบ ในบทอ่านได้ เช่น ฉาก ตัวละคร เวลา เป็นต้น					
6.	แยกส่วนประกอบสำคัญ ๆ ในบทอ่านได้ เช่น แก่นเรื่อง ข้อคิด เป็นต้น					
7.	แยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่านได้					
8.	ชี้ความหมายหรือค่านิยมในบทอ่านได้					
2. ความสามารถด้านการบูรณาการและการตีความ						
9.	เข้าใจจุดประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน แม้ไม่มีข้อความตรง ๆ					
10.	รู้ความหมายโดยตรงและโดยนัย จากข้อความในบทอ่าน					
11.	ตีความ / แปลความ โดยรวมของคำ หรือข้อความในบทอ่านได้					
12.	ตีความ / แปลความ เฉพาะในคำ หรือข้อความในบทอ่านได้					
13.	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ในบทอ่านหลายหัวข้อ / หัวเรื่องได้					
14.	เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ ในบทอ่านหลายหัวข้อ / หัวเรื่องได้					

15.	เปรียบเทียบความแตกต่างของสาระ / ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้					
16.	หาข้อความมาสนับสนุนสาระ / ประเด็นต่าง ๆ ในบทอ่านได้					
17.	เชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมที่มีเข้ากับบทอ่านเกิดเป็นความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น					
18.	บูรณาการความรู้ที่ได้จากบทอ่านสร้างความเข้าใจได้อย่างชัดเจน					
3. ความสามารถด้านการสะท้อนและประเมิน						
19.	แสดงความคิดของตนสนับสนุนสาระในบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล					
20.	แสดงความคิดเห็นโต้แย้งบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล					
21.	เมื่อได้อ่านบทอ่านส่วนหนึ่ง สามารถคาดคะเนสาระที่มีความเป็นไปได้ล่วงหน้า					
22.	เมื่ออ่านส่วนหนึ่ง สามารถคาดคะเนคำถามหรือคำตอบล่วงหน้าได้					
23.	เมื่ออ่านจบ / เพียงพอ สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล					
24.	เมื่ออ่านจบ / เพียงพอ สามารถตัดสินใจว่าบทอ่านดีหรือไม่ดี ได้อย่างมีเหตุผล					
25.	เมื่ออ่านบทอ่านที่มีใช้ทฤษฎี สามารถวิพากษ์วิจารณ์คุณค่าของบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล					
26.	วิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ในบทอ่าน โดยใส่ความคิดเห็นส่วนตัวได้อย่างสมเหตุสมผล					
27.	อธิบายผลกระทบการใช้ภาษา ของผู้เขียนในบทอ่านได้					
28.	วิจารณ์ลักษณะการใช้ภาษาของผู้เขียนได้อย่างมีเหตุผล					

4. ความสามารถด้านการนำผลการอ่านไปใช้						
29.	นำความรู้หรือข้อคิดที่ได้จากบทอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					
30.	ปฏิบัติตามคำแนะนำในบทอ่านได้อย่างสมเหตุสมผล					
31.	เมื่อต้องการใช้ประโยชน์จากบทอ่าน สามารถเลือกอ่านบทอ่านได้ตรงวัตถุประสงค์					
32.	ประยุกต์ความรู้จากบทอ่าน มาใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้					
33.	สร้างสรรค์ชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์จากสิ่งที่อ่านได้					
34.	สร้างสรรค์ผลงานจากการอ่านได้ เช่น งานเขียน แผนภาพ การนำเสนอ เป็นต้น					
5. ความรักและความผูกพันกับการอ่าน						
35.	มีความรักและสนใจการอ่านในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ					
36.	สนใจเลือกอ่านบทอ่านอย่างหลากหลายประเภท เช่น หนังสือ บทความ สื่อออนไลน์ ป้ายประกาศ เป็นต้น					
37.	อ่านสื่อต่าง ๆ แบบผ่านตาโดยไม่สนใจเนื้อหาสำคัญเรื่องที่อ่าน					
38.	เห็นคุณค่าของการอ่านว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต					
39.	ใช้เวลาหรือให้ความสำคัญกับการอ่านในชีวิตประจำวันค่อนข้างมาก					
40.	แนะนำให้คนรอบข้างอ่านบทอ่านที่คิดว่าเป็นประโยชน์					
41.	มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทอ่านกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน					

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Development of Learning Management Model for Reading Literacy And
Learning Achievement Promotion of Secondary School Students

GRAD VRU

นิติตปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำนำ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีเนื้อหาประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ความมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน เครื่องมือของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และการนำไปใช้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรखा อรัญวงษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตกร อ่อนโยน เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน จำนวน 6 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน

ผู้วิจัยหวังว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะเกิดประสิทธิผลสูงสุดและเป็นแบบอย่างสำหรับครูภาษาไทยที่จะนำไปใช้พัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านและยังเป็นแนวทางให้ครูภาษาไทยและผู้สนใจใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบสำหรับนักเรียนในด้านอื่น ๆ ต่อไป

**รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สนใจเข้าใจรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยประกอบด้วยสาระสำคัญ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญ
2. แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
  - 2.1 แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
  - 2.2 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
4. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
5. กระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
6. ระบบสังคม
7. หลักการตอบสนอง
8. ระบบสนับสนุน
9. การประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก
10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

เป้าหมายหลักของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในฐานะของพลเมืองโลกคือการพัฒนาความรู้ ความคิด สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริงในลักษณะการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม การเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ที่เน้นองค์ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ล้ำหน้า สามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อสร้างนวัตกรรมที่ช่วยยกระดับคุณภาพเศรษฐกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2560-2579) คือ “ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560 – 2579) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักของ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553) คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ภาระการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังสอดคล้องกับ

สมรรถนะทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิด 3R และ 8C สมรรถนะทักษะของผู้เรียนที่เรียกว่า 3R คือ ผู้เรียนต้องมีทักษะการเรียนรู้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการอ่าน (Reading) 2) ด้านการเขียน (Writing) 3) ด้านการคำนวณ (Arithmetic) ส่วนทักษะการเรียนรู้ 8C ได้แก่ 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณและมีทักษะการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรม (Cross-cultural Understanding) 4) ทักษะการร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสารรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ (Communication Information and Media Literacy) 6) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการเรียนรู้ ICT (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) 8) มีคุณธรรมจริยธรรม เมตตา กรุณา (Compassion) (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2561)

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) หรือ “การรู้เรื่องการอ่าน” เป็นสมรรถนะพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment : PISA) เป็นการประเมินความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งการประเมินความฉลาดรู้เป็น 3 ด้าน คือ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2560) อธิบายความฉลาดรู้ด้านการอ่านคือ ความรู้และทักษะที่จะเข้าถึงเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่อ่านได้ และประเมินคิดวิเคราะห์ย้อนกลับถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสารเรื่องใดให้ผู้อ่าน โดยมีการประเมิน 3 ด้าน 1) ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Retrieving information) เป็นการวัดความสามารถในการดึงสาระของสิ่งที่ได้อ่าน 2) ด้านการบูรณาการและการตีความ (Interpretation and interpret) เป็นการวัดความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน ความสามารถในการตีความ แปลความสิ่งที่ได้อ่านและความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือโลกที่อยู่ 3) ด้านการสะท้อนและประเมิน (Reflection and Evaluation) เป็นการวัดความเข้าใจข้อความที่ได้อ่าน ความสามารถในการตีความ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบของข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตหรือโลกที่อยู่ พร้อมทั้งความสามารถในการประเมินข้อความที่อ่านและความสามารถให้ความเห็นหรือโต้แย้งจากมุมมองของตน

จากโครงการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment : PISA) ความฉลาดรู้ด้านการอ่านในปี ค.ศ.2015 พบว่า คุณภาพการศึกษาของเยาวชนไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน หรือมีคะแนนสอบต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยโดยเฉพาะผลของการศึกษา

เกี่ยวกับการอ่านของผู้เรียนไทยมีประเด็นที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนไทยมีจุดอ่อนในเรื่องดังกล่าว ผลการศึกษาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของไทย ค.ศ.2015 พบว่าผู้เรียนไทยอยู่ในลำดับที่ 48 จาก 65 ประเทศ และมีผู้เรียนที่มีความฉลาดรู้ด้านการอ่านไม่ถึงระดับพื้นฐานร้อยละ 33 ผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่านของผู้เรียนไทยตอบคำถามด้านการรู้เรื่องการอ่านผิดร้อยละ 52.4 และตอบถูกร้อยละ 43.5 จากการวิเคราะห์จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกพบว่าผู้เรียนไทยตอบถูกจากข้อสอบแบบเลือกตอบมากที่สุด (ร้อยละ 54.3) และตอบถูกจากข้อสอบแบบเลือกตอบน้อยที่สุด (ร้อยละ 26.5) ตอบถูกจากข้อสอบสมรรถนะด้านเข้าใจและค้นคืนสาระมากที่สุด (ร้อยละ 49.5) และตอบถูกจากข้อสอบวัดสมรรถนะด้านสะท้อนและประเมินน้อยที่สุด (ร้อยละ 39.7) ตอบถูกจากข้อสอบการอ่านเนื้อเรื่องที่มีลักษณะต่อเนื่องได้มากที่สุด (ร้อยละ 44.4) และทำข้อสอบที่มีเนื้อเรื่องแบบผสมได้น้อยที่สุด (ร้อยละ 36.6) ตอบถูกจากข้อสอบที่มีบริบทเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 44.3) และตอบถูกข้อสอบที่มีบริบทด้านสาธารณสุขน้อยที่สุด (ร้อยละ 36.6) และร้อยละจากการวิเคราะห์การประเมิน PISA 2015 พบว่าผู้เรียนที่สอบได้คะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีจุดอ่อนด้านการอ่านทั้งสองกลุ่ม และที่สำคัญการอ่านมีค่าสหสัมพันธ์กับคณิตศาสตร์สูงมาก (0.79 ใน PISA 2009 และ 0.80 ใน PISA 2015) และค่าสหสัมพันธ์ใกล้เคียงกับวิทยาศาสตร์ เมื่อคุณภาพต่ำจึงทำให้วิชาอื่นมีคะแนนต่ำไปด้วย การจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องปรับปรุงยกระดับคุณภาพสมรรถนะการอ่านของผู้เรียน (สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกระทรวงศึกษาธิการ, 2556) สำหรับในปี ค.ศ.2018 ผลการศึกษาความฉลาดรู้ด้านการอ่านของไทย ได้คะแนน 393 คะแนน โดยคะแนนเฉลี่ยของ OECD อยู่ที่ 487 คะแนน ซึ่งเปรียบเทียบกับ PISA 2016 ความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีคะแนนลดลง 16 คะแนน (OECD, 2018)

สัมพันธ์กับกับผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) พบว่าการจัดการศึกษาของคนไทยด้านการอ่านอยู่ในระดับต่ำ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการทดสอบวัดผลทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จากสำนักทดสอบทางการศึกษาปีการศึกษา 2558-2560 (2560) กลุ่มสาระภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ สาระที่ 1 การอ่าน ส่วนใหญ่ไม่ผ่านร้อยละ 50 โดยมีผลการทดสอบดังนี้ ปีการศึกษา 2558 ได้คะแนนเฉลี่ย 45.4 ปีการศึกษา 2559 ได้คะแนนเฉลี่ย 45.78 ปีการศึกษา 2560 ได้คะแนนเฉลี่ย 52.55 สอดคล้องกับผลวิจัยของ ธัญมาส ต้นเสถียร (2544) ได้ศึกษาปัญหาของผู้เรียนด้านการอ่านพบว่าผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วไม่เข้าใจเนื้อ เรื่องสรุปสาระสำคัญของเรื่องไม่ได้ ไม่สามารถแยกข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และไม่สามารถแยกใจความสำคัญหลักกับใจความสำคัญรองได้ รวมทั้ง ไม่รู้วิธีการอ่านที่ถูกต้อง นอกจากนี้ปัญหาด้านผู้สอนในการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียนจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การอ่านพบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสอนและการฝึกทักษะการอ่านและการเรียนโดยใช้

หลักสูตร สื่อกิจกรรมที่พัฒนาอย่างสำเร็จรูป ได้แก่ชุดกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่าน การสร้างหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน การใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ในการพัฒนาการอ่าน เป็นต้น โดยอาศัยหลัก ทฤษฎีพื้นฐานเพียงอย่างเดียว ขาดความยืดหยุ่นในการนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเป็นแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และทฤษฎีการเรียนรู้ ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivists) ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Co-operative Learning) ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน และการตรวจสอบคุณภาพตามกระบวนการวิจัย ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงรุกซึ่งเป็นการอ่านขั้นสูง และมีความหมายต่อผู้เรียน ใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ประเทศต้องการ โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Many Choice) และ เรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้อย่างมีความหมาย ต่อตัวผู้เรียน ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก นอกจากนี้ผู้เรียนควรต้องมีการ เรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน (Social value) เน้น การปฏิบัติเน้นกระบวนการคิดขั้นสูงใช้ข้อมูลสะท้อนกลับจากการเรียนรู้ในการพัฒนาองค์ความรู้ ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำงานของสมองในบริบทและสภาพปัญหาที่ท้าทายให้ผู้เรียนเป็นผู้ คิด ลงมือปฏิบัติอย่างลุ่มลึก หลากหลายและยืดหยุ่น (Piaget, 1996, Bonwell & Eison, 1991, Johnson & Johnson, 1994) เพื่อให้พัฒนาผู้เรียนเกิดความฉลาดรู้ด้านการอ่านผู้สอนจึงต้องปรับ วิธีการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของตนเอง โดยผู้สอนและผู้เรียนมีโอกาส เข้าถึงแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันโดยไม่จำกัดขอบเขต สามารถเรียนรู้ได้ด้วย ตนเองทุกที่ทุกเวลาตามความสนใจ ความพร้อม และความสามารถของผู้เรียน (Richardson, 2016) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ควรเน้นการนำความรู้และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบท อื่น ๆ ได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) จะช่วยให้ผู้เรียนนำตนเองและ ฝึกฝนทักษะของตน การเรียนรู้จึงมีความหมายเชื่อมโยงกับบริบทภายนอกที่เป็นปัจจุบันและอนาคต ช่วยเพิ่มพูนทักษะซึ่งเป็นฐานของทักษะอื่น ๆ ขยายประสบการณ์และพัฒนาความเข้าใจสิ่งที่ทำให้ลุ่ม ลึกขึ้น (Winthrop and McGivney, 2015)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญข้างต้นและการแสวงหาความรู้จากการศึกษาค้นคว้า เอกสารงานวิจัยที่ผ่านมาจะเห็นว่าพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริม และดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาด

รู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีทักษะ คุณลักษณะ และเกิดสมรรถนะสำคัญที่ประเทศต้องการเพื่อคุณภาพคนไทยในอนาคต

2. แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

2.1 แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

2.1.1 รูปแบบการเรียนการสอน

เป็นสภาพลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ โดยจัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญที่จัดไว้ตามหลักปรัชญาทฤษฎี หลักการแนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ เพื่อช่วยให้สภาพการจัดการเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนองและระบบสนับสนุน หรือสิ่ง แวดล้อมในการเรียนการสอนที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่ต้องการเพื่อให้ผู้สอนมองเห็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนยึดแนวคิดของ (Joyce, Weil และ Calhoun, 2004) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย

- 1) ทฤษฎี แนวคิด หลักการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- 2) วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน
- 3) ขั้นตอนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
- 4) ระบบสังคม (Social System) บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน
- 5) หลักการตอบสนอง (Principle of Reaction) การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์
- 6) ระบบสนับสนุน (Support System) สื่อ อุปกรณ์และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่เกิดกับผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.2.2 ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy)

โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment : PISA) อธิบายความฉลาดรู้ด้านการอ่านคือ ความรู้และทักษะที่จะเข้าถึงเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่อ่านได้ และประเมินคิดวิเคราะห์ย้อนกลับถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่าต้องการส่งสารเรื่องใดให้ผู้อ่าน โดยมีหน่วยงานการศึกษาและนักวิชาการที่ศึกษาองค์ประกอบเรื่องความฉลาดรู้ด้านการอ่านไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปได้ 5 ด้าน ดังนี้

1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ หมายถึง ความสามารถระบุสาระสำคัญ คำสำคัญ วลี หรือประโยคสำคัญของบทอ่าน ซึ่งส่วนประกอบที่ปรากฏในบทอ่าน ค้นหาความคิดหรือค่านิยามศัพท์ เข้าใจข้อมูลจากบทอ่านอย่างชัดเจน

2) การบูรณาการและตีความ หมายถึง ความสามารถวิเคราะห์เจตนาของผู้ส่งสาร ตีความแปลความในสิ่งที่อ่าน เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยค เปรียบเทียบความแตกต่าง และหาข้อความสนับสนุนอย่างชัดเจน ขยายความคิดจากการอ่านสู่ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

3) การสะท้อนและประเมิน หมายถึง ความสามารถแสดงความคิดเห็นสนับสนุน หรือโต้แย้งบทอ่านจากมุมมองของตน คาดคะเนความเป็นไปได้ของบทอ่าน ประเมินค่าตัดสินความน่าเชื่อถือของบทอ่าน วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าที่ได้จากบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล อธิบายอิทธิพลที่เกิดจากการใช้ภาษาของผู้เขียนในบทอ่านได้

4) การนำผลการอ่านไปใช้ หมายถึง การใช้สิ่งที่อ่านให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จ การเลือกใช้บทอ่านหลากหลายประเภทให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การอ่าน และการสร้างสรรค์ชิ้นงานหรือผลงานที่ได้จากความรู้ของบทอ่าน

5) ความรักและผูกพันกับการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของผู้อ่านที่แสดงออกในขณะดำเนินกิจกรรมการอ่าน พฤติกรรมประกอบด้วย การอ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านสื่ออย่างหลากหลายประเภท แรงจูงใจในการอ่าน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2.2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือ การลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีโอกาส ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เพราะนักเรียนจะเกิดความเข้าใจบทเรียนเมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมและมีโอกาสคิดและปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน (Bonwell & Eison, 1991; Limbach & Waugh, 2012) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

- 1) นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่ารับฟังการบรรยาย
- 2) ครูหรือผู้สอนเน้นการฝึกฝนทักษะให้กับผู้เรียนมากกว่าการถ่ายทอดความรู้
- 3) ผู้เรียนพัฒนาทักษะให้เกิดกระบวนการคิดขั้นสูง
- 4) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง
- 5) ผู้เรียนได้สำรวจทัศนคติและเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน จำเป็นต้องใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเข้ามาช่วยในการสอนอ่าน โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการ

เรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และการแก้ไข ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ เช่น การสืบค้นข้อมูล การแสวงหาคำตอบ การอ่าน การเขียน จนเกิดเป็นความรู้ที่ชัดเจนเป็นพื้นฐาน ในการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่อย่างไม่สิ้นสุด ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับครู เพื่อน และแวดลอมที่ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และที่สำคัญผู้เรียนมีคุณธรรม เจตคติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และเห็นคุณค่าในตัวเอง

2.2.4 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทศนา แคมมณี (2560) แนวคิด Constructivism เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ ของมนุษย์ มีความหมายทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้นจาก Jean Piaget ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย Vygotsky ได้ ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้าน สังคมวิทยา Emile Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดลอมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้าง ความรู้ใหม่

ลักษณะการพัฒนารูปแบบการสอน

1. การสอนตามแนว Constructivism เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสำคัญของความรู้เดิม
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบ แล้ว นำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่หาได้ เพื่อตรวจความรู้ที่ได้มา และ เพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป
3. การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง จนค้นพบ ความรู้และรู้จักสิ่งที่ค้นพบ เรียนรู้วิเคราะห์ต่อจนรู้จริงว่า ลึก ๆ แล้วสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมาก น้อยเพียงไร และศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งลงไป จนถึงรู้แจ้ง

2.2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism)

ทศนา แคมมณี (2560) การเรียนรู้ที่ดีเกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองด้วย ตนเองของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีโอกาสได้สร้างความคิดและนำความคิดของตนเองไปสร้างชิ้นงานโดย อาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะได้เห็นความคิดนั้นเป็นรูปธรรม การสร้างความรู้ในตนเองของ ผู้เรียน เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้น จะเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน มีความคงทน ไม่ลืมง่าย และสามารถถ่ายทอดให้คนอื่นเข้าใจความคิดของ ตนเองได้ดี ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้น จะเป็นพื้นฐานให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด การประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้และผลงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง
- 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ
- 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำ และการเรียนรู้ต่อไป
- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ เช่น วิทยุ ความถนัดความสามารถ และประสบการณ์
- 5) สร้างบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร
- 6) ครูต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
- 7) การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประเมินทั้งผลงานและกระบวนการ
- 8) ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครูและเพื่อน การสังเกต การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

2.2.6 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Co-operative Learning)

ทิสนา แคมมณี (2560) ได้รวบรวมทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้ Johnson and Johnson (1994) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะคือ

- 1) ลักษณะแข่งขันกัน ในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่องหรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ
- 2) ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น
- 3) ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย

การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3 – 6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในลักษณะแข่งขันกัน ต่างคนต่างเรียนและร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้จะเน้นให้ผู้เรียนช่วยกันในการเรียนรู้ โดยมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้ มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการสัมพันธ์กัน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกัน ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้ควรมีการประเมินทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวิธีการที่หลากหลายและควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน และครูควรจัดให้ผู้เรียนมีเวลาในการวิเคราะห์การทำงานกลุ่มและพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีโอกาสที่จะปรับปรุงส่วนบกพร่องของกลุ่มเดียว

2.2.7 ทฤษฎีการรับรู้และการเข้าใจตนเอง (Metacognition Theory)

ทฤษฎีการรับรู้และการเข้าใจตนเอง เป็นทฤษฎีหนึ่งของจิตวิทยาการเรียนรู้ซึ่งได้เริ่มมีการศึกษาค้นคว้ากันมาตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1970 โดยกล่าวถึงการเรียนรู้ของเราว่าเป็นกระบวนการการประมวลผลข้อมูลอย่างต่อเนื่อง (Information Processing) ภายในสมองซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนรู้ของตนเอง โดยมีการควบคุมความคิด มีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิด ตลอดจนการประเมิน วางแผน และจัดระบบความคิดของตนเองได้ (Cross and Paris, 1988)

แนวคิดของการรับรู้และเข้าใจตนเองข้างต้น เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการอ่านจึงหมายถึงวิธีการหรือขั้นตอนที่ทำให้การอ่านบรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอนของการควบคุมกระบวนการอ่าน โดยที่ผู้อ่านตระหนักรู้ (Awareness) และมีความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านและสามารถควบคุมการใช้วิธีเหล่านั้นจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านและตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ (Carrell and Patricia, 1991) ซึ่งนักศึกษามีความเชื่อว่าความรู้เกี่ยวกับปัญหา (Metacognitive Knowledge) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผู้อ่านใช้เมื่อไม่สามารถตีความหมายของบทอ่านที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมาได้ (Anderson, 1983)

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีการรับรู้และเข้าใจตนเอง (Metacognition Theory) หรือทฤษฎีการรู้คิดขั้นสูงนั้น มีแนวคิดพื้นฐานที่เน้นให้นักเรียนสามารถตรวจสอบตนเอง เพื่อกำหนดชี้แนะตนเองในการเรียนรู้ มีการวางแผนตรวจสอบ ปรับปรุงและประเมินผลความเข้าใจของตนเอง โดยเลือกใช้กลวิธีในการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่ประสบอยู่ในขณะนั้น และอาจมีการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนไปด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างก็มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และส่งผลให้นักเรียนรู้ว่าตนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้หรือไม่ สัมพันธ์กับในเรื่องการอ่าน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านตระหนักรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของการอ่าน โดยการหาความหมายด้วยตนเอง และเน้นความสำคัญของการนำการแก้ปัญหา มาใช้ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน เพื่อเป็นการรู้จักใช้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และควบคุมการอ่านเพื่อความเข้าใจของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.8 ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล (Information Processing Theory)

คลอสเมียร์ (Klausmeier, 1985) ได้อธิบายการประมวลผลข้อมูลโดยเริ่มต้นจากการที่มนุษย์รับสิ่งเร้าเข้ามาทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สิ่งเร้าที่เข้ามาจะได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะสั้น ซึ่งการบันทึกนี้จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ การรู้จัก (Recognition) และความสนใจ (Attention) ของบุคคลที่รับสิ่งเร้า บุคคลจะเลือกรับสิ่งเร้าที่ตนรู้จักหรือมีความสนใจ สิ่งเร้าเหล่านั้นจะได้รับการบันทึกลงในความจำระยะสั้น (Short-Term Memory) ซึ่งดำรงคงอยู่ในระยะเวลาที่จำกัดมาก แต่แต่ละบุคคลมีความสามารถในการจำระยะสั้นที่จำกัด ในการ

ทำงานที่จะเป็นต้องเก็บข้อมูลไว้ใช้ชั่วคราว อาจจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจำช่วย เช่น การจัดกลุ่มคำ หรือการท่องซ้ำ ๆ ซึ่งจะสามารถช่วยให้จดจำไว้ใช้งานได้ การเก็บข้อมูลไว้ในภายหลังสามารถทำได้โดยข้อมูลนั้นจำเป็นต้องได้รับการประมวลและเปลี่ยนรูปโดยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อนำไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว (Long Term Memory) ซึ่งอาจต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การท่องซ้ำหลาย ๆ ครั้ง หรือการทำข้อมูลให้มีความหมายกับตนเอง โดยการสัมพันธ์สิ่งที่เรารู้สิ่งใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน ซึ่งเรียกว่า เป็นกระบวนการขยายความคิด (Elaborative Operations Process) ความจำระยะยาวนี้มี 2 ชนิด คือ ความจำที่เกี่ยวกับภาษา (Semantic) และ ความจำที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ (Affective Memory) เมื่อข้อมูลข่าวสารได้รับการบันทึกไว้ในความจำระยะยาวแล้ว บุคคลจะสามารถเรียกข้อมูลต่าง ๆ ออกมาใช้ได้ ซึ่งในการเรียกข้อมูลออกมาใช้ บุคคลจำเป็นต้องถอดรหัสข้อมูล (Decoding) จากความจำระยะยาว และส่งต่อไปสู่ตัวก่อกำเนิดพฤติกรรมตอบสนอง ซึ่งจะเป็นแรงขับหรือกระตุ้นให้บุคคลมีการเคลื่อนไหว หรือการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ กระบวนการของการประมวลข้อมูลของมนุษย์

กระบวนการสมองในการประมวลข้อมูล หากเปรียบเทียบกับคอมพิวเตอร์แล้ว ก็คือ โปรแกรมสั่งงาน หรือ “Software” การบริหารควบคุมการประมวลข้อมูลของสมองคือการทำงานที่บุคคลรู้ถึงการคิดของตน และสามารถควบคุมการคิดของตนให้เป็นไปในทางที่ตนต้องการ การรู้ เรียกว่า “Metacognition” หรือ “การรู้คิด” หมายถึง การตระหนักรู้ (Awareness) เกี่ยวกับความรู้และความสามารถของตน และใช้ความเข้าใจในการรู้การจัดการควบคุมกระบวนการคิด ด้วยวิธีต่าง ๆ ช่วยให้การเรียนรู้และงานที่ทำประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ องค์ประกอบสำคัญของการรู้คิดที่ใช้ในการบริหารควบคุมกระบวนการประมวลข้อมูล ประกอบด้วยแรงจูงใจ ความตั้งใจ และความมุ่งหวังต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิคและกลวิธีต่าง ๆ กระบวนการรู้คิด ประกอบด้วย ความใส่ใจ (Attention) การรับรู้ (Perception) กลวิธีต่าง ๆ (Strategies) เช่น รู้ว่าตนไม่สามารถจดจำสิ่งที่ครูสอนได้ เราคิดหากกลวิธีต่าง ๆ ที่จะมาช่วยให้จดจำสิ่งที่เรียนได้มากขึ้น อาจใช้วิธีการท่อง การจดบันทึก การท่องจำเป็นกลอน การท่องตัวย่อ การทำรหัส การเชื่อมโยงในสิ่งที่สัมพันธ์กัน เป็นต้น

2.2.9 การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่โรบินสัน (Robinson, 1961 อ้างถึงใน อรรถกฤตติ ตรีภักจธกรกุลม 2542) ได้เสนอไว้ว่าการอ่านแบบ SQ3R นี้ เป็นวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านสามารถจับใจความของเรื่องได้ดี และยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเรื่องจากที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และจดจำเรื่องตลอดจนสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศิริพร ลิ้มตระกูล (2545) ได้เสนอวิธีการสอนแบบ SQ3R ของโรบินสันว่า มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ (S: Survey) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว สำรวจความคิดทั่ว ๆ ไป

ขั้นตอนที่ 2 การถาม (Q: Question) ให้ตั้งคำถามตัวเองเกี่ยวกับเรื่องนั้น

ขั้นตอนที่ 3 การอ่าน (R: Read) เป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย อ่านเพื่อหาคำตอบตามที่ตั้งไว้ โดยมุ่งหารายละเอียดให้เกิดความกระจ่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 4 การจำ (R: Recite) ให้ย่อเรื่องราวที่สำคัญโดยใช้คำพูดของตัวเองซึ่งจะทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การทบทวน (R: Review) การพยายามทบทวนเรื่องที่อ่าน เพื่อรวบรวมความคิด ต่อมาในปี 1984 วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยมีการเพิ่มขั้นตอนบันทึก (Record) หลังจากนักเรียนได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอน การทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect) สุกนธ์ สินธพานนท์และคณะ (2545) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า SQ4R เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดที่อ่านได้เร็วขึ้น สามารถจับใจความของเรื่องได้ดี บอกรายละเอียด จดจำเรื่องที่อ่าน และสามารถทบทวนเรื่องที่อ่าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและฉลาดรู้ในการอ่านสื่อต่าง ๆ ตระหนักคุณค่าการอ่าน และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของตน โดยการสังเคราะห์ กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทฤษฎีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และทฤษฎีที่ส่งเสริมการอ่าน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก โดยมีหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ

1. จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลาย กระตุ้นด้วยคำถามหรือเหตุการณ์สถานการณ์ที่น่าสนใจ เรียนรู้ด้วยความหมายเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมเพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน
2. สร้างแรงจูงใจและเสริมแรงทางบวก สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติใช้ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานในการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจในบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่าน
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนมีเป้าหมายการอ่านที่ชัดเจน ใช้กระบวนการรู้คิดในการหาคำตอบ สามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระในบทอ่าน ตีความเรื่องที่อ่าน และใช้กระบวนการคิดขั้นสูงร่วมกัน สะท้อนคำตอบที่ถูกต้องด้วยกระบวนการกลุ่ม

4. ประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง จากการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยผู้เรียนสามารถเชื่อมชิ้นงานกลับไปสู่องค์ความรู้ที่ได้จากบทอ่านได้อย่างถูกต้อง เกิดความรู้ที่คงทนและเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ใหม่ไม่สิ้นสุด

จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สามารถสังเคราะห์สู่หลักการของรูปแบบได้ดังภาพต่อไปนี้

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

1. การเข้าถึงและค้นคืนสาระ
2. การบูรณาการและตีความ
3. การสะท้อนและประเมิน
4. การนำผลการอ่านไปใช้
5. ความรักและผูกพันกับการอ่าน

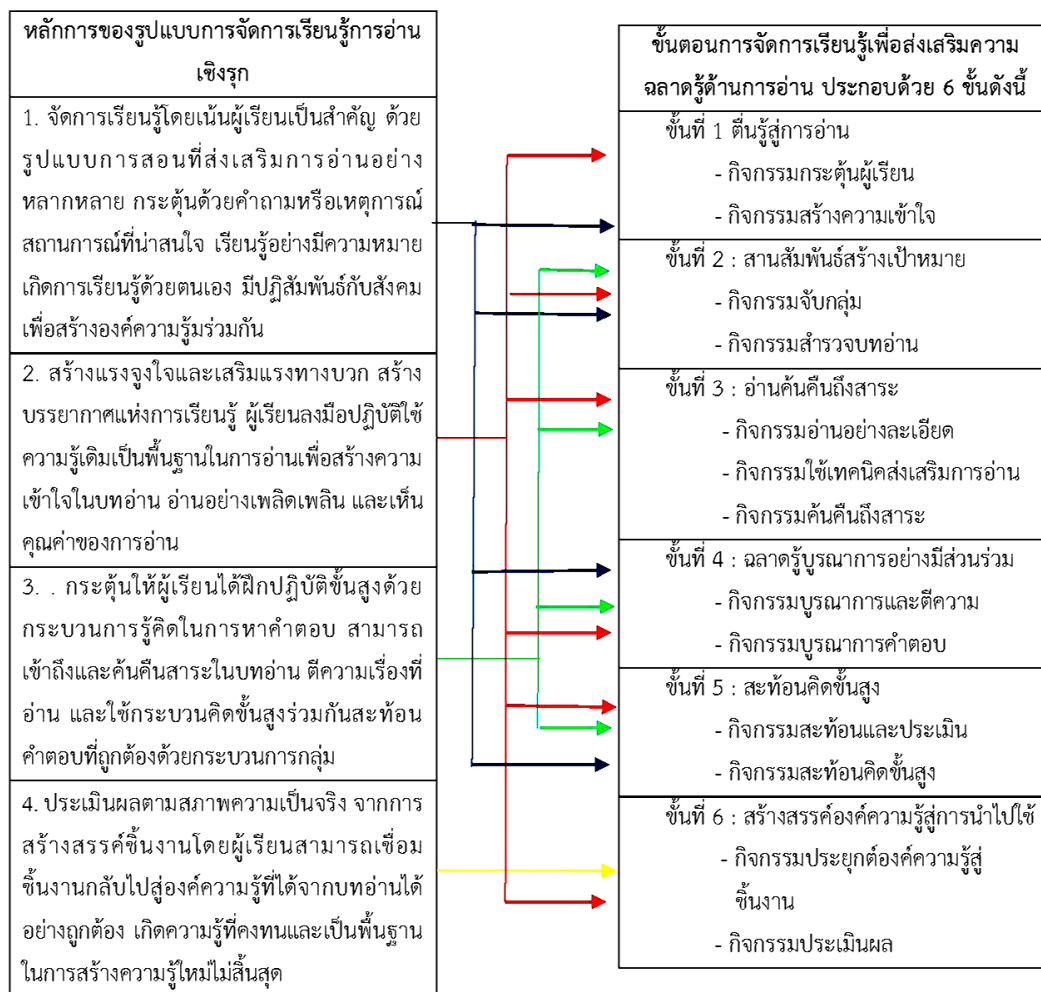
4. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้และบูรณาการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหารายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการรู้เรื่องการอ่าน ประกอบด้วยบทอ่านที่นำมาจัดการเรียนรู้นั้นได้มาจากหนังสือพิมพ์ หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต นิตยสาร สารคดี และวารสาร มีทั้งบทความ ข่าวกวีนิพนธ์ เรื่องสั้น สารคดี เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาการรู้เรื่องการอ่านตามโครงการประเมินผลการทดสอบนานาชาติ (PISA) ประกอบด้วย 4 หน่วย หน่วยการเรียนรู้ละ 3 แผน รวมทั้งสิ้น 12 แผน รวม 1 ภาคเรียน โดยมีหน่วยการเรียนรู้ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หน่วยที่	แผนการจัดการเรียนรู้	เวลา
หน่วยที่ 1 เรื่องบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	แผนที่ 1 บทอ่านจากเพลง	2
	แผนที่ 2 บทอ่านจากเรื่องสั้น	2
	แผนที่ 3 บทอ่านจากนิทาน	2
หน่วยที่ 2 เรื่องบทอ่านเพื่อสาธารณะ	แผนที่ 4 บทอ่านจากป้ายประกาศ	2
	แผนที่ 5 บทอ่านจากกฎระเบียบ	2
	แผนที่ 6 บทอ่านจากข้อปฏิบัติ	2
หน่วยที่ 3 เรื่องบทอ่านเพื่อการทำงาน	แผนที่ 7 บทอ่านจากประกาศ	2
	แผนที่ 8 บทอ่านจากฉลาก	2
	แผนที่ 9 บทอ่านจากคู่มือ	2
หน่วยที่ 4 เรื่องบทอ่านเพื่อการศึกษา	แผนที่ 10 บทอ่านจากบทความ	2
	แผนที่ 11 บทอ่านจากกราฟ	2
	แผนที่ 12 บทอ่านจากอินโฟกราฟฟิก	2

5. กระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ที่มาจากหลักการของรูปแบบดังภาพต่อไปนี้

โดยกระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 : ตื่นรู้สู่การอ่าน (Awake to Read)

เป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ได้รับความสนใจต่อกระบวนการเรียนรู้และสารที่จะอ่าน โดยใช้กิจกรรมจูงใจท้าทายความสามารถของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมจูงใจท้าทายความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้คำถาม การเล่นเกม การร้องเพลง การทายปัญหา การค้นหาคำศัพท์หรือคำสำคัญในบทอ่าน เป็นต้น ซึ่งผู้สอนต้องเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัวเพื่อให้เข้าใจ เห็นภาพ และเชื่อมโยงเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ได้ ผู้สอนอธิบายลักษณะสถานการณ์ รูปแบบและประเภทบทอ่าน ผู้สอนต้องเสริมแรงทางบวกด้วยคำชมหรือคะแนน เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน
- 2) กิจกรรมสร้างความเข้าใจ

ขั้นที่ 2 : สานสัมพันธ์สร้างเป้าหมาย (Build Relationships)

เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนจับกลุ่ม 3-6 คน ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal Cooperative Learning Groups) ในขั้นนี้ผู้สอนให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ ร่วมกันสำรวจตรวจสอบบทอ่านร่วมกัน ตั้งคำถามต่อบทอ่าน เสนอแนะแนวทางการหาคำตอบ วางแผนกำหนดเป้าหมายหาความ สัมพันธ์ของตัวอักษรกับรูปภาพที่ปรากฏในบทอ่าน และนำเสนอเพื่อเป็นพื้นฐานสู่การอ่านกันภายในกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมจับกลุ่ม
- 2) กิจกรรมสำรวจบทอ่าน

ขั้นที่ 3 : อ่านค้นคืนถึงสาระ (Retrieving Information)

ขั้นตอนการอ่านค้นคืนเข้าถึงสาระ โดยผู้อ่านต้องเห็นตำแหน่งของสาระสำคัญในถ้อยความ และดึงเอาสาระที่ต้องการออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้วิธีการอ่านถ้อยความแล้วขีดเส้นใต้เหตุผล วงกลมล้อมรอบหรือเน้นข้อความสำคัญหาคำตอบในประเด็นที่กำหนดไว้ จากนั้นใช้วิธีการอ่านซ้ำอย่างละเอียด ใช้วิธีการจดบันทึกข้อความสำคัญ สรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเองและชี้ถ้อยความจากสาระในบทอ่าน จากนั้นระดมความคิดแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปรายกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการประมวลผลภายใน เปรียบเทียบ แยกแยะข้อมูลจนสามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด
- 2) กิจกรรมใช้เทคนิคส่งเสริมการอ่าน
- 3) กิจกรรมค้นคืนถึงสาระ

ขั้นที่ 4 : ฉลาดรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (Intelligent and Integrated)

กระบวนการบูรณาการความคิดจากการอ่าน โดยสมาชิกกลุ่มนำประเด็นคำถามมาเข้าสู่กระบวนการหาคำตอบด้วยการตีความและวิเคราะห์เนื้อหาในรูปแบบความคิดของตนเอง และนำเสนอแนวคิดอย่างสร้างสรรค์ ให้สัมพันธ์กับบทอ่านอย่างสมเหตุสมผล สามารถเชื่อมโยงบูรณาการกับสิ่งต่าง ๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตที่ใกล้ตัวกับผู้เรียน แล้วนำเสนออภิปรายกันในกลุ่ม สมาชิกคนอื่นรับฟังอย่างมีส่วนร่วม จุดประเด็นคำตอบของสมาชิกคนอื่น บูรณาการหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคำตอบของตนเองว่ามีความเหมือนหรือความต่างกันในประเด็นใด และนำเสนอคำตอบกันภายในกลุ่มอย่างสมเหตุสมผล ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมบูรณาการและตีความ
- 2) กิจกรรมบูรณาการคำตอบ

ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้นสูง (Reflection Advanced Thinking)

กระบวนการหาคำตอบตามที่เป้าหมายกำหนด โดยผู้เรียนร่วมกันประเมินถ้อยความทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา และแสดงความคิดเห็น โดยการตั้งข้อสงสัย ข้อโต้แย้ง สมาชิกกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลเชื่อมโยง ด้วยการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินการริเริ่มสร้างสรรค์และแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ วิพากษ์วิจารณ์ข้อสรุปหรือคำตอบของกลุ่ม ออกแบบคำตอบอย่างสร้างสรรค์และนำเสนอหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนทั้งหมดร่วมกันสะท้อนคิดขั้นสูงของคำตอบรวมกันภายในชั้นเรียน ผู้สอนมีบทบาทชี้แนะ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเสนอและสร้างองค์ความรู้ร่วมกันจนถึงเป้าหมายหรือคำตอบที่ถูกต้อง ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมสะท้อนและประเมิน
- 2) กิจกรรมสะท้อนคิดขั้นสูง

ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ความรู้สู่การนำไปใช้ (Creative Knowledge To use)

การนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านและการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการสู่กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องสามารถเชื่อมโยงจากเนื้อหาสาระสู่การได้มาซึ่งคำตอบ และสรุปความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แต่งคำประพันธ์ คำขวัญ คำคม สุภาษิตคำพังเพย ชิ้นงานสิ่งประดิษฐ์ แผนภาพ แผนผังความคิด เป็นต้น ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน
- 2) กิจกรรมประเมินผล

จากกระบวนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความฉลาดรู้ด้านการอ่านตามภาพต่อไปนี้

6. ระบบสังคม (Social System)

คือ การอธิบายเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของครู เช่น ครูมีบทบาทเพียงผู้แนะนำ และนักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น ในส่วนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ มีระบบที่สังคมที่สำคัญ คือ

บทบาทครูผู้สอน : เป็นผู้นำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

ผู้สอนต้องวางแผนเตรียมตัวก่อนการจัดการเรียนรู้ ทั้งการเลือกตัวบทอ่านที่เหมาะสมกับสถานการณ์ บ้านเมือง หรือบทอ่านที่น่าสนใจ ใกล้ตัวผู้เรียน รวมทั้งวางแผนการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม และดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการ โดยสามารถบูรณาการสิ่งที่เตรียมมาให้เข้ากับการดำเนินกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรมเชิงรุก (Active Learning)

ดำเนินการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับขั้นตอนกระบวนการ โดยเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก เช่น การใช้เทคนิคการตั้งคำถาม การกระตุ้นด้วยสื่อที่น่าสนใจ การเล่นเกม การเข้าถึงผู้เรียน ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้แนะนำไปสู่เป้าหมายของการเรียนรู้

3. การประเมินผล (Evaluation)

ผู้สอนต้องประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินผลเพื่อพัฒนา และเครื่องมือประเมินต้องสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

บทบาทผู้เรียน : ทำตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้และทำตามโครงสร้างเป็นลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ กล่าวแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออกอย่างหลากหลาย รับผิดชอบหน้าที่ในการทำกิจกรรมกลุ่ม และมีเป้าหมายในการเรียนรู้ทุกครั้ง

7. หลักการตอบสนอง (Principles of Reaction)

คือ วิธีการที่ครูใช้ตอบสนองพฤติกรรมต่อพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน สำหรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ มีหลักการตอบสนอง คือ

1. กระบวนการกลุ่ม
2. การเสริมแรงทางบวก
3. การกระตุ้นการเรียนรู้ให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

8. ระบบสนับสนุน (Support System)

คือ การบอกเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ประสบ สำหรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ มีระบบสนับสนุน คือ

1. บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้
2. สื่อการอ่าน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในและนอกห้องเรียน
3. การมีส่วนร่วมจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน

9. การประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก

การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้ ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1) การศึกษารายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องทำความเข้าใจ และศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยสนับสนุน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อประยุกต์เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน

2) การคัดเลือกประเภทและเนื้อหาของบทอ่าน

เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการสอนอ่านที่เน้นให้เกิด ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ดังนั้นเนื้อหาการอ่านจึงมีความสำคัญ ผู้สอนต้องเลือกประเภทและเนื้อหาของบทอ่านให้หลากหลาย ครอบคลุม กับวัตถุประสงค์การอ่านและมาตรฐานสาระการเรียนรู้ แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรายวิชาภาษาไทย นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน และพิจารณาระดับความยากของบทอ่านให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

3) การเตรียมตัวของผู้สอน

เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมตัวก่อนการ ใช้รูปแบบเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ก่อนการสอน ผู้สอนต้องเตรียมบทอ่านที่หลากหลายจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำราเรียน นิตยสาร หนังสือพิมพ์ แผนภาพจากสื่อสังคมออนไลน์ หรือจากแหล่งที่ใกล้ ตัวของผู้เรียน โดยจัดเป็นประเภท เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้บทอ่านตามความสมัครใจ สร้างบรรยากาศการ เรียนรู้ให้เอื้อต่อการอ่าน การเตรียมกิจกรรมกระตุ้น เร้าใจ ให้ผู้เรียนมีปฏิกิริยาทางสังคมเพื่อแบ่งปัน ประสบการณ์การอ่าน ตลอดจนการทำกิจกรรมกลุ่มตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เตรียมเทคนิคการ ถามคำถาม และการเสริมแรงทางบวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 ระหว่างการสอน ผู้เรียนต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ต้องเป็นผู้สังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า และอำนวยความสะดวกให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น เป็นผู้สร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก และทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

3.3 หลังการสอน ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความฉลาดรู้ด้านการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น การรู้เท่าทันการอ่านสื่อต่าง ๆ ที่พบเจอในชีวิตประจำวัน การจัดทำบันทึกการอ่านเป็นรายบุคคล สนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงาน ๆ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าพบเพื่อปรึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการอ่าน

4) การวัดและประเมินผลความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ผู้สอนต้องออกแบบเครื่องมือให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยเฉพาะการสร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ต้องพิจารณาข้อคำถามให้สอดคล้องกับองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และยังต้องพิจารณามาตรฐานตัวชี้วัด สาระการอ่าน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 นอกจากนี้อาจพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อใช้ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วย เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกการอ่าน ซึ่งจะทำให้เกิดการส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านให้ดียิ่งขึ้น

10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การวัดและประเมินการรู้ความฉลาดรู้ด้านการอ่านก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ใช้แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

2) การวัดและประเมินการรู้ความฉลาดรู้ด้านการอ่านระหว่างการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ใช้แบบฝึกหัด แบบทดสอบย่อย แบบประเมินผลการนำเสนอผลงาน และแบบสังเกตพฤติกรรม

3) การวัดและประเมินการรู้ความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ใช้แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

4) การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุก ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

จากรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเป็นกรอบของรูปแบบได้ดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 The Development of Learning Management Model for Reading Literacy And Learning Achievement Promotion of Secondary School Students

- แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีพื้นฐาน**
1. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
  2. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ
  3. ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
  4. ทฤษฎีประมวลผลข้อมูล
  5. แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ PQ4R
  6. แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
  7. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากการวิจัยในระยะที่ 1

วัตถุประสงค์
 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักการของรูปแบบ
 จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สร้างแรงจูงใจและเสริมแรงทางบวก สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติใช้ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานในการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจในบทอ่าน อ่านอย่างเพลิดเพลิน และเห็นคุณค่าของการอ่านใช้กระบวนการรู้คิดในการหาคำตอบ สามารถเข้าถึงและค้นคืนสาระในบทอ่าน ตีความเรื่องที่อ่าน และใช้กระบวนการคิดขั้นสูงร่วมกันสะท้อนคำตอบที่ถูกต้อง ประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง จากการสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยผู้เรียนสามารถเชื่อมชิ้นงานกลับไปสู่องค์ความรู้ที่ได้จากบทอ่านได้อย่างถูกต้อง เกิดความรู้ที่คงทนและเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ใหม่ไม่สิ้นสุด

ระบบสังคม
บทบาทครู : เป็นผู้วางแผนดำเนินกิจกรรม กระตุ้นการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน
บทบาทผู้เรียน : เป็นผู้เรียนรู้ ที่ตื่นตัวในการอ่าน มีเป้าหมายเข้าถึงสาระ บูรณาการความรู้ สะท้อนประเมินบทอ่าน และสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ความรู้

- หลักการตอบสนอง**
1. หลักกระบวนการกลุ่ม
  2. หลักการเสริมแรงทางบวก
  3. หลักการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- ระบบสนับสนุน**
1. บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ในการจัดการเรียนรู้
  2. สื่อการอ่าน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในและนอกห้องเรียน

- การวัดและประเมินผล**
1. การวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ประกอบด้วย การเข้าถึงและค้นคืนสาระ การบูรณาการและตีความ การสะท้อนและประเมิน การนำผลการอ่านไปใช้ ความรักและผูกพันกับการอ่าน
  2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านนี้มีทั้งหมด 20 หน้า จำนวน 40 ข้อ จำนวน 40 คะแนน
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัย แบบ 4 ตัวเลือก คือ ก. ข. ค. และ ง.
3. ให้นักเรียนอ่านข้อความจากแบบทดสอบ และเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวอักษรในแบบทดสอบ
4. ก่อนลงมือทำให้นักเรียนเขียนชื่อ - นามสกุล ชั้น เลขที่ ในข้อสอบให้เรียบร้อย
5. เวลาในการทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง
6. หากมีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับการสอบ ให้ยกมือเพื่อสอบถามผู้คุมสอบ
7. แบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แบบประเมินค่า 5 ระดับ 20 ข้อ มีโครงสร้างดังนี้

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน	รายชื่อ	รวม (ข้อ)
การเข้าถึงและค้นคืนสาระ	1,2,7,8,11,12,14,18,25,33	10
การบูรณาการและการตีความ	3,4,5,6,9,17,19,20,26,31	10
การสะท้อนและประเมินผล	10,15,16,21,22,23,24,27,32,35	10
การนำผลการอ่านไปใช้	13,28,29,30,34,36,37,38,39,40	10
ความรักและความผูกพันกับการอ่าน	41 - 60	20

ชื่อ.....นามสกุล.....
 ชั้น.....เลขที่.....

คะแนนที่ได้

ผู้ประเมิน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1- 10
 ป้ายประกาศ เรื่อง รถไฟฟ้ามหานคร

รถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (รถไฟฟ้า MRT) มีเส้นทางการเดินรถรวมระยะทาง 20 กิโลเมตร เป็นโครงการใต้ดินตลอดสาย มีสถานีทั้งหมด 18 สถานี เริ่มต้นจากบริเวณหน้าสถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) ไปทางทิศตะวันออกตามแนว ถนนพระรามที่ 4 ผ่านสามย่าน สวนลุมพินี จนกระทั่งตัดกับถนนรัชดาภิเษก เลี้ยวซ้าย ไปทางทิศเหนือตามแนวถนนรัชดาภิเษก ผ่านหน้าศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ แยกโคศก แยกพระรามที่ 9 แยกห้วยขวาง แยกรัชดา - ลาดพร้าว เลี้ยวซ้ายไปตาม ถนนลาดพร้าว จนถึง ปากทางห้าแยกลาดพร้าว เลี้ยวซ้ายเข้าถนนพหลโยธินผ่านหน้าสวนจตุจักร ตรงไปสิ้นสุดที่บริเวณ สถานีรถไฟบางซื่อ สถานีเป็นสถานีใต้ดินทั้งหมด 18 สถานี ระยะห่างระหว่างสถานี โดยเฉลี่ย 1 กม.

แผนที่เส้นทางรถไฟฟ้า

เวลาให้บริการ

- ทุกวันไม่มีวันหยุด ตั้งแต่ 06.00 – 24.00 น.
- ความถี่
  - ชั่วโมงเร่งด่วนเวลา 06.00 – 09.00 น. และ 16.30 – 19.30 น. ความถี่ไม่เกิน 5 นาทีต่อขบวน
  - ชั่วโมงปกติ ความถี่ไม่เกิน 10 นาทีต่อขบวน
- จำนวนรถไฟฟ้า MRT วิ่งบริการสูงสุด 19 ขบวน
(ที่มา : แบบฝึกหัดการรู้เรื่องการอ่าน สันติวัฒน์ จันทรีไธและคณะ)

1. สถานีใดเป็นสถานีเชื่อมต่อกับ BTS Line (การเข้าถึงและค้นคืนสาระ)

ก. สีลม	ข. เพชรบุรี
ค. ห้วยขวาง	ง. รัชดาภิเษก
2. ข้อใดอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง สถานีหัวลำโพง - สถานีบางซื่อ ได้เหมาะสมที่สุด (บูรณาการและตีความ)

ก. ใกล้สุด - ไกลสุด	ข. ต้นทาง - ปลายทาง
ค. ต้นทาง - ระหว่างทาง	ง. ระหว่างทาง - ปลายทาง
3. ผู้ใดใช้เวลาเดินทาง มากที่สุด ในการโดยสารรถไฟฟ้ามหานคร (หากจุดเริ่มต้นและปลายทางเหมือนกันทุกข้อ) (สะท้อนและประเมิน)

ก. ใหม่ เลิกงาน 5 โมงเย็นและต้องกลับบ้านให้ทันเวลาเคารพธงชาติในตอนเย็น	ข. มีมึน รู้สึกไม่สบายจึงขอลาป่วยครึ่งวันป่วยและเดินทางกลับบ้านในเวลาป่วยโมง
ค. มด โดยสารรถไฟฟ้ามหานครมาทำงานที่บริษัททันเวลาเข้างาน 9.00 น. ของทุกวัน	ง. แมน โดยสารรถไฟฟ้ามหานครมาโรงเรียนทันเข้าแถวเคารพธงชาติเวลา 8.00 น. ทุกวัน
4. ผู้ใดไม่สามารถใช้บริการรถไฟฟ้ามหานครได้ (สะท้อนและประเมิน)

ก. ปาจริย์ กลับบ้านดึกเกินเที่ยงคืน	ข. บุศรา ต้องการเดินทางในวันอาทิตย์
ค. ปัญญาวิทย์ ออกจากบ้านตั้งแต่ 6 โมงเช้าของทุกวัน	ง. เบญจา ต้องการเดินทางในวันหยุดนักขัตฤกษ์

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 5 - 6

5. ซีรีส์เรื่องใดของ LEE Min-ho เป็นซีรีส์ที่คนเกาหลีให้ความสนใจชมมากที่สุด (การเข้าถึงและค้นคืนสาระ)

ก. The Heirs

ข. City Hunter

ค. Boy Over Flowers

ง. The Legend of the blue Sea

6. หากนักเรียนต้องทำรายงานเกี่ยวกับตัวละครเรื่องพระอภัยมณี เพื่อยกตัวอย่างตัวละครที่สอดคล้องกันกับซีรีส์เกาหลี นักเรียนจะเลือกตัวละครจากเรื่องใด (การนำผลการอ่านไปใช้)

ก. Personal Taste

ข. Faith

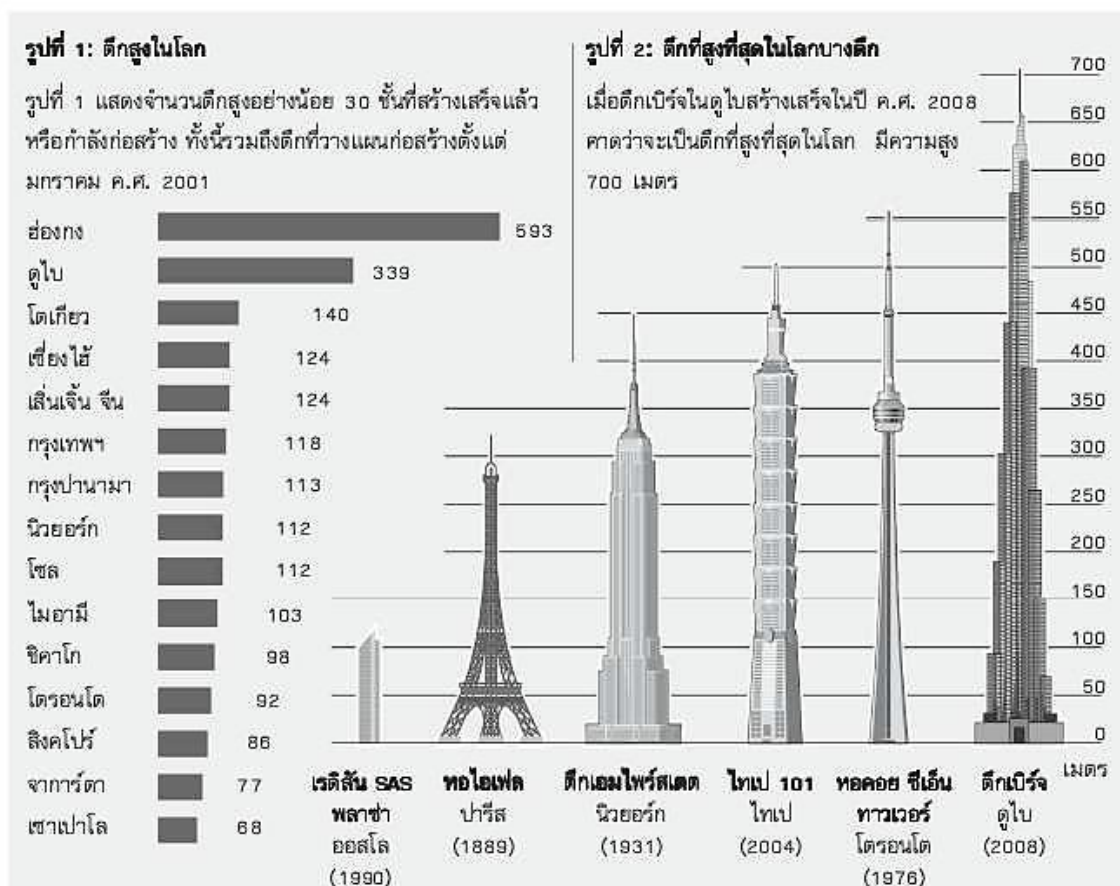
ค. The Legend of the blue Sea

ง. The King

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 7 – 9

ตึกสูง

“ตึกสูง” เป็นบทความจากนิตยสารของนอร์เวย์ ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2008

7. ขณะที่บทความนี้ตีพิมพ์ในนิตยสาร ตึกใดในรูปที่ 2 สร้างเสร็จแล้วและสูงที่สุด(การเข้าถึงและค้นคืนสาระ)

ก. ตึกเบิร์จ

ข. หอคอยซีเอ็น ทาวเวอร์

ค. ไทเป 101

ง. ตึกเอ็มไพร์สเตต

8. แผนภาพรูปที่ 1 ให้ข้อมูลอะไร (การบูรณาการและตีความ)
- จำนวนตึกทั้งหมดในเมืองต่าง ๆ
  - การเปรียบเทียบความสูงของตึกต่าง ๆ
  - ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของตึกในเมืองต่าง ๆ
  - จำนวนตึกที่มีความสูงมากกว่าความสูงระดับหนึ่งของเมืองต่าง ๆ
9. ตึกเรดิสัน SAS พลาซ่าในเมืองออสโล ประเทศนอร์เวย์ สูงเพียง 117 เมตร ทำไมจึงนำตึกนี้มาใส่ในรูปที่ 2 (การสะท้อนและประเมิน)
- เพราะเป็นตึกที่สูงที่สุดในปี 1990
  - เพื่อให้เห็นถึงความต่างของระดับความสูงของตึกทั่วโลก
  - เพื่อเปรียบเทียบความสูงของตึกที่สูงที่สุดในประเทศนอร์เวย์กับตึกทั่วโลก
  - เพราะตึกเรดิสัน SAS เป็นตึกที่มีความสำคัญกับนิตยสารที่ตีพิมพ์ข้อมูลนี้

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 10 – 12

ฝากส่งไปรษณีย์ในประเทศ แบบไหนดี ?

	EMS Super Speed	EMS	Registered	Insured	Parcel Post	Logispost	Logispost Plus
น้ำหนักไม่เกิน 20 กก.	น้ำหนักไม่เกิน 20 กก.	น้ำหนักไม่เกิน 20 กก.	น้ำหนักไม่เกิน 2 กก.	น้ำหนักไม่เกิน 20 กก.	น้ำหนักไม่เกิน 20 กก.	น้ำหนักไม่เกิน 20 กก.	น้ำหนัก 20 กก. ขึ้นไป
ระยะเวลาในการนำจ่าย	24 ชม.	1-2 วัน	2-4 วัน	2-4 วัน	3-5 วัน	5-7 วัน ***	2-3 วัน
TRACK & TRACE	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓
เช็คสถานะใต้ออกก่อนการส่ง			เช็คถึงเฉพาะต้นทางและปลายทาง	ขอตรวจสอบกับที่ทำการฯ ได้	ขอตรวจสอบกับที่ทำการฯ ได้		
อัตราค่าชดเชย	เสียหาย ชดเชยตามจริงไม่เกิน 2,000 บาท	เสียหาย ชดเชยตามจริงไม่เกิน 2,000 บาท	เสียหาย ชดเชยตามจริงไม่เกิน 300 บาท	ชดเชยประกันวงเงินชดเชยไม่เกิน 5,000 บาท	เสียหาย ชดเชยตามจริงไม่เกิน 1,000 บาท	เสียหาย ชดเชยตามจริงไม่เกิน 3,000 บาท	เสียหาย ชดเชยตามจริงไม่เกิน 3,000 บาท
การซื้อประกันเพิ่ม	✓ ไม่เกิน 50,000 บาท	✓ ไม่เกิน 50,000 บาท	✗		✓ ไม่เกิน 5,000 บาท	✓ ** สูงสุด 200,000 บาท	✓ ** สูงสุด 200,000 บาท

หมายเหตุ: ชดเชยประกันเพิ่มได้ไม่เกิน 200,000 บาท
 1. การซื้อประกันวงเงินชดเชยไม่เกิน 20,000 บาท ค่าบริการ 5 บาทต่อวงเงินประกัน 500 บาท + ค่าปฏิบัติการ 15 บาท
 2. การซื้อประกันวงเงินชดเชยตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป
 * 2.1 บริการ EMS และ EMS Super Speed ชดเชยประกันสูงสุดได้ไม่เกิน 50,000 บาท ค่าบริการ 10 บาทต่อวงเงินประกันทุกๆ 500 บาท + ค่าปฏิบัติการ 15 บาท
 ** 2.2 บริการ Logispost ในประเทศ ชดเชยประกันสูงสุดได้ไม่เกิน 200,000 บาท ค่าบริการ 6 บาทต่อวงเงินประกันทุกๆ 500 บาท + ค่าปฏิบัติการ 15 บาท
 *** รอจ่าย ณ ที่ทำการฯ ปลายทาง

10. หากนักเรียนต้องการส่งเอกสารสมัครเรียน เพื่อสมัครเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยเอกสารจะหมดเขตภายในวันถัดไปของการส่ง นักเรียนจะเลือกส่งแบบใด (การนำผลการอ่านไปใช้)
- EMS (ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ)
  - EMS (Super Speed)
  - Registered (ไปรษณีย์ลงทะเบียน)
  - Insured (ไปรษณีย์รับประกัน)

11. หากบ้านของนักเรียนทำสวนทุเรียน และต้องขายทุเรียนทางออนไลน์ ที่มีน้ำหนักประมาณ 22 กิโลกรัมให้กับลูกค้า โดยทุเรียนจะสุกเหมาะกับการบริโภค 3-4 วัน เพื่อให้การจัดส่งคุ้มค่า และไม่กระทบต่อคุณภาพของทุเรียน นักเรียนจะเลือกการส่งแบบใด (การนำผลการอ่านไปใช้)

ก. EMS (ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ)

ข. Logispost Plus (สิ่งของขนาดใหญ่)

ค. Parcel Post (พัสดุไปรษณีย์)

ง. Logis Post (สิ่งของขนาดใหญ่)

12. จากข้อมูลที่ให้ หากนักเรียนต้องส่งไม้ตะขุที่มีมูลค่าสูงกว่า 80,000 บาท นักเรียนคิดว่านักเรียนจะเลือกข้อใด (การนำผลการอ่านไปใช้)

ก. เลือกส่งแบบ EMS (Super Speed) และเลือกซื้อประกันเพิ่มเติมจำนวน

ข. เลือกส่งแบบ Logispost Plus (สิ่งของขนาดใหญ่) และเลือกซื้อประกันเพิ่มเติมจำนวน

ค. ไม่เลือกจัดส่งสินค้าทางส่งไปรษณีย์ เพราะสินค้าที่ส่งมีมูลค่าสูงกว่าวงเงินประกันที่แม่เต็มจำนวน

ง. ไม่เลือกจัดส่งสินค้าทางส่งไปรษณีย์ เพราะไปรษณีย์จัดส่งสินค้าล่าช้า ไม่สามารถจัดส่งสินค้าได้ทันเวลา

จงใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 13 - 14

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

Nov 18 at 21:11 • 🌐

ตูน บอดี้สแลม

ไม่เคยรู้จัก ตูน บอดี้สแลม
แค่เงางาววาวแวม "ไม่แจ่มกระจ่าง
ครั้นได้รู้ได้เห็นทุกเส้นทาง
นี่แหละคือตัวอย่าง ของคนดี

คนที่รู้ ทำอะไรเพื่ออะไร
รู้ทำได้ และได้ทำ ทำเต็มที่
ไม่ใช่แค่ วาทกรรมพร่ำพาทิ
นี่คือความสามัคคี ที่เป็นจริง

ที่ได้ทำ ได้ดู รู้สึกร่วม
ประโยชน์สุขส่วนรวม ที่ใหญ่ยิ่ง
เป็นรูปธรรมทำได้ ไม่ละทิ้ง
อันเป็นสิ่งท้าทาย ให้กล้าทำ

ให้รู้ว่า เราทั้งมวลล้วนทำได้
ไม่ต้องรอให้ใคร มาอุปถัมภ์
ไม่ต้องคอยคนดีมาชี้นำ
เป็นตัวอย่างต่อกัน สำนึกตน

13. จุดมุ่งหมายหลักของผู้ประพันธ์ ที่แฝงอยู่ในบทประพันธ์ข้างต้น คือข้อใด (การบูรณาการและตีความ)

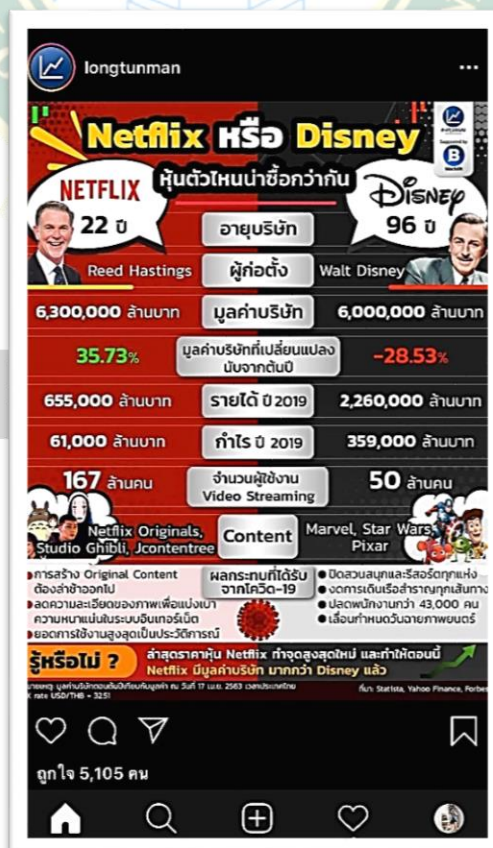
- ก. ประชดประชันเสียดสีคนที่พูดแต่ไม่ทำ
- ข. เชิญชวนให้คนไทยรู้จักสามัคคี เพื่อประเทศชาติ
- ค. แสดงความชื่นชมการกระทำของ ตูน บอดี้ส์แลม
- ง. ปลุกเร้าให้คนทำความดี โดยดูตูน บอดี้ส์แลมเป็นแบบอย่าง

14. นักเรียนคิดว่า การกระทำใดที่ทำให้ อาจารย์เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ แต่งคำประพันธ์บทนี้ถึงตูนบอดี้ส์แลม (การสะท้อนและประเมิน)

- ก. โอกาสที่ ตูน บอดี้ส์แลม ได้รับรางวัลบุคคลตัวอย่างแห่งปี
- ข. ในโอกาสที่ ตูน บอดี้ส์แลม ได้รับการชื่นชมจากนายกรัฐมนตรีหรืออภยการทีวี
- ค. ในฐานะที่ตูนบอดี้ส์แลม เป็นกลุ่มศิลปินที่ได้รับความนิยมของประเทศไทย
- ง. ตูนบอดี้ส์แลม ดำเนินโครงการก้าวคนละก้าว ระดมทุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์

แพทย์

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 15

15. จากข้อมูลที่ให้ หากนักเรียนต้องเลือกลงทุนซื้อหุ้นระหว่าง Netflix และ Disney นักเรียนจะเลือกซื้อหุ้นกับบริษัทใด เพราะอะไร (การนำผลการอ่านไปใช้)

ก. Netflix เพราะ เป็นหุ้นที่เข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ของสังคมโลก

ข. Disney เพราะ เป็นบริษัทที่มีประสบการณ์ทางธุรกิจที่ยาวนาน สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมโลกได้ทุกสถานการณ์

ค. Netflix เพราะ แม้จะเป็นบริษัทที่เพิ่งเริ่มก่อตั้งแต่อัตราการเติบโตของมูลค่าบริษัท จำนวนผู้ใช้งาน อัตราสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและ Content ที่เข้าถึงกลุ่มคนสมัยใหม่

ง. Disney เพราะ มีฐานผู้ใช้งานมากกว่า มีกำไรมากกว่า Netflix ถึง 5 เท่า ในปี 2019 และเป็นบริษัทที่มี Content ครองใจผู้ชมมาอย่างยาวนาน

GRAD VRU

ตอนที่ 2 : แบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

คำชี้แจง

1. ในการตอบแบบวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน ให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่า มีพฤติกรรมปฏิบัติ ลักษณะ หรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด แล้วให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับการปฏิบัติที่แท้จริงของนักเรียน

2. ระดับพฤติกรรมปฏิบัติของนักเรียน มีเกณฑ์ ดังนี้

1	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก น้อยที่สุด
2	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก น้อย
3	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก ปานกลาง
4	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก มาก
5	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรม ลักษณะ หรือความรู้สึก มากที่สุด

ข้อ	รายการคำถาม	ความสอดคล้องกับลักษณะของนักเรียน				
		1	2	3	4	5
41	ฉันมีความสนใจอ่านบทอ่านในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ					
42	ฉันหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่าน / กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน					
43	ฉันอ่านบทอ่านโดยไม่ต้องให้ใครบังคับ					
44	ฉันไม่มีสมาธิในการอ่าน					
45	ฉันมีความสุขเมื่อได้อ่านเรื่องต่าง ๆ					
46	ฉันสนใจเลือกอ่านบทอ่านอย่างหลากหลายประเภท เช่น หนังสือ บทความ สื่อออนไลน์ ป้ายประกาศ เป็นต้น					
47	ฉันอ่านสื่อต่าง ๆ แบบผ่านตาโดยไม่สนใจเนื้อหาสำคัญเรื่องที่อ่าน					
48	ฉันอ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่ครูแนะนำในชั้นเรียน					
49	ฉันพยายามในการอ่านให้มากขึ้นเพื่อเป็นนักอ่านที่มีคุณภาพ					
50	ฉันอ่านเรื่องต่าง ๆ เป็นงานอดิเรก					

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สารระการอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นี้มีทั้งหมด 12 หน้า จำนวน 40 ข้อ จำนวน 40 คะแนน
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบปรนัย แบบ 4 ตัวเลือก คือ ก. ข. ค. และ ง.
3. ให้นักเรียนอ่านข้อความจากแบบทดสอบ และเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวอักษรในแบบทดสอบ
4. ก่อนลงมือทำให้นักเรียนเขียนชื่อ - นามสกุล ชั้น เลขที่ ในข้อสอบให้เรียบร้อย
5. เวลาในการทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง
6. หากมีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับการสอบ ให้ยกมือเพื่อสอบถามผู้คุมสอบ

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น.....เลขที่.....

GRAD VRU

คะแนนที่ได้

ผู้ประเมิน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1

“คนไทยเชื่อว่า ในข้าวมีวิญญาณเรียกว่าแม่โพสพสถิตอยู่ ฉะนั้นหากดูแลเอาใจใส่แม่โพสพ ทำให้สุขสบาย แม่โพสพก็จะไม่หลบลี้หนีหายไปจากท้องนา และให้ข้าวงอกงามสมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อต้นข้าวตั้งท้องออกรวงก็เหมือนแม่โพสพตั้งท้อง ต้องทำขวัญให้เกิดสิริมงคล”

1. จากข้อความข้างต้น “แม่โพสพ” หมายถึงใคร

ก. ดวงวิญญาณที่สถิตอยู่ในทุ่งนา	ข. แม่ของชาวนา
ค. เทพเจ้าประจำทุ่งนา	ง. ดวงวิญญาณที่สถิตอยู่ในข้าว

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 2

จะกล่าวถึงอาหารพื้นบ้านนั้น	มีสีน้ำตาลลิ้มลองมองทุกที่
ทั้งข้าวหลามและขนมข้าวต้มมี	ทำบายศรีสู่ขวัญนั้นชื่นชม
ขนมจิ้นน้ำยามาลิ้มรส	แก้มผักสดเติมพริกป่นอย่างสุขสม
ขนมเขียวกลิ่นหอมเตยตามสายลม	สูตรผสมสำพันตาน่าแวะลอง
หอมลอดช่องใบเตยที่เคยถาม	ตั้งนงคราสมอบน้ำปรุงฟุ้งทั้งห้อง
สะอาดสดรสเด่นไม่เป็นรอง	ใครเห็นต้องซื้อของฝากจากบ้านเรา

2. จากบทประพันธ์ข้างต้น มีขนมหวานกี่ชนิด

ก. 1 ชนิด	ข. 2 ชนิด
ค. 3 ชนิด	ง. 4 ชนิด

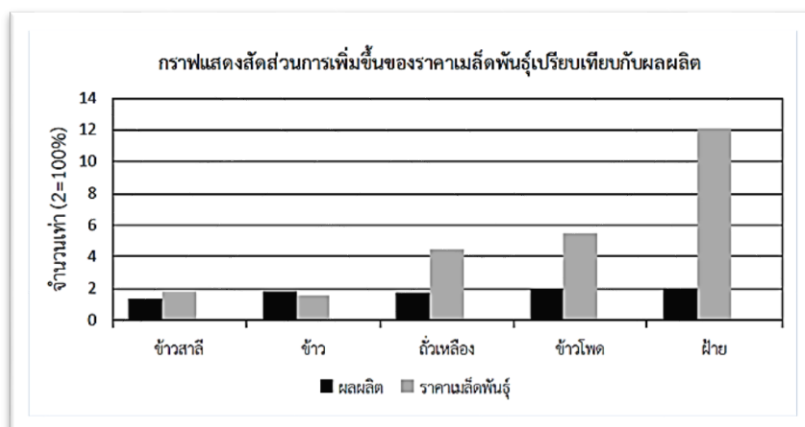
จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 3

สะพายเป้แบกกระเป๋าขึ้นบนป่า	เดินทางมาเพื่อเที่ยวไปทั่วแห่งหน
ร้อยเรื่องราวเป็นนิราศในชุมชน	เพื่อฝึกฝนกาพย์กลอนอักษรแทน

3. จากคำประพันธ์ข้างต้น แสดงจุดประสงค์ตามข้อใด

ก. ต้องการเดินทางท่องเที่ยว	ข. ต้องการผจญภัย
ค. ต้องการแต่งนิราศชุมชน	ง. ต้องการฝึกฝนการแต่งกลอน

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 4

4. จากข้อมูลควรพิจารณาลงทุนปลูกพืชชนิดใดจึงจะคุ้มค่า

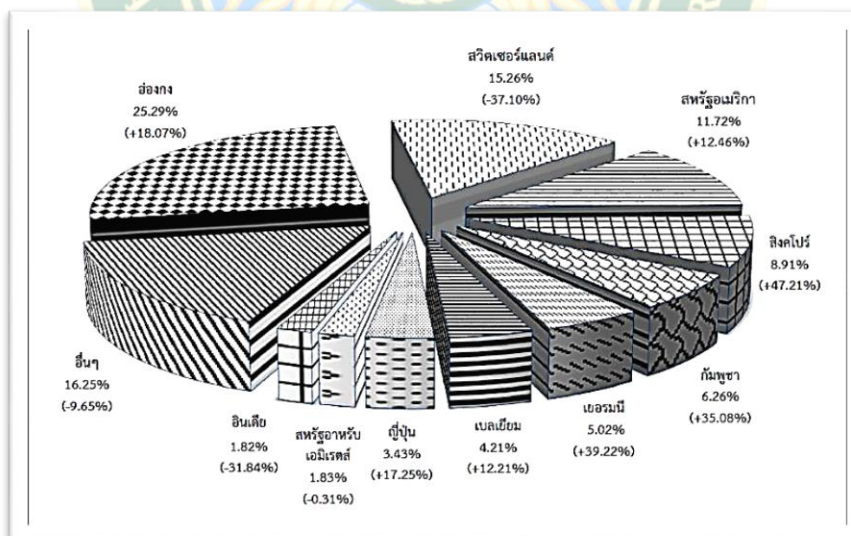
ก. ข้าวสาลี , ข้าว

ข. ข้าวสาลี , ฝ้าย

ค. ข้าว , ถั่วเหลือง

ง. ถั่วเหลือง , ข้าวโพด

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 5

5. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องตามแผนภาพที่กำหนด

ก. ประเทศไทยส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไปยังฮ่องกงเป็นอันดับ 1

ข. ประเทศไทยส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอันดับที่ 4

ค. ประเทศไทยส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไปยังประเทศอื่น ๆ มากกว่าส่งไปยัง สวิตเซอร์แลนด์

ง. ประเทศไทยส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไปยังอินเดียและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ใกล้เคียงกับกัมพูชา

จงใช้ข้อมูลต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 6 - 10

สุริยุปราคา 21 มิถุนายน 2563

วันอาทิตย์ที่ 21 มิถุนายน 2563 เกิดสุริยุปราคาวงแหวน ดวงจันทร์อยู่ห่างโลกจนมีขนาดปรากฏ เล็กกว่าดวงอาทิตย์ บังดวงอาทิตย์ไม่มิด มีลักษณะปรากฏคล้ายวงแหวน เราเห็นสุริยุปราคาชนิดนี้ได้เมื่ออยู่ในแนวเส้นทางแคบ ๆ ตามศูนย์กลางเงาดวงจันทร์ที่ลากผ่านผิวโลก สุริยุปราคาครั้งนี้แนวคราสวงแหวนเริ่มต้นที่สาธารณรัฐคองโกในทวีปแอฟริกา ผ่านสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ซูดานใต้ เอธิโอเปีย เอริเทรีย จากนั้นลงสู่ทะเลแดง ผ่านตะวันออกกลาง เยเมน ซาอุดีอาระเบีย และโอมาน

แนวคราสวงแหวนเคลื่อนผ่านปากอ่าวโอมานซึ่งเชื่อมกับอ่าวเปอร์เซียและมหาสมุทรอินเดีย แล้วเข้าสู่ปากีสถาน อินเดีย จีน และไต้หวัน แล้วไปสิ้นสุดในมหาสมุทรแปซิฟิก นอกชายฝั่งทางทิศใต้ของเกาะกวม จุดกลางคราสของสุริยุปราคาวงแหวนครั้งนี้อยู่ในรัฐอุตตราขัณฑ์ ทางตอนเหนือของอินเดีย ที่นั่นเกิดสุริยุปราคาวงแหวนนาน 38 วินาที สำหรับที่จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของแนวคราสเกิดสุริยุปราคาวงแหวนนานประมาณ 1 นาทีเศษ

ประเทศไทยสามารถสังเกตสุริยุปราคาในวันนี้ได้โดยเห็นเป็นแบบบางส่วน คือ ดวงอาทิตย์แหงนเนื่องจากถูกดวงจันทร์บังไปบางส่วน โดยต้องใช้แผ่นกรองแสงสำหรับดูดวงอาทิตย์ หรืออาศัยการฉายแสงอาทิตย์ลงบนฉากรับภาพ เส้นทางคราสวงแหวนอยู่ห่างไปทางทิศเหนือของประเทศไทย ภาคเหนือจึงเห็นดวงอาทิตย์แหงนมากกว่าภาคอื่น กรุงเทพฯ เกิดสุริยุปราคาบางส่วนระหว่างเวลา 13.11 น. - 16.10 น. โดยดวงอาทิตย์แหงนมากที่สุดเวลา 14.49 น. หากวัดตามแนวเส้นผ่านศูนย์กลางของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์จะบังดวงอาทิตย์ ไปครึ่งดวง หรือคิดเป็นพื้นที่ 39.5 % ของวงกลมดวงอาทิตย์

สุริยุปราคาครั้งถัดไป

หลังจากครั้งนี้ สุริยุปราคาที่จะเห็นได้ในประเทศไทยครั้งถัดไปเป็นสุริยุปราคาในวันที่ 20 เมษายน 2566 โดยเห็นเป็นสุริยุปราคาบางส่วน มีเพียงส่วนน้อยของประเทศที่เห็นได้ เช่น ภาคใต้ตอนล่าง บางส่วนของตรัง และด้านตะวันออกเฉียงใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กรุงเทพฯ และส่วนใหญ่ของประเทศไม่สามารถเห็นได้) และดวงอาทิตย์แหงนไม่มาก หลังจากนั้นต้องรออีก 4 ปี คนไทยทั่วประเทศจึงจะมีโอกาสเห็นสุริยุปราคาอีกครั้ง ในวันที่ 2 สิงหาคม 2570

ภาพจำลองสุริยุปราคาขณะดวงอาทิตย์ถูกบังมากที่สุด (เวลาประเทศไทย)

(<http://thaiastro.nectec.or.th/skyevent/article/annular-eclipse-๒๐๒๐/>)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน บทอ่านประโยชน์ส่วนตัว

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา 23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ทั้งหมด 3 แผนการจัดการเรียนรู้

จำนวน 6 ชั่วโมง

*****

1. สาระสำคัญ

ความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เป็นการอ่านเพราะความอยากรู้ การอ่านเพื่อให้รางวัลตนเอง และการอ่านเพื่อการติดต่อสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ ส่วนบุคคลทั้งในทางสติปัญญาและในทางปฏิบัติ เป็นความสามารถที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน สามารถตีความ บูรณาการความรู้ที่มี สะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเองและสร้างสรรค์เป็น ผลงานที่เกิดจากการอ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่สำคัญ จนกลายเป็น สมรรถนะการรู้เรื่องการอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ คักยภาพและการมีส่วนร่วมในสังคม

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม. 3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ม. 3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและ รายงาน

ม. 3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ม. 3/6 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนในเรื่องที่อ่าน

ม. 3/7 วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง

ม. 3/8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ม. 3/9 ตีความประเมินคุณค่าแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัวได้
- 2) นักเรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้ง เกี่ยวกับบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัวได้

- 3) นักเรียนสามารถตีความ เชื่อมโยงความรู้เดิมที่มี นำไปสู่การตอบคำถามได้
- 4) นักเรียนสามารถสะท้อนความคิด และประเมินคำตอบได้อย่างมีเหตุผล
- 5) นักเรียนสามารถประยุกต์ความรู้สู่การสร้างสรรค์ผลงาน / ชิ้นงาน จากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ได้อย่างประสบความสำเร็จ

6) นักเรียนมีความรักและความผูกพันกับสิ่งที่อ่าน

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด
- 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์ สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

6. การประเมินผลรวบยอด

- 1) ใบงาน
- 2) ชิ้นงานหรือภาระงาน
- 3) การประเมินความรักและความผูกพันกับการอ่าน

แบบประเมินผลงาน / ชิ้นงาน การรู้เรื่องการอ่าน

ชื่อ - นามสกุล.....ชั้น.....

หน่วยการเรียนรู้ที่.....กิจกรรม.....

ประเด็นการประเมิน	ผู้ประเมิน					
	ตนเอง			ผู้สอน		
	3	2	1	3	2	1
1. ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด						
2. ความสอดคล้องกับบทอ่าน						
3. ความคิดสร้างสรรค์						
4. ความถูกต้องสมบูรณ์						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

GRAD VRU

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ความรักและผูกพันกับการอ่าน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1.อ่านอย่างสม่ำเสมอ	- มีความสนใจอ่านบทอ่านในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ - ตั้งคำถาม / ข้อสังเกตที่พบในบทอ่าน ทั้งรูปแบบ สัญลักษณ์ ตัวอักษร	- มีความสนใจอ่านบทอ่านในชีวิตประจำวัน - ตั้งคำถาม / ข้อสังเกตที่พบในบทอ่านแต่ไม่ครบถ้วน	- ไม่มีมีความสนใจอ่านบทอ่านในชีวิตประจำวัน
2.อ่านสือหลากหลายประเภท	- มีการกวาดสายตาและจับประเด็นสำคัญของบทอ่านได้ดี - สังเกตองค์ประกอบบทอ่านได้ดี - สนใจเลือกอ่านบทอ่านอย่างหลากหลายประเภท เช่น หนังสือ บทความ สื่อออนไลน์ ป้ายประกาศ เป็นต้น	- สนใจเลือกอ่านบทอ่านที่หลากหลายประเภท แต่มีบางประเภทที่ไม่สนใจ	- สนใจเลือกอ่านบทอ่านที่ตนเองสนใจเพียงอย่างเดียว
3.แรงจูงใจในการอ่าน	- มีจุดหมายการอ่านที่ชัดเจน เพื่อหาคำตอบจากบทอ่าน - ให้ความสำคัญกับบทอ่านทุกประเภท - เห็นคุณค่าของการอ่านว่ามี ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต	- มีจุดหมายการอ่านที่ เพื่อหาคำตอบจากบทอ่านและให้ ความสำคัญกับบทอ่านทุกประเภท	- ไม่มีแรงจูงใจในการอ่าน และไม่เห็นความสำคัญกับการอ่าน
4.ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	- มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทอ่านกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน - ร่วมนำเสนอคำตอบอย่างมีกระบวนการ เป็นผู้นำทำกิจกรรมกลุ่มได้เป็นอย่างดี - แนะนำให้คนรอบข้างอ่านบทอ่านที่ตนคิดว่าเป็นประโยชน์	- ร่วมนำเสนอคำตอบอย่างมีกระบวนการ เป็นผู้นำทำกิจกรรมกลุ่มได้ดี - มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทอ่านที่ตนเองชอบกับผู้อื่น	- ไม่ร่วมนำเสนอคำตอบกลุ่ม ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อบทอ่านกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน

เกณฑ์การประเมินผลงาน / ชิ้นงาน ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ดี (3คะแนน)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกประเด็น	ผลงานมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์บางประเด็น	ผลงานไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
2. ความสอดคล้องกับบทอ่าน	ผลงานมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับสาระความรู้ของบทอ่านอย่างครอบคลุม	ผลงานมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับสาระความรู้ของบทอ่านบางส่วน	ผลงานไม่มีความสอดคล้องและไม่เชื่อมโยงกับสาระความรู้ของบทอ่าน
3. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานมีแนวคิดสร้างสรรค์แต่ยังไม่แปลกใหม่เป็นระบบ	ผลงานไม่แสดงแนวคิดสร้างสรรค์และแปลกใหม่
4. ความถูกต้องสมบูรณ์	เนื้อหาของผลงานถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของผลงานนั้น ๆ	เนื้อหาของผลงานถูกต้องแต่ขาดความสมบูรณ์ ตามหลักเกณฑ์ของผลงานนั้น ๆ	เนื้อหาของผลงานไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของผลงานนั้น ๆ

คะแนนเต็ม 12 คะแนน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 คือ 9 คะแนน

GRAD VRU

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

รูปแบบบทอ่าน บทเพลง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

*****

1. สาระสำคัญ

ความฉลาดรู้ด้านการอ่านจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัวรูปแบบการอ่านจากบทเพลง เป็นการอ่านเพราะความอยากรู้ การอ่านเพื่อให้รางวัลตนเอง และการอ่านเพื่อความชอบส่วนบุคคล เป็นต้น เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ส่วนบุคคลทั้งในทางสติปัญญาและในทางปฏิบัติ เป็นความสามารถที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน สามารถตีความ บูรณาการความรู้ที่มี สะท้อนออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเองและสร้างสรรค์เป็นผลงานที่เกิดจากการอ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่สำคัญ จนกลายเป็นสมรรถนะการรู้เรื่องการอ่าน เพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพและการมีส่วนร่วมในสังคม

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม. 3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ม. 3/5 วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น

ม. 3/6 ประเมินความถูกต้องของข้อมูล ที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน

ม. 3/7 วิจาร์ณความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง

ม. 3/8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญ จากบทเพลงที่อ่านได้
- 2) นักเรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้ง เกี่ยวกับบทเพลงที่อ่านได้
- 3) นักเรียนสามารถตีความ เชื่อมโยงความรู้อื่นที่มี นำไปสู่การตอบคำถามได้
- 4) นักเรียนสามารถสะท้อนความคิด และประเมินคำตอบได้อย่างมีเหตุผล
- 5) นักเรียนสามารถประยุกต์ความรู้สู่การสร้างสรรค์ผลงาน / ชิ้นงาน จากบทเพลงที่อ่านได้ส่วนตัว ได้อย่างประสบความสำเร็จ
- 6) นักเรียนมีความรักและความผูกพันกับสิ่งที่อ่าน

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด
- 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) ใฝ่เรียนรู้
- 2) อยู่อย่างพอเพียง
- 3) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 4) รักความเป็นไทย
- 5) มีจิตสาธารณะ

6. การประเมินผลรวบยอด

- 1) ใบงาน
- 2) ชิ้นงานหรือภาระงาน
- 3) การประเมินความรักและความผูกพันกับการอ่าน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการ สอน	กิจกรรมการเรียนรู้	ความฉลาดรู้ ด้านการอ่านที่ นักเรียนได้รับ
<u>ชั่วโมงที่ 1</u> ขั้นที่ 1 : ตื่นรู้สู่ การอ่าน	1) กิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน - ครูกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทอ่าน เช่น ถ้านักเรียนอยากรวยนักเรียนจะอย่างไร เพลงใดที่สื่อถึง ความต้องการของคนที่ยากรวย ใครรู้จักหลวงพ่อรวยบ้าง เป็น ต้น 2) กิจกรรมสร้างความเข้าใจ - ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ - ครูสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัว จากเพลง	ความรักและ ผูกพันกับการ อ่าน

ขั้นตอนการ สอน	กิจกรรมการเรียนรู้	ความฉลาดรู้ ด้านการอ่านที่ นักเรียนได้รับ
<p>ขั้นที่ 2 : สาน สัมพันธ์สร้าง เป้าหมาย</p>	<p>1) กิจกรรมจับกลุ่ม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูใช้เกมนำกิจกรรมให้นักเรียนจับกลุ่ม 4 – 5 คน โดยใช้การจัดกลุ่มแบบเป็นทางการ ซึ่งครูวางแผนจัดระเบียบกลุ่มให้คละนักเรียนแต่ละกลุ่มความรู้เข้าด้วยกัน <p>2) กิจกรรมสำรวจบทอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูแจกใบความรู้ที่ 1 เพลง วอนหลวงพ่อรวย - ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งคำถามต่อบทอ่าน อภิปรายความสัมพันธ์ของภาพ สัญลักษณ์ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทอ่าน 	<p>ความรักและ ผูกพันกับการ อ่าน</p>
<p>ขั้นที่ 3 : อ่าน ค้นคืนถึงสาระ</p>	<p>1) กิจกรรมอ่านอย่างละเอียด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด หาสาระหรือประเด็นสำคัญที่ปรากฏในบทอ่าน <p>2) กิจกรรมใช้เทคนิคช่วยการอ่าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนใช้เทคนิคช่วยส่งเสริมการอ่าน เช่น ชีตเส้นใต้ วงกลมข้อความ เน้นข้อความ ให้เห็นสาระสำคัญในบทอ่าน 	<p>การเข้าถึงและ ค้นคืนสาระ</p>
	<p>3) กิจกรรมค้นคืนสาระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูแจกใบงานที่ 1 เรื่อง อ่านเข้าถึงและค้นคืนสาระ จากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง - นักเรียนในกลุ่มระดมความเห็น ชี้จุดที่เน้นข้อความ อภิปรายคำตอบเพื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่ม และสรุปคำตอบกลุ่ม 	
<p>ขั้นที่ 4 : ฉลาด รู้บูรณาการ อย่างมีส่วนร่วม</p>	<p>1) กิจกรรมบูรณาการและตีความ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูแจกใบงานที่ 2 เรื่อง บูรณาการและตีความจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง โดยมีคำถาม ดังนี้ - นักเรียนระดมความคิดหาคำตอบจากบทอ่านโดยใช้ทักษะการตีความ การจับใจความ และเชื่อมโยงคำตอบจากบทอ่าน 	<p>การบูรณาการ และการตีความ</p>

ขั้นตอนการ สอน	กิจกรรมการเรียนรู้	ความฉลาดรู้ ด้านการอ่านที่ นักเรียนได้รับ
	2) กิจกรรมบูรณาการคำตอบ - นักเรียนนำเสนอคำตอบของตนเองภายในกลุ่ม ร่วมกัน อภิปรายคำตอบกับสมาชิก หาความเชื่อมโยงคำตอบของตนเอง กับเพื่อนว่ามีความเหมือนหรือต่างกันประเด็นใด และร่วมกัน สรุปเป็นคำตอบของกลุ่ม	
ขั้นที่ 5 : สะท้อนคิดขั้น สูง	1) กิจกรรมสะท้อนและประเมิน - ครูแจกใบงานที่ 3 เรื่อง การสะท้อนและประเมินจากบทอ่าน เพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง - นักเรียนระดมความคิดหาคำตอบจากบทอ่านโดยใช้ทักษะ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมิน แสดงความ คิดเห็น ตั้งข้อสงสัย หรือโต้แย้งได้อย่างมีวิจารณญาณ - แต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบทั้งหมดร่วมกัน โดยครูและ นักเรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบของห้อง โดยครูชี้แนะไปสู่ คำตอบที่ถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	การสะท้อนและ ประเมิน
<u>ชั่วโมงที่ 2</u> ขั้นที่ 6 : สร้างสรรค์องค์ ความรู้สู่การ นำไปใช้	1) กิจกรรมประยุกต์องค์ความรู้สู่ชิ้นงาน - ครูแจกใบงานที่ 4 เรื่อง สร้างสรรค์ผลงาน สู่ความฉลาดรู้ ด้านการอ่านบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง 2) กิจกรรมประเมินผล - ครูประเมินผลความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตามเกณฑ์การ ประเมินที่กำหนด	การนำผลการ อ่าน ไปใช้

สื่อและแหล่งเรียนรู้

- 1) ใบความรู้ที่ 1 เพลง วอนหลวงพ่อรวย
- 2) ใบงานที่ 1 เรื่อง อ่านเข้าถึงและค้นคืนสาระ จากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง
- 3) ใบงานที่ 2 เรื่อง บุรณาการและตีความจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง
- 4) ใบงานที่ 3 เรื่อง การสะท้อนและประเมินจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง
- 5) ใบงานที่ 4 เรื่อง สร้างสรรค์ผลงาน สู่ความฉลาดรู้ด้านการอ่านบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง

การวัดผลประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้ในการวัด	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ / ทักษะ 1. การรู้รูปแบบลักษณะประเภทบทอ่าน สาระความรู้ ข้อคิดจากบทอ่าน 2. ทักษะการเข้าถึงและค้นคืนสาระ การบูรณาการและการตีความ การสะท้อนและประเมิน และการนำผลการอ่านไปใช้	- ตรวจผลงาน / ชิ้นงาน ที่ได้จากสาระความรู้จากบทอ่าน - ตรวจแบบฝึกทักษะ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน	- ใบงาน - แบบประเมินผลงาน / ชิ้นงาน	ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป
คุณลักษณะ ความรักและผูกพันกับการอ่าน	- สังเกตพฤติกรรมแสดงถึงความรักและผูกพันกับการอ่าน	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

GRAD VRU

ใบความรู้ที่ 1

เพลง วอนหลวงพ่อรวย

หอบใจโซ ๆ มาวัดตะโกกราบหลวงพ่อรวย
 การเงินมันติดชีวิตมันป่วยตัวช่วยไม่มีเลยพ่อ
 ลูกมันคนจน ขาดคนจริงใจความหมายไม่พอ
 ฐานะคือจนแท้หนอ ขอพรหลวงพ่อช่วยที่
 อำเภอกาชี อยุธยา มุ่งมาด้วยใจ
 พระอาจารย์แก้ว หลวงพ่อองค์ใหม่ ท่านสานต่องานที่เต็มที
 อยู่ก็ร่มเย็น เบิ่งก็งามตา มหาเจดีย์
 เป็นศูนย์รวมใจกาชี เป็นบุญลูกที่ได้มา
 ตั้ง นะโม 3 จบ ต่อด้วยคาถาบูชาหลวงพ่อ
 นิมนต์เหรียญ"ชนะจน"ขึ้นคอ สวมเลส"พันล้าน"ที่ข้อมือขวา
 ปัดเป่าความจน วอนพ่อช่วยดลให้คนเมตตา
 ให้ลูกได้รวยกับเขาบ้างนะ ให้สมคำว่า..ศิษย์หลวงพ่อรวย..
 ฝากใจโซ ๆ ให้วัดตะโก แผ่บุญบันดาล
 สิ่งที่เคยติดแค่คิดให้ผ่าน ทุกฝืนวอนพ่อให้ช่วย
 บาปที่ใครทำ เจ็บที่เคยโดน ให้พ้นความชวย
 ฐานะที่ยังล้มป่วย พ่อรวยโปรดช่วยชี้ทาง
 สัมพุทธชิตา จะสำเร็จ
 เกร็ดสะ พระพุทธชิตา
 สัพพะโส คุณะวิภา
 สัมปัตโต นะรุตตะโม
 มหาลาภัง สัพพะสิทธิ
 ภาวันตุเม
 สาธุ สาธุ สาธุ

สถานการณ์การอ่าน: ส่วนตัว

ประเภทบทอ่าน: เพลง

รูปแบบถ้อยคำ: ต่อเนื่อง

ที่มา: <https://www.meemodel.com>

เรื่อง อ่านค้นคืนถึงสาระ จากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง

1. ข้อความต่อไปนี้ถูกหรือผิดไปจากเนื้อเพลงให้ทำเครื่องหมายถูกในช่องที่ตรงกับข้อมูลจากบทอ่าน

ข้อความ	ถูก	ผิด
ในปัจจุบันหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่		
หลวงพ่อรวย อยู่ที่วัดตะโก อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
ในเนื้อเพลงบอกเนื้อคาถาบูชาหลวงพ่อรวย ครบถ้วนชัดเจน		
ผู้มากราบไหว้หลวงพ่อรวย เพื่อต้องการให้สมหวังเรื่องความรัก		
เหรียญ"ชนะจน" และ และสร้อยข้อมือเลส"พันล้าน" เป็นของขลังของหลวงพ่อรวย		

ความฉลาดรู้ : ด้านการเข้าถึงและค้นคืนสาระ

รูปแบบคำตอบ: เลือกตอบเชิงซ้อน

GRAD VRU

ใบงานที่ 2

เรื่อง บุรณาการและตีความจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง

2. หอบใจโซ่ ๆ มาวัดตะโกกราบหลวงพ่อรวยการเงินมันติดชีวิตมันป่วยตัวช่วยไม่มีเลยพ่อคำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ความฉลาดรู้ : ด้านการบูรณาการและตีความ
รูปแบบคำตอบ: เติมคำตอบแบบปิด

GRAD VRU

ใบงานที่ 3

เรื่อง การสะท้อนและประเมินจากบทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตนจากเพลง

3. ลูกมันคนจน ชาตคนจริงใจความหมายไม่พอฐานะคือจนแท้หนอ ขอพรหลวงพ่อช่วยที่เนื้อเพลงข้างตรงข้าม กับข้อความใด

1. ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด
2. วานรได้แก้ว
3. มีทองเท่าหนวดกุ้งนอนสะดุ้งจนเรือนไหว
4. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

ความฉลาดรู้ : ด้านการสะท้อนและประเมิน
รูปแบบคำตอบ: เลือกตอบ

4. ผู้อ่านจะตั้งชื่อเพลงแทนชื่อเพลงวอนหลวงพ่อรวย ว่าอย่างไร อธิบายเหตุผลประกอบ

ชื่อเพลง.....
เพราะ.....
.....
.....

ความฉลาดรู้ : ด้านการสะท้อนและประเมิน
รูปแบบคำตอบ: เติมคำตอบแบบเปิด

เกณฑ์การประเมินใบงาน
ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (บทอ่านเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากเพลง)

ข้อที่ 1 คะแนนเต็ม 5 คะแนน ต้องตอบถูกทุกข้อจึงจะได้คะแนนเต็ม ผิด 1 ข้อขึ้นไป ได้ 0 คะแนน

ข้อความ	ถูก	ผิด
ในปัจจุบันหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่		✓
หลวงพ่อรวย อยู่ที่วัดตะโก อำเภอกาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	✓	
ในเนื้อเพลงบอกเนื้อหาเกี่ยวกับหลวงพ่อรวย ครบถ้วนชัดเจน	✓	
ผู้มากราบไหว้หลวงพ่อรวย เพื่อต้องการให้สมหวังเรื่องความรัก		✓
เหรียญ"ชนะจน" และ และสร้อยข้อมือเลส"พันล้าน" เป็นของขลังของหลวงพ่อรวย	✓	

ข้อที่ 2 ตอบ ไม่มีที่ฟัง / โดนทำร้าย / ไม่มีแรง ซึ่งมีความหมายที่สอดคล้องกับคำว่า ใจโซ ๆ (คะแนนเต็ม 2 คะแนน โดยเลือกตอบคำตอบใดคำตอบหนึ่งจากที่กำหนด / ตอบคำตอบอื่นได้ 0 คะแนน)

ข้อที่ 3 ตอบ 4 ตนเป็นที่ฟังแห่งตน เพราะ เนื้อหาต้องการมากราบไหว้หลวงพ่อรวยให้ช่วยให้หายจน ดังนั้นข้อความตรงข้าม คือ ตนเป็นที่ฟังแห่งตน (คะแนนเต็ม 1 คะแนน / ตอบคำถามอื่นได้ 0 คะแนน)

ข้อที่ 4 แนวคำตอบ

ชื่อเพลง	เหตุผล
ศิษย์หลวงพ่อรวย	เพราะ จากเนื้อหาผู้แต่งเป็นศิษย์ของหลวงพ่อรวย มาขอพร เพื่อให้ ร่ำรวยและไม่พบเจอปัญหา
พ่อรวยคุ้มครอง	เพราะ เนื้อหาที่มีความหมายที่ต้องการให้หลวงพ่อรวยคุ้มครอง แคล้วคลาดปลอดภัย จากอุปสรรคต่าง ๆ
บารมีหลวงพ่อรวย	เพราะ เนื้อหาที่มีความหมายที่ต้องการพึ่งบารมีของหลวงพ่อรวย
คาถาหลวงพ่อรวย	เพราะ ในเนื้อหาที่มีความหมายคาถาบูชาหลวงพ่อรวย

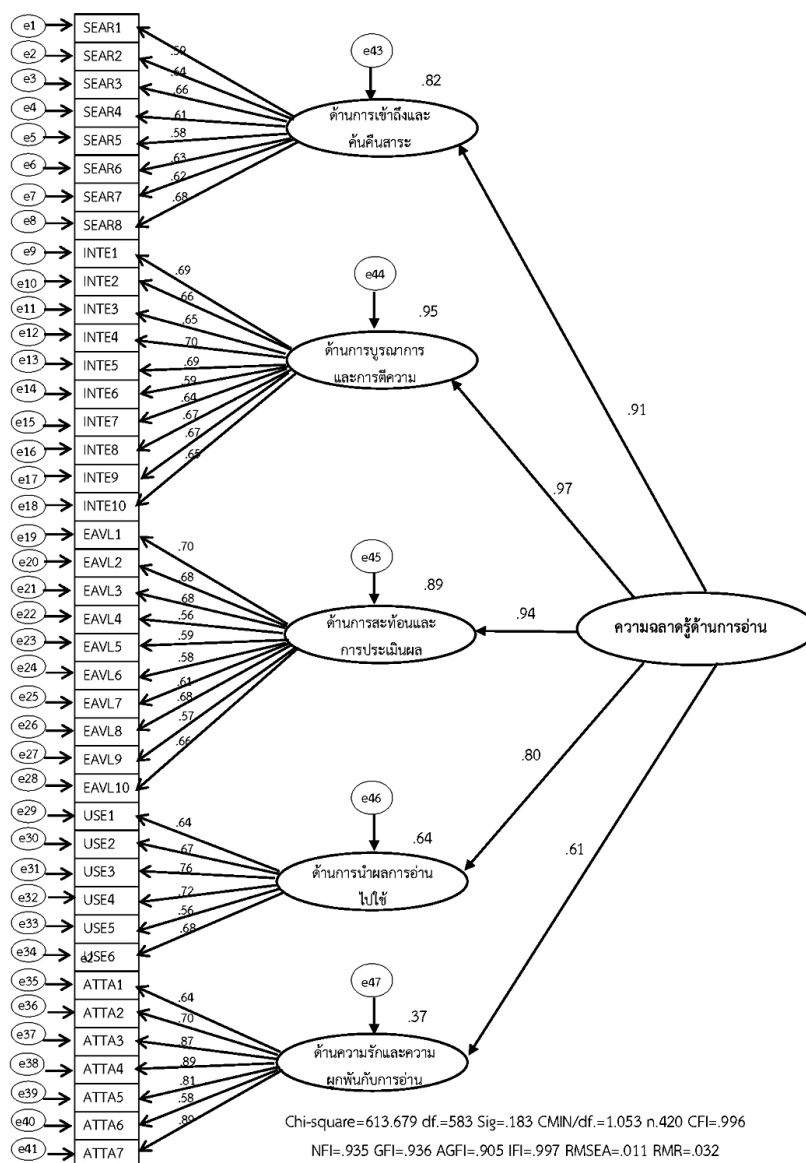
(คะแนนเต็ม 3 คะแนน 1 คะแนนมาจากการเขียนตอบชื่อเพลง อีก 2 คะแนนมาจากการให้เหตุผลที่สัมพันธ์กับคำตอบของการตั้งชื่อเพลง)

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

GRAD VRU

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

ดัชนี	เกณฑ์วัด	ผลลัพธ์	ผลสรุป	แนวคิดในการอ้างอิง
Chi - Square = 613.679 df. = 583.0 n. = 420				
Sig.	> 0.05	0.183	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006), Bollen (1989) and Sorbon (1996)
CMIN/df.	< 2.0	1.053	ตรงเกณฑ์	Bollen (1989) , Diamantopoulos , Siguw (2000)
GFI	> 0.90	0.936	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006),Browne and Cudeck (1993)
AGFI	> 0.90	0.905	ตรงเกณฑ์	Durande-Moreau an Usunier (1999), Harrison walker (2001)
NFI	> 0.90	0.935	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
IFI	> 0.90	0.997	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
CFI	> 0.90	0.996	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006) , Mueller (1996)
RMR	< 0.05	0.032	ตรงเกณฑ์	Diamantopoulos , Siguw (2000)
RMSEA	< 0.05	0.011	ตรงเกณฑ์	Hair et al. (2006),Browne and Cudeck (1993)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบสอบถามวัดองค์ประกอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

แบบสอบ ถามข้อที่								
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	ค่า IOC	แปลค่า
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	0	1	0	1	1	3	0.60	ใช้ได้
8	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
10	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
23	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
25	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
26	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้

27	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
28	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
29	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	0	0	3	0.60	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
35	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
38	1	1	0	1	0	3	0.60	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
42	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

GRAD VRU

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน

แบบสอบ ถามข้อที่						รวม	ค่า IOC	แปลค่า
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
11	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	0	1	1	0	3	0.60	ใช้ได้
13	1	0	1	1	1	4	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
16	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
17	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
24	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

27	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
29	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
30	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
34	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 GRAD VRU

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบสอบถามวัดความรักและผูกพันกับการอ่าน

แบบสอบ ถามข้อที่						รวม	ค่า IOC	แปลค่า
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	0	0	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
5	1	1	-1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
10	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
13	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
14	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
15	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
ผลกาวิเคราะห์ข้อมูล

GRAD VRU

T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน	20.5526	38	2.64777	.42952
	คะแนนหลังเรียน	28.4211	38	2.57463	.41766

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน & คะแนนหลังเรียน	38	.821	.000

Paired Samples Test

		Paired Differences					t
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference		
					Lower	Upper	
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน - คะแนนหลังเรียน	-7.86842	1.56259	.25349	-8.38203	-7.35481	-31.041

Paired Samples Test

		df	Sig. (2-tailed)
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน - คะแนนหลังเรียน	37	.000

Descriptives

Descriptive Statistics ด้านที่ 1 การค้นคืนและเข้าถึงสาขา

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ประเมินก่อนเรียน	38	2.00	6.00	3.8684	1.14304
ประเมินครั้งที่ 1	38	3.00	7.00	4.7895	.87481
ประเมินครั้งที่ 2	38	4.00	8.00	5.5526	1.08297
ประเมินครั้งที่ 3	38	4.00	9.00	6.5789	1.03013
ประเมินครั้งที่ 4	38	6.00	10.00	8.1316	.99107
Valid N (listwise)	38				

Descriptives

Descriptive Statistics ด้านที่ 2 การบูรณาการและการตีความ

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ประเมินก่อนเรียน	38	1.00	4.00	2.1579	.78933
ประเมินครั้งที่ 1	38	2.00	6.00	3.9474	.89887
ประเมินครั้งที่ 2	38	3.00	6.00	5.1579	.78933
ประเมินครั้งที่ 3	38	5.00	8.00	6.5526	.92114
ประเมินครั้งที่ 4	38	6.00	10.00	7.8158	.92577
Valid N (listwise)	38				

Descriptives

Descriptive Statistics ด้านที่ 3 การบูรณาการเพื่อนและการประเมิน

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ประเมินก่อนเรียน	38	1.00	6.00	3.4474	1.05772
ประเมินครั้งที่ 1	38	3.00	6.00	4.6053	.97369
ประเมินครั้งที่ 2	38	4.00	8.00	5.7632	.88330
ประเมินครั้งที่ 3	38	5.00	8.00	6.9474	.89887
ประเมินครั้งที่ 4	38	6.00	10.00	7.7632	1.05098
Valid N (listwise)	38				

Descriptives

Descriptive Statistics ด้านที่ 4 การนำผลมาใช้ในการไป

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ประเมินก่อนเรียน	38	2.00	5.00	3.4211	.97625
ประเมินครั้งที่ 1	38	3.00	6.00	4.1579	.88612
ประเมินครั้งที่ 2	38	4.00	7.00	5.2105	.90518
ประเมินครั้งที่ 3	38	5.00	8.00	6.4211	.85840
ประเมินครั้งที่ 4	38	5.00	9.00	7.4474	.97807
Valid N (listwise)	38				

Descriptives

Descriptive Statistics ด้านที่ 5 ความเข้มและผูกพันกับภาษา

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ประเมินก่อนเรียน	38	1.00	5.00	2.7368	1.08264
ประเมินครั้งที่ 1	38	2.00	5.00	3.7105	.76786
ประเมินครั้งที่ 2	38	4.00	6.00	5.2895	.69391
ประเมินครั้งที่ 3	38	5.00	8.00	7.2105	.81067
ประเมินครั้งที่ 4	38	7.00	10.00	9.1053	.79829
Valid N (listwise)	38				

Descriptives

Descriptive Statistics ผลคะแนนรวมความฉลาดรู้ด้านภาษา

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ประเมินก่อนเรียน	38	11.00	20.00	15.6316	2.29478
ประเมินครั้งที่ 1	38	16.00	25.00	21.2105	2.12015
ประเมินครั้งที่ 2	38	24.00	31.00	26.9737	1.58518
ประเมินครั้งที่ 3	38	30.00	38.00	33.7105	2.17986
ประเมินครั้งที่ 4	38	35.00	44.00	40.2632	2.36739
Valid N (listwise)	38				

General Linear Model

Within-Subjects Factors

Measure: MEASURE_1

factor1	Dependent Variable
1	AA
2	A1
3	A2
4	A3
5	A4

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ประเมินก่อนเรียน	3.8684	1.14304	38
ประเมินครั้งที่ 1	4.7895	.87481	38
ประเมินครั้งที่ 2	5.5526	1.08297	38
ประเมินครั้งที่ 3	6.5789	1.03013	38
ประเมินครั้งที่ 4	8.1316	.99107	38

Multivariate Tests^b

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
factor1 Pillai's Trace	.942	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942
Wilks' Lambda	.058	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942
Hotelling's Trace	16.100	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942
Roy's Largest Root	16.100	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942

a. Exact statistic

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.
factor1	.472	26.565	9	.002

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Epsilon ^a		
	Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
factor1	.749	.822	.250

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance. Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b.

Design: Intercept
Within Subjects Design: factor1

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F
factor1	Sphericity Assumed	412.495	4	103.124	195.909
	Greenhouse-Geisser	412.495	2.994	137.755	195.909
	Huynh-Feldt	412.495	3.287	125.480	195.909
	Lower-bound	412.495	1.000	412.495	195.909
Error(factor1)	Sphericity Assumed	77.905	148	.526	
	Greenhouse-Geisser	77.905	110.793	.703	
	Huynh-Feldt	77.905	121.631	.641	
	Lower-bound	77.905	37.000	2.106	

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Sphericity Assumed	.000	.841
	Greenhouse-Geisser	.000	.841
	Huynh-Feldt	.000	.841
	Lower-bound	.000	.841
Error(factor1)	Sphericity Assumed		
	Greenhouse-Geisser		
	Huynh-Feldt		
	Lower-bound		

Tests of Within-Subjects Contrasts

Measure: MEASURE_1

Source	factor1	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Linear	404.379	1	404.379	445.019	.000	.923
	Quadratic	6.323	1	6.323	12.432	.001	.251
	Cubic	1.779	1	1.779	7.138	.011	.162
	Order 4	.014	1	.014	.031	.862	.001
Error(factor1)	Linear	33.621	37	.909			
	Quadratic	18.820	37	.509			
	Cubic	9.221	37	.249			
	Order 4	16.244	37	.439			

Tests of Between-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	6356.847	1	6356.847	1997.436	.000	.982
Error	117.753	37	3.183			

Estimated Marginal Means**1. Grand Mean**

Measure: MEASURE_1

Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
		Lower Bound	Upper Bound
5.784	.129	5.522	6.046

2. factor1

Estimates

Measure: MEASURE_1

factor1	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	3.868	.185	3.493	4.244
2	4.789	.142	4.502	5.077
3	5.553	.176	5.197	5.909
4	6.579	.167	6.240	6.918
5	8.132	.161	7.806	8.457

Pairwise Comparisons

Measure: MEASURE_1

(I) factor1	(J) factor1	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-.921*	.127	.000	-1.301	-.541
	3	-1.684*	.193	.000	-2.259	-1.109
	4	-2.711*	.196	.000	-3.295	-2.126
	5	-4.263*	.191	.000	-4.834	-3.693
2	1	.921*	.127	.000	.541	1.301
	3	-.763*	.157	.000	-1.233	-.293
	4	-1.789*	.156	.000	-2.256	-1.323
	5	-3.342*	.157	.000	-3.810	-2.874
3	1	1.684*	.193	.000	1.109	2.259
	2	.763*	.157	.000	.293	1.233
	4	-1.026*	.171	.000	-1.536	-.517
	5	-2.579*	.183	.000	-3.126	-2.032
4	1	2.711*	.196	.000	2.126	3.295
	2	1.789*	.156	.000	1.323	2.256
	3	1.026*	.171	.000	.517	1.536
	5	-1.553*	.111	.000	-1.885	-1.221
5	1	4.263*	.191	.000	3.693	4.834
	2	3.342*	.157	.000	2.874	3.810
	3	2.579*	.183	.000	2.032	3.126
	4	1.553*	.111	.000	1.221	1.885

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

Multivariate Tests

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Pillai's trace	.942	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942
Wilks' lambda	.058	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942
Hotelling's trace	16.100	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942
Roy's largest root	16.100	136.852 ^a	4.000	34.000	.000	.942

Each F tests the multivariate effect of factor1. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

General Linear Model**Within-Subjects Factors**

Measure: MEASURE_1

factor1	Dependent Variable
1	BB
2	B1
3	B2
4	B3
5	B4

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ประเมินก่อนเรียน	2.1579	.78933	38
ประเมินครั้งที่ 1	3.9474	.89887	38
ประเมินครั้งที่ 2	5.1579	.78933	38
ประเมินครั้งที่ 3	6.5526	.92114	38
ประเมินครั้งที่ 4	7.8158	.92577	38

Multivariate Tests^b

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
factor1 Pillai's Trace	.969	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969
Wilks' Lambda	.031	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969
Hotelling's Trace	31.284	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969
Roy's Largest Root	31.284	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969

a. Exact statistic

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.
factor1	.822	6.931	9	.645

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Epsilon ^a		
	Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
factor1	.922	1.000	.250

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance. Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F
factor1	Sphericity Assumed	739.863	4	184.966	309.193
	Greenhouse-Geisser	739.863	3.689	200.585	309.193
	Huynh-Feldt	739.863	4.000	184.966	309.193
	Lower-bound	739.863	1.000	739.863	309.193
Error(factor1)	Sphericity Assumed	88.537	148	.598	
	Greenhouse-Geisser	88.537	136.476	.649	
	Huynh-Feldt	88.537	148.000	.598	
	Lower-bound	88.537	37.000	2.393	

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Sphericity Assumed	.000	.893
	Greenhouse-Geisser	.000	.893
	Huynh-Feldt	.000	.893
	Lower-bound	.000	.893
Error(factor1)	Sphericity Assumed		
	Greenhouse-Geisser		
	Huynh-Feldt		
	Lower-bound		

Tests of Within-Subjects Contrasts

Measure: MEASURE_1

Source	factor1	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Linear	736.424	1	736.424	1095.326	.000	.967
	Quadratic	2.047	1	2.047	3.116	.086	.078
	Cubic	.761	1	.761	1.128	.295	.030
	Order 4	.632	1	.632	1.623	.211	.042
Error(factor1)	Linear	24.876	37	.672			
	Quadratic	24.310	37	.657			
	Cubic	24.939	37	.674			
	Order 4	14.411	37	.389			

Tests of Between-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	4993.032	1	4993.032	3653.311	.000	.990
Error	50.568	37	1.367			

Estimated Marginal Means**1. Grand Mean**

Measure: MEASURE_1

Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
		Lower Bound	Upper Bound
5.126	.085	4.954	5.298

2. factor1

Estimates

Measure: MEASURE_1

factor1	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	2.158	.128	1.898	2.417
2	3.947	.146	3.652	4.243
3	5.158	.128	4.898	5.417
4	6.553	.149	6.250	6.855
5	7.816	.150	7.511	8.120

Pairwise Comparisons

Measure: MEASURE_1

(I) factor1	(J) factor1	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-1.789*	.193	.000	-2.365	-1.214
	3	-3.000*	.173	.000	-3.516	-2.484
	4	-4.395*	.183	.000	-4.941	-3.848
	5	-5.658*	.186	.000	-6.213	-5.103
2	1	1.789*	.193	.000	1.214	2.365
	3	-1.211*	.142	.000	-1.634	-.787
	4	-2.605*	.191	.000	-3.174	-2.036
	5	-3.868*	.182	.000	-4.410	-3.326
3	1	3.000*	.173	.000	2.484	3.516
	2	1.211*	.142	.000	.787	1.634
	4	-1.395*	.171	.000	-1.905	-.884
	5	-2.658*	.182	.000	-3.201	-2.115
4	1	4.395*	.183	.000	3.848	4.941
	2	2.605*	.191	.000	2.036	3.174
	3	1.395*	.171	.000	.884	1.905
	5	-1.263*	.167	.000	-1.763	-.764
5	1	5.658*	.186	.000	5.103	6.213
	2	3.868*	.182	.000	3.326	4.410
	3	2.658*	.182	.000	2.115	3.201
	4	1.263*	.167	.000	.764	1.763

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

Multivariate Tests

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Pillai's trace	.969	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969
Wilks' lambda	.031	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969
Hotelling's trace	31.284	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969
Roy's largest root	31.284	265.916 ^a	4.000	34.000	.000	.969

Each F tests the multivariate effect of factor1. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

General Linear Model**Within-Subjects Factors**

Measure: MEASURE_1

factor1	Dependent Variable
1	CC
2	C1
3	C2
4	C3
5	C4

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ประเมินก่อนเรียน	3.4474	1.05772	38
ประเมินครั้งที่ 1	4.6053	.97369	38
ประเมินครั้งที่ 2	5.7632	.88330	38
ประเมินครั้งที่ 3	6.9474	.89887	38
ประเมินครั้งที่ 4	7.7632	1.05098	38

Multivariate Tests^b

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
factor1 Pillai's Trace	.906	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906
Wilks' Lambda	.094	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906
Hotelling's Trace	9.586	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906
Roy's Largest Root	9.586	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906

a. Exact statistic

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.
factor1	.399	32.498	9	.000

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Epsilon ^a		
	Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
factor1	.645	.698	.250

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance. Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F
factor1	Sphericity Assumed	459.389	4	114.847	166.951
	Greenhouse-Geisser	459.389	2.582	177.933	166.951
	Huynh-Feldt	459.389	2.792	164.515	166.951
	Lower-bound	459.389	1.000	459.389	166.951
Error(factor1)	Sphericity Assumed	101.811	148	.688	
	Greenhouse-Geisser	101.811	95.527	1.066	
	Huynh-Feldt	101.811	103.318	.985	
	Lower-bound	101.811	37.000	2.752	

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Sphericity Assumed	.000	.819
	Greenhouse-Geisser	.000	.819
	Huynh-Feldt	.000	.819
	Lower-bound	.000	.819
Error(factor1)	Sphericity Assumed		
	Greenhouse-Geisser		
	Huynh-Feldt		
	Lower-bound		

Tests of Within-Subjects Contrasts

Measure: MEASURE_1

Source	factor1	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Linear	457.603	1	457.603	314.140	.000	.895
	Quadratic	1.175	1	1.175	2.551	.119	.064
	Cubic	.516	1	.516	.979	.329	.026
	Order 4	.096	1	.096	.313	.579	.008
Error(factor1)	Linear	53.897	37	1.457			
	Quadratic	17.039	37	.461			
	Cubic	19.484	37	.527			
	Order 4	11.389	37	.308			

Tests of Between-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	6184.505	1	6184.505	3079.985	.000	.988
Error	74.295	37	2.008			

Estimated Marginal Means**1. Grand Mean**

Measure: MEASURE_1

Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
		Lower Bound	Upper Bound
5.705	.103	5.497	5.914

2. factor1

Estimates

Measure: MEASURE_1

factor1	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	3.447	.172	3.100	3.795
2	4.605	.158	4.285	4.925
3	5.763	.143	5.473	6.053
4	6.947	.146	6.652	7.243
5	7.763	.170	7.418	8.109

Pairwise Comparisons

Measure: MEASURE_1

(I) factor1	(J) factor1	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-1.158*	.133	.000	-1.556	-.759
	3	-2.316*	.189	.000	-2.880	-1.752
	4	-3.500*	.229	.000	-4.183	-2.817
	5	-4.316*	.233	.000	-5.011	-3.621
2	1	1.158*	.133	.000	.759	1.556
	3	-1.158*	.167	.000	-1.655	-.660
	4	-2.342*	.224	.000	-3.011	-1.673
	5	-3.158*	.218	.000	-3.810	-2.506
3	1	2.316*	.189	.000	1.752	2.880
	2	1.158*	.167	.000	.660	1.655
	4	-1.184*	.155	.000	-1.646	-.722
	5	-2.000*	.169	.000	-2.504	-1.496
4	1	3.500*	.229	.000	2.817	4.183
	2	2.342*	.224	.000	1.673	3.011
	3	1.184*	.155	.000	.722	1.646
	5	-.816*	.155	.000	-1.278	-.354
5	1	4.316*	.233	.000	3.621	5.011
	2	3.158*	.218	.000	2.506	3.810
	3	2.000*	.169	.000	1.496	2.504
	4	.816*	.155	.000	.354	1.278

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

Multivariate Tests

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Pillai's trace	.906	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906
Wilks' lambda	.094	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906
Hotelling's trace	9.586	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906
Roy's largest root	9.586	81.482 ^a	4.000	34.000	.000	.906

Each F tests the multivariate effect of factor1. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

General Linear Model**Within-Subjects Factors**

Measure: MEASURE_1

factor1	Dependent Variable
1	DD
2	D1
3	D2
4	D3
5	D4

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ประเมินก่อนเรียน	3.4211	.97625	38
ประเมินครั้งที่ 1	4.1579	.88612	38
ประเมินครั้งที่ 2	5.2105	.90518	38
ประเมินครั้งที่ 3	6.4211	.85840	38
ประเมินครั้งที่ 4	7.4474	.97807	38

Multivariate Tests^b

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
factor1 Pillai's Trace	.940	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940
Wilks' Lambda	.060	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940
Hotelling's Trace	15.763	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940
Roy's Largest Root	15.763	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940

a. Exact statistic

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.
factor1	.525	22.833	9	.007

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Epsilon ^a		
	Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
factor1	.782	.863	.250

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance. Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F
factor1	Sphericity Assumed	406.821	4	101.705	211.472
	Greenhouse-Geisser	406.821	3.129	130.017	211.472
	Huynh-Feldt	406.821	3.451	117.873	211.472
	Lower-bound	406.821	1.000	406.821	211.472
Error(factor1)	Sphericity Assumed	71.179	148	.481	
	Greenhouse-Geisser	71.179	115.772	.615	
	Huynh-Feldt	71.179	127.700	.557	
	Lower-bound	71.179	37.000	1.924	

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Sphericity Assumed	.000	.851
	Greenhouse-Geisser	.000	.851
	Huynh-Feldt	.000	.851
	Lower-bound	.000	.851
Error(factor1)	Sphericity Assumed		
	Greenhouse-Geisser		
	Huynh-Feldt		
	Lower-bound		

Tests of Within-Subjects Contrasts

Measure: MEASURE_1

Source	factor1	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Linear	404.379	1	404.379	512.029	.000	.933
	Quadratic	1.474	1	1.474	2.390	.131	.061
	Cubic	.950	1	.950	3.533	.068	.087
	Order 4	.018	1	.018	.074	.787	.002
Error(factor1)	Linear	29.221	37	.790			
	Quadratic	22.812	37	.617			
	Cubic	9.950	37	.269			
	Order 4	9.196	37	.249			

Tests of Between-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	5400.889	1	5400.889	2320.656	.000	.984
Error	86.111	37	2.327			

Estimated Marginal Means**1. Grand Mean**

Measure: MEASURE_1

Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
		Lower Bound	Upper Bound
5.332	.111	5.107	5.556

2. factor1

Estimates

Measure: MEASURE_1

factor1	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	3.421	.158	3.100	3.742
2	4.158	.144	3.867	4.449
3	5.211	.147	4.913	5.508
4	6.421	.139	6.139	6.703
5	7.447	.159	7.126	7.769

Pairwise Comparisons

Measure: MEASURE_1

(I) factor1	(J) factor1	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-.737*	.145	.000	-1.168	-.305
	3	-1.789*	.185	.000	-2.343	-1.236
	4	-3.000*	.164	.000	-3.491	-2.509
	5	-4.026*	.201	.000	-4.627	-3.425
2	1	.737*	.145	.000	.305	1.168
	3	-1.053*	.136	.000	-1.458	-.648
	4	-2.263*	.123	.000	-2.631	-1.895
	5	-3.289*	.172	.000	-3.804	-2.775
3	1	1.789*	.185	.000	1.236	2.343
	2	1.053*	.136	.000	.648	1.458
	4	-1.211*	.114	.000	-1.551	-.870
	5	-2.237*	.183	.000	-2.782	-1.692
4	1	3.000*	.164	.000	2.509	3.491
	2	2.263*	.123	.000	1.895	2.631
	3	1.211*	.114	.000	.870	1.551
	5	-1.026*	.144	.000	-1.455	-.598
5	1	4.026*	.201	.000	3.425	4.627
	2	3.289*	.172	.000	2.775	3.804
	3	2.237*	.183	.000	1.692	2.782
	4	1.026*	.144	.000	.598	1.455

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

Multivariate Tests

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Pillai's trace	.940	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940
Wilks' lambda	.060	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940
Hotelling's trace	15.763	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940
Roy's largest root	15.763	133.985 ^a	4.000	34.000	.000	.940

Each F tests the multivariate effect of factor1. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

General Linear Model**Within-Subjects Factors**

Measure: MEASURE_1

factor1	Dependent Variable
1	EE
2	EE1
3	EE2
4	EE3
5	EE4

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ประเมินก่อนเรียน	2.7368	1.08264	38
ประเมินครั้งที่ 1	3.7105	.76786	38
ประเมินครั้งที่ 2	5.2895	.69391	38
ประเมินครั้งที่ 3	7.2105	.81067	38
ประเมินครั้งที่ 4	9.1053	.79829	38

Multivariate Tests^b

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
factor1 Pillai's Trace	.964	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964
Wilks' Lambda	.036	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964
Hotelling's Trace	26.710	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964
Roy's Largest Root	26.710	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964

a. Exact statistic

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.
factor1	.366	35.594	9	.000

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Epsilon ^a		
	Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
factor1	.661	.716	.250

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance. Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b.

Design: Intercept
Within Subjects Design: factor1

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F
factor1	Sphericity Assumed	1016.284	4	254.071	462.426
	Greenhouse-Geisser	1016.284	2.642	384.654	462.426
	Huynh-Feldt	1016.284	2.864	354.856	462.426
	Lower-bound	1016.284	1.000	1016.284	462.426
Error(factor1)	Sphericity Assumed	81.316	148	.549	
	Greenhouse-Geisser	81.316	97.757	.832	
	Huynh-Feldt	81.316	105.965	.767	
	Lower-bound	81.316	37.000	2.198	

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Sphericity Assumed	.000	.926
	Greenhouse-Geisser	.000	.926
	Huynh-Feldt	.000	.926
	Lower-bound	.000	.926
Error(factor1)	Sphericity Assumed		
	Greenhouse-Geisser		
	Huynh-Feldt		
	Lower-bound		

Tests of Within-Subjects Contrasts

Measure: MEASURE_1

Source	factor1	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Linear	1001.813	1	1001.813	856.313	.000	.959
	Quadratic	12.949	1	12.949	25.244	.000	.406
	Cubic	1.516	1	1.516	5.674	.022	.133
	Order 4	.006	1	.006	.024	.877	.001
Error(factor1)	Linear	43.287	37	1.170			
	Quadratic	18.979	37	.513			
	Cubic	9.884	37	.267			
	Order 4	9.165	37	.248			

Tests of Between-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	5980.821	1	5980.821	4463.394	.000	.992
Error	49.579	37	1.340			

Estimated Marginal Means**1. Grand Mean**

Measure: MEASURE_1

Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
		Lower Bound	Upper Bound
5.611	.084	5.440	5.781

2. factor1

Estimates

Measure: MEASURE_1

factor1	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	2.737	.176	2.381	3.093
2	3.711	.125	3.458	3.963
3	5.289	.113	5.061	5.518
4	7.211	.132	6.944	7.477
5	9.105	.129	8.843	9.368

Pairwise Comparisons

Measure: MEASURE_1

(I) factor1	(J) factor1	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-.974*	.128	.000	-1.355	-.592
	3	-2.553*	.187	.000	-3.112	-1.993
	4	-4.474*	.216	.000	-5.118	-3.829
	5	-6.368*	.228	.000	-7.048	-5.689
2	1	.974*	.128	.000	.592	1.355
	3	-1.579*	.123	.000	-1.946	-1.212
	4	-3.500*	.154	.000	-3.961	-3.039
	5	-5.395*	.179	.000	-5.929	-4.860
3	1	2.553*	.187	.000	1.993	3.112
	2	1.579*	.123	.000	1.212	1.946
	4	-1.921*	.133	.000	-2.317	-1.525
	5	-3.816*	.164	.000	-4.305	-3.327
4	1	4.474*	.216	.000	3.829	5.118
	2	3.500*	.154	.000	3.039	3.961
	3	1.921*	.133	.000	1.525	2.317
	5	-1.895*	.155	.000	-2.356	-1.433
5	1	6.368*	.228	.000	5.689	7.048
	2	5.395*	.179	.000	4.860	5.929
	3	3.816*	.164	.000	3.327	4.305
	4	1.895*	.155	.000	1.433	2.356

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

Multivariate Tests

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Pillai's trace	.964	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964
Wilks' lambda	.036	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964
Hotelling's trace	26.710	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964
Roy's largest root	26.710	227.034 ^a	4.000	34.000	.000	.964

Each F tests the multivariate effect of factor1. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

General Linear Model**Within-Subjects Factors**

Measure: MEASURE_1

factor1	Dependent Variable
1	FF
2	FF1
3	FF2
4	FF3
5	FF4

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ประเมินก่อนเรียน	15.6316	2.29478	38
ประเมินครั้งที่ 1	21.2105	2.12015	38
ประเมินครั้งที่ 2	26.9737	1.58518	38
ประเมินครั้งที่ 3	33.7105	2.17986	38
ประเมินครั้งที่ 4	40.2632	2.36739	38

Multivariate Tests^b

Effect	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
factor1 Pillai's Trace	.985	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985
Wilks' Lambda	.015	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985
Hotelling's Trace	66.672	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985
Roy's Largest Root	66.672	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985

a. Exact statistic

b.

Design: Intercept

Within Subjects Design: factor1

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.
factor1	.471	26.690	9	.002

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

Mauchly's Test of Sphericity^b

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Epsilon ^a		
	Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
factor1	.733	.803	.250

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthonormalized transformed dependent variables is proportional to an identity matrix.

a. May be used to adjust the degrees of freedom for the averaged tests of significance. Corrected tests are displayed in the Tests of Within-Subjects Effects table.

b.

Design: Intercept
Within Subjects Design: factor1

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F
factor1	Sphericity Assumed	14521.547	4	3630.387	1099.099
	Greenhouse-Geisser	14521.547	2.933	4951.027	1099.099
	Huynh-Feldt	14521.547	3.213	4519.694	1099.099
	Lower-bound	14521.547	1.000	14521.547	1099.099
Error(factor1)	Sphericity Assumed	488.853	148	3.303	
	Greenhouse-Geisser	488.853	108.522	4.505	
	Huynh-Feldt	488.853	118.879	4.112	
	Lower-bound	488.853	37.000	13.212	

Tests of Within-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Source		Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Sphericity Assumed	.000	.967
	Greenhouse-Geisser	.000	.967
	Huynh-Feldt	.000	.967
	Lower-bound	.000	.967
Error(factor1)	Sphericity Assumed		
	Greenhouse-Geisser		
	Huynh-Feldt		
	Lower-bound		

Tests of Within-Subjects Contrasts

Measure: MEASURE_1

Source	factor1	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Linear	14495.813	1	14495.813	2316.957	.000	.984
	Quadratic	23.160	1	23.160	8.564	.006	.188
	Cubic	.516	1	.516	.204	.654	.005
	Order 4	2.059	1	2.059	1.197	.281	.031
Error(factor1)	Linear	231.487	37	6.256			
	Quadratic	100.055	37	2.704			
	Cubic	93.684	37	2.532			
	Order 4	63.627	37	1.720			

Tests of Between-Subjects Effects

Measure: MEASURE_1

Transformed Variable: Average

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	144293.137	1	144293.137	15321.121	.000	.998
Error	348.463	37	9.418			

Estimated Marginal Means**1. Grand Mean**

Measure: MEASURE_1

Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
		Lower Bound	Upper Bound
27.558	.223	27.107	28.009

2. factor1

Estimates

Measure: MEASURE_1

factor1	Mean	Std. Error	95% Confidence Interval	
			Lower Bound	Upper Bound
1	15.632	.372	14.877	16.386
2	21.211	.344	20.514	21.907
3	26.974	.257	26.453	27.495
4	33.711	.354	32.994	34.427
5	40.263	.384	39.485	41.041

Pairwise Comparisons

Measure: MEASURE_1

(I) factor1	(J) factor1	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a	95% Confidence Interval for Difference ^a	
					Lower Bound	Upper Bound
1	2	-5.579*	.281	.000	-6.419	-4.739
	3	-11.342*	.401	.000	-12.540	-10.144
	4	-18.079*	.419	.000	-19.330	-16.828
	5	-24.632*	.533	.000	-26.222	-23.042
2	1	5.579*	.281	.000	4.739	6.419
	3	-5.763*	.387	.000	-6.919	-4.607
	4	-12.500*	.423	.000	-13.763	-11.237
	5	-19.053*	.484	.000	-20.499	-17.607
3	1	11.342*	.401	.000	10.144	12.540
	2	5.763*	.387	.000	4.607	6.919
	4	-6.737*	.313	.000	-7.670	-5.804
	5	-13.289*	.462	.000	-14.668	-11.911
4	1	18.079*	.419	.000	16.828	19.330
	2	12.500*	.423	.000	11.237	13.763
	3	6.737*	.313	.000	5.804	7.670
	5	-6.553*	.406	.000	-7.764	-5.342
5	1	24.632*	.533	.000	23.042	26.222
	2	19.053*	.484	.000	17.607	20.499
	3	13.289*	.462	.000	11.911	14.668
	4	6.553*	.406	.000	5.342	7.764

Based on estimated marginal means

*. The mean difference is significant at the .05 level.

a. Adjustment for multiple comparisons: Bonferroni.

Multivariate Tests

	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
Pillai's trace	.985	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985
Wilks' lambda	.015	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985
Hotelling's trace	66.672	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985
Roy's largest root	66.672	566.711 ^a	4.000	34.000	.000	.985

Each F tests the multivariate effect of factor1. These tests are based on the linearly independent pairwise comparisons among the estimated marginal means.

a. Exact statistic

ภาคผนวก จ

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญและหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา

GRAD VRU

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒๗๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนोक

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๓๔๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรชา อธิวงค์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑-๒๕๙๐๘๐๖
เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิษ ศรีโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/กษ๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประคูน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ ณะมาน

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๗๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖
เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรรัตน์ศิริวิหหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/ก๒๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตูน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีณ ชูชื่น

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๓๔๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรุณวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑-๒๕๙๐๘๐๖
เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์ธนิษฐ์ ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๒๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ. ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมษา นวลศรี

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๗๔๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีร์นิช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๑๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ. ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.มยุรี ฐานัน

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐8๓๔๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียน มาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ให้แก่นักศึกษา ทั้งนี้ได้มอบหมายให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑-๒๕๙๐๘๐๖
เป็นผู้ประสานงานโดยตรง บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรธนิช ศิริโวหาร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๓๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประจักษ์บุรี
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทัฬหะยาพิทยา

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐8๓๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา
รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรุณวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ้นตฤทัย คลิ่งพหล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐- ๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/กท๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประจักษ์บุรี
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตาพระยา

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๓๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อธิวงษ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ้นตฤทัย คลิ่งพหล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/กศ๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

จ. กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนร่มเกล้าวัฒนานคร

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๗๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรุณวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพหล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/กทว.๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอรัญประเทศ

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๗๔๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา
รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จักรวรรดิมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันตฤทัย คลิ่งพล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๓ ศ.๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประจักษ์น้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังสมบูรณวิทยาคม

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๓๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อริญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๑-๒๕๙๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์ฤทัย คลังพล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐- ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/กทวจ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองหาดพิทยาคม

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๗๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนต์ฤทัย คลังพล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/ก.ศ.ว.๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณจ.ประตุน้ำพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

? กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐8๗๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรัญวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ้นตฤทัย คลังพหล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๕ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๓๓๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปณ.จ.ประจักษ์ฯพระอินทร์
จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสระแก้ว

ด้วยนายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง รหัสนักศึกษา ๖๐B๓๕๖๘๐๑๐๒ นักศึกษาระดับปริญญาเอก
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้การอ่านเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรขา อรุณวงศ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความจำเป็นต้อง
ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในหน่วยงานของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถาม โดยมอบให้ นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง หมายเลขโทรศัพท์
๐๘๑-๒๕๕๐๘๐๖ เป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนิต์ฤทัย คลังพหล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓

โทรสาร ๐-๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายปัญญาวิทย์ แจ่มกระจ่าง
วัน เดือน ปี เกิด	22 กุมภาพันธ์ 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดสระแก้ว
วุฒิการศึกษา	การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
ที่อยู่ปัจจุบัน	111/1 ม.1 อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว 27210
รางวัลที่ได้รับ	ครูภาษาไทยดีเด่น ประจำปี 2562 จากคุรุสภา

GRAD VRU